

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Skuespil til Brug for den danske Skueplads :
[Den Gyldendalske Samling].

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 11

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kiøbenhavn : Gyldendal, 1775-89

Fysiske størrelse | Physical extent:

12 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommersielle formål, uden at bede om tilladelse.
Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

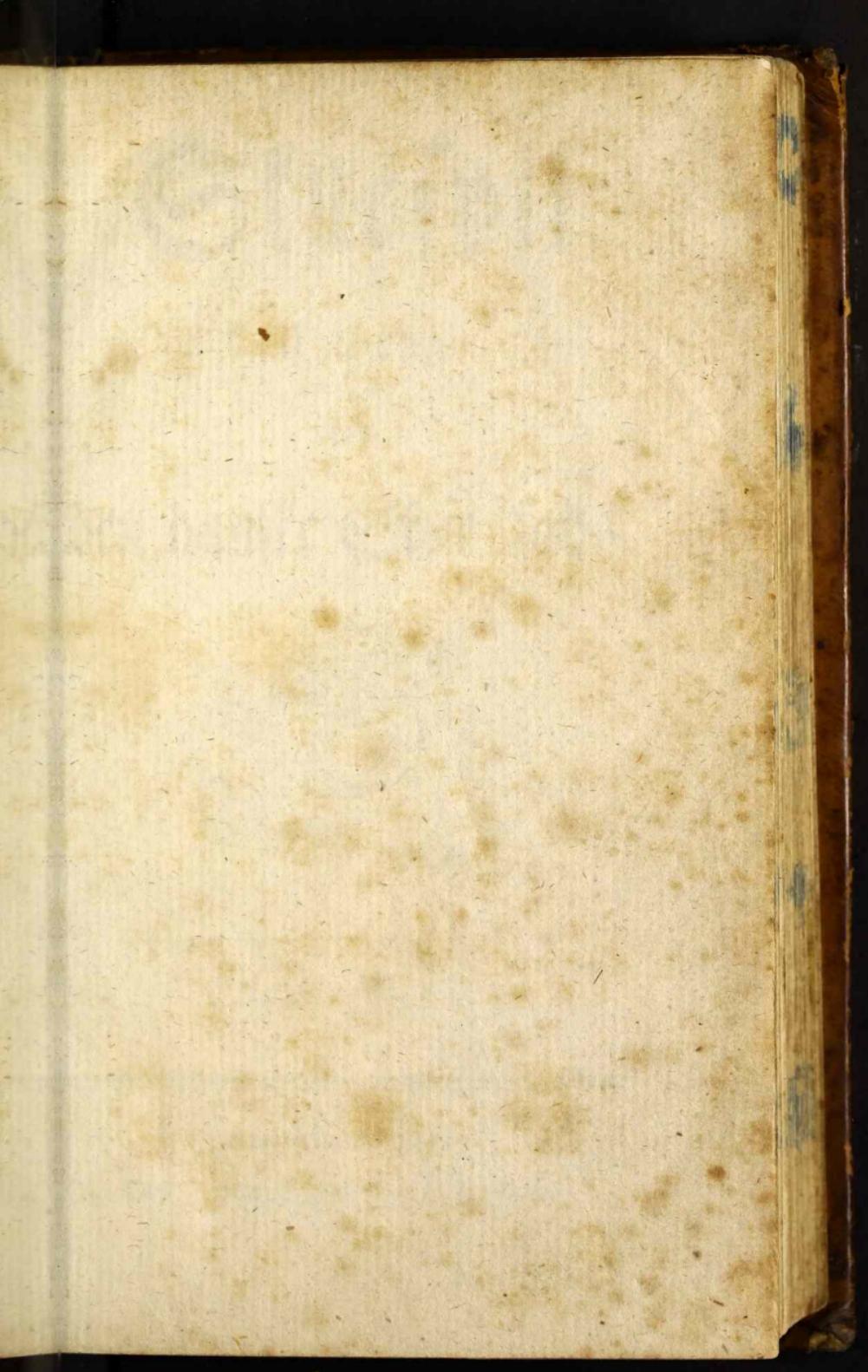
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

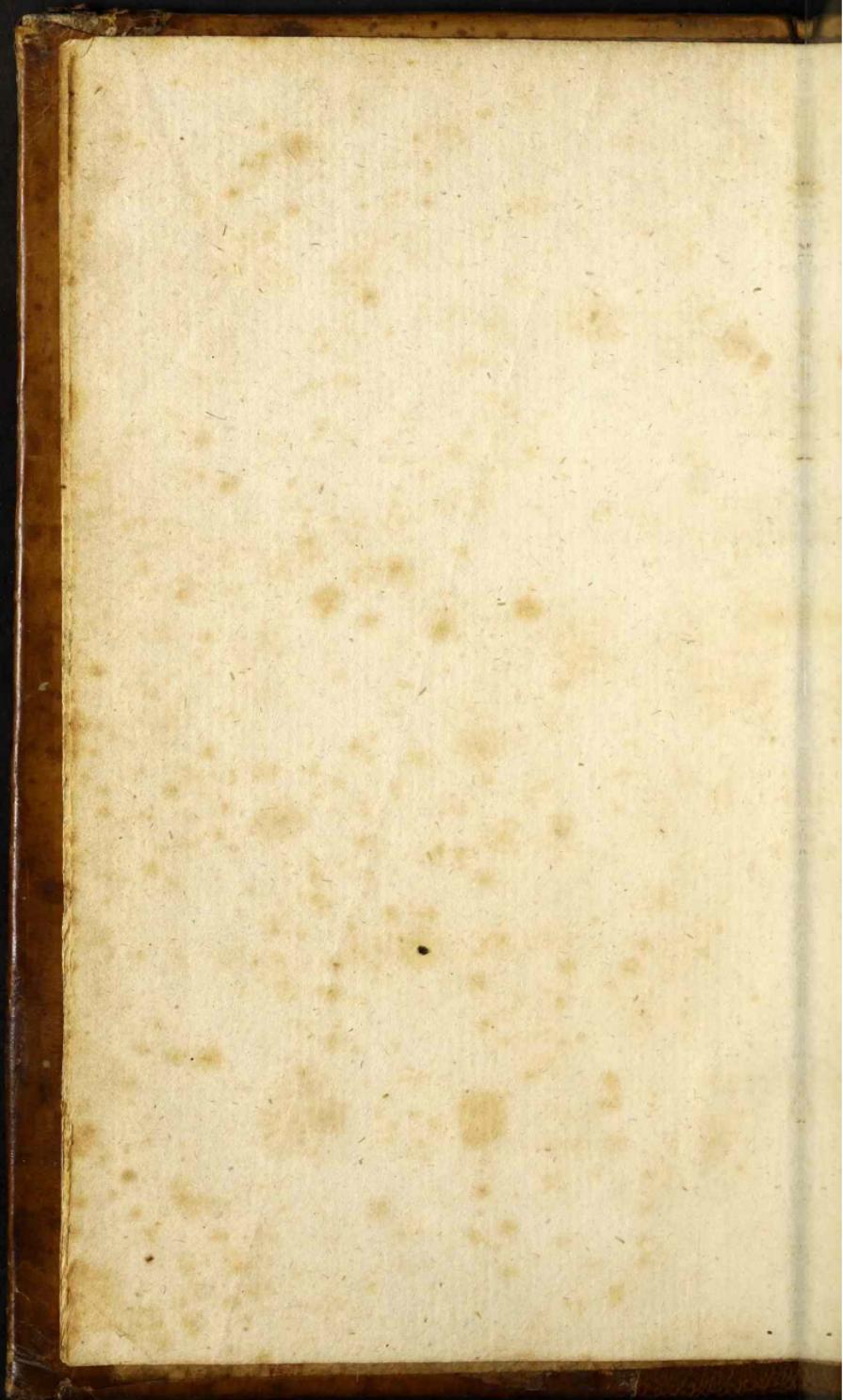

130021442888

35,- 3.

Skuespil til Brug for den danske Skueplads.

Ellevte Bind.

København 1787.

Trykt paa Gyldendals Forlag,

Emilia
dramma in
tre atti
di Carlo Goldoni
con prefazione di Cesare Pascarella

Emilia
dramma in
tre atti
di Carlo Goldoni
con prefazione di Cesare Pascarella

Indhold
af
det ellevte Bind af Skuespil.

- Mediceerne, i fem Akter, af Brandes.
Den dove Elfer, i to Akter.
Scapins Skalkestykker, i tre Akter, af
Moliere.
Crispin Lakei og Doktor, i tre Akter, af
Hauteroche.
Den virkelige Viise, i fem Akter, af Se-
daine.
Adjutanten, i tre Akter.
-

Digitized by Google

10

Digitized by Google

Digitized by Google

Mediceerne.

Komoedie i fem Aakter,

af

Hr. Brandes.

Oversat

ved

M. Rosing.

Personerne.

Lorenzo Medices, Hovedet for Familien,
Gonfaloniere di giustitia og Ridder.
Ferdinando, hans Son.
Camilla, Lorenzos Gemalinde.
Guillielmo Pazzi, Hovedmanden for
de Sammensvorne.
Thomasio Soderini, General for
Tropperne.
Cesare Petrucci, Medlem af det store
Raad.
Berentani, en Slægtning af Lorenzo,
og een af de Sammensvorne.
Antonio di Volterra, Sammensvoren.
Montsec, ligesaas.
Bianco, een af Lorenzos Betiente.
En Soldat.
En Arrestforvarer.
En Opvarter.
(Raadsherrer.)
Vagt.
Sammensvorne Betiente.

Hr. Mufsted.
— Preisler.
Mad. Rose.
Hr. Schwarz.
— Thessen.
— Arends.
— Urberg.
— Elsberg.
— Rosing.
— Kemp.
— Gielstrup.
— Bech.
— Saabye.

Scenen er i Florenz.

Første Akt.

Første Scene.

Antonio di Volterra. Montsec.

Volterra

(i det han kommer ind).

Vægribeligt! Montsec! Du her? Du vover at
lade Dig see i Florenz?

Montsec.

Først et Spørgsmaal, Volterra! I Mailand
var Du min Ven —

Volterra.

Ogsaa i Florenz er jeg det. Forlang Beviis!

Montsec.

Nok. Min Fader — Du kiedte ham — En
Mand, fuld af Mod og Kraft; han talede for Ret og
Frihed, han frebed for den, og denne Mand blev be-
røvet sine Godser, erklaaret øreløs, og forviist Landet.

Volterra.

Sligt er ikke nyt i Florenz.

A 2

Mont-

Montsec.

Den Unkørdige kom halv død, stiv af Kælde,
udkæret af Hunger til mig i Mailand. Jeg søgte at
troste og pleie ham i hans Alderdom; men Forestillin-
gen om den Skam, den yderste Armod — Efterret-
ningen om hans bedste Venners Henrettelse — min
Moders Død — berovede ham først hans Forstand,
og endelig hans Liv. — Hvorfor mener Du, jeg nu
er i Florenz?

Volterra.

Kom, Ven! En Mand, som Du — Dog,
hvortil alt det? Du er, Montsec! mit Vensteb, min
Fortrolighed værdig.

Montsec.

Det tænker jeg.

Volterra.

Og nu en Lægedom! — Guillermo Pazzo —
Du kiender ham? —

Montsec.

Meer — meer —

Volterra.

Guillermo er bestemmet, som Du; hans Hjerte
brænder af Havn, som Dit.

Montsec.

Ha! velkommen!

Volterra.

Lorenzo Medices synes vel at misbillige sine For-
eldres Grumhed, at ville godtgøre den Uret —

Montsec.

Godtgøre? — O! om han var retfærdig som
en Gud, blev han dog en Mediceer! Meer! meer!

Vol-

Volterra.

Saa tænker ogsaa Pazzo. Han har besluttet at hevne saa mange tappre Florentiners uskyldig udgydede Blod paa Lorenzo og hans Son, og ved en dristig Handling at gisre en uformodentlig Ende paa deres Magt. Alting er færdigt. Jeg er her i den Hensigt, for med ham og nogle andre Venner — Jeg hører nogen — Maaskee — Det er ham.

Aanden Scene.

Guillermo Pazzo. De Forrige.

Volterra

(Gaaer Pazzo i Mode).

Signor! — (Han taler først hemmelig med ham, og ender høit.) Kort, den modigste Mand. For hans Res delighed staar jeg inde.

Pazzo

(til Montsec).

Deres Haand! Er De underrettet?

Montsec.

Om det vigtigste, Signor! — om Deres Had til Mediceerne.

Pazzo.

I Morgen, haaber jeg, skal De være hævnet.
(til Volterra) Tropperne ere i Anmarsch; just nu faaer jeg Bud. — Kun Taugshed, koldt Blod. Hølg kun mine Besalinger! og uden Mirakel skal ingen Gud kunne redde dem. — Har Verentani været her?

Volterra.

Endnu ikke.

Pazzyn.

Han har Besaling at lokke Soderini usormerkt herhid, en gammel verdig og viktig Mand. Jeg vil forsøge at faae ham paa vor Side.

Volterra.

De behøver kun at erindre ham om hans uskyldig henrettede Son — Jeg undrer, at De ikke for længe siden har tænkt paa det.

Pazzyn.

Det var længe min Hensigt; kun maatte jeg først lade min Plan blive moden, naar jeg vilde, den skulde giøre Indtryk paa en Mand af hans Tænkemaade.

Volterra.

De har ret; men — Hvordan staaer det med Bandini? Har han indgaaet Forbundet?

Pazzyn.

Han er nu een af voore vigtigste og ivrigste Tilhængere. Jeg lovede ham min Datter.

Volterra (studser).

Bandini — jeg troede Berentani —

Pazzyn (smilende).

Klogskab fordrede at smigre saavel Berentani, som den overmaade forelskede Ferdinand Medices, med Haabet, og at indtage enhver af dem til min Fordeel, for at lokke Mediceerne i Garnet. Men Gabrielle er egentlig Prisen for en Mand af prævet Mod, som har giort sig fortient af Fædrenelandet; og Berentani er ikke den Mand, som viser sig i saa fordeelagtigt Lys.

Volterra.

Jeg tænkte dog — Hans hidtil viiste Iver —

Pazzyn.

Pazzy.

Zeg kiender min Mand, Volterra! troe mig,
var ikke hans Kierlighed til Gabrielle — denne be-
romte Zver var for lange siden kold. Alt meer end
eengang har jeg fortrydt det.

Volterra.

Han kommer.

Tredie Scene.

Berentani. De Forrige. (Strax derpaa) So-

derini. En Opvarter (som bringer Vin og
Glas, og gaaer bort).

Berentani (ilende).

Soderini —

Pazzy.

Gesvindt, mine Venner! Ind i dette Sideværelse!
Eders Nærværelse vilde hindre ham fra at tale frit.

(Volterra og Montee gaae.)

Berentani

(aabner Døren, og raaber:)

Fætter! hvorhen? Dette Kammer er mindst
besat.

Soderini

(i det han kommer ind).

Zeg sogde Dem.

Pazzy.

Ah! god Morgen, Soderini! Ogsaa De! Kan
man dog eengang træffe Dem i Selstab?

Soderini.

Berentani trak mig herind. Han var tørstig.

Berentani.

Vi gik hif op og ned af Alleen og snakkede —
(Han sætter sig og drinker) A propos, Pazzo! Ved
De Myt?

Pazzo.

Og hvilket?

Berentani.

Den unge Poggio er grebet paa Grænderne af
Neapel. I Gaar ganse sildig bragte man ham
herind.

Pazzo.

Det har jeg hørt.

Berentani.

Den Dom, som strax, efter at Oprøret var sil-
let, blev fældet over ham, skal efter Gonfolonierens
Besaling fuldbyrdes i Morgen.

Pazzo.

Saa hastig?

Berentani.

Efter den nye Forordning, som først i Dag tidlig
blev publiceret, har han ikke det ringeste Haab.

Pazzo.

Atter en ny Forordning?

Berentani.

Den skarpeste, som nogen Tid er seet. Her har
jeg just et Aftryk til Gonfolonieren.

(Han giver den til Pazzo.)

Pazzo (læser).

Den, som bliver grebet i Oprør, eller den, som
med Magt sætter sig imod Nettens Eftersøgning —
Den, som skuler Oprørere — som ved Mattetider bli-
ver truffen bevebnet — har forbrudt sit Liv — — —

Hum!

Hum! hum! (Giver Berentani Forordningen igien) Og Anledningen?

Berentani.

Saavidt jeg veed, blot Forsigtighed for at forebygge flere Uroeligheder. Den kan have sin Mytte; men med den unge Poggio handler man for haarde. Hans Forbrydelse er nu næsten glemt; og overalt saa syndede han mere af Overilelse, end af Forsæt.

Pazzy.

Du tænker for blodhertet, min Ven! Nettens maae have sin Gang, uden Hensigt til Personer, Tid og Omstændigheder.

Berentani.

Desværre! det har den ogsaa. — Lorenzos overdrevene Strenghed er ikke mindre frygtelig end hans Formænds Grusomhed. Han eftergiver ingen noget.

Soderini.

Jeg har prøvet det.

Pazzy.

Jeg gad dog vide, isald der tilstodtes een af hans Venner saadan en Lykke, om han ogsaa da vilde haandhæve Nettens saa usiagtig.

Soderini.

Jeg twivler høitlig.

Berentani.

Snart skulde jeg troe det. Han havde Marsag nok hos Dem til at formilde Dommen, saavel i Hensigt til Deres Fortjenester som Slægtskab, og dog var der ingen Barmhertighed. Deres eeneste Son maatte til det.

Soderini.

Berentani! intet om det!

Pazzy.

De har ret, Soderini! Erindringen af saa skrekkelig en Scene smarter. Men oprigtig talt! Kan man vel i vore Dage tale et Ord, uden at støde an paa saadant noget? Nesten enhver Familie er mishandlet. Det var slet intet Under, om der paa ny blev opspundet en Sammenrottelse.

Berentani.

Hvad hielper det? Det mediceiske Lag er alt for tungt; det nedtrykker endog den modigste.

Pazzy.

Men hvo har sat Mediceerne til Herre over os? Hvo gav dem Magten til at beroe os vor Formue, myrde vore Børn, og træde os under Fodder? Vore dumme slaviske Forsedre. Ere vi pligtige til at opfylde det, som Feighed indgik, og Magten tiltvang sig?

Soderini.

De taler som en øgte Republikaner. Men hvortil nytter denne Izver? I det høieste til at skaffe Dem en Galdefeber paa Halsen.

Pazzy.

Det forbandede florentinske Phlegma! Her krybe de omkring med halv aabne Hine og gabende Mund, og skebe paa det mediceiske Lag, til Sielen gaaer dem af Livet. Saaledes deres Børn, og saa maae deres Vornebørn. Hy! sy! hvilken Skam!

Berentani.

Men hvorledes skal man kunne affielpse dette Onde?

Pazzy.

Dertil hører rigtig nok Mod og Kiekhed; dertil behoves Mænd, og ingen Florentinere.

Sode-

Soderini (opfarende).

Behoves der Beviis, Guillielmo? Jeg er en Florentiner.

Pazzy.

Ikke saa, Mand! Vi ere overbeviiste. Mod sesler Dig ikke.

Soderini.

Men Dumdriftighed.

Pazzy.

Kiekhed, Ven! Den Dumdriftige styrter sig blindt i Fordærvelse. Den kiekle Mand vover med Fornuft.

Soderini.

Hensigten, Pazzy?

Pazzy.

Hidtil havde jeg ingen; men — dersom der tilbød sig en Leilighed — De var just saadan en Mand, Soderini, som kunde understøtte den gode Sag. Paa det dødeligste franket, fornærmet —

Soderini.

Paa mig ikke, Pazzy.

Berentani.

Men det synes, Fætter, som man bruger disse Spører, for at hidse Dem til at tage een eller anden Beslutning.

Soderini

(Fætter et foragteligt Blik til Berentani).

Pazzy.

Vi ere begge Mediceernes assagte Fiender; vi have begge den billigste Aarsag til Hevn. Lorenzo Medices borsvede Dem Deres Son, hans Formand

Pedro

Pedro Medices dæbte min Broder. Hvad mener De, Ven, om der tilbed sig en Leilighed —

Soderini.

Ikke videre, Pazzo. Ingen saadan Fortrolighed; jeg kunde ellers misbruge den.

Berentani.

En Mand, som Soderini —

Soderini

(med Foragt og Bitterhed til Berentani:)

Spar De kun Deres Viisdom! — Jeg hader Tyranner, Pazzo. Jeg forbander Lorenzos Strenghed; den børsvede mig min Son — men jeg misskender aldrig mine Pligter. Forlad Dem derpaa.

Berentani.

Fætter! Deres første Pligt —

Soderini

(reiser sig hidtil, og siger til Berentani:)

To Ord til Dem, Herre. Det Menneske, som under Venstabs Maske sviger sin Belgører, er en utaknemmelig øreløs Bedrager. Finder De Dem trufset, fornærmet, saa er jeg til Deres Dienste.

Pazzo.

Soderini! —

Soderini.

De besidder min Agtelse, Pazzo, men Lorenzo Medices min Trostak; den har jeg svoret ham til. Tænk paa Deres Broders Endeligt! Vogt Dem. Jeg er den første, som overgiver Dem til Retten.

Pazzo.

Soderini! De forstod mig uret. Min Hengsigt —

Sode-

Soderini.

Lad saa være, Pazzo. Bidste jeg noget For-
ræderie, vilde jeg aabenbare det. Nu kiender jeg kun
Deres Had; det kiender hele Verden; det har jeg til-
følles med Dem. Lev vel!

(Han gaaer.)

Fierde Scene.

Pazzo. Berentani.

Pazzo.

Bed Gud! en ærlig Mand! kun alt for ærlig for
mine Hensigter.

Berentani.

Jeg frygter, at han gaaer til Gonfolonieren.

Pazzo.

Han gav sit Ord —

Berentani.

Men hans blinde Over — hans Had mod mig —
For desto mere Sikkerhed vil jeg heller følge ham
langt fra.

Pazzo.

Gør hvad De vil.

Berentani.

Jeg er paa Dieblikket hos Dem.

(Han skynder sig bort.)

Pazzo.

En eeneste Soderini for tyve saadanne modløse
Skabninger! (Han aabner Døren og falder) Mine Her-
rer! Marken er fri.

Femte

Famte Scene.

Volterra. Montsec. Pazzo. Strat
derpaa Opvarteren.

Volterra.

Saa fortredelig, Signor?

Pazzo.

Forgieves! En ærekier Mand, men ogsaa Mediceerne slavist troe.

Volterra.

De var dog vel forsigtig?

Pazzo.

Det kom overalt ikke til nogen Erklæring.

Opvarteren

(Kommer og siger til Pazzo:)

Signor! Ferdinando Medices —

Pazzo.

Lad ham komme ind. (Opvarteren gaaer.) Jeg har ladet ham bede ved min Datter at komme herhid.

Volterra.

Men —

Pazzo.

Bekymre De Dem kun ikke. Jeg maatte være vis paa, han kom i Aften.

Siette Scene.

Ferdinando Medices. De Forrige.

Pazzo.

Kom nærmere, unge Mand! Vi ere alle gode Venner. — Mine Herrer! jeg har den Ære at forestille Dem den unge Ferdinando Medices, en værdig Søn af Gonfolonieren.

Ferdi-

Ferdinando (bukkende).

Mine Herrer! —

Pazzy.

Uden Omstændigheder. — Hvor kommer De fra?

Ferdinando.

Geg var nu just i Deres Pallais, Signor! og
sig at vide, De var her.

Pazzy.

Uden Twivl af min Datter.

Ferdinando.

Ga, Signor.

Pazzy.

Hvordan staer det sig? Er Deres Fader endnu
bestandig egenfindig?

Ferdinando
(trækker paa Skuldrerne).

Pazzy.

Geg begriber ikke, hvad han vil. Er det Had?
Er det Mistroe? Dog, det være hvad det vil. Er
han haard nok til at miskiende sin Sons Lykke, saa
tænker jeg billigere. Jeg har ladet Dem komme, min
kiere Ferdinando, for at tale med Dem derom. Min
Datters mange Friere falde mig besværlige; for at
forebygge flere Overhang, er jeg nødt til at giøre et
Balg. De kiender alt mine Hensigter. Jeg agter
Dem som en Mand af Fortienester; jeg elsker Dem
som min Vens Son. Det staer til Dem, at be-
stemme Gabrieles Skiebne.

Ferdinando.

Signor! Deres Godhed —

Pazzy.

Eller De endnu min Datter, Ferdinando?

Ferdinando.

Ferdinando.

Om jeg elsker hende?

Pazzy.

Godt. Der fejler altsaa intet, uden at opfylde
Deres og min Datters Ønske saa snart som muligt.
Heg venter Dem i Aften for at fuldbyrde, i nogle
Venners Nærvarelse, Forlovelsen.

Ferdinando
(synes forlegen).

Pazzy.

Det er Dem dog vel ikke ubehageligt?

Ferdinando.

Ubehageligt, Signor? Deres Godhed for mig
overgaer alle mine Forhaabninger — Kun ønskede
jeg —

Volterra.

Vogt Dem, Ferdinando, for at giøre den mindste
Endvending. Deres Lykke beroer paa dette Diebliks
Beslutning.

Ferdinando.

Jeg er færdig, dersom kun min Faders Sam-
lykke —

Volterra (som før).

Dersom det er Dem vigtigt, at komme i Besid-
delse af Deres Elskede, saa betenk Dem ikke. De veed
ikke, hvad der er i Giøre.

Pazzy

(med en paataget Misfornoselsel).

Volterra! hvortil skal det? De fornærmer mig.
(til Ferdinando) Signor! det er langt fra mig, jeg vil
paatvinge Dem min Datter. Et Ord, Ja eller Nei,
og mit Valg er gjort.

Ferdi-

Ferdinando.

Holst mig! Det var Næsere, at betænke sig et Dieblik. Min Lykke, mit Liv beroer derpaa. Tilsad mig allene, at jeg endnu engang maae tale til min Fader derom. Maaske lykkes det mig at bevæge ham, at overvinde hans ubillige Hordom. Men bliver han endnu ved sin Egensindighed, godt! saa har jeg opfyldt min Pligt, og da skal intet holde mig tilbage.

Pazzo.

Det staar til Dem. Min Beslutning er fattet. Min Datter er Deres i Aften, eller aldrig. Og nu nok, Signor! Jeg har Forretninger.

Ferdinando.

Jeg isler herfra, og i Dieblikket er jeg hos Dem igien.

Pazzo.

Om en Time finder De mig hjemme.

(Ferdinando gaaer.)

Syvende Scene.

Pazzo. Volterra. Montsec.

Pazzo.

Han er just i den Forsatning, som jeg ønskede. Hans Fader vil ved dette nye Bevis paa min Hengivenhed blive desto sikrere. Giver han ham ikke sit Samtykke — Ligemeget! Den forelskede Mar flyer da vist tilbage i den med Roser skulde Afgrund.

Volterra.

Men ifald imod vor Formodning hans Lydighed mod hans Fader formaaede mere end hans Kierlighed til Gabrielle? Ifald —

H

Pazzo.

Pazzo.

Saa snart han undgaer vore Hensigter, bliver han usormerkt opsnappet.

Bolterra.

Han spiser i Almindelighed til Aften hos Senator Petrucci.

Pazzo.

Jeg veed det. Just derfor indbød jeg ham til mig, for ikke at gaae glip af ham.

Ottende Scene.

Berentani. Negle Sammensvoerne.

Berentani

(Hemmelig til Pazzo).

Vi have intet at befrygte. Soderini gif lige hiem.

Pazzo.

Endelig ere vi samlede, mine Venner! Dieblikket, som skal bestemme vor Skæbne, nærmer sig. Det er nødvendigt, at give Eder Esterretning om vor Sags lykkelige Fremgang, om dens nærværende Forfatning, om de Midler, vi maae bruge for at udføre den hastig. Jeg er vis paa, at enhver af os vil indee dens Billighed, og med samlede Kræfter forsvare den. En fælles Interesse foreener os: Medicernes Undergang. At give Beviis paa deres Tyrannie var overflodigt, da enhver af os, meer eller mindre, finder det uudslittelig indgravet i sin Barm. Her tales om Hevn, Frihed — om fælles Lyksalighed, som vi med forenet Mod ere færdige at tilfægte os. Men til at

opnaas

opnaae dette store Maal, udfordres ikke allene Tapperhed, men en fuldkommen indbyrdes Tilstid. For at opnaae dette, er det nødvendigt, at vi endnu engang, ved en fælles hellig Ed, forbinde os uoploselig sammen. Ere De færdige dertil, mine Venner?

De Sammensvorne.

Vi ere færdige.

Pazzh.

Nu vel! (Han trækker sit Sværd) Dette Sværd — det var min Broders — De kiedte ham som Frihedens ivrige Forsøgter, men ogsaa som et ulykkeligt Offer for Mediceernes Grusomhed — Folger mit Exempel!

(Han legger sin Haand paa Sværdet. De Sammensvorne nærme sig, og lægge deres Hænder derpaa.)

Pazzh.

Forbandet være den, som ikke søger for fælles Frihed og Hædreneland! Forbandet være den, som lader sit Sværd synke, forend vore Venners Blod er hevet, Florenz frie, og ingen Mediccer tilbage! Sværger, Venner!

De Sammensvorne.

Vi svørge.

Pazzh.

Dette Sværd igjennembore den, som bryder sin Ed, som viger feig tilbage! Hans Legeme brændes, og Asken spredes i Lusten, paa det ikke en Tanke maae blive tilbage om den Fordomme.

De Sammensvorne.

Det skee!

Pazzy.

Saa, mine Venner! nu kan intet stille os. Os
nu til Udførelsen. Det var daarligt, at lade saa vig-
tigt et Foretagende, som vores, komme an paa et blot
Tilselde; det var min ulykkelige Brøders Feil. Jeg
staaer inde for Ansæterens Mod, men ikke for de Un-
dergivnes Standsaftighed. Saa megen Hengivenhed
disse end vi se, saa kan dog ofte faa Feige drage den
hele Hob af de modigste Krigere efter sig. For at
hæve denne Frygt, betrygge os mod Forræderie, og
forebygge alle ulykkelige Tilselde, var en fremmed
Hjælp nødvendig. Jeg har sorget deraf. Min Ven-
Fabio lader mig i dette Brev vide, at han ved Nat-
tens Trembrud vil være her med et tilstrækkeligt Antal
pavelige Hjælpetropper. For nu at nytte denne Bis-
tand, har jeg bestemt denne Midnat til Timen, hvor-
paa vort store Forehavende skal udføres. Jeg skal
ved et sikkert Bud strax lade vore Allierede vide, at
de paa samme Tid, eller ogsaa lidt før, maae nærmre
sig Byen. De, Volterra, bemægtiger Dem, naar
Klokkens slaaer, Porten mod Pisa, for at skaffe hans
Tropper lettere Indmarsch. De, Bandini, tager De-
res Post paa det store Torv. De, Pedro, maae paa
samme Tid med et tilstrækkeligt Antal Bevæbnede trænge
ind i det Mediceiske Pallais, og besætte det, imedens
Herentani opofrer Lorenzo til vor Havn. Ferdinandos
Medices er i Aften indbudet til mig, under Paaskud
af en høitidelig Forlovelse med min Datter. Montsec
sætter sig ved Siden af ham, og i det Sieblik, jeg
drinker hans Faders Skål, støder han ham Dokken i
Hier-

Hierter. Jeg tanker, Udførelsen vil ikke falde Dem tung.

Montsec.

At oppebie Timen vil falde mig tungest, Signor.
Pazzyn.

Nu veed enhver sin Pligt, og maae heller ikke
forsonne at opmuntre sine Underhavende dertil. Klof-
ken 10 ere alle Hovedingerne indbudne til mig. Og nu
nok! Jeg gaaer, for endnu at giore nogle fornødne
Anstalter. Farvel, til vi sees, mine Venner!

(Han gaaer.)

Niende Scene.

Volterra. Berentani.

Volterra

(trækker Berentani tilbage).

Elsker Du Pazzys Datter?

Berentani.

Hvilket Spørgsmaal!

Volterra.

Har Du Faderens Samtykke?

Berentani.

Han gav mig sit Ord.

Volterra.

Driv paa, at faae det opfyldt endnu i Dag.

Berentani.

Hvad vil det sige?

Volterra.

Intet videre. Du kiender mine Forbindelser.
Men som Ven skyldte jeg Dig denne Advarsel; myt
den, og vær forsiktig.

(Han gaaer.)

Tiende Scene.

Berentani (allene).

Hvad er det? Skulde Pazzo — skulde Gabriele selv handle trolost? Uden Aarsag gav Volterra ikke dette Vink. Jeg skielver — dersom — — Jeg maae undersøge det, og vee Dig, Pazzo! bedrager Du mig.

Ende paa den første Akt.

Anden

Anden Aft.

Et Værelse i det Mediceiske Pallais.

Første Scene.

Berentani (allene).

Hvilken dievellske Opdagelse! Gabrielle — som jeg
hovede Liv og alt for, i en Vandinis Arme? Altsaa
skulde det være mit Haab? Det skulde være Frugten
af min Trolosshed? Ha! Falske! Din Datter var
Prisen! Kun Tanken om at eie hende kunde forlede
mig! Skielv! Din Skiebne er i mine Hænder. Og jeg
betrækker mig? Hvad er nu min Lan? Utaknemmelighed!
Foragt! Tabet af det, som jeg elskede højere end alt i
Verden! Maaske min fuldkomne Undergang! — Og
jeg betækker mig? Jeg kan endnu nose? Bort, Med-
sidenhed! Jeg styrter ham, styrter min Medheiler, redder
mit Liv, og saaer min Gabrielle! — Og hendes Fader?
Om Sværd eller Sygdom besordrer min Hensigt, er
ligemeget. Nok, naar kun ikke Gabrielle opdager den
Haand, som styrter ham. — Dette Hoved skal ikke
mangle paa Planer — tækt og udført — jeg eller
min Fiende — Hvem kommer? Gonsonieren.

Anden Scene.

Lorenzo Medices. Berentani.

Lorenzo.

Seg har ladet søger efter Dem, Berentani! Er Horordningen publiceret?

Berentani.

I Morges alt, Signor! — Her er et Astryk.

Lorenzo

(tager det og løber det igennem).

Godt. (i det han giver det tilbage) Min Mistanke, som gav Anledning til denne skierpede Horordning, var ikke uden Grund. Nogle Linier fra en ubeklædt Haand bekræfter den. Der tales om en ny Sammenrottelse, og raades mig at være forsiktig. Her, læs! (han giver Berentani Billetten, som læser den for sig selv.) Det er sorgeligt, at man med al sin Mildhed maae finde Utaknemmelige, at man næsten med Magt bliver tvun- gen til at følge den strengeste Retfærdighed. (Esterat Berentani har læst) Kiender De Haanden?

Berentani.

Ikke saa ganste. Har De ellers ingen Mistanke til nogen?

Lorenzo.

Ingen grundet Mistanke; vel Formodninger. Dog, vi ville ikke opholde os dermed; de kunde træffe man- gen ørlig Mand, og det var Uret. — Men Forsig- tighed er nødvendig. Seg har derfor utsat Spioner, og jeg haaber — Hvo kommer?

Berentani

(seer ind i Scenen).

Signora.

Loren-

Lorenzo.

Meget ubesleligt — Gaae De imidlertid hen og overgiv denne Forordning til Overdommeren, og meld ham, at jeg vil have den paa det næste efterlevet. Men De maae komme snart tilbage.

Berentani.

I Dieblifiket, Signor!

(Han gaaer.)

Tredie Scene.

Camilla. Lorenzo.

Camilla.

Forlad mig, Lorenzo, isald jeg forstyrre Dem! Den gamle Poggio var just nu hos mig, og bad mig paa sine Knæ om min Forbon. Han svor, at hans Son var uskyldig; han er bleven hidset til den ulykkelige Tvekamp ved de skammeligste Fornærnelser. Han havde aldrig i Sinde at dræbe sin Modstander.

Lorenzo.

Den Elendige! Hvad nytter Netsfærdighed, naar den rasende Unge kan foragte den? For, enhver Fornærnelse, den maae være grundet eller ikke, selv forde Erstatning.

Camilla.

Men saa mange andre for ham sik dog Forladelse.

Lorenzo.

Forbandet vere den Mildhed, som til Statens Skade, til Dommerens Skam, taaler saa mange privilegerede Misdædere! Jeg har ikke i Sinde at træde i disses Godspor. Jeg giver ingen Forordning, son

ikke er billig og Staten nyttig; men Vee ogsaa dem, som med Forset overtræde den mindste!

Camilla.

Zeg indseer, hvor nødvendig Lovens Strenghed øste er. Men Poggios Duel skede jo under Deres afdøde Broders Regiering, og i den Tid —

Lorenzo.

Ikke hans Duel, ikke hans Modstanders Død — hans Modvæge, da man vilde tage ham fangen, og som tiente til Paaskud for hūnt ulykkelige Oprør — den Omstændighed, at han, som den unge Soderini, foreenede sig med Forræderne, det styrter ham, og udelukker ham fra al Maade.

Camilla.

Min Gud! Er der da intet Middel? — Oprørets Tider ere nu forbi. Omstændighederne have forandret sig.

Lorenzo.

Men ikke hans Forbrydelse. Den unge Soderini var langt mindre strafshyldig, og han blev fordømt. Hvad kan da Poggio vente?

Camilla (noget bitter).

De havde ogsaa kunnet formilde hans Dom; det stod jo blot til Dem.

Lorenzo.

Kun ikke i en Tid, da her var Oprør. Dette opfordrede Lovene til at vaage; thi den mindste Eftergivelse vilde da være et Vink til nye Dumdriftigheder — Nok, Camilla, træng ikke mere derpaa! Den eengang faldede Dom er uigenkadelig.

Camil-

Camilla.

Saa er han da forloren! Hvad skal jeg sige?
 Hvordan skal jeg bringe den ulykkelige Fader denne
 Esterretning? Hans Fortvivelse — O, Lorenzo!
 dersom der endnu er nogen Mulighed, saa formild Des-
 res Strenghed! Ogsaa De er Fader — Betenk,
 om vor Son gjorde os saadan Sorg —

Lorenzo.

Aldrig! — Og var det saa, jeg vilde føle den
 i sin hele Størrelse, men jeg skulde dog lade Retten
 have sin Gang,

Camilla.

Umueligt! De kunde —

Lorenzo.

Piin Dem ikke med saa usandsynlige Forestillin-
 ger! Retfærdigheden straffer kun Misdædere; og jeg
 smiger mig med, at eie et Monstret paa Dyd og Ret-
 skaffenhed i min Son.

Fierde Scene.

Bianco. De Forrige.

Bianco.

Maadige Herre! En Ubekjendt, indsyd i en
 Kappe, flyede mig denne Billet, for strax at overlevere
 Dem den.

Lorenzo

(brækker den, og læser for sig selv).

Pazzo — Volterra — Berentani — (til Bianco)
 Hvor er den Fremmede?

Bianco.

Bianco.

Han gik i Dieblikket bort igien.

Camilla.

Hvad feiler Dem? — De synes forstørret.

Lorenzo

(med en paatagen Ligegyldighed).

Uden Aarsag. Jeg vidste det alt. Det er Uroligheber — som — (til Bianco) Hvor er min Son?

Bianco.

For nogle Dieblikke siden gik han hen til Pazzo, formodentlig for at underrette sin Eskede om Deres Samtykke til hans Givtermaal.

Lorenzo

(hestig til Bianco).

Gaae, løb, kald ham tilside! Han maae i Dieblikket komme til mig.

Bianco.

Det skal skee, Signor. (Han vil gaae.)

Lorenzo.

Bianco!

Bianco.

Naadige Herre!

Lorenzo.

Først til min Son — og saa til Soderini. Han maae ogsaa skynde sig. Jeg venter ham med yderste Uttaalmodighed.

(Bianco gaaer.)

Camilla.

Dette øengstelige — O, Lorenzo! fortiener Des res Camilla ikke mere Tillid?

Lorenzo.

Lorenzo.

Vær De kun rolig. Man taler vel om en Sammenrottelse, men den er, som jeg seer, af ingen Besydenhed.

Camilla.

Om en Sammenrottelse?

Lorenzo.

Der ere nogle Missfornøjede, som jeg med lidens
Moie skal vise tilbage til deres Pligt.

Femte Scene.

Berentani. De Forrige.

Lorenzo

(til Berentani).

Det er godt, at De kom. (til Siden) Camilla!
Langshed! Det øvrige overlader De til min Omsorg.

Camilla.

Hvad gaaer der for sig, Lorenzo?

Lorenzo:

Intet, intet af Vigtighed. Jeg staarer Dem inde
for al Fare, siger jeg Dem. Gaae De kun. Dersom
Ferdinando kommer, saa send ham strax ind til mig.

Camilla.

Jeg vil; men —

Lorenzo

(lidt fortreden).

Lad mig nu være, jeg beder Dem.

(Camilla gaaer.)

Slette

Siette Scene.

Lorenzo. Berentani.

Lorenzo.

Har De besorget, hvad jeg bad Dem?

Berentani.

Ord til andet, Signor.

Lorenzo

(med et skarpt Blisk).

Berentani! om jeg var saa ulykkelig, at jeg hidtil havde foroldt mine Belgierninger paa Utaknemmelige; om jeg var nødt til at drage Rejsfærdighedens hevnende Sværd allersørst mod mine nærmeste Paa-rørende?

Berentani (truffet).

Signor! allerede for lange siden havde jeg besluttet — havde jeg i Sinde —

Lorenzo.

Hvad feiler Dem? Hvorfor forstrækkes De? Jeg vil ikke haabe —

Berentani

(kaster sig for hans fodder).

Lorenzo.

Hvad vil det sige? Tael!

Berentani.

En Betingelse, Signor! og jeg aabenbarer Dem det affygeligste Forræderie.

Lorenzo (opbragt).

Ulykkelige! saa er det sandt?

Berentani.

Betingelsen, naadige Herre!

Lorenzo.

Lorenzo.

Tael! tael! — Min Son, hvor bliver han af?
Berentani.

Forladelse, Herre!

Lorenzo.

Haer ingen Forbryder.

Berentani.

Jeg er den kun halv. Kierlighed forførte mig
til Forsættet; men min Anger forekom Udførelsen.

Lorenzo.

Er det saa, da er det Dig forladt. — Tael!

Berentani

(Giver ham et Skrivt).

Lorenzo

(i det han læser).

Gud! hvilken Fare! — Ogsaa Hielpetropper? —
(Han ringer) Er der ingen?

Syvende Scene.

De Forrige. En Betient.

Lorenzo

(til Betienten).

Hurtig til Senator Petrucci! Chan siger ham no,
get i Hret! Og naar Raadet er samlet, saa lad mig i
Dieblifiket faae det at vide.

(Betienten gaaer.)

Lorenzo.

Jeg havde alt faae et Vink; men hvort kunde
jeg troe det? Mine egne Paarorende! Mine fortros-
ligste Venner! Pazzo! dette Monster paa Netsærdig-
hed! Den Forræder! Nu begriber jeg Aarsagen til

hans

hans Dienstfærdighed, det hastige Samtykke til hans Datters og min Sons Foreening.

Berentani.

En herlig Snare! Han lovede ogsaa mig sin Datter — Men for alting i Verden, Signor! lad ikke Deres Son vide noget af denne Hemmelighed! Gabrielle er han alt, og han er saa overdrevet indtaget af Pazzys formeente Medelighed, at han ikke vilde troe saadant Forraderie, om saa hans egen Fader bevidnede det. Først maae alle de Sammensvorne tages fangen, for at reisfærdiggjøre min Klage ved de Skyldiges egen Beklendelse; og saa —

Lorenzo.

Thy! jeg hører nogen! — Min Son — Vel! vel! der er een Sorg mindre! til Berentani) Gaae ind i mit Kabinet. Jeg kommer siden.

Berentani.

Men —

Lorenzo.

Jeg veed hvad jeg har at gisre. Gaae!

Berentani gaaer.)

Ottende Scene.

Lorenzo. Ferdinando.

Lorenzo.

Jeg har ventet Dig med Utaalmodighed, min Son! Var Du hos Pazzo?

Ferdinando.

Ia, min Fader.

Lorenzo.

Lorenzo.

Visse Omstændigheder, som jeg før ikke eftertankte,
tvinger mig til, endnu i nogen Tid at udsætte Din
Forening med Pazzys Datter.

Ferdinando.

Udsætte? De gav mig jo Deres Ord —

Lorenzo.

Det gjorde jeg; men nu tager jeg det tilbage,
siden jeg har grundede Marsager dertil.

Ferdinando.

Marsag til at tage Deres Ord tilbage?

Lorenzo.

I Morgen skal Du faae dem at vide. Jeg haas
ber, at Du nu heri, som stedse, vil vise Din sons
lige Lydighed.

Ferdinando.

Min Fader!

Lorenzo.

Ingen Indvending! Jeg fordrer Lydighed.

Ferdinando.

Lydighed? O, min Fader! den koste min Ros-
lighed, mit Liv. Dersom De vidste —

Lorenzo.

Lidt Evang — ikke andet. Nok, det er nødvendigt, at Du uden Knur, uden den ringeste Modsigelse underkaster Dig min Befaling.

Ferdinando.

Men Marsagen — Marsagen, min Fader!

Lorenzo.

Du kender mig som en Mand, der ved enhver
af sine Handlinger tager Fornuftens og den strængeste
Reserfthed i Maad med sig. Og nu nok!

C

Ferdinando.

Ferdinando.

Ha! jeg seer, begriber alt! En Uverdig har beslent sig af min Fraværelse, udspreedt Usandhed, og ved de skammeligste Bagvæskelser undergravet min Lykke.

Lorenzo.

Hverken Usandhed eller Bagvæskelse —

Ferdinando.

Ganske vist! ganske vist! De er fort bag Lyset, min Fader! Berentani — han forlod just Værelset i det jeg kom ind — — Ogsaa han har Hensigter paa Gabrielle. De har betroet ham min Lykke, og han — Troe ham ikke, min Fader! Misundelse og Jalouſi taler af ham. Det var Usandhed; aabenbar mig den! Jeg vil bestemme ham; jeg vil gjøre ham til Skamme for den hele Verden.

Lorenzo.

Forblindede! Du veed ikke — Gaae og sæt Dit Sind i Rolighed! I Morgen skal Du saae altting at vide.

Ferdinando.

I Dag, endnu i Dag, eller aldrig. —

Lorenzo.

Du misbruger min Mildhed.

Ferdinando.

Nei, min Fader! Nei! jeg kan ikke tilstede, at man saa skammelig bedrager Dem. Jeg iler —

Lorenzo.

Hvorhen?

Ferdinando.

Til min, til Deres Ven, til Pazzo; jeg vil ikke kaste mig for hans Fodder; han skal bevidne Dem min Uskyldighed, sin Redelighed, sit Vensteb —

Lorenzo.

Lorenzo.

Ubesindige! Op paa Dit Kammer, til jeg falder
 Dig. Uden Modsigelse!

Ferdinando.

Min Fader! —

Lorenzo.

Adlyd, eller frygt for min Brede!

Ferdinando.

Ha! den nedrige Skelm!

Lorenzo.

Hvad! Du vover —

(Han ringer.)

Niende Scene.

Bianco. De Forrige.

Bianco.

Naadige Herre!

Lorenzo.

Vagt.

Bianco.

Hvordan?

Lorenzo.

Vagten skal strax komme.

(Bianco gaaer.)

Ferdinando.

Ah! grusomt! Og De er Fader? De havde
 aldrig en Faders Hierte. Nei, De er Lorenzo Me-
 dice! Streng, ubarmhertig, føleslos imod alle Na-
 turens Fornemmelser! De fortiente at have en Søn,
 som uden Anger skyttede sig af den ene Forbrydelse i
 den anden —

Lorenzo.

Førvogne!

Ferdinando.

Min Fader! Gud! hvad gjorde jeg? Min Fader! tilgiv mig! tilgiv en fortvivlet Son! Ikke Trods; hin ondskabsfulde Bagvækers List ophidsede mig. Han misbruger Deres Godhed, bedrager Dem paa det skammeligeste, rover mig Gabrielle, uden hvis Besiddelse jeg ikke kan leve —

Tiende Scene.

Vagten. Lorenzo. Ferdinando.

Lorenzo.

Før ham op paa hans Kammer, og bevogt ham.

Ferdinando.

Min Fader! hvordan? De — De selv? Nu vel! Nu vel! jeg — adlyder. Kun min Frihed, min Frihed, og jeg vil forsøge —

Lorenzo.

Ikke saa, Ubesindige! Jeg maae forsikre mig
Dig. Før ham bort!

Ferdinando.

Min Fader! hør mig!

Lorenzo.

Før ham bort, siger jeg.

(Ferdinando føres bort af Vagten.)

Lorenzo (allene).

Den Ulykkelige! — Det gior mig ondt for ham!
Men det er nødvendigt. Hans ubesindige Aabenheit
erighed,

lighed, hans blinde Fver vilde udsette baade ham og
mig for den yderste Fare.

Ellevte Scene.

Soderini. Lorenzo.

Soderini.

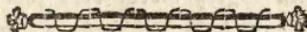
Signor! De har ladet mig falde.

Lorenzo.

Soderini! Vel, vel, at De er her! Kom ind
med mig i mit Kabinet. Jeg har Besalinger at give
Dem, som det haster med. Kom!

(Han gaaer, og Soderini folger ham.)

Ende paa den anden Akt.

Tredie Aft.

Første Scene.

Berentani. En Soldat.

Berentani.

Nu, hvordan staer det?

Soldaten.

Den Fængne er borte, Signor! allerede for en halv Time siden.

Berentani.

Han gif dog til Pozzay?

Soldaten.

Lige derhen. Jeg gjorde det, som De havde besalet mig, og gav ham at forstaae, at jeg og min Kamerat let kunde lukke et Øje, dersom han vilde gjøre sit. Han begreb strax vort Tilbud, kastede sin Pung paa Bordet, og ilede bort.

Berentani.

Godt! godt! See der. (han giver ham Penge.)
Gaae nu, og sorg for Eders Sikkerhed.

Soldaten.

Vi have vore Smuthuller, Signor.

(Han gaaer.)

Anden

Anden Scene.

Berentani (allene).

Lykkelig! — Den Forræder! Næsten havde han paa ny opbragt sin Fader imod mig, og jeg havde været forloren uden Redning. Nu er Raden til Dig, Elendige! Enten et Offer for Pazzys Raserie, eller for Mærsdigheden. Gaaer Soderini hastig nok til verks, befries jeg ved eet Slag fra to frygtelige Medbeilere, og henvner mig med det samme over Pazzys Troldshed. — Hvem kommer? Lorenzo? Uden Tvivl har han faaet sin Sons Flugt at vide. Jeg maae undvige ham.

(Han gaaer.)

Tredie Scene.

Lorenzo. Bianco.

Lorenzo

(Overmaade forstørrelset).

Han er borte!

Bianco.

Ja, naadige Herre! og Bagten med.

Lorenzo.

Gaae! lsb! ill! —

Bianco.

Hvorhen, naadige Herre?

Lorenzo.

Til Pazzi — Nei! ikke til Pazzi. — Er Soderini alt borte?

Bianco.

Soderini?

Lorenzo.

Lorenzo.

Du har ret. Du veed ikke — Men min Kone,
veed hun hendes Son har taget Flugten?

Bianco.

Jeg troer det ikke. Hun var nu just i Færd
med at legge sig til Hvile.

Lorenzo.

Ikke et Ord — Bianco! ikke et Bogstav, hvers-
ken til hende eller nogen i Verden. Gaae! kald Ber-
rentani hid!

(Bianco gaaer.)

Fierde Scene.

Lorenzo (allene).

Sikkert lober han sin Undergang i Mode. — Den
Myksalige veed ikke, kiender ikke Faren. Havde jeg
aabnenbaret ham den, han vilde have underkastet sig
mine Besalinger. — Gud! Maaskee hæve de i dette
Dieblik Dolken imod ham! Maaskee har man alt
myrdet ham!

Emte Scene.

Berentani. Lorenzo.

Lorenzo.

Berentani! min Son har taget Flugten, og Vag-
ten med ham. Uden Trivol til Pazzo, til Pazzo,
som just nu — Gud! hvordan skal jeg redde ham?

Beren-

Berentani.

Fat Dem, Signor! Soderini er længe siden
afsted. Han fulgte for hastig til, at de kunde be-
slutte noget.

Lorenzo.

Vel! vel! Men — naar de see Soderint, naar
de blive Faren vaer, naar Fortvivelse og Raserie be-
mestre sig Forbryderne? — O, Berentani! havde jeg
dog forkastet Deres Raad! havde jegaabenharet ham
Faren! Han havde vist hørt Hornusten, og vi havde
nu alle været i Sikkerhed. — Men — hvad bier De
paa? Maasfee er det endnu Tid. Loh! Sog at
komme Soderini i Forveien! Kald min Son til side,
og il, fly saa tilbage med ham i mine Arme! Fort,
fort, Berentani!

Berentani.

De betænker det ikke, Signor. Vilde den for-
blindedde Ferdinand, som hader mig saa høit, som
kiender mig som sin Medbeiler, og nu endogsaa holder
mig for sin værste Fiende, vel troe mig paa mit blotte
Ord? Vilde han folge mig saa villig, som jeg er til
at redde ham?

Lorenzo.

Utaknemmelige! Jeg tilgav Dem. Burde De
ikke forsøge alt?

Berentani.

Smerten astvinger Dem det ufortiente Navn.
Jeg har stedse lige til højt ulykkelige Dieblik — be-
vist Dem en ubrodelig Trostak, og vil ogsaa i Frem-
tiden bevise den. Men overvei selv —

Lorenzo.

Berentani! Berentani! Deres rolige Stemme
ved min Smerte, Deres kolde Blif, Deres hele Op-
forsel — — Bee Dem, dersom min Mistanke er
grundet!

Berentani.

Naadige Herre! Deres Bebreidelse — — Med
Glæde vilde jeg, for at giendrive Dem og overthyde
Dem om min oprigtige Tænkemaade, opofre Dem mit
Liv. Men saaledes som det nu staer imellem Deres
Son og mig —

Lorenzo.

Er det nu Tid til at tenke paa det, nu, da
min Son er i den yderste Fare? Til! red min Son!
og jeg vil troe Dem.

Berentani.

Det er for silde, Signor! for silde. Soderini
er allerede for meer end en halv Time siden borte.
Hvordan et det muligt, at naae ham? Dersom al-
ting løber vel af, saa maae han snart være her med
Rebellerne. Det er alt over Midnat.

Lorenzo.

Ulykkelige! hvorfor troede jeg Dig? Kunde jeg
vente mig andet end Troelosshed af Dig? Bort! for-
lad mig! Skielø, dersom min Son — Hvad er
det? Hvilken Tummel! Berentani!

Berentani.

Den nærmer sig — op af Trapperne — en
Mengde Trin — Soderini bringer vist de Fangne.

Lorenzo.

Lorenzo.

Allerede?

Berentani.

Hør kommer han.

Siette Scene.

Soderini. De Forrige.

Soderini.

De Sammensvorne, Signor!

Lorenzo.

Hvor er min Son, Soderini?

Soderini.

De maae have haft Esterretning, thi vi traf
dem i fuld Beredskab. Til Lykke, at deres Under-
givne vare sluttede inde paa det store Torv, ellers
havde vi haft en haard Strid.

Lorenzo.

Har De truffet min Son?

Soderini.

Signor! jeg har gjort min Skyldighed. De
Fangne ere uden for. Det vil komme an paa Deres
Besaling —

Lorenzo.

Soderini! De vil ikke svare paa mit Spørgs-
maal — Lever min Son?

Soderini.

Ja, Signor.

Lorenzo.

Og De kunde ængste mig saadan? — Hvor
er han?

Sode-

Soderini.

Befaler De at see de Fange?

Lorenzo.

Hvad vil det sige? Soderini! jeg skielver.

Soderini.

Hvorfor, Signor? For Forræderne? Er De ikke i Sikkerhed nu, da de ere tagne fange? Er Florenz ikke frelst?

Lorenzo.

Bel! Lad dem komme! O! Soderini! Soderini!

Soderini

(til Berentani).

Gaae De lidt tilside, unge Herre! Endog i Læn-
ker maae Pazzo være frygtelig for en Mand, som De.
(Han aabner Døren og vinker.)

Svende Scene.

Pazzo. Volterra. Montsec. Ferdinando
Medices. Sammensvoerne. Bagt.

De Forrige.

Lorenzo

Ceer sin Son i Lænker, og friger overlydt).
Min Son!

Soderini.

Hvordan staer det Dem an, Signor? Han
har holdt sig brav. Han har føgtet som en Mediceer;
kun Skade, for den urette Sag.

Lorenzo.

Ulykkelige!

Pazzo.

Pazzy.

Nu, Lorenzo! hvorfor saa nedslaget? Du har jo Dine Fiender i Din Magt. Nu kan Du jo tage dem med al den Straf, som den mediceiske Retsfærdighed finder for godt.

Lorenzo.

Utafnemmelige! Du vover endnu —

Pazzy.

Selv i Lænker vover jeg at forhaane Dig! Dig, Mediceer! Med et eeneste Blik at saare Dig til Din inderste Siel! Taabe! kunde Du bilde Dig ind, at jeg koldfældig vilde taale min Broders og saa mange tappre Mands offentlige Henrettelse? Forbandet være min onde Skiebne, der ikke vilde understøtte min gode Villie til Havn! Dog, mit Forehavende maatte gierne være mislykket, naar jeg kun funde drage Dig (med et truende Blik til Berentani) kunde drage den Forræder, som bedrog os, med i Graven.

Montsec.

Trost Dem, Signor! Hans Son er forloren.
Han forbandt sin Skiebne med vores.

(Lorenzo viser den yderste Grad af Smerte.)

Pazzy.

Ha! tag imod min Tak, unge Mand! Din Taabefelighed giver os i det ringeste een Havn. — —
Hoordan staer det, strenge Dommer? Vil man ogsaa handle saa retsærdig her?

Bolter-

Volterra.

Neppe. Det er hans Son! Mediceerne fordomme kun Soderiner, Poggioer, Montsecer, Pazzyer — —

(Lorenzo, ude af sig selv, med alle Kiendetegn paa en stum Fortvivelse, gaar bort. Berentani folger ham.)

Ottende Scene.

De Forrige, undtagen Lorenzo og Berentani.

Pazzy.

De gaae, de Assumi! Ha! vare ikke disse
Lænker —

Ferdinando

Covermaade beskytset over Pazzy's Tale og Adserd).

Pazzy! Pazzy!

Pazzy.

Negt det ikke, Ferdinando! Du gjorde redeligt
Dit dertil. Vi ere alle Vidner til Din Kiekhed,
Din gode Villie, og Soderini er Vidne til Dit Mod.

Ferdinando.

Pazzy! Du selv —

Pazzy.

Ga, jeg selv anklager Dig, som en Nebel mod
Din Herre, som en Forraeder mod Dit Fædreland.
Min Sag er retsfordig. Jeg var dodelig fornærmet;
jeg fordrede Erstatning. For mig blev Din Fader
stedse en Tyran — for Dig blot en retsfordig Dommer,
dersom han ellers vil handle retsfordig og tilkiende Dig
den fortiente Straf. Men jeg haaber, Soderini vil
ikke

ikke mangle at øgge hans Netsærdighed saalænge, til han opfylder sin Pligt.

Niende Scene.

Camilla. De Forrige.

Camilla.

Hvor er min Son?

Soderini.

Her, Signora!

Camilla

Ciler hen til ham, men farer forstørket tilbage.
I Lænker?

Soderini.

Endnu nogle Timer, og saa er han ikke mere.

Camilla.

Min Son?

Soderini.

Deres Son, Signora!

Camilla.

Hvad siger Du?

Pazzo.

Formodentlig Sandheden, dersom Netsærdigheden
ellers ikke træffer paa nogen Afvei, hvorhen Domme-
ren kunde forvirde sig.

Camilla.

Affindige! hvad vil det sige? Tael!

Soderini.

Signora! i Morgen vil De faae det at vide;
nu er det for fulde. (til Dagten) Fort!

Camilla.

Holdt! (omfavner sin Son) Min Son! jeg dør!

Ferdig

Ferdinando.

Min Moder! (med fravendt Ansigt) Gud! Gud!
hvad har jeg gjort?

Pazzh.

Ha! Henvens høieste Triumph, Venner! —
Saadant et Syn! — Har Doden endnu Bitterheder?

Soderini

(til Bagten).

Giss Eders Pligt!

Camilla.

Barbarer! han er min Son! Lader mig beholde
min Son!

Soderini.

Forgieves, Signora! Han maae bort i Fængsel.

Camilla.

Min Son!

Soderini.

Han er en Forbryder, som de andre. Bort
med ham!

Camilla.

Forbryder? Aldrig! Bedragerie! fordømt Be-
dragerie! For at hevne Dig, Elendige! opdiger Du
denne Helvedes Ondskab; men det skal ikke lykkes Dig.
Jeg — jeg paatager mig at forsvarer ham.

Soderini.

For Nettens, Signora? Nu maae han i Fængsel.
(til Bagten) Adlyd!

Camilla.

Tilbage! tilbage! Vor det ikke!

Ferdinando

(til sin Moder).

Lad mig være. Slip mig.

Camille

Camilla.

Hvad! Du selv —

Ferdinando.

Jeg maae; jeg er strafverdig. Ikke Soderini —
Min Assindighed — Min blinde Fver — Slip
mig! jeg maae — (Han river sig ud af sin Moders Arme.)

(Vagten fører Ferdinand og de øvrige
Ganger bort.)

Camilla

(sler efter Ferdinand).

Min Son! Min Son!

Soderini

(holder hende tilbage).

Med Tilladelse, Signora!

Camilla.

Tilbage! Jeg skal følge — jeg maae med ham.

Soderini.

Ikke saa, Signora!

Camilla.

Hvad? Med Magt? Hvem giver Dig den
Ret, Forvonne?

Soderini.

Deres Gemal, Signora. Han besalede mig at
tage Forbryderne fast, og satte dem i sikker Forvaring.
Jeg har opfyldt min Pligt.

Camilla.

Førreder! hvad har min Son forbrudt?

Soderini.

Han har flygtet til Oprørerne, har sat sig op
imod Retten, trukket sit Sværd, og ved denne Dum-
dristighed giort sig delagtig i deres Forbrydelse.

D

Camilla

Camilla.

Min Son?

Soderini.

Hans Dom er alledede fældet af hans egen Fader.
Der feiler kun Raadets Bekræftelse derpaa, for ved
Doddelen at lade den fuldbyrde.

Camilla.

Skækkeligt!

Soderini.

Man maae sikke sig i Taalmodighed, som jeg
maatte. Ogsaa min Son — Han var min Son, Signora! mit elskede Barn, min Alderdoms eeneste
Støtte, ogsaa han blev gribet med Nebellerne, han
blev ogsaa straffet med dem; hin ubarmhertige Dommer havde ingen Medlidenhed. Min Son, min eeneste
Son, maatte i min Nærverelse række Hals; et Hug —
og hans Hoved sloi for mine Fodder. — Nu kan
De troste Dem, Signora.

(Han gaaer.)

Tiende Scene.

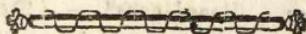
Camilla (allene).

Grusomme! Medynk! Mit herte sonderlides —
hun synker ned paa en Stoel! O! min Son! Efter nogle Hieblik springer hun forsædet op) Man fører ham bort! — Omgiven af en Skare blodgierrige Vægttere! — Endnu kaster han et Blik til mig! Hu! nu bestiger han Skaffottet! Han vokser — han synker —
Bodde

Bøddelen hæver alt Øyen! Nu — holdt inde! Hun synker paa my hen, og siger, efterat hun er kommen lidt til sig selv igien:) Skrækkelige Billede! Bort! bort! — Endnu lever han! Men hvad? I Fængsel — dømt til døde! Og jeg er her endnu? Jeg iler ikke, for at redde ham fra Undergang? — Bort! til hans Far! Jeg maae redde ham, eller døe med ham.

(Hun gaaer.)

Ende paa den tredie Akt.

Fierde Aft.

Forste Scene.

Lorenzo. Petrucci.

Lorenzo.

Plag mig ikke mere, Petrucci! Det forsamlede
Raad maae bestemme hans Skiebne; jeg kan ikke
— Jeg føler det; mit Herte forraader mig, det taler
for Forbryderen. Gaae! gaae! — Dersom De elsker
mig, min Ere og Retserdighed —

Petrucci.

O Lorenzo! Jeg kielver! Er De ikke tilstæde —

Lorenzo.

De tager seil, min Ven, dersom De venter no-
gen Eftergivelse af den faderlige Omhed. Her er jeg
Fader, højt Dommer. Hav Medlidenhed med min
Svaghed! Lad mig være!

Anden Scene.

Soderini. De Forrige.

Soderini.

Signor! Deres Son ønsker at tale med Dem.

Lorenzo.

Min Son? Skal jeg see ham?

Petrucci

Petrucci.

Og det tager De i Betænkning? Han maae
være saa strafværdig han vil, saa fortiener han dog
at høres.

Soderini.

Kun nogle Diblik, Signor! Om et Qvarter
fører jeg ham i det forsamlede Raad.

Lorenzo.

Nu vel! (til Petrucci) Gaae, min Ven! og fore-
byg, at Camilla ikke trænger herind.

Petrucci.

Vær De ubekymret.

(Han gaaer. Soderini aabner Døren og
vinfer.)

Lorenzo.

Gud! hvad vil han sige?

Tredie Scene.

Lorenzo. Soderini. Ferdinando (med Vagt).

(Ferdinando snyrter sig, fuld af Beemod, for sin
Faders Hodder.)

Lorenzo.

Ulykkelige! (Han synker paa en Stoel.)

Ferdinando.

Min Fader! Min Fader!

Lorenzo.

(Henrevet af den faderlige Omhed).

Min Son! — Nei! ikke min Son; Du er en
Foræder! Du har sonderrevet de Baand, som knyt-
tede os.

Ferdinando.

Kun een Maade!

Lorenzo.

Fortiener Du den?

Ferdinando.

Deres Brede, Deres Had, Deres Forbandelse
fortiener jeg.

Lorenzo.

Utaknemmelige!

Ferdinando.

Tor jeg ikke mere tillidsfuld kaste mig i Deres
Arme, o saa tillad mig i det ringeste, at jeg angers-
fuld omfavner Deres Knae, tilstaar min Forbrydelse,
og beder om Deres Forladelse! Nægt ikke at høre
mig, min Fader! — Dog, jeg tor ikke mere kalde
Dem Fader! — Nu vel! jeg anraaber min Dommer
at straffe Forbryderen, uden at se tilbage til Sonnen;
at straffe ham efter al Lovens Strenghed. Men —
hør først hans Forsvar! Maaske er han ikke saa
strafværdig som De troer.

Lorenzo.

Tael! tael! Hvad kan Du sige? Hvormed kan
Du forsvere Dig?

Ferdinando.

De vil høre mig? De vil høre mig, min Fa-
der? O! nu vil jeg høre alle mine Lidelser taalmodig.

Lorenzo.

Din Tilstaelse — Sandheden.

Ferdinando.

Sandheden, saa reen som man venter den af en
Mediceer, om den saa skulde koste hans Liv. Jeg har
sat

sat mig op — ikke imod mit Fædreneland — men imod Deres Besalinger, min Fader! Kierlighed henvirrev mig. Pazzo lovede mig sin Datter med det Vilkaar, enten at troelove hende i Aften, eller aldrig. De, min Fader! gav mig Deres Samtykke, og strax derpaa tog det tilbage igien, uden at sige mig nogen billig Aarsag til denne forandrede Beslutning. Jeg troede, De ved Bagvækselse var ført bag Lyset. Forstivulet over at tage min Elskede for evig ved dette uventede Tilsælde, fattede jeg Ubesindige det Forsæt, at bestikke min Vagt, og flygte bort til Forræderens Huus. Soderini kom for at tage de Sammensvoorne fangen. Jeg kændte kun mig, som den eneste Gienstand for Deres Vrede; mit rasende Blod overvældede mig, og, uden at vide det, blev jeg en Forbryder,

Lorenzo.

Ubesindige! Kunde Du ikke tænke, at jeg maatte have den retsædige Aarsag?

Ferdinando.

Det sagde min Hornust mig; men mit Hjerte, fuldt af den syrigste Elskov, Frygten for at miste Gabrielle for evig, hendes Faders ondskabsfulde Betingselse — altting døvede og henrev mig.

Lorenzo.

Du vidste altsaa intet af Sammenrottelsen?

Ferdinando.

Intet; ikke det ringeste.

Lorenzo.

Har Du Beviis, Vidner paa Din Uskyldighed?

Ferdinando.

Ingen uden Forræderen Pazzo.

Lorenzo.

Saa er der ingen Redning. (Han søger at satte sig.)
Gaae, min Son! gaae! Raadet er Din Dommer;
jeg har overdraget det at domme Dig. Forsvar Dig!
Ferdinando.

Jeg adlyder. Jeg er færdig at modtage min
Dom, min Død. Torde jeg kun haabe i mit sidste
Dieblik, at faae Deres Forladelße!

Soderini

(Som hidindtil har staat i mørk Estertanke, farer
pludselig op).

Du haaber forgives! Der er ingen Varmhier-
tighed! (Han griber Ferdinand ved Armen.) Til mig!
Jeg tager Dit Forsvar paa mig.

Lorenzo.

Soderini!

Soderini

(Seer nu paa ham og nu paa Ferdinand).

Ha! Du har Net, han er Din Son! Jeg bils-
dede mig ind at høre min egen, saa talede han; lige-
saa uskyldig sandt jeg ham.

Lorenzo.

Soderini! ogsaa De —

Soderini.

Forladelße, Signor! Dette Billede var alt for
levende for mine Ærte; det oprorte mit Indersle, og
endnu — Hvorfor skal jeg nægte mine Følelser? Var
jeg ikke ogsaa Fader? Elskede jeg min Son mindre?
Ogsaa jeg vidste at han var uskyldig; og dog var der
ingen Redning — Jeg maatte see hvordan man forte
ham til Retterstedet. Jeg taug, Signor! men her —
her i mit Hjertes Indersle sad min Smerte.

Lorenzo.

Lorenzo.

O Soderini! saan mig! forsøg ikke min Marter!
 Gjorde jeg Uret — var Deres Son uskyldig? — saa
 forlang alt; forlang mit Liv!

Soderini.

Ikke saa, Signor! Jeg er en kænket, en ned-
 bojet Fader. Jeg mistede ved Deres Dom alt hvad
 der var mig dyrebart i Verden: jeg mistede min eeneste
 Son; men aldrig fornedrede jeg mig til Hevngierrig-
 hed. Mit eeneste Ønske var, at see Dem engang føle
 en Deel af den Smerte, som jeg den gang følede.
 Det er opfyldt, uden at jeg bidrog noget dertil. —
 Og nu nok. Fort, unge Menneske! for Natten! Man
 venter os.

Ferdinando.

Jeg folger; kun een Son endnu, min Fader!

Lorenzo.

Tael, min Son!

Ferdinando.

Jeg opfordrer Dommeren til at sæde min Dom.
 Døden har ingen Bitterhed for mig; men den Tanke,
 at see min Fader, den ellers retfærdige Dommer, Me-
 dicernes Hoved, at fornedre sig til Forbon —

Lorenzo

(Comfavner ham).

Min Son! gaae, oppebie Din Dom.

Soderini.

Saa ret! Kom Ven! Jeg har ikke de Pligter,
 som Din Fader, jeg kan tale for Dig, uden at min
 Ere lidet derved, og jeg vil. Kom, det er Tid.

Lorenzo.

Gaae, min Son! Vi sees igien. (til Soderini
overmaade roet) Og De, ædelmodige, retskafne Mand —
Soderini.

Intet, intet i denne Zone, Signor! den er an-
sikkende. Og, ved Gud! jeg fældede aldrig en Taare
uden Dagen efter min Sons Henrettelse. — Bort!

(Han gaaer bort med Ferdinand og
Vagten.)

Fierde Scene.

Lorenzo (allene).

Kan jeg drage Hænde, give mit Hierte Lust?
(Kaster sig paa en Stoel) Bort med Masken, som Pligt
og Retsfærdighed paatvinger mig! Jeg er Fader! Min
Son er i Fare! Det er min Son, som man fordom-
mer, som maaskee ved Gøddelens Haand — Skrek!
— Min Son! (Creiser sig) Hvad, kan intet redde
ham? Er jeg ikke Fader? Gav jeg ikke Loven?
Staaer det ikke til mig — Ulykkelige! tor Du vove
at spøge med Folkets Belferd, oposre Retsfærdigheden
for Dine egennyttige Hensigter? Bort, fornærende
Tanke! Min Pligt den maae jeg opfylde, ellers sætte
mig blot for den almindelige Foragt. Jeg har intet
Valg. Jeg maae.

Femte

Femte Scene.

Camilla. Lorenzo.

Camilla

(Ganske forsyret og islende).

Du her endnu, Ulykkelige? (tager ham ved Haanden) Kom! kom!

Lorenzo.

Camilla! hvorhen?

Camilla.

Din Son! Man slæber ham for Netten; Du maae redde ham. Fort!

Lorenzo.

Camilla! hvad foretager Du Dig? Skal jeg bryde den Lov, jeg selv gav? Vil Du, at Lorenzo Medicis skal knæle for det forsamlede Raad, og bede om Raade for sin Son?

Camilla.

Hvad har han gjort? Er Uskyldigheden strafværdig, fordi den forsvarer sig imod Bold? Du er Overhoved, Du er Dommer; et Ord, et Vink, og jeg har min Son igien. Fort! fort!

Lorenzo.

Kan jeg —

Camilla.

Du maae. Hvad? Du vender Dig fra mig?
— Ikke saa; jeg slipper Dig ikke.

Lorenzo.

Camilla! hans Skiebne er endnu ikke afgjort.
Raasfee —

Camil-

Camilla.

Ha, Falske! Du bedrager mig! Dette Diesyn,
diffe Taare — Skielv! Jeg er Moder; Du veed
ikke hvad en Moder, hvad en Kone formaær. — —
Gud! maaſkee fælder man alt hans Dom! — Skæk-
kligt! Hvert Dieblik, Du spilder, truer med Dø-
den. Gil, flyv, red min Son, Barbar!

Lorenzo.

Forgieves, Camilla.

Camilla.

Forgieves?

Lorenzo.

Jeg kan ikke. Netsfærdigheden — Lovene —

Camilla.

Forbandet være Netsfærdigheden, forbandet være
Lovene, dersom de børge mig min Son! og denne
Stolthed, hvormed Du fornægter Naturen!

Lorenzo.

Camilla!

Camilla.

Bort! Dit Gie viser Hyklerie, Forstillelse, for
at skjule Død og Ulykke derunder — Under Netsfæ-
rdighedens Masse desto sikrere at rase imod Dit eget
Hierte. Gud! hvor skal jeg finde Tilflugt! Hvem
vil høre mig, hvem vil, hvem kan redde den Ulykke-
lige, naar hans egen Fader er hans Dommer, hans
Bøddel? —

Siette

Siette Scene.

Petrucci. De Forrige.

Petrucci

(med et Papir i Haanden).

Signor!

Lorenzo

(Seer ham, og farer tilbage).

Gud!

Camilla.

Ha! hvad er det for et Papir? (farer ind paa
 Petrucci og vil rive det fra ham) Giv hid, giv hid, Ulyk-
 felige! Det er Dommen.

(Lorenzo giver Petrucci usormerket et Vinck.)

Petrucci.

Forlad mig, Signora! den er endnu ikke affage,
 Dette Blad er — indeholder blot en Fortegnelse paa
 flere Oprørere.

Camilla.

Det er Dommen! det er Dommen!

Lorenzo.

Fat Dig, Camilla! Maafsee er der endnu en
 Mulighed —

Camilla.

Fatte mig, Elendige! da min Son er i Fare?
 (i storste Afspekt) Din Koldindighed! — Ha! rasende!
 Hvad, vil jeg have Hielp af Dig? — Dort! jeg
 iler selv — (hun iler hort.)

Syven.

Petrucci.

Hvad? De selv? — De selv sordommer Deres Son? Det er Deres Son! Deres Son! Endnu faa Timer — og han er tabt — evig tabt for Dem.

Lorenzo

(Søger at finde sit Ansigt for Petrucci, hvorpaa hans Giels hele Oval er malet).

Petrucci.

Hvordan? Ikke et Ord? Jeg besværger Dem for Deres Fodder, Lorenzo! kald Dere Dom tilbage, red Deres Son; det staar til Dem. Lyd Dere sierte! Naturens Stemme! Det er Deres Son!

Lorenzo

Ceer meget vort til ham; strax derpaa skuler han sit Ansigt med begge Hænder, og gaaer hastig bort).

Petrucci.

Ubevægelig! (med et Suf) Jeg maatte befrygte det. En Slave, et Offer for sine Pligter — for den strengeste Netfærdighed! — Hvad skal jeg giøre? (ester at have ponset) Et Middel endnu! Det er haardt; det vil kænke ham — formerne hans Stolthed — Men Virkningen — — Jeg maae vove det; maaske lykkes det mig.

Ende paa den fierde Akt.

Femte

Sexte Aft.

Skuepladsen forestiller et Fængsel.

Første Scene.

Ferdinando

(Sidder efter tankom ved et Bord. Ester nogle
Dieblikke seer han paa Klokk'en).

Alt tre! Hvor hastig Tiden leber! Endnu faa Ti-
mer — og jeg ender min Lovbane, som —
Hvilken pludselig Gysen! — Hvordan? Jeg kielver,
da jeg nærmer mig min Oplossnings Dieblik? Hvor-
for? — Hvad vil jeg mere? Hvad holder mig endnu
tilbage? Har jeg ikke taht alt, alt hvad som var
mig kiert i Verden? Har jeg ikke taht Gabrielle for
evig? (Efter en dyb Esteranke) Gud! hvor svag føler
jeg mig! Hvor er jeg slet bereed — og endnu kun faa
saa Dieblikke! — Chan slacer en Bog op, og læser.)

Anden Scene.

(Gangesogden, som aabner Døren, og gaaer
strax igien.)

Soderini. Ferdinando.

Soderini.

Ferdinando! jeg voer meget; jeg bedrager Net-
ten. Men det er det eeneste Middel — Tag denne
Kappe — Kom!

E

Ferdi-

Ferdinando.

Hvordan?

Soderini.

Din Haand!

Ferdinando.

Hvorhen?

Soderini.

I den vide Verden. Du maae redde Dig ved Flugten. Der — er en Pung med Zechiner; ikke langt herfra holder en Vogn, kast Dig i den, og saa Lykke paa Reisen.

Ferdinando.

Soderini!

Soderini.

Hort! Dagen bryder frem.

Ferdinando.

Soderini! er det mueligt? De selv —

Soderini.

Derom en anden gang.

Ferdinando.

Leg folger; men lad mig saae et Hieblik til at samle mig.

Soderini.

Hvert tabt Hieblik bringer Dig Din Undergang nærmere. Du maae ile. Naar Du er i Sikkerhed, saa giv mig Esterretning.

Ferdinando.

Nu vel! Chan gaaer, men bliver pludselig staende)

Soderini!

Soderini.

Afsted! Afsted!

Ferdinando.

Kan jeg?

Soderini.

Soderini.

Hvad holder Dig?

Ferdinando.

En Tanke — den er for vigtig, Soderini! til,
at jeg skulde undertrykke den.

Soderini.

Gør Ende herpaa!

Ferdinando.

Ingen Bredé, Soderini! Jeg er rørt, inderlig
giennemtrængt af Deres Hsmodighed; men jeg over-
seer tillige Folgerne af en Beslutning, hvis Udførelse
jeg for fulde vilde fortryde.

Soderini.

Hvad Folger? Du redder Dit Liv.

Ferdinando.

Jeg miskiender ikke Livets Værd; jeg ønsker at
beholde det — for en Fader, en Moder, en Elske, som
som jeg elsker meer end mig selv; men viis et Middel
til, med Ære at kunne det! Ikke ved en Flugt, som
vilde fornædre mig.

Soderini.

Du raser!

Ferdinando.

Nei, Soderini! jeg har aldrig tænkt fornuftigere.
Overvei det selv! Jeg er et Offer for en alt for
strenge Lov — ingen Forræder mod mit Fædrene land; og i denne Betragtning fortænner jeg Medynk. Men
isafald jeg søgte at redde mig med Flugten, vilde jeg
da ikke gøre mig uværdig dertil? Vilde jeg da ikke
dynge Forseelse paa Forseelse, sætte mig blot for de
forteste Beskyldninger og de skammeligste Bagvæselser?

Soderini.

Her er nu ikke Tid til Hornstilslutninger. Du skal følge mig.

Ferdinando.

Og min Fader! Enhver vilde beskynde ham for, at jeg ved hans Hjelp havde reddet mit Liv; at han havde kun understrevet min Dødsdom, for des sikrere at kunne frie mig fra Undergang. Hvilken dræbende Mistanke mod en Mand, som elsker Retfærdigheden mere end sit Liv! — Nei, Soderini! Deres Uimage er forgiveves! — Jeg er beredt til min Død, og jeg haaber at bære den med Zaalmodighed.

Soderini.

Forbandet være Dit utidige Heltemod! Drag i Krig, unge Mand! og viis det der. Her maae Du syse! Du maael!

Tredie Scene.

Lorenzo. De Forrige.

Lorenzo

(forundret over Soderines Nærvarelse).

Soderini!

Soderini.

Om Forladelse, Signor! Jeg troede, De var i Raabet, for at afflige Verentanis, Deres forræderiske Datters Dom.

Lorenzo.

Soderini! Deres Nærvarelse her i Fængslet — paa en Tid — —

Soderini.

Min Hensigt, Signor? — Jeg vilde — — Kort, hvorfor skulde jeg nægte det? Jeg er her for

at sætte Deres Son i Frihed. Faren er nær. Alting
er færdigt; han kan kun følge.

Lorenzo.

Soderini!

Soderini.

Jeg forlanger ikke Deres Samtykke: det vilde
ikke kunne bestaae med den Agtelse, jeg skylder Dem;
men jeg frabeder mig ogsaa alle Indvendinger. Jeg
tager Skylden paa mig, allene paa mig.

Lorenzo

(betraafer Soderini nogle Hiebliske med Forundring og
Beskyttelse, og vender sig derpaa til sin Son).

Min Son! hvad siger Du? Vil Du følge
ham? —

Ferdinando.

Nei, min Fader! Jeg er færdig, fast besluttet,
at lade den Dom, som er fældet over mig, fuldføres.
Maaske fortiner jeg den ikke i sin hele Strenghed!
Men Loven fordrer dette Offer; og De, min Fader!
maae tillade det.

Lorenzo.

Min Son!

Soderini

(griber Ferdinandos Haand).

Unge Menneske! Trods min bittere Vrede over min
Sons Død, astvang Du mig Medynd — og nu dri-
ver Du mig endog til Beundring. Saa megen Dyd,
saa megen Standhaftighed kunde jeg kun vente af en
Mediceer. Og dog — dog ønskede jeg. —

Ferdinando.

O Soderini! kunde De læse i det inderste af
mit Hjerte —

E 3

Sode-

Soderini

(efter at have tankt lidet efter).

Oliv, Ven! jeg vil endnu forsøge det sidste.
Maaske lykkes det mig. Hvis ikke — saa doe —
dse saa standhaftig som min Son, og jeg vil begræde
Din Død!

Fierde Scene.

Lorenzo. Ferdinando.

Lorenzo.

Horgieves! Der er ingen Redning! Jeg kommer nu just af Raadet, der med de Aeldste af Byen har været forsamlet siden Midnat. Jeg ilede derhen i det sikre Haab, at de paa ny vilde trænge paa din Forladelse, og — nu vil jeg tilstaae Dig det — Jeg havde givet ester; jeg følede mig henreven — Men en ubegribelig Kold sindighed, en vis hemmelighedsfuld Opsørel af det hele Raad betog mig alt Haab. Fuld af Fortrydelse over mit feilslagne Haab trængde jeg paa, de skulde hafte med Dommen, bestemte Timen til Fuldførelsen, og gif derfra. Kan Du tilgive mig det, min Son?

Ferdinando.

Alt, min Fader! Alt — Hvad siger jeg? Tilgive Dem? — O! kunde De tilgive mig!

Lorenzo.

Utaknemmelige! Du kiender ikke dette Hierte. Det bloder — Og dog — O Pligt! grusomme Pligt! uden Dig —

Ferdinando.

Ferdinando.

Min Fader! jeg besværger Dem, hold Maade
med Deres Sorg! — Hørglem en Utaknemmelig, som
er uverdig til Deres Kierlighed! Sank Deres Stands-
haftighed for at trøste en Moder, som maaſkee —
O! min Fader! een Maade! kun een eeneste Maade
endnu!

Lorenzo.

Tael! tael! Kunde jeg dog tilstaae Dig alt!

Ferdinando.

Kun at jeg maaæ see min Moder, min ulykkelige
Moder, een eeneste gang endnu.

Lorenzo.

Gud! hvad forlanger Du? Hun vil øse ved at
see Dig. For at stille hendes Fortvivelse lidet, har
man maattet bilde hende ind, at Din Dom først fulde
fuldbyrdes om nogle Dage; at der maaſkee endnu var
noget Haab tilovers til Din Frelse. Dette syntes no-
genledes at stille hendes vilde Smerte — Hvad er
det? — Hører jeg ikke hendes Stemme? Det er
hende! det er hende!

Femte Scene.

Camilla. De Forrige.

(Nogle Betientere, som folge efter hende, og
stræbe at holde hende tilbage.)

Camilla.

(I Neglegie, med udslagne Haar, og i en Norden, som den
kræfteligste Tilstand, hvori hun befinder sig, fordrer,
taler følgende Ord endnu i Scenen).

Forrådere! I bedrage mig! Tilbage! Min Son!
hvør er Du? Din Moder falder! — Slip mig!

Slip mig! (hun trænger ind i Fængslet, saer Hie paa sin Son, og styrter hen til ham.) Min Son! (hun styrter afmægtig for hans Fodder.)

Ferdinando.

Min Moder! — — Gud! hun dser!

Lorenzo

(til nogle af Betienterne).

Sil efter Hielp! — Nei bliv! — Jeg gaaer selv. Jeg maae nytte dette Vieblik. Hun vilde trænge ind paa mig med den hele Styrke af moderlig Fortvivelse; og — kan jeg modstaae, jeg Ulykkelige!

Ferdinando.

Min Fader!

Lorenzo.

Slip mig, min Son! Vi sees igien.

(Han gaaer.)

Siette Scene.

Camilla. Ferdinando. Betienterne.

(En Betient bringer en Stoel, og Ferdinands Foster sin Moder op paa den.)

Camilla.

Hvor er han? Hvor er min Son?

Ferdinando.

Min Moder!

Camilla.

Ha! det var en Engels Stemme! Kom i mine Arme! Jeg vil skiule Dig i den inderste Krog af mit Hjerte! Saa — saaledes vil jeg omsavne Dig; saaledes vil jeg skiule Dig med mine Arme. Og vee den, som vores at rive Dig ud!

Ferdinando.

Ferdinando

(søger at komme los).

De dræber mig.

Camilla.

Ogsaa Du? — Hvordan? Kan Du være saa
grum, at stode Din Moder fra Dig?

Ferdinando.

Nei, min Moder! nei! Jeg elsker Dem, jeg
elsker Dem uudsigelig. Men Deres Fortvivelse —
Den Tanke, at jeg Ulyksalige er Marsagen til saa
mange Qualer — kan jeg ikke bære; den er mere mar-
trende for mig end Døden selv.

Camilla.

Nu da! jeg vil satte mig; jeg vil være rolig;
jeg vil, Trods Naturen og mit Herte, synes standa-
haftig, naar Du vil redder Dit og mit Liv.

Ferdinando (for sig selv).

Kunde jeg kun! (hoit) Fat Dem! Vi ses en-
gang igjen — hisset — og da ere vi for evig foreenede.

Camilla.

Ere vi? Nu vel! hvad vil jeg mere? Det er
Himmelens! Og Du, min Son! min eneste elskede
Son! er i mine Arme. Du er min Trost, min
Glæde, mit Alt.

Svende Scene.

Bianco. De Forrige.

Bianco.

Gonfalonieren kommer tilbage; Soderini og Pe-
trucci følger ham, og en Mængde Folk med Fakler i
Hænderne og høje Skrig trenge sig efter ham igennem.
Gaden lige hid til Fængselet.

E 5

Camil-

Camilla.

Ha! lad dem komme! lad dem komme! Her er jeg; jeg, som bar ham under mit Hjerte — Jeg vil dø!

Ferdinando.

O! min Moder! sat Dem dog! Jeg ligger ellers under min Smerte.

Camilla.

Fatte mig? Fatte mig, da man vil rive Dig, min anden Heg, fra mig? — Ha! skielv, Uhyre! hisset er Henvneren; han skal fordre hver Draabe uskyldigt Blod af Eders Hænder. (hun seer ind i Scenen) Ha! Der ere de! der ere de! — Er der ingen Redning, ingen Medynd? Nu da — saa er der hos dig, hos dig, o Himmel! Sonderknus du de Elen-dige! og mig! — og — mig! — (hun synker afsmægtig til Jorden.)

Ottende Scene.

Soderini. De Forrige. Straf derpaa
Lorenzo. Petrucci.

Soderini.

Naade! Ferdinando! Forladelse!

Ferdinando.

Forladelse?

Soderini.

Her — Petrucci vil bekrefte det.

Lorenzo

(sler til sin Son, og omfavner ham).

Min Son!

Ferdi-

Ferdinando.

Min Fader! er det mueligt?

Camilla

(kommer til sig selv igien, men overmaade svag).

Forbarmer Eder! forbarmer Eder over en ulykkeslig, dybt nedbøjet Moder! Giver hende hendes eeneste Son, den eeneste hun fødte! — Jeg vil døe!

Lorenzo.

Camilla! kom til Dem selv! — Man giver os vor Son igien; man tilgiver ham!

Camilla.

Man tilgiver ham! man tilgiver ham! —

Petrucci.

Ja, Signora! Han har ikke det ringeste at frygte.

Ferdinando.

Gud! kan jeg troe det?

Camilla (reiser sig).

Min Son! (hun synker i hans Arme.)

Petrucci.

Berentani var Stifteren af Deres Ulykke! Her — (han viser paa Soderini) Denne retskafne Mand har først for saa Diebliske siden astvunget ham Bekjendelsen om hans Ondskaber. Ogsaa Pazzo og hans Datter have retsærdiggiort dem.

Lorenzo.

Petrucci! da jeg afgiver fra min Pligt, da jeg folger Raadets Villie, og forlader min Son, saa ventet jeg den samme Foelighed: Raade for Pazzo og de øvrige Sammensvorne.

Soderini.

Raade for Pazzo! Nesten havde jeg miskiendt Dem, Signor! Jeg troede, De var kun retsærdig,

og nu finder jeg Dem endog billig. (Ved at tænke paa
min Son bliver han rort.) Sandt nok, for filde! — Dog,
hvad hælper det? Kan jeg ikke selv nytte Deres
Medlidenhed, saa vil jeg i det mindste komme Deres
gode Willie mod andre til Hjælp.

(Han gaaer.)

Niende Scene.

Lorenzo. Petrucci. Camilla. Ferdinando.

Petrucci
(til Lorenzo).

Signor! jeg beundrer Deres Höimodighed; men
betenk Forskiellen imellem Deres Sons overlede For-
seelse og Deres syvne Fienders forsærlige Forræderie.
Døm selv —

Lorenzo.

Jeg veed alt; jeg er underrettet om alt. Min
Son forsaae sig af Letsindighed. Pazzo fordi han
troede sig fornærmet. Begge overtraadte Lovene; begge
ere forbrydere. Nok! Raadet har, for at redde min
Son, fornærmet min Retfærdighed, betaget mig den
øverste Magt. Det hialp ikke, jeg satte mig derimod.
Men skont jeg i dette Dieblik ingen Dommer er, saa
har jeg dog ikke tabt min Stemme som Medlem af
Raadet. Jeg kan ikke tilstede, at Mildhed udarter
til Partisched. Vil Raadet tilgive min Son, saa
redde det ogsaa min Øre; saa fordrer Billighed, at
de Sammentrottede ogsaa benaades, ellers at deres Straf
i det mindste bliver formildet. Kun under denne Bes-
tingelse

tingelße allene tager jeg min Son tilbage af Rettens Hænder.

Petrucci.

O Lorenzo! Kun en Mand som De er værdig at regiere Staten. Kom, før først i Rettens Nærværelse at bekraße Deres Sons Forladelse. Saasnart som det er forbi, vil Raader ikke allene sætte Dem ind i Deres forrige Rettighed, men endog overdrage Dem en vindskrænket Magt. De Fængnes Venaadning vil da ganske komme an paa Dem; Statens Bel vil for fremtiden beroe paa Deres Retfærdighed og Biisdom.

Tiende Scene.

Soderini. Pazzy (i Lanke). Bagt.

Soderini (til Lorenzo).

Signor! ingen Indgreb i Deres Rettigheder; jeg rækker kun Deres gode Billie Haanden. Pazzy, naar man undtager hans hidlige Hoved, er en edel, aaben Mand. En god Handling, synes mig, var hos ham ikke anvendt paa sit urette Sted.

Pazzy.

Soderini! jeg vil ingen Talsmand have. De fornermer mig.

Lorenzo.

Pazzy! en evig Forglemmelse af Deres Overilelse og min Strenghed — vilde frelse Staten een af de første og nyttigste Borgere. Lad os være Venner!

Pazzy.

Venner!

Lorenzo.

Lorenzo.

I det mindste vil jeg forsøge at formilde Deres Had. Tag først Deres Frihed tilbage, og folg mig i Maadet, som er færdig til at befrieste det.

Pazzo.

Ikke saa, Lorenzo! Mine Venners Skiebne er min.

Lorenzo.

Ogsaa Deres Venner have faaet Forladelse.

Pazzo.

Ogsaa mine Venner! Denne Hoomodighed — af en Mediceer? — Umuelig!

Lorenzo.

Kald det ikke Hoomodighed, Pazzo! det er blot en Opfordring til at stenke mig ved Deres Samtykke min Nolighed og min Sons Liv igien.

Pazzo.

Under denne Vetingelse? Bel! (Han byder Lorenzo sin Haand) Vi ere Venner!

Lorenzo.

Kom i mine Arme, ædelsmilde Mand! Hvorfors miskendte vi hinanden? Kom! lad os i dette lykkelige Diblik stifte en Foreening, som Doden allene formaar at op løse.

Pazzo.

Sej er færdig! (Comfavner ham.)

Soderini.

Saa! det er ret! Bort med Lænker! de passer sig kun for saadanne elendige Skabninger, som Begentanierne. (Han tager Lænkerne af Pazzo.)

Lorenzo.

Lorenzo.

Den Uverdige skal ikke undgaae sin Straf.

Soderini.

Det vil jeg haabe. Jeg tilgiver ellers min verste
Fiende, saasnart han synder af Lidenskab eller Taabe-
lighed; men saadan en utaknemmelig, lumse Dievel
kan jeg i Evighed ikke tilgive.

Lorenzo.

O Soderini! tor jeg vove at opløste mine Øine
mod Dem? De redde min Son — og jeg —

Soderini.

Intet om det Forbigangne, Signor! Ikke et
Ord! Med dette Øieblik er altting forglemst.

Petrucci (til Lorenzo).

Raadet venter os.

Lorenzo.

Jeg kommer. — Kun et Ord endnu, Pazzo!
Min Son — Deres Datter —

Pazzo.

Jeg forstaar — Her er min Haand! Deres
Bryllup skal besegle vor Forsøning.

Ferdinando.

Pazzo! — Min Fader! saa megen Lykke! —
O! min Moder! dette Udsald —

Camilla.

Forlad mig, min Son! — Min Følesse —
alt hvad jeg seer, hører — Jeg er saa bespændt —
Jeg mangler Kræfter til at udtrykke mig. —

Lorenzo.

Camilla! min Son! tilgiv Dommeren! Giv
Faderen, Manden Eders Kierlighed igien,

Camille

Camilla og Ferdinand
 (Comfarne ham med Heftighed, og sige):
 O min Mand! Min Fader!

Lorenzo.

Ikke Grumhed — Retfærdighed var mit Biemed.
 Feilede jeg, da stede det ikke af Forsæt. Din Over-
 ilelse, min Son! forlede mig, og List og Ondskab
 forde mig uvidende til en Ugrund, som jeg kun ved
 et Mirakel, og næsten med Magt er revet ud fra.

Soderini.

Tunge Dommer-Embede! kun saa Skuldre kan
 bære dig.

Ende paa Skuespillet.

Den
Døde Elsær.

Komoedie i to Aftter.

Oversat
af

Rosing.

Personerne.

Baron Sternheim, Kapitain.
Jacob v. Overfeld, en gammel Podagrif.
Georg v. Overfeld, hans Son.
Julie, hans Myndling.
Niche, en Pige, som sælger Blomster.
Johan, Sternheims Tiener.
Cathrine,
David,
Wilhelm,
Henrich,
En Staldkarl,
To Herrer og to Damer, Overfelds Giester.

alle i Overfelds Tjeneste.

Handlingen skeer paa Overfelds Gods.

en dach. — En vist morgon kom et par
med en hest. — Hesten var hvit og
havde en rød bælte. — Hesten var
fremstilt i et

Første Aft.

Skuepladsen forestiller et Værelse i Kroen.

Første Scene.

Baron Sternheim. Johan (begge i Reiseklaerer).

Sternheim.

J Morgen skal hendes Bryllup være, siger Du?

J Morgen?

Johan.

Det er ganske vist, Herre. De har alle saa
travlt derhenne paa Gaarden. — Alting gik Hulder
til Bulder.

Sternheim.

Og det med den unge Overfeld?

Johan.

Med den unge Overfeld.

Sternheim.

Før jeg tillader det, før brænder jeg ham en
Kugle for Panden.

F 2

Johan.

Johan.

Gevare os vel! Hvem vil nu strap være saa
hidsig?

Sternheim.

Der skulde min onde Skiebne ogsaa just slæsse mig
den dumme Dievel til Tiener! — Hun kan dog ikke
altid være indsperrret — Kunde Du da ikke bestikke
een af Tienerne?

Johan.

Jeg har gjort alt, hvad der var mig muligt,
Herre! men der var ingen Udkomme med de Slyngler.

Sternheim.

Jeg kan ikke længere udholde denne quælende Uvis-
hed — Nei, Julie! af din egen Mund vil jeg høre,
om dit Hjerte glemte mig — høre min Dødsdom af
din Mund, som tilsvor mig evig Troskab — og saa
for evig udflette Erindringen om den Utaknemmelige —
Karl! Skaf Raad, gør Anstalt, at jeg kan tale med
Hende, eller jeg slæer Dig ihiel! — Spitsbub! naar
det gielder om at bedrage mig, har der aldrig manglet
Dig paa Vittighed; men nu —

Johan.

Taalmodighed, Herre! jeg vil bevise Dem, at
jeg har Vittighed ligesaavel for som mod dem — Jeg
har en herlig Plan, men det beroer paa Dem selv
at udføre den.

Sternheim.

Nu, lad høre.

Johan.

Overfelds Huus vrimler i Dag af Mennesker,
som om der var Marked. Klæd Dem som en gammel
aftak-

afstakket Officer, som reiser her igennem; svær alle dem, som tale til Dem, bagvende; lad som De var stokdøv, og stig af hos ham, som om de ansaae hans Huis for et Børtschhus.

Sternheim.

Det Indsald var ikke saa galt — Men — han lader mig kaste ud af Huset —

Johan.

Aa ikke. Ved disse offentlige Brylluper paa Landet er der altid mange Fremmede, som bringe Giester med sig. For saadan en Giest vil Familien ansee Dem, og den største Deel af Giesterne vil holde Dem for en Ven af Huset. Og set, at alle holdt Dem for den, De synes at være, for en gammel, dov, sær Invalid, saa vil Deres Svagheder dog opvække saa megen Medsynk, at ingen vil tænke paa at jage Dem ud af Huset; og saa kan der aldrig seile Dem paa Leilighed til at tale med Deres Kiereste.

Sternheim.

Men troer Du, hun vil høre mig, da hun ikke har svaret mig et eeneste Ord paa alle mine Breve?

Johan.

Jeg sætter mit Hoved paa, at alle de Breve, De skrev hende til fra Leiren, ere blevne opsnappede, og at den gamle Skielm, Formynderen, har opspun det tusinde fordomme Historier, for at skaffe sin Son Frøken Julie.

Sternheim.

Hvor gierne vilde jeg overtale mit Herte til at troe, det var saa!

Johan.

Overtale! Var De ikke saa forelsket, som De er, Herre, saa vilde det være saa klart som den lyse Dag — Men naar Kierlighed huserer i Eens Hoved, saa gør Lidenstaberne kun fort Proces med den stakkels Tornust.

Sternheim.

Hør nu, Johan. Dit Indfald er fortrefligt; men dersom jeg i Forveien ikke kan give Julie Esterretning om min Forklædning, saa vil det være ganske forgives.

Johan.

Der falder mig noget ind. Jeg sandt en Garnerpige staende her nede ved Porten, saa frisk, saa blomstrende som de smukke Roser i hendes Kurv, hun skal praktisere et Brev igennem Garnisonen.

Sternheim.

Kan man ogsaa forlade sig paa hende?

Johan.

Som paa mig selv, Herre. Jeg maae tilstaae Dem, at Pigen stod mig an, saasnart jeg saae hende. Jeg bloquerede, og begyndte Beleiringen som det hør og bør sig. Men neppe var det første Angreb forbi, saa overgav hun sig paa Maade og Unaade; og uden at giøre mig stor af det, saa faldt denne Crobring mig ikke ret tung. Kort, jeg har svoret hende ved Kierligheds og Krigens Gud, at jeg inden otte Dage vil giøre hende til min Kone.

Sternheim.

Hvor er hun?

Johan.

Johan.

Hun sælger Blomster her nede ved Porten; jeg skal i Hieblikket bringe hende op til Dem. Skriv De imidlertid Brevet — derhenne paa Bordet staer alt, hvad De behøver.

Aanden Scene.

Sternheim (allene. Sætter sig til at skrive).

Alting beroer paa, at Julie kan faae dette Brev — Kom jeg uventet, vilde ganske vist hendes Bestyrte forraade mig. Og hvorledes vilde jeg vel kunne skule min egen? (Skriver) Dersom hun endnu elsker mig — har hun ikke faaet mine Breve, saa skal ingen Magt i Verden kunne rive hende fra mig. (Skriver, og seer sig siden om) Ha! der kommer Venus og Mars.

Tredie Scene.

Sternheim. Miche. Johan.

Miche.

Klober gode Herre Blomster?

Johan.

St! bie lidt til han har affskrevet.

Miche

(Sagte til Johan).

Det er da hans Herre?

Johan.

Ta, og en grumme brav Herre.

Miche.

Rrig er han vel ikke?

Johan.

Hvorsor ikke det?

Michæ.

Ih nu! de herrer Officerer —

Johan.

O Du gode Tøs! havde vi kun det, han har
for meget!

(Sternheim har imidlertid lagt Brevet sammen
og reist sig.)

Michæ.

Behager De Blomster, gode Herre?

Sternheim.

Kom nærmere, mit Barn! lad mig see. (Griber
i hendes Kurv.)

Michæ.

Aa, gode Herre! De bringer mig alle mine Blom-
ster i Norden. Jeg kan ikke lade Dem vælge, med
mindre De betaler sexdobbelt.

Johan.

Lad Du ham kun, Michæ! han betaler som en
Prinds.

Michæ.

Ta, naar saa er, saa skal De min Sandten og
saa baade have Myrterne og Jasminerne og de to Ro-
ser, som Herrerne har bestilt hos mig derhenne, hvor
det store Bryllup skal staae.

Sternheim.

Hør, min Pige. Gaaer Du hen i Brudehuset
i Dag?

Michæ.

Ta, gode Herre. Jeg skal sælge alle mine Blom-
ster der; og Taffeldøkkenen David har lovt mig et
smukt Vaand til Brudegave.

Johan.

Johan

(for sig selv).

Taffeldækkeren David? Den Sag maae undersøges.

Sternheim

(tager hendes Hånd).

Nu, min lille Blomstergudinde! dersom Du vil
vise mig en Willighed, saa giver jeg Dig denne Dukat.

Miche (vred).

O, saaledes maae De ikke komme til mig, gode
Herre! for De maae vide, gode Herre! jeg foragter
Deres Dukat. Jeg er ikke af det Slags, De tænker.
Er jeg fattig, er jeg dog ørlig. Og det maae De
vide —

Johan.

Er Du gal, Ess! Hvad er det, Du gør Stoi
over? Hvem har tenkt paa sligt? Du kan beholde
Dukaten, og være lige god for det. — Det er over-
alt en Artikel, som hører til min Huusholdning.

Miche.

Tør jeg da virkelig tage Dukaten? Tør jeg?

Johan

(estheraber hende).

Tør jeg? — Hvor Skinnet dog kan bedrage!
— Skulde man ikke svørge paa, hun ikke kunde tælle
til fem? Og dog farer den lille Hex i Veiret som
den meest brusende Champagner.

Sternheim.

Hør, mit Barn. Jeg vilde kun bede Dig overs-
levere dette Brev i den unge Frøkens Hænder, som
skal have Bryllup i Morgen. Men tag vel i agt, at
Du ikke bliver robet.

Michæ.

Nu turde jeg saa min Sandten vædde, gode
Herre! at jeg veed, hvem De er.

Sternheim.

Og hvem er jeg da?

Michæ.

De er hendes forrige Elsær, som hun er blevet
utroet imod.

Johan.

Hvor net hun dog ikke kan giette! — Jeg gaaer
nu hen, naadige Herre! og besorger Deres Masque.
En gammel Paryk, en gammel Overkiote er saa om-
trent alt, hvad De behøver.

(Han gaaer.)

Tierde Scene.

Sternheim. Michæ.

Michæ.

Hele Egnen siger det, at Frøken Julie har slaaet
op med en ung Officer, som har holdt saa grumme
meget af hende —

Sternheim.

Du besorger dog Brevet riktig, min lille Pige?

Michæ.

Ga, gode Herre! ganse riktig. Og stont jeg
er kun en fattig Pige, saa skal jeg dog læse hende
Texten for, saa det skal have god Skif.

Sternheim.

Hør alting ikke det, mit Barn! Overlad det til
mig. — Hvad hedder Du?

Michæ.

Miche.

Miche villig, til Herrens Dienste.

Sternheim.

Hør nu kun, min lille Miche! Det falder mig
noget ind — Kunde Du kun huske alt, hvad jeg vil
sige Dig —

Miche.

Siiig De mig det kun, gode Herre! Jeg har
en god Hukommelse, og skal vist ikke glemme et
eeneste Ord.

Sternheim.

Saa siiig Frøkenen — Hvem Dievelen kommer
nu der?

Miche.

Det er Taffeldækkeren David.

Sternheim.

Jeg tor ikke lade mig see for noget Menneske —
Kom ind i mit Kammer.

(Han gaaer.)

Femte Scene.

Miche (allene).

Den stakkels Herre! Det gior mig ret ondt for
ham! Frøken Julie maae ret have handlet slet mod
ham. Hy! hvor kunde jeg nu forlade een, naar jeg
først havde holdt ret af ham. — Men Madamerne
fra Byen de vil holde af saa mange Folk — og Herre
Gud! de har jo dog heller ikke meer end eet hierte,
saavel som en af os.

(Gaaer efter Sternheim.)

Siette

Siette Scene.

David (allene).

Her skal være kommet en Fremmed i Dag; jeg maae see om jeg ikke kan blive af med mit Portrait hos ham. Min Herre og jeg ere dog et Par smukke Personer! — Dersom det kom ud, at vi havde opsnappet alle Kapitain Sternheims Breve — Jeg troer, gid jeg saae! at min Samvittighed ogsaa blev meget uroelig, naar jeg ikke blev saa godt betalt. — At jeg har beholdt Portraitet for mig selv, uden at min Herre veed noget af det — det gior jeg mig nu sletteningen Samvittighed over, for den ene Skilm maae bedrage den anden, det er efter Neglerne. Jeg havde jo været en stor Star, om jeg havde givet ham Portraitet; for dersom disse Demanter ere ægte, saa er min Lykke giort. — Her maae den Fremmede boe; jeg vil banke paa.

(Han banker paa Sternheims Dør.)

Svende Scene.

Michæ. David.

Michæ.

God Dag, Mosis David.

David.

Ah, Michæ! Hvad gior Du her?

Michæ.

Jeg har solgt Blomster til den fremmede Herre, som boer her.

David.

David.

Ellers intet?

Miche.

Hvad ellers, Hans Øvast? Jeg handler jo kun
med Blomster.

David.

Er det en raisonabel Herre?

Miche.

Ga vist er det. Hvorfor?

David.

Ih nu! jeg har ogsaa noget at sælge ham.

Miche.

Han?

David.

Ga, jeg. Vil hun kun see engang! Forstaer
hun sig paa Skilderier?

Miche.

Skulde jeg ikke det? Lad see.

David.

Nu, hvordan stader det hende an?

Miche.

O! de delige Demanter, hvor de funkle!

David.

Ga nu kan jeg høre, hun forstaer sig paa
Skilderier.

Miche.

O! det seer saa naturlig ud, som om han stod
for mig.

David.

For Posker! jeg troer, hun bider sig ind, det
er mit Portrait.

Miche.

De delige Dine!

David.

David.

Deilige Dine? Ja ja, hun troer det er mig.

Michæ.

De deilige rosenrøde Kinder! Saa smukt et Haar! saa krokket, saa friseert og pudret — Seer ud som en Glaaen, der staer i Blomster.

David.

Hun maae vide, Michæ, jeg bar mit eget Haar den gang jeg lod mig male.

Michæ.

Hvad vil han sige med det? — Dette skulde være hans Portrait? Aa, bild es aldrig sligt noget ind, Moses David.

David.

Hvad? Skulde jeg siden den Tid have forandret mig saa meget?

Michæ.

O! hvilken Forandring! I Stedet for den deilige rode og hvide Farve er han blevens saa brun som en Kastanie; af de blaa Dine ere blevens et Par grønne og gule Kattespine.

David.

Gh, for Djevelen! det lader som det Portrait begynder at ligne.

Michæ.

Panden er blevens saa stor, saa stirkantet — Hægen saa spids — Næsen saa tyk, saa bred — Tænderne — ih men, for en Skamsfærd! han har jo ntek ingen flere.

David.

David.

Hold dog op, i Dievels Skind og Been! —
Hun maae dog ogsaa have et Steenhierte, at hun kan
handle saa ilde med mit Portrait — Noget kan jeg
maaske nok have forandret mig, men saa grovt —
Giv mig det hid — jeg vil see, om ikke den frem-
mede Herre klober mig det af.

Miche.

Beed han hvad, Moses David — lad han mig
kun beholde Portraitet; jeg vil vise den fremmede
Herre det. Jeg faaer vist meer for det end han —
Men saa maae han ogsaa give mig min Deel af det
med. Ikke sandt?

David.

Det kan hun forlade sig paa, lille Miche. Det
skal indbringe hende mere end hendes hele Blomster-
handel i fire Uger kunde. Jeg maae desuden strax
hjem til den gamle Herre; paa denne Tid maae jeg
oltid læse Aviserne for ham. — Lad mig nu see, hun
gior sine Sager godt. Men hun maae ikke vise Por-
traitet til nogen uden til den fremmede Herre.

Miche.

Bekymre sig kun ikke om det, men lad mig raade.

David.

Adis, lille Miche!

Miche.

Adis, Moses David!

(I det David gaaer, triner Johan ind. David
gior ham en Kompliment. Johan seer snart
til ham, snart til Miche.)

Otten.

Ottende Scene.

Miche. Johan (med en Gyldt).

Johan.

Hm! — Var det måske Taffeldækken David?

Miche.

Sa, min lille Johan!

Johan.

Hm! (for sig selv) Men er jeg ikke ogsaa en Nar, at være jaloux paa den Bavarian? Det er jo en For nærmelste mod mig selv. (Hoit) Miche! Miche! Du har dog vel aldrig forraadet os?

Miche.

Ty, Johan! Hvor kan Du tenke det om mig?

— Forraade jer? Ikke i Sandhed for fem Dukater.

Johan.

Men vel for sør. O! hvilken mageløs Trostak!

— Har Du alt været henne hos Frøkenen?

Miche.

Oh! vist ikke! Hvor har jeg havt Tid til det? Her har jeg nu staet saa lange og talt med David, og spildt ham hans Portrait af Hænderne.

Johan.

Hvad? Har den gamle Uglepande ladet sig male?

Miche.

Saa siger han; men det ligner ham niet ikke. — Portraitet er grumme smukt. Jeg skal sælge det til Din Herre.

Johan.

Lad mig see det.

Miche.

Der er det. (Giver ham Portraitet).

Johan.

Johan.

Hvad Dievelen! det er jo min Herres Portrait.

Michæ.

Er det muligt?

Johan.

Som han staer og gaaer. Det er det selvsamme
som han for sex Uger siden sendte Frøken Julie.

Michæ.

Nu, saa har han sikkert staaet det.

Johan.

Jeg begriber ikke, hvorledes han er kommet til
det. Har Du ogsaa ganse vist faaet det af ham?

Michæ.

Ganske vist.

Johan.

Bitterkns! hvad det var en vigtig Opdagelse for
os! Gaae, lille Michæ! forret dit Ærinde hos Frø-
kenen, og sig saa David, at han skal komme hid.
Den fremmede Herre vil akkordere med ham om Por-
traitet.

Michæ.

Skal jeg ogsaa komme igien?

Johan.

Ih! Du maae jo ogsaa bringe Svar fra Frø-
kenen.

Michæ.

Men hvad kan det hælpe jer, at David kom-
mer hid?

Johan.

Tosse! naar nu David tilstaer, og det skal vi
let faae ham til, at Øverselderne har opsnappet vore

Breve, saa — Men gaae nu kun; Tiden forløber —
Gior Dine Sager klogt.

Miche.

Klogt? Jeg er jo Viisdommen selv. Du skal
see, hvor klogt jeg bør mig ad.

(Hun gaaer.)

Johan.

Vore Sager gaae fortreffelig! — Nu vil jeg
udstaffere min Herre (visende paa Byldten). (I det han
gaaer) Viktoria! Hr. Kaptain! Viktoria!

Niende Scene.

Skuepladsen forestiller et Kammer i Overfelds Huus.

Den gamle Overfeld (sæder i en Pedagraftoel,
Goderne indvillet i Puder). David.

Overfeld.

Nul mig bedre frem; derhenne er det lysere.
(David ruller ham frem) Du er et forskrækkeligt Mens-
neske til at læse, David! Kan Du da ikke udtales
Dine Ord kortere? Du brøler alle Dine Stavelser
ud, som om Du talte igienem en Raaber.

David.

Jeg kan ikke giøre ved det, naadige Herre! jeg
har nu vant mig saaledes for Tydeligheds Skyld, naas-
dige Herre!

Overfeld.

Det er som jeg hørte et gammelt forstent Post-
tiv. — Oliv nu kun ved; Du er dog engang født
til at være Klokker eller Forsanger.

David

David

(læser Aviserne).

"London den 15. Oktbr. I Gaar Morges Kl.
imellem 12 og 1 blev Hr. Laurens, Præsident for
Kongressen, i Tover lykkelig forlost med tvende vel-
skabte Twillinge. Moder og Barn befinde sig vel."

Overfeld.

Er Du gal, eller drømmer Du? Hvad er det
for dievleblændt Tøi? Laurens, Præsident for Kon-
gressen, lykkelig forlost med Twillinge..

David.

Sa, naadige Herre! der staer det. Befaler De,
at jeg skal læse videre, naadige Herre?

Overfeld.

Læs mig den Artikel nok engang; Du maae have
seet feil.

David (læser).

"London den 15. Oktbr. I Gaar Morges Kl.
imellem 12 og 1 blev Hr. Laurens, Præsident for
Kongressen, lykkelig forlost med tvende velskabte Twil-
linger. Moder og Barn befnde sig vel."

Overfeld.

Nu, det er i Sandhed dog en overordentlig in-
teressant Nyhed. — Hvad det vil foraarsage en græs-
selig Konfusion i Amerika! Nu, Verden er dog alt-
tid gal. — For nogle Aar siden var der ogsaa et
fransk Fruentimmer — Cheval d' e — d' Eon — hun
havde jo ogsaa baaret lange Buxer. — Hm! besyn-
derligt — i Sandhed grumme besynderligt —

David.

Sa, naadige Herre! det er dog alt for galt, at
de har gjort et Fruentimmer til Præsident.

Overfeld.

Det synes mig dog ganske utroligt. Lad mig selv see. (Han læser) "London den 15. Oktbr. I Gaar Morges imellem 12 og 1 blev hr. Laurens, President for Kongressen, i Tover sangen indført" — O den dumme Dievel! I Stedet for at læse Pillen lige ned, læser han lige over det hele Blad! — Det havde kunnet blive noget smukt Døi, vi havde der faaet at høre.

David.

Tag det ikke ilde op, naadige Herre! Seg stod i Tanker.

Tiende Scene.

Julie. Miche. De Forrige.

Julie

(Hemmelig til Miche).

Var han ogsaa virkelig saa bekymret?

Miche (Hemmelig).

Ga, det skal jeg love for, naadige Frøken! Han havde grædt sig ganske rødsiet.

Overfeld

(Seer sig om).

See, er Du der, Julie? Hvor er Georg henne? Er Drengen saa uforstammet, at han i Dag kan tage Dig af Syne?

Julie.

Han tager imod nogle Fremmede, siden De ikke kan for Deres Sygdom.

Over-

Overfeld.

Min Sygdom? Hvad Dievelen kalder I Sygdom? Jeg er frisk som en Fis; er jeg. Var kun ikke den Fordomte Podagra — kunde jeg gaae — og bruge min højre Hånd — og see uden Briller — Se, kunde jeg kun det, saa var jeg lige saa frisk som de — Hvad er det for en kon lille Pige?

(David har imidlertid villet tale med Miche, som ikke indlader sig med ham.)

Julie.

En Gartnerpige — Hun bragte mig Jasminer og Roser.

Overfeld.

Lad hende komme hid til mig; jeg vil see paa hendes Roser.

Julie

(Sagte til Miche).

Gaae, Miche! hold ham med Snak til jeg har frevet Svaret.

Miche.

Men, Deres Maade! der gaaer saa stent et Rye om den gode Herre — Jeg er bange for at komme ham for nær.

Julie.

Aa Fiaa! Han har i tre Maaneder ikke været af sin Stoel — Gaae Du kun hen til ham; jeg er strax hos Dig igien.

(Hun gaaer.)

Ellevte Scene.

Overfeld. Miche. David.

Overfeld.

Gaae, David! skynd Dig bort — jeg er kied af, længere at høre dit forbandede tudende — Det er værre, end om Du raabte med holsteensk Sild.

David.

Som De befaler, naadige Herre! (sagte) Herre Gud! paa hans Alder! Alter hilft für Thorheit nicht, siger Tydsken. (sagte til Miche) Du behøver ikke at være bange, Miche! — Apropos. Hvordan gaaer det med Portraitet?

Miche (Hemmelig).

Det er saa godt som afgjort. Vent paa mig vernerde; jeg har saa meget Godt at fortælle ham.

Overfeld.

Hvad bestiller Du derhenne med Pigen? Er Du endnu ikke gaaet?

David.

Jeg er alt borte, naadige Herre!

(Han gaaer.)

Tolvte Scene.

Overfeld. Miche.

Miche (sagte).

Sa, siden han ikke kan komme fra Stolen, skal jeg, være en evig! ogsaa have mine Loier med ham.

Overfeld.

Kom hid, min lille Slut! lad mig see paa Dine Noser.

Miche.

Miche

(slober hen til ham).

Han kan troe mig, gode Herre! der gives ikke
smukkere i den hele Egn.

Overfeld.

De ere i Sandhed ogsaa ret smukke — Er Ju-
lie borte? — Og David?

Miche.

Ja, gode Herre! vi ere ganste allene.

Overfeld.

See dog til, at ingen lurer paa os.

Miche.

Ikke en Siel, gode Herre.

Overfeld.

Lad mig kyssé Din Haand, Du lille smilende
Venus!

Miche.

Aa, han narres for sig, gode Herre! Han
maatte skamme sig ved, at kyssé saa fattig en Pige
paa Haanden.

Overfeld.

Skamme mig? — Jeg skammer mig min Siel
ikke — Kom nærmere, du lille Hex.

Miche.

Nei, gode Herre! vil han kyssé min Haand, saa
kan han komme til mig.

Overfeld.

Komme til Dig? Jeg kunde lige saa let gaae
til Guds til Rom.

Miche.

Herre Gud! nu seer jeg det først; hans Been
seer jo ud som to Halvottinger.

Overseld.

Aa hvad! saa galt er det dog heller ikke; der er viklet en dygtig Hoben Glonel om dem — En smule svollen er de sagtens; men —

Miche.

Skal jeg hielpe Dem, gode Herre? (tager ham ved Haanden og ruer ham.)

Overseld.

Holdt — for en Ulykke holdt! din Pulverhex!
— Du har brækket min Arm — O Bee! min Arm!

Julie

(kalder inden for).

Miche!

Miche.

Leg skal strax være hos Dem, naadige Trocken!
(Hun gaaer.) Adieu, gode Herre!

Overseld.

Veste Pige! lob dog ikke bort — Kom hid til mig! Kom, saa skal jeg ogsaa give Dig ret en deiligt Foræring.

Miche.

Nu, man kan heller ikke afflaae ham noget!
(stiller sig bag ved hans Stoel) Nu, her er jeg da.

Overseld.

Det er jo det samme, som om Du stod uden for Doren — jeg kan jo ikke vende mig — Kom herhid!

Miche.

Ih! der er jo Hul under Deres Stoel, gode Herre! De kan jo meget let vende Dem herom til mig. (vender ham om med Stolen) Er det nu ret?

Overseld.

Lad det Spøg være, du lille Uglespeil!

Miche.

Miche.

Ih! hvad den gode Herre dog ikke har mange
Hjul! — Hjul under Stolen — Hjul i Hovedet —
Hjul i Venene — Hjul i Hænderne — Giv nu agt,
saa vil vi sætte dem alle sammen i Bevægelse paa eengang.
(Hun kører ham rundt med Stolen, han frirer.)

Overfeld.

Staaer Dievelen reent i Dig? — Hei! du Sas-
tan! — du Dievelunge! vil Du lade være! Fanden
skal komme efter Dig! Au! au! au!

Miche

(naar hun har sat Stolen igien paa sit Sted).

Ta, ja, gode Herre! siden De da ikke vil kyss
mig — saa lov vel! De er ogsaa ret en grusom
Herre, gode Herre!

Overfeld

(under Miches Replik).

O mine Been — mine Arme! Du fordømte
Tos! Men hic Du kun! Jeg skal betale Dig det,
haar jeg bliver frist.

Trettende Scene.

Overfeld. Georg v. Overfeld.

Georg.

Hvad seiler Dem, min Fader? De synes jo saa
ehaussert! Er De ikke vel?

Overfeld.

Jeg — jeg flettes intet. Jeg vilde kigge et
Par Roser af denne Pige, og derved stak jeg mig i
Fingeren.

G 5

Georg.

Georg.

Jeg har en stem Tidende at sige Dem. Man skal i Morges have seet Kapitain Sternheim her omkring.

Oversfeld.

Fordomt! Er det sandt, Georg, saa ere vi om en Hals. Dersom Julie har seet ham, saa er Brevenes Opsnappelse, Eventyret om hans Givtermaal, alting bliver da paa eengang opdaget.

Georg.

Hun har dog ikke seet nogen Fremmede hos sig i Dag?

Oversfeld.

Ikke en Stiel, det jeg veed, undtagen Gartnerpigen.

Georg.

Det var Dievels, end om hun havde bragt hende et Brev?

Oversfeld.

Det er meget mueligt. Det er en listig Dievel.

Georg (kalder).

Wilhelm! Henrich! David!

Flortende Scene.

De Forrige. Henrich. Wilhelm. David.

Georg.

Lob een af jer efter Gartnerpigen, og hent hende tilbage.

David.

Hun er endnu her udenfor, naadige Herre! Jeg skal strax lade hende komme ind. (Gaaer.)

Georg.

Georg.

Vær De imidlertid saa god, min Fader! at gaae
ind til Selskabet.

Overseld.

Kjære, vil Du sige.

Georg.

Jeg vil see, om jeg ikke kan faae udlokket noget
af Løsen.

Overseld.

Gør saa — Holla!

Wilhelm.

Hvad besaler naadige Herre?

Overseld.

Mul mig ind til Selskabet. (Wilhelm og Henrich
rulle af med ham.) Sagte, Slyngler! sagte! — O!
er der dog ingen, som vil sælge mig et Par Been?

Femtende Scene.

Georg. Miche. David.

David

(Hemmelig til Miche).

Ikke et Ord om Portraitet, Miche!

Miche (Hemmelig).

Det forstaar sig selv.

Georg.

Hvad er det, Du siger til hende?

David.

Intet, naadige Herre! Jeg vilde kun kisse mig
et Par Tullipaner af hende.

Miche.

Miché.

Det var det alt, gode Herre! David vilde have
Tulipaner af mig.

Georg.

Hvorfør lader Slikke Gartneren give jer nogle?

David.

Han siger, han bruger selv grumme mange, og
vilde ikke, mig til Behag, forståe sine Beed.

Miché.

Og af mig, gode Herre! kan han saae saa mange
han vil. Jeg bryder mig ikke om, at forståe mit
Tulipanbeed, naar jeg kun bliver godt betalt.

Georg

(Hemmelig til David).

David! jeg har Esterretning om, at Kapitain
Sternheim opholder sig i næste Bondebys — og jeg
har Mistanke om, at denne Pige har bragt Julie et
Brev fra ham. Lad mig være eene hos hende; jeg
vil frritte hende ud.

David.

Hvad, om De overlod det til mig, naadige Herre?

Georg.

Nar! hun er Dig alt for klog.

David.

Jeg er bange for, hun er naadige Herre for
klog med.

Georg.

Gaae, Slyngel, siger jeg Dig.

David

(Hemmelig til Miché).

Slikke et Ord om Portrætet.

(Han gaaer.)

Ser-

Sextende Scene.

Georg. Miche.

Georg.

Kunde hun vel tie med en Hemmelighed, mit
Barn?

Miche.

Jeg veed ikke, gode Herre! Man har endnu al-
drig prøvet mig.

Georg.

Kunde I ogsaa, naar man betalte Jer godt, for-
raade en Hemmelighed?

Miche.

Betalte godt? — Jeg meener jo, gode Herre!

Georg.

Hun skal faae ti gange saa meget af mig, som
Kapitain Sternheim har givet hende.

Miche.

Kapitain Sternheim! Hvem er det?

Georg.

Kom, taal oprigtig! Den samme Kapitain har
i Dag flyet Jer et Brev —

Miche.

Aa, gode Herre! hvem skulde vel ville betroe et
Brev til saadan en stakkels Pige, som jeg er?

Georg.

I har alt afleveret det, det veed jeg; men lad
os nu see, i hvilken Lomme I har Svaret.

Miche.

Hænderne hos sig selv, gode Herre! De maae
ikke visitere mig som en Posekiger. Jeg har intet
friaalet Gods hos mig.

Georg.

Georg

(Tager en Pengepung frem).

Seer hun, Miche! jeg har baade Formue og Villie til at belonne hende.

Miche.

Og jeg Formue og Villie til at tiene Dem, gode Herre.

Georg.

Vil I da give mig Brevet?

Miche.

Brevet? Ja, naar jeg bare vidste hvad for et Brev!

Georg.

Forsil sig ikke længer. (Giver hende Penge) Der har hun Penge — og nu Brevet.

Miche.

Ja, gode Herre! jeg vil strax rende hjem til min Faer og hente Brevet.

Georg.

Til Jer Faer? Hvor kommer Brevet derhen?

Miche.

Oh! — det kom i Gaar med Posten fra Meissen.

Georg.

Fra Meissen? Hvad Dievlen vil I sige med Jer Meissen?

Miche.

Jeg tænkte, De kiedte min Broder, gode Herre, som er Gartner i Meissen — I Gaar skil vi et grumme langt Skrivt fra ham — Vi undrede os alle grumme meget over, at han vil givte sig i Meissen.

Georg.

En interessant Nyhed, paa min Ere! — Gaae! S er en ensfoldig Stakkel! — (for sig selv) For saadan en

en Mellemhanderse er jeg sikker nok — Ha! ha! ha!
jeg maae ret lee ad min Mistanke. Ha! ha! ha!

(Han gaaer.)

Miche.

Han blev taget ved Næsen, han blev taget ret-
stassen ved Næsen! — men jeg blev dog bange, da
han vilde visitere mig — Om han saa havde fundet
Frøkenens Brev! —

Syttende Scene.

David. Miche.

David.

Nu, hvad vilde han hende, Miche?

Miche.

Kom han kun strax med mig hen til Kroen, saa
skal jeg fortælle ham altting.

David.

Men Portraitet? —

Miche.

Ih nu ja! det er juist angaaende Portraitet.
Kom han kun! (fører ham bort med sig) Alter en ta-
get ved Næsen.

(De gaae.)

Ende paa den første Akt.

Anden

A n d e n A f t.

Skuepladsen forestiller en Forsahl i Overfelds Huis.

Første Scene.

Sternheim (forkædt). En Staldkarl.

Sternheim.

Shar dog godt Høe, Kamerat?

Staldkarlen.

Vi snakker ikke om Høe. Jeg siger Dem endnu engang, min Herre! De er gaaet feil. Her er ingen Vertshaus.

Sternheim.

Ga, siden I troer det, saa kan I kun give mit Hoppe et Foer Havre; og lad mig see, I strigler hende godt.

Staldkarlen.

Gud lad Fanden strigle hende — Jeg siger Dem jo, min Herre! her er ingen Vertshaus.

Sternheim.

O ja, I kan gierne komme en Haandfuld Klid imellem Havren.

Staldkarlen.

Hvem Dievelen har lovt ham nogen Havre?

Sternheim.

Det er sandt, Stalden er god, net og reen.

Stald-

I ad I ad I ad. *ansæt* Staldkarlen.

Den Mand er jo saa dov som en Steen. Han
forstaer ikke et eeneste Ord.

sløjen *allm* Sternheim.

Taler han med mig, Kamerat?

Staldkarlen

(steiger ham i Øret).

Jeg har jo staet her over et Kvarter og skreget
til ham, at her ingen Vertshuus er. Her kraas over
for er Kroen, der kan De saae Logie baade for Dem
og Deres Hoppe.

Sternheim.

Men krig dog ikke saa høit, kiere Ven! Jeg
troer gjerne, Jeres Havre er god.

Staldkarlen.

Hvordan Dievlen bær jeg mig dog ad med ham?
Han trækker uden Omstændigheder sin Hest i Stalden;
trækker jeg den ud igjen, og lader den løbe, saa kunde
Jeg snart saae Klammerie.

Sternheim.

Hører Du hvad jeg siger, min Søn?

Staldkarlen.

Gud give, han hørte mig saa godt!

Sternheim.

Lad mig see, Du røgter min Hest godt. See
der har Du en Rigsort i Drikkepenge.

Staldkarlen.

Det er det første fornustige Ord, jeg hører af
ham. Ja siden hans Hest engang er i Stalden, saa
lad den staae. Det kommer dog ikke min Herre an
paa Matteleie for een Nat — men det vil give tusinde

Elsier, naar han nu gaaer videre frem. Ha! ha! ha!
Jeg er færdig at lee mig ihel af den naragtige Karl.

Sternheim.

Ha! ha! ha! Vel talt! Et herlig Indsald!
Ha! ha! ha!

Staldfarlen.

Hvad Dievelen leer han af?

Sternheim.

Han er jo sørdelees vittig.

Staldfarlen.

Vittig? Hvad mon han vil sige med det?

Ha! ha! ha!

Sternheim.

Det var en forbandet lystig Historie, han der
fortalte mig. Men gaae nu, og frigl min Hoppe godt
— pas ogsaa paa min Vadsek. (Han sætter sig.)

Staldfarlen.

Jeg fortælle en forbandet lystig Historie? — Jeg
vittig? — Naa, det er den første, som har opdaget
mine Gaver — Men det er godt — jeg har hans
Penge — Er han døv, saa er jeg stnm.

(Han gaaer.)

Auden Scene.

Sternheim. Wilhelm. Henrich.

Sternheim.

Det gaaer fortreffeligt.

Wilhelm.

Kom dog! den gamle Vander over Izen, han
maae blive sort.

Henrich.

Henrich.

(Kommer ham i Mode).

Geg var tilfreds, han maatte øde sig kold paa den!

Wilhelm.

Hvor mon dog David er henne? Den Gamle har svoret paa, han vil jage ham bort.

Sternheim.

Det er brav, Børn! det er brav — En god Opvartning bringer altid et Huus i Udraab.

Wilhelm.

Der har vi, saae jeg Skam! nok en Giest — han kommer temmelig sildig.

Henrich.

Vil min Herre ikke være saa god at spadsere op?
De er allerede ved Deserten.

Sternheim.

Nei, jeg trækker aldrig mine Støvle af, førend jeg gaaer til Sengs.

Henrich.

Trække Støvlene af? Hvem taler om Støvlene?
Kjont jeg aldrig har seet nogen Skidnere.

Sternheim.

Nu, hvad giver I mig til Aften?

Wilhelm.

Var De kommet en Time før, havde De fundet alt, hvad Arets Tide kan frembringe.

Sternheim.

Nar! hvor skulde man nu saae Kramsfugle fra?

Wilhelm.

Jeg har ikke lugt min Mund op om Kramsfugle — De er alt ved Deserten; men man kan endnu gierne rette noget an for Dem, dersom De kun vil umage Dem derop.

Sternheim.

Det er altsammen ret gode — Besørg mig bare
en Østerssauce, min Ven!

Henrich.

En Østerssauce? Hvortil, min Herre?

Sternheim.

En siegt Polard? — Ja men — det gaaer nok
an til Aftensmad.

Henrich.

En siegt Polard? — Wilhelmin! har jeg talt
et Ord om nogen siegt Polard?

Wilhelm.

Ikke et Ord.

Henrich.

Leg troer, gid jeg saae! han er dsv.

Wilhelm.

Eller gal — Maaskee forstaer han os, naar
vi krigere ret dygtig til ham.

Henrich

(Kriger ham i Dret).

Dersom min Herre ikke strax gaaer op, saa faaer
De intet at spise, for De er alt ved Deserten.

Sternheim.

Ha! ha! ha! Godt, godt, din Nar! Mag det
kun saa, at jeg ikke maae bie for længe.

Wilhelm.

Han er, Fanden tage mig! dsv. — Hvordan
bør vi os ad, at han kan forstaae os?

Sternheim.

O, naar kun Vinen er god, saa er det det samme
hvordan Maden er.

Henrich.

Henrich.

Hør nu kun! — Det Menneske er jo baade
dov og gal.

Tredie Scene.

De Forrige. Staldkarlen.

Wilhelm.

Hør hid Du — sūg os engang, om den Frem-
mede er kommet til Hest eller til Vogns.

Staldkarlen

Cækker Fingeren paa Munden, som om han var stum).

Wilhelm.

Hvad?

Sternheim.

I har Ret, min Ven! I taler som en Dog.

Henrich.

Ha! ha! ha! — Men for Pokker, hvad seiler
Dig da? — Er Du stum?

Staldkarlen

(Snikker Ja med Hovedet).

Henrich.

O, lad de Narrestreger fare, og giv os heller et
godt Raad, hvorledes vi kan giøre denne døve Mar
begribeligt, at man snart har asspiüst.

Staldkarlen.

Veed I da ogsaa alt, at han er dov? — Gh
nu! gior Tægn for ham! dem forstaar han maastee
bedre end Ord — Men er han da virkelig buden?

Wilhelm.

Det forstaar sig. Hvorledes skulde han ellers
komme her? Hvad den gamle Herre ellers vil have
for Moerskab af denne Døve, det begriber jeg ikke.

Staldkarlen.

Ei! han vil have sit Spøg med ham — Nu vores Tegn. (De giøre alle Tegn til, at han skal gaae hen og spise.)

Sternheim.

Tael dog ikke alle paa eengang! Jeg forstaar
Her nok. (Staaer op og gaaer, de folge efter ham; med
eet vender han sig om og siger til Wilhalm:) Hvad? —
O du gode Dreng! jeg er ikke saa kæsen.

Alle.

Ha! ha! ha!

(De gaae.)

Fierde Scene.

Overfeld. Georg. Julie. De Frem-
mede. (alle sidde til Bordet) En Tiener.

Overfeld.

Lystig, mine Herrer og Damer! giør som jeg!
(til Tieneren) Et Glas Madera! — Endskont Fien-
den har taget den største Deel af Udenposterne i Be-
siddelse, saa vil jeg dog holde ham fra Kastellet saa
længe der er en Flaske i min Kelder. — Hvor er de
andre Slyngler henne?

Femte Scene.

Sternheim. Wilhalm. Henrich.

De Forrige.

Wilhalm.

Herind, min Herre!

Julie

Julie

(for sig selv).

Det er ham!

Sternheim.

Alle Jeres Værelser er jo besat — saa meget
desbedre! Jeg er gierne i Selskab.

Overfeld.

Der er nok en Dørylupsgeist. — Kiender Du
ham, Georg?

Georg.

Nei. Formodentlig har nogen af Selskabet bragt
ham med.

Overfeld.

Vyd ham være velkommen.

Georg

(gaaer hen til ham).

Jeg glæder mig over den Ære af Deres Besøg
— og beklager, at vi ikke før har havt den For-
nielse. — Wilhelm! en Kouvert — og vart op for
den fremmede Herre.

Sternheim

Char under denne Replik lagt Hat og Vidst fra
sig. (etter sig).

Alt det har jeg slet ikke hørt noget om paa min
Reise. — I Gibraltar skal der være Hungersnød.

Overfeld (til Georg).

Han har ikke forstaet Dig. (til Sternheim)
Brav varmt under Beis?

Sternheim.

Det er ikke saa let at sige. Der havde ikke en
Siel reist sig, da jeg tog bort.

Oversfeld.

Neist sig? Jeg kan min Siel heller ikke reise mig. Podagraen har fængslet mig til denne fordomte Venestoel, og dog soeder jeg, som om jeg var paa Rysten Guinea.

(Sternheim synger.)

Oversfeld.

Det er en lystig gammel Mand.

Siette Scene.

Miche. Johan (i Trakte).

Miche.

Skal Herfkabet ingen Blomster have?

Oversfeld.

Ah! du Pulverhex! Kast mig den dievels Tes strap ned af Trapperne.

Miche.

Et Ord, gode Herre! Dersom De jager mig bort, saa skal jeg fortælle det hele Selskab —

Oversfeld (sagte).

Det er nok. (Hoit) Men hvad vil Du her?

Miche.

See, om jeg ikke kan blive af med mine Blomster — og, isald De tillader det, see paa de dandse.

Georg.

Hvad er dit for en Karl?

Miche.

Det er min Broder, gode Herre! min Broder fra Meissen, som jeg fortalte Dem om i Dag — som har sendt os det lange Skrift fra Meissen — det Brev, som de absolut vilde have —

Georg.

Georg.

Det er godt! det er godt!

(Miché gaaer omkring og tilbyder sine Blomster.)

Sternheim.

Saa god Mad havde jeg dog ikke ventet at faae.

Overfeld.

Ikke? Paa saadan en Dag? — See her, gode Gamle! jeg vil bringe Dem en Skaal, som De ikke skal kunne have noget imod. — Det unge Pars!

(Calle drikke.)

Sternheim.

Af mit ganske Hierte. Jeg er vis paa, Kongen har ingen bedre.

Overfeld.

Ingen bedre Viin? Hm! De kunde maafee have Det. Men De maae ikke glemme at drikke det unge Pars Skaal. (Viser paa Julie og Georg)

Sternheim.

Nei, min Herre! Kongen har vist ingen bedre Undersaat.

Overfeld.

Ja saa. Jeg forstod Dem ikke ret for. De har Det, gode Gamle! Og det, som er det beste — saa er han paa Veie at skaffe Kongen endnu flere,

(Slaer Georg paa Skuldrerne.)

(Miché 10 med mørk rød)

(Sagte til Sternheim).

Jeg har et Papiir til Dem fra Amtmanden.

(Miché 10 med mørk rød)

Alt saa, Kongen leve!

Oversfeld.

Kongen? Jeg har jo bragt Dem min Sons og
hans Bruds Skaal.

Sternheim.

Ah! min Herre! Folk snakker allehaande om den
Ting.

Georg (kreiser sig).

Hvad, min Herre?

Sternheim.

Nei, jeg takker mangfoldig. (Alle lee.)

Oversfeld.

Vi har ikke forstaet hverandre.

Sternheim.

Men et Glas Viin vil jeg nok udbede mig.

Oversfeld.

Wilhelmin! Meer Viin! —

Miché

(bukker sig, og lader som hun tager et Papiir op
til Sternheim).

Det Papiir rev han nok op af sin Lomme, gode
Herre?

Sternheim

(seer paa det, putter det hos sig, og vender sig
om til Miché).

Tre Skridt fra Livet, om jeg maae bede.

Miché

(lader som hun bliver vred, og gaaer fra ham).

Nei see til ham!

Georg.

Jeg troer ikke, den gode Mand hører med det
høste.

Oversfeld.

Oversfeld.

Det kommer mig meget mere for, som om han
er meget distrait — Lyttig, Gamle! vær glad, og
drik sin Flaske!

Sternheim.

Den Biin? Den maae være Fanden, og ikke
god; men siden man ingen bedre har —

Oversfeld (til Georg).

Det er jo en uforstammet Karl! Hvem har bragt
ham med? Er der nogen af Selskabet, som kien-
der ham?

Georg.

Mine Herrer og Damer! er denne gamle Herre
nogen af Dem bekjendt?

Første Dame.

Mig ikke.

Anden Dame.

Mig endnu mindre.

Første Herre.

Jeg har aldrig seet ham før.

Anden Herre.

Jeg heller ikke?

Oversfeld.

Det er besynderligt! (holder et Glas i Haanden)
Min Herre! hvilken Hændelse skal jeg tilskrive den
Ere af Deres Besøg?

Sternheim.

Jeg takker ham.

Oversfeld.

Ih hvad Dievlen vil han sige med sin Tak? —
Wilhelm! hvorledes er den gamle Knast kommen her?

Wil-

Wilhelm.

Geg tog ham før een af Selstabet.

Sternheim.

Skaal, hr. Vært!

Oversfeld.

Vært? (til Selstabet) Har de i deres Livstid
hørt Mage til fligt?

Sternheim

(til Wilhelm).

Kom hid, Dreng! Skaf mig nu en Støvleknegt?

Oversfeld.

En Støvleknegt? Ja en Støvleknegt skal jeg
lade komme paa Nakken af Dig, dersom Du ikke strax
pakker Dig ud af Huset. (til Wilhelm) Og I Slyn-
gel kan slet ikke give os nogen Efterretning om, hvem
dette Menneske er, hvor han kommer fra, og hvad
han vil?

Wilhelm.

Alt, hvad jeg veed, er, at han ikke kan høre.
Han trak sin Hest i Stalden, og gik lige ind i Huset.
Sæt vil strax overbevise Herren om, at han er døv
som en Fis. (Gaaer hen til Sternheim, og sigter ham me-
get høit lige i Øjnene) Han er en uforstammet døv Slyn-
gel. (til Oversfeld) Kan De nu see, Herre?

Sternheim

(til Oversfeld).

Hør. Veed han hvad? Han er den første Vært,
der har givet sine Oprartner ordentlig Liberie.

Oversfeld.

O den stakkels Mand! han har ganske vist taget
mit Huns for et Værtshus.

Miche.

Miche.

Ga, gode Herre! det troer jeg ogsaa, for i Dag
Middag var han henne i Kroen, og der var ingen
Ring ham tilpas.

Sternheim (synger).

Har han ingen anden Vijn?

Overfeld.

Ha! ha! ha! Giv ham et Glas Madera, Wilhelm! — Som det synes, saa er han en gammel
Invalid. — Naa, han kommer ogsaa just tilpas: vi
skal have tusinde Lsier af ham. Ha! ha! ha!

Sternheim.

Ga ja, lee han kun, Hr. Vert! Han er en
gammel Partigenger, det kan jeg see paa ham.

(Overfeld og alle de Fremmede lee.)

Georg.

Dersom min Fader vilde lyde mit Raad, saa
kastede De ham ud af Huset.

Sternheim.

Han skulde have været Soldat? Det er ikke
sandt, min Herre! Det kan jeg jo see paa ham.
(Calle lee.) Nu, giv mig Lys, Dreng. Jeg er sov-
nig. (reiser sig.)

Overfeld.

Hold paa ham, Born! Han maae endnu blive
her lidt. (Snogle af dem vil holde Sternheim tilbage.)

Sternheim.

Hvad? Han troer mig ikke, gode Herrs? Ved
han vel, jeg er Officer? — Der er to Dukater;
meer kan jeg umuelig have fortært. — Giv mig
nu Lys.

Over-

Overfeld.

Stakkels Mand! jeg har ondt af hain. — Lad ham faae en god Seng.

Georg.

Men, min Fader! —

Sternheim.

Nei, min Herre! deri har Verten Net. Tidlig til Sengs, og tidlig op. (Calle lee.) — Ja, jeg sang gierne med, naar jeg ikke var saa træt som jeg er; men i Morgen, i Morgen — Slyngel! giv mig et Lys. Har Du ikke lært bedre at varte op?

Overfeld.

Tag Lys, og see til, at han bliver godt opvartet.

Sternheim.

God Nat, Hr. Bert! God Nat, Mesdames! God Nat, mine Herrer! (Gaaer nogle Skridt, vender om igien, og siger til Georg) Hør, lille Herre! han maae ikke lee af mig; jeg er Officer.

(Gaaer bort med Wilhelm.)

Syvende Scene.

Overfeld. Julie. Georg. Miche. Johan.
De Fremmede.

Georg.

Hvad vil han sige, den gamle Mar?

Overfeld.

Hvad man dog kan have for herlige Øsier med saadanne Døve! I Begyndelsen kunde jeg slet ikke blive klog paa ham.

Julie.

Julie.

Han synes endog at have den Svaghed, at ville
skjule sin Dovhed for Verden.

(Man hører Violinestemme.)

Overfeld.

Ha! ha! et Tegn til Dands — Saa kom da,
mine Herrer og Damer! Kun Skade, at vores døve
Invalid er gaaet til Sengs! — I Aften vil jeg
blive en heel Time længer oppe, end sædvanlig. Ah!
var ikke den fordømte Podagra, jeg skulde holde ud
med den Yngste blandt Jer. — Saa, tul aften
med mig, Born!

(Henrich og en anden Tiener rusle af med ham.
Georg tager Julie, og de Fremmede gage
parvus.)

Ottende Scene.

Wilhelm. Siden Henrich og en Tiener.

Wilhelm (tager bort).

Seg har næsten leet mig ihiel af den gamle
døve Karl.

(Henrich og en Tiener komme og hielpe ham at
tage bort.)

Henrich.

Nu, Wilhelm! hvor har Du gjort af den Døve?

Wilhelm.

Jeg har overgivet ham til Cathrine; hun skal
lyse ham op. Hvordan hun vil blive tilmoden over
hans bagvendte Svar! — Først gik han ned i Stal-
den, og hentede en lille Vadsek — der maae han nok
igien have gjort nogle dumme Streger, for Stal-
karlen

Karlen loe, han maatte blyve gal. — Nu, hvorfor begynde de ikke at dandse?

Heurich.

De rangerede dem først.

(De ere i Baggrunden, og et Dække falder for dem.)

Niende Scene.

Skuapladsen forandres til et andet Værelse.

Sternheim (med en Badsak). Cathrine (med Lys).

Cathrine.

Her kan De ikke blive, min Herre! Det er Frøkenens Kammer, og der er hendes Sovekammer.

Sternheim.

Gør sig ingen Uelighed, min lille Pige! Jeg sover aldrig i en varmet Seng. Det er en stemme Bane.

Cathrine.

Jeg taler jo ikke om at varme Sengen. Jeg vil bringe Dem i et andet Kammer.

Sternheim.

Nei, nei! det givres ikke nødig. Jeg kan selv trække mine Stevler af.

Cathrine (for sig selv).

Jeg troer, han er døv. (Skriger til ham) Dette er Frøkenens Sovekammer, og her maae De ikke blive.

Sternheim.

Punsch? Nei, jeg drinker ingen Punsch. — Naa, saa lad mig smække Døren af; jeg skal tidlig op i Morgen.

Cathrine.

Cathrine

(Stiller sig imellem ham og Doren).

De skal smække Dievelen; de skal ud af Stuen.

Sternheim.

O du lille Skielmømester! jeg forstaaer dig nok;
men de Tider ere forbi hos mig.

Cathrine.

Himmel og Jord! Hvad har den gamle Knark
vel sat sig i Hovedet?

Sternheim.

Der har du et Kys, og saa god Nat!

Cathrine.

Hielp! Hielp! Hielp!

Tiende Scene.

De Forrige. Wilhelm. Henrich.

Wilhelm.

Ha! ha! sagde jeg det ikke nok? Hvad skriger
Du for?

Cathrine.

Ih! den gamle hæslige Knark vil kysse mig.

Henrich.

Skal han da sove her?

Cathrine.

Ih nei vist ikke. Jeg har næsten skreget mig
en Svindsot paa Halsen om, at dette er Frøkenens
Kammer, og at han maae bort.

Wilhelm.

Da faaer du længe at skrige, for han er dov.

I

Stern-

Sternheim.

Nu, her seiler ikke paa Øpvartering; men see til, at her kommer ikke til at heede: mange Kokke gior tynd Suppe. — Lad mig see, I vognet mig tidlig i Morgen —

Wilhelm.

Ganden skal tage mig, om jeg vækker ham!

Cathrine.

Men hvordan faae vi ham ud af Kammeret?

Sternheim.

Dumme Tøs! jeg kan staae saa tidlig op som den yngste; men siden jeg er udmattet af Reisen, frystter jeg for at forsove mig.

Cathrine.

Jeg figer op, dersom det Menneske skal blive het i Huset.

Sternheim.

Ganske rigtig! naar Klokk'en er fem.

Cathrine.

Åh din døve Dievel!

Sternheim

(sætter sig for at klæde sig af.)

I behøver ikke at bie efter Lyset.

Henrich.

Han vil paa min Siel klæde sig af.

Sternheim.

Nej, jeg har selv en Nathue.

Wilhelm.

Det er ret fatalt, at jeg hverken kan læse eller skrive. (til Henrich) Kan Du ikke skrive?

Henrich.

Henrich.

I mine unge Aar kunde jeg det ret godt, men nu har jeg igien glemt det — Kan Du ikke skrive?

Cathrine.

Havde jeg kunnet læse og skrive, saa havde jeg havt en Mand for lange siden.

Wilhelm.

Hvor Dievelen er David henne? Han kunde hielpe os af Nøden, for han læser som en Bog.

(Sternheim tager et Par Pistoler af sin Badstæk.)

Cathrine.

Himlen bevare os! han fører Mordergevær med sig! Skulde det kun ikke være en Spidsbub?

Sternheim.

Lig der roelig, mine Venner! — jeg haaber ikke at bruge jer her som i mit sidste Logis.

Wilhelm.

Hørte I det?

Sternheim.

Det var dog ret en stor Ulykke, at jeg skulde skyde Gaardskarlen og Kokkepigen ihiel. Men hvad skulde jeg tænke om saadanne Folk, der komme styrende ind i mit Kammer, da jeg alt var i Seng?

Cathrine.

Det er jo et forskrøffligt Menneske!

Wilhelm.

Gid Pokker fare efter ham! Jeg gaaer min Vei.

Henrich.

Jeg ogsaa. Fanden maae lade sig skyde ihiel.

I 2

Cathrine.

Cathrine.

Jeg løber ud af Huset, og kommer her ikke,
førend han er borte.

Wilhelm.

Gør Komplimenter for ham, ellers kunde han
forstaae det galt, og skyde os for Vand'en.

(De giore alle tre dybe Komplimenter, og gaae
baglæns ud af Doren.)

Wilhelm.

Adu, S gamle Esel!

Cathrine.

Adu, du dove Spidsbub!

Henrich.

Adu, du Blodhund!

(De gaae.)

Sternheim.

God Nat, Born! god Nat!

Ellevte Scene.

Sternheim (allene).

Endelig blev jeg dem quit. — Lad mig dog see
engang, hvad det er for et Papiir, Miche gav mig.
(Seer det igennem) Hvor lykkelig! hvor overordentlig
lykkelig er jeg ikke! — Davids Bekjendelse for Næs-
ten om alle hans Herres Spidsbubstreger — Maatte
jeg nu kun et Dieblik see min Julie, kun et Dieblik
tale med hende! — Dersom Folkene ikke giore Allarm,
saa kommer hun vist — Et Lys? — Det er hende!
det er hende!

Tolv.

Tolvte Scene.

Sternheim. Julie.

Sternheim.

Min dyrebare Julie!

Julie.

O min Sternheim!

Sternheim.

Er De overbevist om min Troeskab?

Julie.

Fuldkommen, beste Sternheim! Men jeg maae
forlade Dem igien. I Morgen —

Sternheim.

Men er ikke i Morgen Deres Bryllupsdag?
Staaer jeg i Morgen ikke Fare for, at miste Dem
for evig?

Julie.

Nei, Sternheim. Lad min gierrige Formynder
beholde min Formue, for at berige sin nedrige Son
med — min Haand og mit Hjerte hører Dem til.

Sternheim

(Falder for hendes Fodder).

O min Dyrebareste!

Julie.

Slip mig! — Hvad vilde man ikke sige, om
man sandt mig hos Dem.

Trettende Scene.

De Forrige. Georg.

Georg.

Hvad seer jeg!

Sternheim

(for sig selv, i det han reiser sig).

Gid Dievelen havde dig!

Julie.

Tænk engang, hvor jeg blev forskrækket, Hr. Overfeld! Jeg kommer og vil hente noget paa mit Kammer, og finder den døve Mand her, som gior mig en ordenlig Kierlighedserklæring.

Sternheim.

Dersom det skal blive saaledes ved med Jeres Besøgelse, saa kommer jeg ikke i Seng forend i Morgen tidlig.

Georg.

I Sandhed, Frøken! var dette et ungt Menseske — saa kan jeg ikke nægte, jeg vilde blive —

Julie.

Galour? — Det ligner Dem.

Sternheim.

Mars, unge Herre! jeg maae til Sengs.

Fjortende Scene.

Overfeld (bliver ruslet ind af) Wilhelm
og Henrich.

Overfeld.

Jeg skal nok faae ham herud — Det er jo en usorskammet gammel Knæk.

Sternheim.

Hvad vil han nu igien, Hr. Vert?

Over-

Overfeld.

Lade jer kaste ud af Huset, det vil jeg.

Sternheim.

Hvem Dievelen vil nu drikke Chokolade?

Overfeld.

Georg! her er intet andet Middel for, end skrivelig at giøre ham begriselig, her ingen Vertshus er, og at han maae pakke sig.

(Georg tager en Tegnebog frem.)

Sternheim.

Nu Concert? — Jeg troer han er gal! —
Sove vil jeg, sove; og mag det saa, at I kan komme bort.

Femtende Scene.

De Forrige. De Fremmede. Johan.
Miche. David.

Første Dame.

Nu, har De endnu flere Loier med den Døve?

Overfeld.

Nei, Kousine! det er bleven temmelig alvorligt;
den uforkammede gamle Mand vil sove i min Nieces
Kammer. (obliver David vaer) Er Du der, Spidsbub?
Hvor har Du været saa længe?

David.

Forslad mig, naadige Herre! — jeg —

Miche.

Da jeg hørte de Spektakler med den Døve, gode
Herre! saa løb jeg hen i Kroen, og hentede ham.

Overseld.

Vie kun, din Skielm! — Nu, Georg! er
Du færdig?

Georg.

Ga. (vil give Sternheim Legnebogen, og betyder ham,
at han skal læse) Læs, min Herre!

Sternheim

(støder ham tilbage).

Han er mig saa leed, Patron! Jeg gider ikke
havt noget med ham at give.

Georg.

Her er intet andet Raad for, end med Magt —

Sternheim.

Ga siden I da endelig ikke vil sove, saa vil jeg
fortælle jer en grumme lyftig Historie.

Overseld.

Jeg giver Dig Handen med Dine Historier. Jeg
maae til Sengs; min Podagra —

De Fremmede, Julie og Miche.

O lad ham dog fortælle!

Sternheim.

En Officer elskede en deiligt Frøken; hun ham
igien. Ulykkeligvis stod hun under en Formynder, der
var en gierrig, podagrisk, og oven i Kibbet hoist for-
lbt gammel Mar; just saadan en Mand som han,
hr. Vert.

Overseld.

Fordømt! Kast mig den Karl —

Miche.

Lad ham dog fortælle ud, gode Herre! Det klin-
ger jo ret lyftig! —

Stern-

Sternheim.

Nu havde denne Formynder en udlert Slyngel
af en Son, som næsten i alle Ting overgik sin Fader —
det var et Menneske — just saadan en som den
unge Herre der. (Peger paa Georg)

Georg.

Dievelen skal komme efter Dig, Din gamle
Skjelm! (Tager til sin Kaarde)

De Fremmede, Julie og Miche.

En gammel døv Mand!

Sternheim.

Denne vakre Formynder og hans Son merkede
denne Kierligheds Forstaelse. Eren kalder Officeren
til Felten; han sov Frøkenen evig Troeskab, og hun
ham.

Overfeld (bestyrket).

Georg!

Georg

(Sagte til ham).

Rob Dem dog ikke selv!

Sternheim.

Før nu at naae deres Maal — nemlig at givte
Frøkenen, og hendes Penge med Sonnen, opsnapper
de alle Officerens Breve ved Hjælp af en Tiener, som
(Pegerende paa David) seer just saadan ud, som den Spids-
bub, der staarer — bilder Frøkenen ind, at han havde
givet sig, og tringer hende til at tage den Beslut-
ning, at ægte den unge Hr. Formynder.

De Fremmede og Julie.

En lystig Historie!

Miche.

Det er ret en hæslig Formynder.

Sternheim.

Til Officerens store Lykke bliver der Vaabenstil-
stand. Han faaer Permission, rider Nat og Dag,
og kommer just fire og tyve Timer forend Bryllupet
skal være. Han er i Fortvivelse —

Overfeld

(stedse mere bestyrset).

Georg!

Georg.

Det er Tid at sove. For den Mand over i
Kroen.

De Fremmede, Julie og Miche.

O lad ham dog fortælle ud!

Sternheim.

Til hans endnu større Lykke kommer Formynder-
rens Tiener, som just seer saadan ud som den Skurk
der — og byder Officeren sit eget Portrait tilfals, som
han for sex Uger sendte Frokenen.

De Fremmede, Julie og Miche.

Det er ret allerkærest!

Sternheim.

Da den ene Skelm altid overgaar den anden,
saa har Tieneren beholdt Portraitet med Demanterne
for sig selv — Deels Trudsel, deels Lovter, som
Officeren ogsaa vil holde den gamle Skurk —

David.

Det er godt!

Sternheim.

Bevægede ham til at sige Sandheden, og endog-
saa for Retten med Ged at bekræfte den. Officeren
sender en artig lille Pige, som har overordentlig me-
gen

gen Liighed med denne lille Skielmømester (pegende paa
Miche) med en Billet til Krokenen.

Georg (for sig selv).

Fordsmt!

Sternheim.

Hvori han underrettede hende om sin Troskab, og
den Forklædning, hvorunder han vilde see og tale med
hende. — Nu, gamle Herre! hvordan smager denne
Historie dem?

Overfeld (for sig selv).

Forbandet bitter.

Første Dame.

Slutningen! Slutningen! O man har dog sine
tusinde Løier med den Døve!

Sternheim.

Om Forladelse, Frue! den Døve har sine tusinde
Løier med dem, der kan høre.

De Fremmede.

Hvad er det? Han hører jo!

Sternheim.

Nu Deres Svar, Hr. v. Overfeld!

Overfeld.

Hvad? Hvad? Jeg forstaaer ikke et Ord af
alt det.

Sternheim.

Saa maae jeg da forklare Selskabet denne Hem-
melighed —

Georg.

Nu er det for sildig at forklare Dem. Jeg seer
nok, at De er Kapitain Sternheim — men hvad des-
res Breves Opsnappelse angaaer, da er det en ond-
Kabsfuld Beskyldning.

David.

David.

Om Forladelse, Hr. v. Overfeld! erindrer De Dem ikke mere, at vi hialpes ad at opsnappe Brevene?

Georg.

Tie, Slynge! eller — Hr. Kapitain! vær saa god at forlade vort Huus — i Morgen skal altig finde sig.

Sternheim.

Hiertelig gierne — Kom, naadige Frøken!

Overfeld.

Hvad? De vil stiele en Formynder sin Myndling bort?

Georg.

Ingen Gevalt, min Herre! Skielo for Hølgerne! (trækker)

Sternheim

(tager en Pistol).

Tre Skridt fra Livet, om jeg tør bede, unge Herre!

Overfeld.

Nul mig for Guds Skyld af Veien!

Sternheim.

Bring mig ikke til at melde Sagen til Høfset, min Herre! Det vilde neppe gaae Dem saa godt, som jeg dog har haft i Sinde med Dem.

Overfeld (sagte).

Georg! den Historie smager bitter som Galde, men vi faae dog vel at synke den.

Georg.

Hvad?

Overfeld.

Hr. Kapitain! jeg vil giøre Dem et Forslag —

Georg.

Georg.

Et Døblek, min Fader! Jeg gider ikke være
Bidne til Deres Svaghed. Jeg skal nok finde et Mid-
del til at skaffe mig Ret.

(Han gaaer.)

Oversfeld.

Seer De, hvad det er for en forbundet haards-
nakket Siel! — Hr. Kapitain! De kan ikke fortænke
en Fader, at han søger at giøre sin Sou lykkelig. —
Naar jeg nu giver Dem min Myndling, lover De
mig da at tie med den hele Historie?

Sternheim.

Paa min Ere!

Oversfeld (til Julie).

Og De?

Julie.

Jeg vil endnu giøre mere; jeg vil endog for-
glemme den.

Oversfeld.

Nu saa tag hende da; jeg gier mit Samtykke.
(sagte) Det er altid min Maade, naar jeg ikke kan andet.

De Fremmede.

Bravo, Hr. Onkel! Godt gjort!

David.

De erindrer dog vel Deres Lovte, Hr. Kapitain?

Sternheim.

Og skal ogsaa holde det. — Hr. v. Oversfeld!
Deres David ønsker at tiente mig.

Oversfeld.

Af mit ganske Herte! Jeg ønsker Dem ligesaa
megen Belsignelse med ham, som jeg har haft.

Miche.

Miche.

Geg beder Dem om Forladelse, gode Herre! at jeg har bedraget Dem! — Men hvad gør man ikke for at faae en Mand?

Johan.

Og jeg, min Herre! er Opfinderen af denne dove Leg, og beder ydmyst, at naadige Herre vil bivaane mit Bryllup med min lille Miche.

Overfeld.

Ta, ja! det er godt! det er godt — Men Sillementum om den hele Sag, om jeg maae hebe! — Rul mig bort, at jeg kan komme til Sengs; jeg er slet ikke vel; og anviis den dove Elske en Seng.

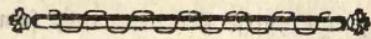
Miche.

Og i Morgen paa det dobbelte Bryllup vil vi driske den dove Elskers Skaal. God Nat! gode Herre! (til Overfeld) Leg Merke til det gamle Ordsprog: Den, som vil have alt, faaer slet intet.

Ende paa Skuespillet.

Scapins
Skalfestyffer.

Komoedie i tre Aftter.

Oversat
ester
Molieres franſke Original.

Personerne.

Argantes, Octaves og Zerbinettes Fader.
Gerontes, Leanders og Hyacinthes Fader.
Octave, Argantes Son og Hyacinthes Kiereste.
Leander, Gerontes Son og Zerbinettes Kiereste.
Zerbinette, et egyptisk Fruentimmer, som siden bliver
besvundet at være Argantes Datter.
Hyacinthe, Gerontes Datter.
Scapin, Leanders Tiener.
Sylvester, Octaves Tiener.
Uterine, Hyacinthes Amme.
Carl.
Evende Karle, som bære Scapin.

Første Akt.

Første Scene.

Octave. Sylvester.

Octave.

Bedrovelige Tidender for et forsligt Hjerte! Hvilsken stor Ulykke er jeg dog ikke bragt udi! Saa har Du, min kære Sylvester! spurgt i Havnens, at min Fader er kommen hem?

Sylvester.

Sa.

Octave.

Og at han i Dag Morges er kommen hem?

Sylvester.

I Dag Morges.

Octave.

Og at han er kommen hem for at give mig?

Sylvester.

Sa.

Octave.

Med Hr. Gerontes Datter?

Sylvester.

Med Hr. Gerontes Datter.

R

Octave.

Octave.

Og at hun just dersor er forskreven herhid fra
Tarento?

Sylvestr.

Sa.

Octave.

Og Du haver hørt disse nye Tidender af min
Farbroder?

Sylvestr.

Af Deres Farbroder.

Octave.

Og at min Fader har ladet ham alt dette vide
ved et Brev?

Sylvestr.

Brev et Brev.

Octave.

Og denne Farbroder, siger Du, veed alle vore
Sager?

Sylvestr.

Alle vore Sager.

Octave.

Tæl dog, og lad Dig ikke saaledes presse Ordene
ud af Mundten.

Sylvestr.

Hvad kan jeg sige mere? De forglemmer ingen
Omstændighed, men fortæller Tingene just ligesom de
ere i sig selv.

Octave.

Giv mig dog et godt Raad i det mindste, og
sig mig, hvad jeg i disse haarde Omstændigheder
skal giøre?

Sylvestr.

Sylvestr.

Sandelig! jeg er ligesaa forvirret som De, og jeg behover nok selv gode Raad.

Octave.

Jeg er ganske nedslaget ved denne forbandede Hjemkomst.

Sylvestr.

Jeg ikke mindre.

Octave.

Maar min Fader faaer Tingene at vide, da vil han heftig skiende paa mig.

Sylvestr.

Skienden er intet; og give Gud jeg kunde slippe dermed! Men jeg seer allerede forud et Uveir af Stokkeprygl samle sig, som uden Twivl vil gaae los over mine Skuldre.

Octave.

O Himmel! paa hvad Maade skal jeg redde mig ud af denne Forvirring, som jeg er udi?

Sylvestr.

Derpaa skulde De have tankt, førend De selv modvilligen kastede Dem derudi.

Octave.

Ah! Du dræber mig med Dine utidige Formninger.

Sylvestr.

De dræber mig meget mere med Deres ubetenk somme Gierninger.

Octave.

Hvad skal jeg giøre? Hvad Resolution skal jeg satte? Hvad Middel skal jeg bruge herimod?

Anden Scene.

Scapin. Octave. Sylvester.

Scapin.

Hvad er det, hr. Octave? Hvad skader Dem?
Hvilken Allarm er dette! Jeg seer De er ganske
forvirret.

Octave.

Af! min kiere Scapin! det er ganske ude med
mig; jeg er ganske desperat; jeg er det ulykkeligste
Menneske i Verden.

Scapin.

Hvi saa?

Octave.

Har Du intet hørt om det, som er mig veder-
faret?

Scapin.

Nei.

Octave.

Min Fader er kommen her tilligemed min Far-
broder for at givte mig.

Scapin.

Ih nu! hvad Ulykke er derudi?

Octave.

Af! Du veed ikke Aarsagen til min Bedrøvelse.

Scapin.

Nei; men det staer kun til Dem, at jeg snart
faaer det at vide. Jeg er et trostefuldtt Menneske,
som gierne tager Deel i unge Folks Fortredeligheder.

Octave.

Af, min kiere Scapin! dersom Du kunde finde
paa noget Skielmstykke for at redde mig ud af denne

Bekym-

Vekymring, jeg er ubi, saa vilde jeg være Dig overmaade forbunden.

Scapin.

At sige Dem Sandheden, saa er der kuns saa Ting mig umuelige, naar jeg vil giøre mig Umage. Jeg har uden Modsigelse faaet af Himmelten alle de Gaver, som høre til de Spidsfindigheder og de ar-tige Galanterier, som denne dumme Pøbel gemeenligen kalder Skielmstykker; og jeg kan sige, uden at rose mig selv, at der endnu ikke er funden nogen, som har været en habilere Meester i adskillige Konster og Intriguer, og som har erhvervet storre Versimmelse, end jeg, i denne ødle Videnskab. Men, sandeligt! Forti-nesten er alt for ilde bølsunet nu omstunder; og jeg har næsten forsvoret altting, siden en Fortred, jeg havde af en vis Sag, hændtes mig.

Octave.

Hvorledes? Hvilen Sag var dette, Scapin?

Scapin.

En Hændelse, hvorved jeg kom i Ueenighed med Politiemesteren.

Octave.

Med Politiemesteren?

Scapin.

Ja; vi havde en lidet Disput med hinanden.

Octave.

Du og Politiemesteren?

Scapin.

Ja; og han handlede noget ilde med mig, saa at jeg blev saa vred over disse Tiders Utaknemmelighed, at jeg besluttede, ikke at have med nogen Ting

at bestille herefter. Det er nok herom. Fortæl mig dog kun Deres Sag.

Octave.

Du veed, Scapin, at Hr. Geronte og min Far der for to Maaneder siden gik til Skibs tilsammen, for at gisre en Reise formedesst en vis Handel, betrefende deres fælles Interesse.

Scapin.

Dette veed jeg.

Octave.

Og at Leander og jeg blev tilbage, jeg under Sylvesters, og han under Dit Opsyn.

Scapin.

Jeg har meget ypperligt forrettet dette mit Embede.

Octave.

Nogen Tid derefter traf han et ægyptisk Fruentimmer, hvori han forelskede sig.

Scapin.

Dette veed jeg ogsaa.

Octave.

Som vi vare meget gode Venner, saa fortroede han mig strax sin Kierlighed og trakte mig hen at see dette Fruentimmer, som jeg i Sandhed fandt smuk, men ikke saa smuk, som han vilde jeg skulde finde hende. Han talte stedse med mig om hende, han roste stedse hendes Forstand eg hendes angenemme Omgivelse, hvorfra han fortalte mig hvært et Ord, som han altid vilde have, jeg skulde finde at være sindrig. Han skindte tid paa mig, fordi jeg ikke fandt Forngielse nok i det, han sagde, og fordi jeg var saa kold sindig.

Scapin.

Scapin

Jeg seer ikke endnu, hvor alt dette vil hen.

Octave.

En Dag, da jeg gik hen med ham til de Folk, hvor hans Kiereste er, hørte vi nogle ynkelige Suk og Klagemaal, som kom fra et lidet Huus i en afsides liggende Gade: vi spurgte, hvad det var: En Kone svarede os sukkende: at vi kunde see der et ynkligt Syn og at vi maatte være aldeles folesløse, der som vi ikke derved bleve rørte.

Scapin.

Hvor vil dette hen?

Octave.

Nysgierrigheden gjorde, at jeg bad Leander gaae ind med mig, for at see hvad dette var. Vi kom da ind i en liden Stue, hvor vi saae en gammel Kone, som laae og droges med Doden, en Dienestepige, som stod og beklagede sig, og et ungt Fruentimmer, som gandstæ svømmede i Taarer, men derhos saa deiligt og yndig, som man nogensinde har seet.

Scapin.

Af! Af!

Octave.

En anden vilde i den Tilstand, som dette Fruentimmer var udi, seet helslig ud; thi hun havde ikke andre Klæder paa end en Matrasie af Bommesse, et lidet forslidt Underskjort og et par gule Garnetter, som vare opfæstet oven paa hendes Hoved; hendes Haar hang uordentlig ned over hendes Skuldre, og, vagtet alt dette, var hun dog det deiligste Menneske, man vilde see for Nine.

Scapin.

Nu begynder jeg at see ind i Tingene.

Octave.

Dersom du havde seet hende, Scapin, i denne
Tilstand, saa havde du ganske vist fundet hende me-
get deilig.

Scapin.

Af! jeg trivler ikke derpaa, og uden at have
seet hende troer jeg ganske gjerne, at hun var meget
angenem.

Octave.

Hendes Taarer var ikke af det Slags ubehage-
lige Taarer, som bestiemme et Ansigt, hun havde en
særdeles artig Maade at græde paa, og hendes Bes-
drøvelse lod hende meget vel.

Scapin.

Alt dette troer jeg gjerne.

Octave.

Hun blyvgede enhver til Graad, i det hun paa
en fierlig Maade kastede sig over denne døende Kones
Legeme, som hun kaldede sin kiere Moder, og der var
ingen af os, som jo var inderlig bevoget over at see
saa got et Gemyt.

Scapin.

Sandelig dette er meget bevogetligt, og jeg mer-
ker nok at dette gode Gemyt giorde Dem forlbt i
hende.

Octave.

Af! Scapin, det haardeste Menneske maatte ble-
vet forlbt i hende.

Scapin.

Scapin.

Visseligen, hvorledes skulde man kunne undlade
at elsker hende?

Octave.

Ester saa Ord, hvormed jeg sogte at troste denne deilige Bedrovede, gif vi bort, og da jeg spurgte Leander, hvad han syntes om hende, svarede han mig meget koldfindig, at han fandt hende lovlige kien nok; jeg blev over denne Koldfindighed, hvormed han svarte mig dette, saa vred, at jeg ikke vilde aabenbare ham den Virkning hendes Skønhed havde giort paa mit Hjerte

Sylvestr.

Dersom De ikke forkorter Deres Historie, saa kan De gierne staae her og fortælle paa den fra nu og til i Morgen. Lad mig giøre Ende derpaa med to Ord: han kunde ikke leve uden at gaae hen og troste den deilige Bedrovede, men Pigen, som efter Moderens Død er bleven den unge Persons Hofmesterinde, vilde ikke tillade ham at besøge hende, derover blev han desperat; han beder, han tigger, men alt uden nogen Effect; man siger ham, at Tomfryen, endskønt hun ingen Midler eller Venner harer, dog er af en honest Familie, og dersom han ikke vil øgte hende, saa kan man ikke tillade, at han længere løber efter hende. Ved disse Besværigheder formeres hans Kierlighed, han gaaer i Raad med sig selv, han speculerer, han raiosnerer med sig selv, han fatter endelig en Resolution, hvorefter han for tre Dage siden, har ladet sig vie til hende.

Scapin.

Det begriber jeg meget vel.

Sylvester.

Leg dette nu til hans Faders usformodentlige Hjemkomst, som man ikke havde ventet foreud om to Maaneder, saa og at hans Farbroder har haaret hans Gistermaal, som man vil giøre med ham og en Datter, som Herr Gerontes har havt med sin anden Kone, som han giftede sig med i Tarento.

Octave.

Og over alt dette, den Fattigdom denne elſværdige Person finder sig udi, og den Uſormuenhed paa min Side at hielpe hende.

Scapin.

Er det alt? De ere meget forvirrede over ingen Ting, det er nok noget, som er værd at blive forstrekket over; Skammer du dig ikke at betænke dig saa længe paa saa ringe en Ting? Hvad Fanden! saadan en stor og for Krabat, som du er, kan ikke finde paa nogen artig List, noget honet Skielmstykke, for at bringe eders Sager i Orden; so skamme dig, du dumme Beest. Man skulde i forrige Tider givet mig Lejlighed til at narre disse Gamle, jeg skulde have narret dem op i deres Næse; jeg var ikke større end saa, da jeg allerede havde giort mig berømt ved adskillige artige smaa Pudsar.

Sylvester.

Jeg bekender, at Himmelnen ikke har nedlagt saa stort et Pund hos mig, og at jeg ikke har den Drisighed, som du, til at giøre Skielmstykker.

Octave.

Octave.

See! der er min elskoerdige Hyacinthe.

Tredie Scene.

Hyacinthe. Octave. Sylvester. Scapin.

Hyacinthe.

Ak! Octave! er det sandt, som Sylvester myelig haver sagt Nerine? nemlig, at Deres Fader er kommen hjem og at han vil gifte Dem.

Octave.

Ja deilige Hyacinthe! og denne Tidende har foraarsaget mig en heftig Bedrøvelse. Men hvad seer jeg! De græder! hvorfør disse Taarer? Siig mig: haver De mig fortænkt for nogen Utroestab? og er De ikke noksom forsikret om den Kierlighed jeg bær til Dem?

Hyacinthe.

Ja Octave! jeg er forsikret om, at De elsker mig, men jeg er ikke vis paa, at De altid vil blive ved at elsse mig.

Octave.

Ak! er det vel mueligt, at man kan elsse Dem uden at elsse Dem sin hele Livs Tid?

Hyacinthe.

Jeg haver hørt, Octave! at Deres Kion elsser en kortere Tid end vores, og at den Fyrighed, som Mandfolkene vise i deres Kierlighed er en Gld, der slukkes ligesaa latterlig, som den optændes.

Octave.

Ak! min kiere Hyacinthe! mit Hierte er ikke som andre Mandfolkes, og jeg merker nok, at det er mig umueligt andet end at elsse Dem indtil Dzden.

Hyacinthe.

Hyacinthe.

Jeg vil nok troe, at De mener det, som De siger, og jeg tvivler ikke paa, at Deres Tale er oprigtig; men jeg frygter for en Magt, som i Deres Herte vil imodstaae den Kierlighed, De haver til mig. De dependerer af en Fader, som vil gifte Dem med en anden Person, og jeg er forsikret paa, at jeg dør, dersom denne Ulykke arriverer mig.

Octave.

Nei skjonne Hyacinthe! min Fader skal ikke funne tvinge mig til at blive Dem utroe, og jeg vil hellere forlade mit Hædreneland, ja Alting, end at jeg skulde forlade Dem. Jeg har allerede, uden at have seet hende, fattet en Slags Afskye for den Person, som man har bestemt mig, og, jeg skulde vel ikke ønske min Næste noget ondt, men jeg saae gierne, at et Uveir vilde forslaae hende saa langt fra vore Kyster, saa hun aldrig kunde komme her. Græd derfor ikke, elſevoerdige Hyacinthe! Thi Deres Taarer stier mig i mit Herte, og jeg kan ikke uden stor Bedrøvelse see Dem.

Hyacinthe.

Efterdi De vil saa have det, saa vil jeg da afsørre mine Taarer og med et standhaftig Mod oppbie hvad Himmelnen behager at beslutte over mig.

Octave.

Himmelnen lade det lykkes for os!

Hyacinthe.

Den kan ikke være mig imod, dersom De bliver mig troe.

Octave.

Octave.

Det vil jeg visselig stedse blive.

Hyacinthe.

Saa bliver jeg og vist lykkelig.

Scapin.

Hun er min Troe ikke saa dum, og jeg finder
hende ganske passabel.

Octave.

See her er en Karl, som kunde være os til stor-
ste Nutte i vores Nød, dersom han vilde.

Scapin.

Jeg har gjort store Eder paa, at jeg intet her-
efter med Verden vil have at bestille, men dersom De
begge beder mig meget derom, saa kankee . . .

Octave.

Ak! dersom det kun kommer an paa at bede dig
for at erholde din Hjælp, saa beder jeg dig af ganske
Hierte, at du vil være os behelpelig i vores Sag.

Scapin (til Hyacinthe.)

Og De siger mig intet?

Hyacinthe.

Hez beder Dem ligeledes for alt det, som De har
ver kiert, at De vil tine os i vores Kierlighed.

Octave.

Vær forsikret at . . .

Scapin (til Hyacinthe.)

Stille! gaae De kun hjem og giv Dem tilfreds,
og De (talende til Octave) bereed Dem paa med Stand-
haftighed at tage mod Deres Faders Ankomst.

Octave.

Jeg tilstaer, at denne Ankomst alt i Forveien
gior mig skielvende, og at jeg haver en naturlig Fryges-
somhed hos mig, som jeg ikke kan overvinde.

Scapin.

Scapin.

Det er dog nødvendigt, at De i det mindste holder Dem fermt for det første Stod, paa det at Deres Fader ikke skal tage Leilighed af Deres Frygt til at lede Dem som et lidet Barn. Saa! see til, at De kan sette Dem lidt i Positur. Vær frimodig og tænk paa med Driftighed at svare paa alt det, som Deres Fader kan falde paa at sige Dem.

Octave.

Jeg skal giøre mit Besse.

Scapin.

Lad os giøre et Forsøg for at øve Dem! repe ter en gang den Nolle, De skal spille! og lad mig see, hvorledes De bær Dem ad! Hovedet i Veiret, og see driftig ud af Hinen.

Octave.

Saadan?

Scapin.

Endnu lidt mere.

Octave.

Saadan da?

Scapin.

Godt! bild Dem nu ind, at jeg er Deres Fader, som er kommen, og sear mig driftig som det kunde være ham selv. Hvorledes tor din Slyngel, din Øs geniet, du, som er uwærdig at have mig til Fader! hvorledes, siger jeg, tor du understaae dig at komme mig for Hinen, efter den Opsørel, du haver brugt og det liderlige Puds, du haver spillet mig i min Fraværelse? Er det Frugten af min Omha din Slyngel! Er det Frugten af min Omsorg? Er det den Ærbedighed, du er mig pligtig og som du bør have for mig? !

Du

Du har været saa uforkammet, dit Skarn! at indlade dig i et hemmeligt Ægteskab uden din Faders Samtykke, svar mig din Skielm, lad os engang høre dine smukke Naisons? Hvad Fanden! De staer jo som De havde tabt Næse og Mund.

Octave.

Det volder, at jeg bider mig ind, at det er min Fader, jeg hører.

Scapin.

Ih ja, det er just dersor, at De ikke maae staae som en Tosse.

Octave.

Jeg skal tage mere Mod til mig og svare ham dristig.

Scapin.

Skal det være ganske vist?

Octave.

Ganske vist.

Sylvester.

See der kommer Deres Fader.

Octave.

Af Himmel! jeg er ulykkelig.

(Han løber bort.)

Scapin.

Holdt Octave! bie dog! ja borte er han, hvilken Cujon. Jeg vil imidlertid ikke desmindre oppebie den Gamle.

Sylvester.

Hvad skal jeg sige ham?

Scapin.

Lad mig kun snakke med ham, og følg du kun med mig.

Fierde

Fierde Scene.

Argantes. Scapin. Sylvester.

Argantes.

Har man i sine Dage hørt tale om saadant et
Gistermaal?

Scapin (for sig selv.)

Han har alt faaet Sagen at vide, og den staar
ham saa stærk for Hovedet, at han med sig selv taler
hos derom.

Argantes

(Ligeledes for sig selv dog hos.)

Hvilken forstrekkelig Forvovenhed?

Scapin.

Lad os høre lidt paa ham.

Argantes.

Jeg gad gierne vist, hvad De vil sige om dette
smukke Gistermaal?

Scapin.

Det har vi alt bereedt os paa.

Argantes.

Mon de skulde ville negte det?

Scapin.

Det tænker vi ikke engang paa.

Argantes.

Eller mon de vil tage sig for at undskynde det?

Scapin.

Det kunde hænde sig.

Argantes.

Mon de bider sig ind at kunne binde mig noget
paa Ermet?

Scapin.

Kanske!

Argantes.

Argantes.

All Deres Snak skal blive unyttig.

Scapin.

Det faaer vi at see.

Argantes

De skal ikke bilde mig noget ind.

Scapin.

Usvoren er best.

Argantes.

Jeg skal lade min Son indslutte.

Scapin.

Det skal vi nok forhindre.

Argantes.

Og den Slyngel Sylvester skal jeg pryggle, saa
han skal ligge for mine Fodder.

Sylvester (sor sig selv.)

Det skulde have været underligt, dersom han
havde glemt mig.

Argantes.

Ak! Ak! er Du der, Du fornuftige Hofmester,
som kan saa vel føre unge Menneker an?

Scapin.

Det er mig kert, at jeg seer Herren er kommen
vel hjem.

Argantes.

God Dag, Scapin! (Til Sylvester) Du har
esterlevet mine Besalinger paa en meget skinn Maade, og
min Son har ført sig ret smukt op i min Graværelse.

Scapin.

Saavidt jeg kan see, saa befinner Herren sig vel.

Argantes.

Bel nok. (Til Sylvester) Du svarer ikke et Ord,
din Skielm! ikke et Ord?

L

Scapin.

Scapin.

Har Neisen været lykkelig?

Argantes.

Lykkelig nok. Lad mig dog have Noe til at skiede.

Scapin.

Vil De skiede?

Argantes.

Ta, vist vil jeg skiede.

Scapin.

Paa hvem, min Herre?

Argantes.

Paa denne Slyngel.

Scapin.

Hvorfør da?

Argantes.

Har du ikke hørt tale om det, som er passeret i
min Graverelse?

Scapin.

Jo, jeg har nok hørt tale om saadant noget
Smaat.

Argantes.

Hvorledes? Noget Smaat? Det er jo en skam-
melig Gierning.

Scapin.

De har for saavidt Net.

Argantes.

Saadan en Dumdriftighed —

Scapin.

Det er sandt.

Argantes.

En Son gaaer hen og giver sig tvertimod sin
Faders Billie.

Scapin.

Scapin.

Ga, der er vel noget at sige herpaa; men jeg troer dog, det er bedst, at De ingen Allarm gør dersover.

Argantes.

Men det troer jeg ikke; jeg vil giøre saadan en Allarm, at du skal ikke have hørt Mage dertil. For en Ulykke! har jeg ikke den største Aarsag af Verden til at være vred?

Scapin.

Ganske vist! og jeg har selv været vred paa ham, da jeg fik det at vide; jeg har for Deres Skyld taget saa meget Deel deri, at jeg endog selv har kiendt paa Deres Son. Spørg ham kun, saa skal De selv høre, hvilke Brettesættelser jeg har givet ham, og hvorledes jeg har straffet ham, fordi han var saa lidten Respekt for en Fader, hvis Fodder han burde kyss; kort, han kunde ikke have bleven mere alvorlig tiltalt, om det og havde været Dem selv. Men hvad? Da jeg saae Sammenhængen at vide, og overveier den, saa maae jeg selv tilstaae ham, at han ikke har gjort saa galt, som man troer.

Argantes.

Hvad vil du snakke? Er det ikke galt, at gaae hen og giorte sig med et Fruentimmer, som ingen kender?

Scapin.

Hvad skal man sige? Han har været drevet der til af sin Skiebne,

Argantes.

Ah! en herlig Undskylding! Paa den Maade kan man begaae alle optenkkelige Laster, bedrage, stiele,

Saae ihiel, og undskyldte sig dermed, at man har været drevet dertil af sin Skiebne.

Scapin.

O, De tager mine Ord alt for meget efter Hogsstaven. Jeg vil kun sige, at han imod sin Villie har funden sig indviklet i denne Sag.

Argantes.

Men hvorsor Dievelen indlod han sig deri?

Scapin.

Vil De forlange, at han skal vere ligesaa forsnuftig som De? Unge Mennesker ere unge Mennesker, og besidde ikke altid den Klogskab, de burde besidde, for ikke at giore noget Usornuftigt. Hervaa kan vor Leander tiene til Beviis, som, uagtet alle mine Lerdomme, alle mine Formaninger, har paa sin Side gaget hen og giort det endnu værre, end Deres Son. Jeg gad ikke vidst, om De ikke selv har været ung, og om De ikke i sin Tid har giort saadanne smaa Opstier, ligesaavel som andre. Jeg har hørt sige, at De i forrige Tider har været en farlig Fyr for Fruentimmerne, og at De har havt at bestille med de smukkeste i den Tid, og at De slap dem ikke, førend De havde drevet dem til det yderste.

Argantes.

Det er sandt, jeg kan ikke nægte det; men jeg lod det altid blive ved Galanterier, og har aldrig gaaet saa vidt som han.

Scapin.

Hvad skulde han giøre? Han seer et ungt, smukt Fruentimmer, som kan slide ham — thi det har han efter

efter Dem, at alle Fruentimmer kunne godt lide ham —
hun behager ham: han besøger hende: han snakker
hende en Hob forliebte Sager for: hun lader sig en-
delig bevæge: han pousserer sin Lykke — indtil han
om sider af hendes Venner bliver truffen med hende,
hvilke derover med Magt tvinge ham til at øgte
hende.

Sylvester (for sig).

Hvilken forbandet Skielm!

Scapin.

Vilde De, at han skulde lade sig slaae ihiel?
Det er dog altid bedre at være gift end død.

Argantes.

Man har ikke fortalt mig Sagen paa den Maade.

Scapin.

Spørg ham selv ad, og see, om han ikke siger
det samme.

Argantes.

Er han med Magt blevet tvunget til at tage
hende?

Sylvester.

Ta, min Herre.

Scapin.

Mener De, jeg vilde lyve for Dem?

Argantes.

Saa burde han strax gaaet hen til en Notarius,
og protesteret imod saadan en voldsom Adfærd.

Scapin.

Men det vilde han ikke gjøre.

Argantes.

Dersom han havde gjort det, saa havde jeg desto lettere kundet opnæve dette Givtermaal.

Scapin.

Ophæve dette Givtermaal?

Argantes.

Ja.

Scapin.

De skal ikke opnæve det.

Argantes.

Skal jeg ikke opnæve det?

Scapin.

Nei.

Argantes.

Hvad? Skal min faderlige Myndighed, og den voldsomme Drang, de har øvet imod min Son, ikke være mig til nogen Nutte?

Scapin.

Det er en Sag, som han aldrig tilstaaer.

Argantes.

Aldrig tilstaaer?

Scapin.

Nei.

Argantes.

Min Son?

Scapin.

Ja, Dres Son. Vil De, at han skal tilstaae, at han af Frygt for hendes Venner har maattet lade sig tringe til det, han har gjort? Nei, han er ikke saa gal at tilstaae det; det var kun at giøre sig selv Tort, og viise sig uændelig at have saadan en brav Mand til Fader som De.

Argan-

Argantes.

Det moqverer jeg mig over.

Scapin.

Han kommer til saavel for sin egen, som for
Deres Eres Skyld, at sige overalt, at han med sin
gode Willie har øgtet hende.

Argantes.

Og jeg vil, at han saavel for sin egen, som for
min Eres Skyld, skal sige tvertimod.

Scapin.

Det vil jeg forsikre Dem paa, at han aldrig gør.

Argantes.

Jeg skal nok tvinge ham dertil.

Scapin.

Jeg siger Dem nok engang, han gør det ikke.

Argantes.

Lad os holde op med den Snak; thi den ørgerer
mig kun. (Til Sylvester) Gaae, din lidelige Fugl!
gaae hen og hent mig min Slyngel, imens at jeg
gaaer hen til Herr Gerontes, for at fortælle ham min
Fortred.

Scapin.

Dersom jeg kan være min Herre tienlig i noget,
saa har De at besale.

Argantes.

Jeg takker. Af, hvorför er det dog min eneste
Søn? og hvorför har jeg ikke nu den Datter, som
Himmelnen har frataget mig, at jeg kunde giøre hende
til min Arving?

(Han gaaer.)

Femte Scene.

Scapin. Sylvester.

Sylvester.

Jeg maae tilstaae, du har et stort Hoved. Nu er Sagen paa en god Hod; men desuagtet flettes vi Penge til vor Underholding, og vi ere hver Dag plagede af vore Kreditorer, der overhaenge os, for at saae deres Betaling.

Scapin.

Lad mig kun raade; jeg har alt opspunden noget; mig flettes ickun en troe Ven, som kunde forestille den Person, vi har nödig. Wie lidt! sæt din Hat brav ned i Dinene! sæt den ene Hod frem! Næven i Siden! see barbariske ud af Dinene! sæt en fornem Gang op! Saa! det er godt! Kom nu kun med mig; jeg har noget, hvormed jeg kan forandre saavel dit Ansigt som din Stemme.

Sylvester.

Men for alting mag det saa, at jeg ikke kommer i Fortred derover.

Scapin.

Gaae fun! gaae fun! vi vil dele Faren som Brødre; og tre Aar meer eller mindre paa Gallerne bor ei tilbageholde et ædelt Hjerte.

Ans

Anden Aft.

Første Scene.

Gerontes. Argantes.

Gerontes.

Sa, uden Twivl ved det Veir, det nu er, maae vi
have vore Folk her i Dag; og en Matros, som kom
fra Tarentus, har forsikret mig, at han har seet min
Karl være færdig at gaae til Skibs. Min Datter vil
ved sin Ankomst finde Sagerne temmelig slet dispone-
rede til det, som vi havde foresat os, og det, som
De nu har sagt mig, gør en hæslig Streg i vor
Regning, og ophæver det, vi havde overlagt med hin-
anden.

Argantes.

Giv Dem kun tilfreds! jeg lover Dem, at kuld-
kaste al denne Forhindring, og jeg vil strax gaae hen
at begynde derpaa.

Gerontes.

Herr Argantes! Børns Optugtelse er min Troe,
en Ting, som man bør lægge stor Flid paa.

Argantes.

Uden Twivl! Men hvor salder De derpaa?

Gerontes.

Hordi unge Menneskers slette Opsørelse kommer
som øfest af den slette Opdragelse, deres Forældre
give dem.

Argantes.

Det seer undertiden. Men hvad vil De sige
dermed?

Gerontes.

Hvad jeg vil sige dermed?

Argantes.

Ta.

Gerontes.

At dersom De som en retskassen Fader havde op-
tugtet Deres Son, saa havde han aldrig gjort Dem
det Spilop, som han nu har gjort.

Argantes.

Meget vel. De troer altsaa, meget bedre at
have opdraget Deres?

Gerontes.

Uden Twivl. Det skulde fortryde mig, om han
havde gjort noget, som kunde lignes derved.

Argantes.

Men, isald nu denne Son, som De saa vel har
opdraget, og om hvilken De har saa gode Tanker, har
haaren sig endnu værre ad, end min Son, hvad da?

Gerontes.

Hvorledes?

Argantes.

Hvorledes?

Gerontes.

Hvad vil det sige?

Argantes.

Det vil sige, Herr Gerontes, at man bør ikke
være saa hastig til at fordømme andres Opsæsel, og
at man bør giøre reent for sin egen Dør først, førend
man vil seie for sin Naboes.

Gerontes.

Gerontes.

Dette er en mørk Tale for mig.

Argantes.

Den vil nok blive Dem forklaret.

Gerontes.

Har De hørt noget om min Søn?

Argantes.

Kansfee.

Gerontes.

Men hvad da?

Argantes.

Da jeg før var vred, sagde Deres Scapin mig noget derom. De kan ellers bedst af ham eller andre faae Sagens rette Omstændighed at vide. Jeg vil imidlertid gaae hen at raadsøre mig med en Advokat, og overlægge med ham, hvorledes jeg bedst kan komme ud af denne Sag. Farvel!

Anden Scene.

Leander. **Gerontes.**

Gerontes.

Hvad mon det kunde være, som er endnu værre, end hans? Jeg seer ikke, at man kan giøre værre, og jeg finder, at det, at givte sig imod sin Faders Villie, er en Gierning, som overgaaer alt det, man kan indbilde sig. Ih, see! er Du der?

Leander

(lader til ham, for at omfavne ham).

Ak, min Fader! det er mig en stor Glæde, at see Dem lykkelig kommen hjem.

Gerontes.

Gerontes.

Sagte! lad os tale lidt om en Sag, som —

Leander.

Tillad, at jeg omfavner Dem, og at —

Gerontes

(Kører ham tilbage).

Stille! siger jeg.

Leander.

Hvad? Møgter De mig, at omfavne Dem, og
at tilkiendegeve Dem min Glæde?

Gerontes.

Ga. Vi have først noget at udgiøre med hin-
anden.

Leander.

Hvad er det?

Gerontes.

Gaae, at jeg kan see dig i Ansigtet.

Leander.

Hvorledes?

Gerontes.

See mig engang op under Æinene.

Leander.

Nu da!

Gerontes.

Hvad er det, som har tildraget sig her?

Leander.

Hvad der har tildraget sig her?

Gerontes.

Ga. Hvad har du gjort i min Fraværelse?

Leander.

Hvad vilde De, at jeg skulde have gjort?

Gerons-

Gerontes.

Det er ei mig, som vil, at du skalde have gjort noget; men jeg spørger ikun, hvad du har gjort?

Leander.

Jeg har aldeles intet gjort, som De kunde have Aarsag at beklage Dem over.

Gerontes.

Aldeles intet?

Leander.

Nei.

Gerontes.

Du er meget driftig.

Leander.

Det er fordi jeg forlader mig paa min Uskylsdighed.

Gerontes.

Scapin har dog fortalt mig noget om dig.

Leander.

Scapin?

Gerontes.

Aha! dette Ord gisr dig ogsa.

Leander.

Har han sagt Dem noget om mig?

Gerontes.

Dette Sted er ikke bekvemt til at tale om denne Sag, og jeg skal nok examinere den en anden gang. Gaae du imidlertid hjem; jeg kommer strax efter. — Ah, din Skielm! dersom du vanner mig, da vil jeg ikke erkende dig for min Son, og du skal aldrig mee komme for mine Dine.

(Hun gaaer.)

Etc.

Tredie Scene.

Leander. Scapin. Octave.

Leander.

At bedrage mig paa saa skammelig en Maade?
 En Skielm, som for Hundrede Aarsagers Skyld burde
 være den første til at fortie de Ting, som jeg betroer
 ham, er den første til at aabenbare dem for min Ha-
 der — ah! jeg sværger, at dette Skielmstykke ikke skal
 blive ustraffet.

Octave.

Min kiere Scapin! hvad er jeg dig ikke skyldig
 for den Omsorg, du har havt for mig, Himmelnen har
 været mig sørdeles gunstig i at sende dig til min Hjelp.

Leander.

Haha! er du der? Det er mig kiert, at finde
 dig her, Monsieur Glynge!

Scapin.

Min Herre! jeg er Deres Tiener; det er alt for
 stor Ere, De gior mig.

Leander

(trækker sin Kaarde).

Du skiemter i Utide, Skurk! Jeg skal lære dig —

Scapin

(falder paa Knæ).

Min Herre!

Octave

Gaaer imellem, for at forhindre Leander at sikke
 Scapin ihel.

Ah, Leander —

Leander.

Nei, Octave! jeg beder Dem, hindre mig ikke.

Scapin.

Scapin.

Men, min Herre!

Octave

(holder Leander tilbage).

Jeg beder — —

Leander

(vil stede til Scapin).

Lad mig fornse min retfærdige Bredé.

Octave.

Jeg beder Dem for det Venstabs Skyld, som er imellem os, at De ikke vil giøre ham noget ondt.

Scapin.

Men, Herre! hvad har jeg gjort Dem?

Leander

(Gaaer til ham).

Hvad du har gjort mig, din Skielm?

Octave

(holder ham tilbage).

Sagte, sagte!

Leander.

Nei, Octave! jeg vil, at han strax selv skal beskende mig det Utreksfab, han har viist imod mig. Ja, Skielm! jeg veed det Puds, du har spillet mig, jeg har for fort siden saaet det at vide, og du tænkte maaskee ikke, at man skuldeaabenharet mig denne Hemmelighed; men jeg vil have Beklendelsen derom af din egen Mund, eller jeg jager dig denne Raarde igennem Livet.

Scapin.

Før alting, Herre —

Leander.

Sig frem da!

Scapin.

Scapin.

Ah, Herre! hvad har jeg dog gjort?

Leander.

Sporz din Samvittighed, Skielm!

Scapin.

Jeg kan forsikre Dem, at jeg veed ikke det aller-mindste —

Leander

(gaaer til ham).

Det allermindste? Ha, Skurk —

Octave

(holder ham tilbage).

Leander —

Scapin.

Velan da, Herre! siden De endelig vil have det, saa vil jeg tilstaae, at det var mig og nogle af mine gode Venner, der tomte det lille Anker Spansk Vin, som De for nogle Dage siden sik foreret, og at det var mig, som gjorde Sprækken paa Esden, og spildte Vand omkring, for at bilde Dem ind, at Vinen var løkket bort.

Leander.

Saa, Slyngel! er det dig, som har drukken min spanske Vin, og som voldte, at jeg kiendte saa meget paa Pigen, i Tanke, at det var hende, som havde spillet mig det Puds.

Scapin.

Sa, Herre! og jeg beder Dem om Forladelse bors for.

Leander.

Det er mig fieret, at jeg sik det at vide; men det er endnu ikke det, hvorom jeg vil have din Beskiendelse.

Scapin.

Scapin.

Endnu ikke?

Leander.

Nei, det er en anden Sag, som rører mig langt mere, og som jeg vil have, at du skal belliende.

Scapin.

Men, Herre! jeg har visselig ikke gjort mere.

Leander

(Gaaer imod ham med Haarden).

Du vil ikke tilstaae —

Scapin.

Ah —

Octave

(Holder Leander tilbage).

Ah, lad være.

Scapin.

Det er sandt, da De for tre Uger siden sendte mig om Astenen hen med et Uhr til den lille ægyptiske Pige, som De elsker, kom jeg hjem, overstænket med Skarn paa mine Klæder og Blod i Ansigtet, eg foregav, at jeg underveis havde mædt Tyve, som havde flætet mig og taget Uhret fra mig — da var alt dette usandhed. Det var mig, som beholdt Uhret.

Leander.

Saa har du beholdt mit Uhr.

Scapin.

Sa — for at see, hvad Klokk'en er.

Leander.

Haha! jeg faaer her en Hob smukke Historier at vide, og jeg maae tilstaae, at jeg har en meget troe Liener i dig; men det er endnu ikke det, som jeg vil vide.

M

Scapin

Scapin.

Endnu ikke?

Leander.

Nei, dit Skarn! det er noget andet, som jeg vil, at du skal beklaende for mig.

Scapin (for sig).

Det var Dievels.

Leander.

Saa, sig frem! snart!

Scapin.

Min Herre! det er alt, hvad jeg har gjort.

Leander

(stoder efter ham).

Er det alt?

Octave

(gaaer imellem).

Ah —

Scapin.

Nu vel, Herre! De erindrer Dem vel den Stratenrøver, som for 6 Maaneder siden gav Dem saa mange Prygl om Matten, og som forvoldte, at De faldt ned i en Kielder, og havde nær knækket Halsen, da De vilde undløbe ham.

Leander.

Nu?

Scapin.

Det var mig, som agerede Stratenrøver.

Leander.

Dig, Slyngel?

Scapin.

Ta, Herre! og det allene for at giore Dem hange, og betage Dem Lysten til at løbe om paa Gaden om Matten, som De pleiede.

Lean-

Godt! jeg skal vide, til sin heilige Tid og Sted.

at erindre mig alt dette. Men det er endnu ikke det.

Du skal tilstaae mig, hvad du har sagt til min Fader.

Scapin.

Til Deres Fader?

Leander.

Ja, din Slyngel! til min Fader.

Scapin.

Jeg har ikke engang seet ham, siden han kom
hem.

Leander.

Hvad? Har du ikke seet ham?

Scapin.

Gid jeg faae Skam, om det ikke er sandt; det
er noget, som jeg skal selv faae ham til at sige Dem.

Leander.

Det er dog af ham selv jeg har hørt det.

Scapin.

Saa har han, med Deres Tilladelse, sage Usandhed.

Fierde Scene.

Carl. Scapin. Leander. Octave.

Carl.

Min Herre! jeg bringer Dem en ond Tidende
for Deres Kierlighed.

Leander.

Hvorledes?

Carl.

Disse Folk fra Egypten staae paa Nippet at be-
rove Dem Berbinette, og hun selv har med grædende

M 2

Taarer

Taarr bedet mig gaae herhen for at lade Dem vide,
at dersom De ikke inden to Timer bringer de Penge,
som De har begieret for hende, saaer de hende ikke
mere at see.

Leander.

Inden to Timer?

Carl.

Ja, inden to Timer.

Leander.

Hvad skal jeg gibe til? Min kiere Scapin! hielp
du mig.

Scapin

Creiser sig op, og gaar forbi ham med
en fier Mine).

"Min kiere Scapin!" Jeg er min kiere Scapin,
nu man har mig nødig.

Leander.

Jeg vil forlade dig alt, hvad du har beklaadt for
mig, og om det endnu var mere.

Scapin.

Nei, tilgiv mig intet; stod mig heller Kaarden
igjennem Livet. Jeg har forseet mig saa grovt, at
jeg bør døe derfor.

Leander.

Nei, jeg beder dig meget mere, at du vil give
mig Livet, ved at tine mig i min Kierlighed.

Scapin.

Intet, intet. De gør bedre i, at De stikker
mig ihiel.

Lean-

Leander.

Du er mig alt for kostbar dertil; og jeg beder dig, at du til min Nutte vil anvende dit usorligelige Pund, ved hvilket du kan finde Raad til altting.

Scapin.

Nei, stik mig ihiel! siger jeg.

Leander.

Ah, jeg beder dig, tænk dog ikke mere herpaa; men tænk hellere paa, at give mig den Hjelp, som jeg begierer af dig.

Octave.

Scapin! for min Skuld, see til, du hælper ham.

Scapin.

Hvordan skulde det være mig mueligt, efter saadan en Spot, som han har giort mig?

Leander.

Ah, jeg beder dig indstændig, glem din Vrede, og staae mig bi med din Hjelp.

Octave.

Jeg lægger mine Bonner til hans.

Scapin.

Jeg har denne Uret paa Hiertet.

Octave.

Du maae ikke være vred længere.

Leander.

Wilde du vel forlade mig i denne bedrøvelige Tilstand, min Kierlighed er i.

Scapin.

At komme uformodende og giøre mig saadan en Tort.

Leander.

Jeg tilstaaer, at jeg har Uret.

Scapin.

At fiedle mig ud for Skielm, Bedrager, Glyngel, Skarn.

Leander.

Jeg forttryder det af mit Herte.

Scapin.

At vilde jage mig sin Kaarde igennem Livet.

Leander.

Jeg beder dig om Forladelse af mit ganske Herte, og dersom du ikke kan bevæges, uden jeg falder paa Knæ for dig, saa seer du mig nu for dine Fodder, for at bede dig endnu engang, at du ikke vil forlade mig.

Octave.

Af, Scapin! du maae endelig lade dig bevæge.

Scapin.

Staae da op! men vor en anben gang ikke saa hastig.

Leander.

Lover du, at hielpe mig?

Scapin.

Jeg vil see til.

Leander.

Men Tiden er fort.

Scapin,

Bekymre Dem kun ikke. Hvor meget skal De have?

Leander.

500 Ndlr.

Scapin.

Scapin.

Og De?

Octave.

200 Dukater.

Scapin.

Jeg vil narre Deres Førelstre disse Penge fra.
 (Til Octave) Hvad Deres Fader angaaer, da har jeg
 maaskee allerede opfundet noget, hvorved jeg skal narre
 ham; (til Leander) og hvad Deres beträff'er, da behø-
 ves der endnu mindre Omsvob til at narre ham; thi,
 endført han er karrig i hvieste Grad, saa har han
 dog — Gud være lovet! — ikke stor Forraad paa For-
 stand, og er et Menneske, som man kan faae til at
 troe, hvad man vil. De kan ikke fortærnes herover;
 thi der er aldeles ingen Lighed imellem Dem og ham,
 og De veed vel ogsaa, Folk sige, at han ikkun er De-
 res Fader pro forma.

Leander.

Nu, nu, Scapin.

Scapin.

O, nu omstunder gior man sig intet af fligt.
 Men der seer jeg Octaves Fader komme; jeg vil be-
 gynde med ham, siden han er her. Gaae De nu bort
 begge To; og siig De til Deres Sylvester, at han
 maae komme snart og spille sin Rolle.

(Leander og Octave gaae.)

Femte Scene.

Argantes. Scapin.

Scapin.

See, hvor han gaaer i Tanker.

M 4

Argan-

Argantes (sor sig).

At føre sig saa slet op, og have saa lidt Efters-
tanke — at gaae hen og indlade sig i saadant Egte-
skab som dette — — O, du vanartige Ungdom!

Scapin.

Deres Tiener, min Herre.

Argantes.

God Dag, Scapin.

Scapin!

De gaaer vel og tanker paa den Fortred, Deres
Son har giort Dem?

Argantes.

Ga, jeg maae tilstaae, at jeg græmmer mig mes-
get derover.

Scapin.

Min Herre! det menneskelige Liv er stedse blan-
det med Gienvordigheder: det er dersor godt, at man
altid holder sig bered paa at tage imod dem, og jeg
har for lang Tid siden hørt en gammel Philosophs
Ordssprog, som jeg stedse har beholdt.

Argantes.

Hvorledes var det?

Scapin.

At, naar en Huusfader har været fraværende fra
sit Huus, bør han eftertanke alle de ulykkelige Til-
fælde, som han ved sin Hjemkomst kan forefinde: fore-
stille sig sit Huus afbrændt, sin Kone død, sin Son
lemlestet, og sin Datter forført; og hvad han finder
ei at være skeet, det bør han tilskrive sin gode Lykke.
Hvad mig angaaer, da har jeg stedse prakticeret denne
Lektion i min lille Philosophie; jeg er aldrig kommen
hem,

hem; at jeg jo har holdt mig bered paa min Herres Vrede, Trettesættelser, Skieldssord, Drefigen, Stokkes prygl; og hvad deraf ei er vedersaret mig, det har jeg tilskrevet min gode Lykke.

Argantes.

Meget vel. Den dette utidige Givtermaal, der forstyrre det andet, jeg vilde giore med min Son, er noget, som jeg ingenlunde kan fordrage. Jeg har i dette Dieblik været henne og konsuleret nogle Advokater, hvorledes jeg bedst kunde faae det ophævet.

Scapin.

Min Herre! dersom De vil lyde mig, faa sog heller paa en anden Maade at bilægge denne Sag. De veed, hvad det er, at føre Proces her i Landet; De vil derved geraade i mange Fortredeligheder.

Argantes.

Du har Ret; jeg veed det vel. Men hvad andet Middel har jeg i denne fortvivlede Sag?

Scapin.

Jeg tænker, at have fundet et. Den Medlidshed, jeg før blev bragt til af Deres Sorg, forvoldte, at jeg tænkte paa et Middel, for at befrie Dem fra Deres Bekymring. Jeg kan aldrig taale, at see skikkelige Forældre bedrøvede af deres Born, uden derved aldeles at blive bevæget; og desuden har jeg stedse haaren en sørdeles Kierlighed til Dem.

Argantes.

Jeg er dig meget forbunden.

Scapin.

Jeg har til den Ende været hos Broderen til denne Pige, som Deres Son har givt sig med. Han er

en af dem, som gisre Profession af, at slaaes, og som ikke tale om andet, end om deres Kaarder og om at duellere, og som ikke giore sig mere Samvittighed over at dræbe et Menneske, end at driske et Glas Vin. Jeg bragte dette Givtermaal paa Bane, og forestillede ham, hvor let det vilde være Dem, at saae det ophævet, formedelst den voldsomme Evang., som derved var bleven brugt; jeg forestillede ham ligeledes, af hvad Kraft Deres faderlige Myndighed, Deres gode Sag, samt Deres Penge og gode Venner vilde være hos Dommerne; endelig snakede jeg saa længe for ham, at han anhørte mit Forslag om at afgiøre Sagen med en vis Summa Penge; og han lovede mig, at give sit Samtykke til, at Egteskabet skulde blive ophævet, saafremt de kunde blive enige om Pengene.

Argantes.

Hvor meget begierte han da?

Scapin.

O, i Forstningen begierte han store Ting.

Argantes.

Men hvor meget?

Scapin.

Urimelige Ting.

Argantes.

Siiig det dog!

Scapin.

Han talte ikke om mindre end 5 eller 600 Dukater.

Argantes.

Fem eller sex Hundrede Dievle? Vil han bilde sig ind, at narre Folk?

Scapin.

Scapin.

Det sagde jeg ham ogsaa; jeg forkastede strax
flige Propositioner, og gav ham tydelig nok at for-
staae, at De ikke var saa taabelig, og stængte s eller
600 Dukater saaledes bort. Endelig efter mange Om-
søeb, blev Enden paa vor Samtale denne: Det er
paa Tiden, sagde han, at jeg skal reise til Armeen:
jeg skal have min Equipage i Stand; og den Trang,
jeg er i for Penge dertil, noder mig mod min Villie
til at tage imod det Forstag, man gør mig; jeg skal
have en Hest, da jeg kan ikke saae en nogenledes sik-
kelig under 60 Dukater.

Argantes.

Nu vel! De 60 Dukater vil jeg da give ham.

Scapin.

Hestetoet og Pistolerne vil nok løbe til en 20
Dukater.

Scapin.

20 Dukater og 60 gør 80.

Scapin.

Ganske rigtig!

Argantes.

Det er noget meget; men — kom an! jeg vil
give dem.

Scapin.

Han skal ligeledes have en Hest til sin Tiener,
 hvilken omrent vil koste 30 Dukater.

Argantes.

Hvad, Fanden! Lad ham gaae til Fods. Han
skal set intet saae.

Scapin.

Min Herre!

Argan-

Argantes.

Nei, det er et usørskammet Menneske.

Scapin.

Nænner De da, at lade den stakkels Tiener gaae
til Guds?

Argantes.

Lad ham gaae, hvordan Dievelen han vil, og
hans Herre med.

Scapin.

Min Herre! ophold Dem ikke ved saadan en Ba-
gatet, og for ikke Proces, jeg beder Dem, men giv
heller alting, for at befrie Dem fra Nettens Hænder.

Argantes.

Nu, jeg vil da give ham de 30 Dukater til.

Scapin.

Jeg maae, sagde han videre, endnu have en
Muulesel til at bære Bagagen.

Argantes.

Lad ham gaae Handen i Bold med sin Muulesel!
Det er for meget. Jeg vil heller føre Proces.

Scapin.

Men, min Herre.

Argantes.

Nei, jeg giv det ikke.

Scapin.

Bare en lille Muulesel.

Argantes.

Ikke engang en slet og ret Esel, slet intet.

Scapin.

Men betenk — —

Argan-

Argantes.

Jeg vil føre Proces.

Scapin.

Men betenk dog, hvad De siger, og hvortil De resoverer. Forestil Dem engang alle de Omstøb, som bruges ved Rettergang, hvor mange Appellationer og Grader findes der ikke? Hvor mange fortredelige Procedurer? Hvor mange rivende Dyr, igennem hvis Klør De maae passere? Stævningsmænd, Prokuratorer, Advokater, Skrivere, Dommere, og deres Huldmægtiger, der er ikke een af alle disse Folk; som jo for den ringeste Bagatel er kapabel til at fordærve den retsferdigste Sag af Verden. Stævningsmændene kan producere falske Stævninger, saa at De bliver dømt, uden at De veed et Ord deraf; Deres Prokurator kan lade sig bestikke af Kontraparten, og ikke møde i Sagen, naar den skal for, eller og ikke tale i den som han bor. Skriveren kan som for modtvillig Udeblivelse, udstede Domme og Arrester imod Dem, og Hundrede saadanne andre Ting; og om De endog ved Forsigtighed og Paapassenhed undgaaer alt dette, saa maae De tilsidst med Forundring see, at Dominerne har været indtaget imod Dem, enten af skinhellige Folk, eller af deres tilbedede Damer, eller af Kontrapartens vægtige Øffere. Nei, min Herre! skye dette Helvede, saa meget De kan. At have Proces, er at være fordømt allerede i denne Verden; og naar jeg kun tenker paa Proces, saa er jeg færdig at reise til Ostindien, for at undgaae den.

Argantes.

Hvor meget vil han da have til Muuleselen?

Sej.

Scapin.

Til Muuleselen, til hans egen og hans Tieners
Heste, til Hestetsø og Pistoler, samt til at betale nos-
get, som han er sin Vertinde skyldig, begierer han i
alt 200 Dukater.

Argantes.

200 Dukater?

Scapin.

Ga.

Argantes.

Nei, nei, jeg vil heller føre Proces.

Scapin.

Men betenk dog — —

Argantes.

Seg vil heller føre Proces.

Scapin.

Men syrt Dem dog ikke selv t — —

Argantes.

Seg vil føre Proces.

Scapin.

Men til at føre Proces behøves der ogsaa Penge,
til Stevninger, Besikkelsler, Opsættelser, Tingsvidner,
Dommens og Akternes Udstedelse, Rettens Gebyr, og
Prokuratorens Salarium — — Nei, giv heller disse
Penge til Broderen, saa er De ude af hele Sagen
paa eengang.

Argantes.

Hele 200 Dukater?

Scapin.

Ga, og De vinder derved. Jeg har for mig
selv saa løselig gjort en Beregning over de Omkostnun-
ger,

ger, som gaae til ved Nettergang; og jeg har fundet, at naar De giver denne Karl 200 Dukater, saa vin- der De derved 150, uden at regne al den Moie, For- tred og Bekymring, som De sparer derved. Og om det aldrig var for andet, end for at undgaae de Spot- tegloser, som disse Advokater give Godefolk for Net- ten i alle Menneskers Paahor, saa vilde jeg heller give 300 Dukater.

Argantes.

O, det moquerer jeg mig over, og desirerer Advos- katerne, at sige noget Ondt om mig.

Scapin.

De kan giøre, hvad De behager; men dersom jeg var i Deres Sted, saa flyede jeg for Proces.

Argantes.

Seg vil ikke give 200 Dukater.

Scapin.

See, der er han, vi tale om.

Siette Scene.

De Forrige. Sylvester (i Officierklæder).

Sylvester.

Hei, Scapin! Skaf mig dog sat paa denne Ar- gantes, som er Octaves Fader.

Scapin.

Hvorsor det, min Herre?

Sylvester.

Seg har hørt, at han vil føre Proces med mig, for at faae det Egteskab ophævet, som er imellem min Soñer og hans Son.

Scapin.

Scapin.

Seg veed just ikke, om han har dette i Sinde;
men det veed jeg, at han ingenlunde vil give de 200
Dukater, De forlanger; han siger, det er for meget,

Sylvestre.

Den Onier! Gid jeg faae Skam, om jeg ikke
saaer ham ihiel, hvor jeg finder ham.

(Medens Sylvester siger dette, kryber Argantes
skielvende bag Scapin, for at skule sig.)

Scapin.

Sagte, min Herre! Octaves Fader er en behier-
tet Mand; han er sandelig ikke bange for Dem.

Sylvester.

Hvem? Han? Havde jeg bare sat paa ham,
jeg skulde vende min Klinge i hans Indvolde, den
gierrige Hund! Hvem er den Mand, der staar?

Scapin.

Det er ikke ham, min Herre! det er ikke ham.

Sylvester.

Er det da en af hans Venner?

Scapin.

Nei, tvertimod, det er en af hans værste Fiender.

Sylvester.

Hans værste Fiende?

Scapin.

Ja.

Sylvester.

Det er mig ret kiert. Saa er De, min Herre!
den Skielms Argantes Fiende?

Scapin.

Jo, jo, det skal jeg seare til.

Syl-

Sylvester

(tager Argantes haardt i Haanden).

Der har De min Haand, jeg sværger Dem ved min Ere, ved den Kaarde, jeg bør, og ved alle de Eeder, der er til, at inden Dagen er endt, skal jeg staafe Dem af med denne Skielm, dette Skarn, Argantes; forlad Dem kun paa mig.

Scapin.

Men, min Herre! voldsomme Midler ere ikke tilsladte her i Landet.

Sylvester.

Jeg foragter alting; jeg kan intet tage derved.

Scapin.

Og desuden tager Herr Argantes sig nok i Agt; han har en stor Familie, fornemme Venner, og mange Domestiker, som ganse vist vil staae ham bi imod Deres Brede.

Sylvester.

O, det er just det, jeg ønsker. (Han trækker Kaarden, og sætter omkring sig.) Hø! hvor det brænder inden i mig! Gid han nu var her med al sin Succurs! Hvi kommer han ikke nu midt imellem tredive Personer? Hvi angribe de mig ikke med Kaarden i Haanden? Hvad? I, Skurke! I tør understaae jer, at anfalde mig? Alons! stik ihiel for Fode! giv intet Quarreer! I Skielmer! I Kanailler! vil I paa den Maade? Det skal I saae nok af. Forsvar jer, I Hunde! forsvar jer! Saa, frisk Courage! Hvad? I vige tilbage? Staae, siger jeg; staae! det I saae en Ulykke!

Scapin.

Nu, nu, nu, min Herre! det er endnu ikke kommen dertil.

Sylvester.

Det skal lære jer saa meget, at I en andengang skal lade være, at binde an med mig.

Scapin.

Nu, De seer, hvor mange Mennesker der er stukken ihiel for disse 200 Dukater; saa, op! jeg ønsker Dem god Lykke!

Argantes (Kielvende).

Scapin!

Scapin.

Hvad behager?

Argantes.

Jeg vil give de 200 Dukater.

Scapin.

Det er mig kert — for Deres Skyld.

Argantes.

Lad os gaae hen til ham. Jeg har Pengene hos mig.

Scapin.

De kan kun flye mig dem. Det kan ikke skaffe sig, at De lader Dem see her, siden De nylig har passeret for en anden; og det, som varre er, saa frygter jeg, at dersom De giver Dem tilkiende, saa kunde han let faae i Sinde, at begiere mere af Dem.

Argantes.

Ta, det er godt nok; men jeg vilde dog gjerne see, hvem jeg gav mine Penge til.

Scapin.

Mistænker De mig, saa — —

Argan-

Argantes.

Nei, langt fra ikke; men —

Scapin.

Enten er jeg en Skielm, eller en ørlig Karl: een af Delene: mener De, jeg vil bedrage Dem, eller at jeg i alt dette har nogen anden Interesse for Nine, end Deres egen, og min Herres, som De vil besvogre Dem med? Dersom De har andre Tanker om mig, saa vil jeg ikke have mere dermed at bestille: saa kan De see til, hvem De kan faae til at bringe Deres Sager i Rigtighed.

Argantes.

Der har du dem.

Scapin.

Nei, min Herre! betroe mig ikke Deres Penge; jeg seer heller, at De giver dem til en anden.

Argantes.

Tag dem dog!

Scapin.

Nei, forlad Dem ikke paa mig. Hvem kan vide, om jeg ikke kunde faae i Sinde, at bedrage Dem Deres Penge fra?

Argantes.

O, saa tag dem dog, og lad mig ikke lengere staae her og trættes. Gaae nu hen til ham; men pas vel paa, at han ikke narrer dig.

Scapin.

Lad mig kun raade. Han har ikke med en Losse at bestille.

Argantes.

Jeg vil gaae hem, og bie efter dig.

Scapin.

Jeg skal ganske vist komme. (Argantes gaaer.)
 Det var den ene. Nu vil jeg gaae hen og lede den
 anden op. Men der seer jeg ham. Det lader ligesom
 Himmelnen selv finder Behag i, at føre den ene efter
 den anden i mine Snarer.

Svivende Scene.

Gerontes. Scapin.

Scapin

(Lader, som han ikke seer Gerontes).

O, Himmel! hvilken Ulykke! Ak, du elendige
 Fader! du arme Gerontes!

Gerontes (for sig).

Hvad siger han der om mig? Og hvorsor mon
 han er saa bedrovet?

Scapin.

Er der ingen, som kan sige mig, hvor Herr Ge-
 rontes er?

Gerontes.

Hvad er det, Scapin?

Scapin.

Hvor skal jeg finde ham, for at fortælle ham
 denne Ulykke?

Gerontes.

Men hvad er det da?

Scapin.

Forgieves løber jeg omkring allevegne, for at
 finde ham.

Gerontes.

Her er jeg.

Scap-

Scapin.

Han maae være et Sted, som jeg ikke kan giette.

Gerontes.

Hei! er du blind, at du ikke kan see mig?

Scapin.

Af, min Herre! det er ikke mueligt, at finde Dem.

Gerontes.

Jeg har staet her en Time lige for dine Dine.
Men hvad er der paa Førde?

Scapin.

Min Herre!

Gerontes.

Hvad?

Scapin.

Min Herre! Deres Son —

Gerontes.

Min Son?

Scapin.

Er geraadet i den forunderligste Ulykke af Verden.

Gerontes.

Hvilken da?

Scapin.

Jeg fandt ham for lidt siden at være meget besvret over noget, som De har sagt til ham, og hvori De temmelig ubetenkdom har indviklet mig: for da at forstaae Tankerne, spadserede vi ned i Havnene, hvor vi iblandt mange andre Ting især fæstede vores Dine paa en temmelig vel eqipered tyrkiske Gallei. En ung Tyrk, som saae godt ud, bad os gaae derind, og rakte os til den Ende sin Haand. Da vi nu var

kommen paa Galleien, beriiste han os stor Hesfighed, og foresatte os en Collation, hvor vi spiste de exellents teste Frugter, man kunde smage og see, og drak en Viin, som vi sandt at være usorlignelig.

Gerontes.

Hvad Ondt er der i alt det?

Scapin.

Vie kun, Herre! nu kommer jeg strax til det. Imens vi nu sidde i vor gode Noe og spise, lader denne forbandede Tyrk Galleien stikke i Ssen, og da han var kommen brav langt fra Havnen, lod han mig sætte i Baaden, og sender mig hid, for at sige Dem, at dersom De ikke strax sender mig ud til ham med 500 Ndlr., saa fører han Deres Son til Algier i Slaverie.

Gerontes.

Hvad Tanden? 500 Ndlr.?

Scapin.

Ga, Herre! og det, som værre er, han har kun givet os to Timers Frist.

Gerontes.

O, du forbandede Tyrk! at børve mig saaledes.

Scapin.

Nu, Herre? Snart, snart maae De see at finde paa Raad til at frelse ham. De grumme Tyrker — det græsselige Slaverie — af!

Gerontes.

Men hvad Tanden vilde han ogsaa paa den Gal-
lei?

Scapin.

Han tænkte ikke, det skulde gaaet saaledes.

Geront-

Gerontes.

Gaae, Scapin! Kynd dig! og sig til denne Tyrk,
at jeg strax stikker ham Nettens Detientere paa Halsen.

Scapin.

Nettens Detientere i den vilde Søe? Jeg troer,
De drømmer.

Gerontes.

Hvad Dievelen vilde han paa den Gallei?

Scapin.

Man forledes tidt af sin onde Skiebne.

Gerontes.

Lad mig nu see, Scapin! at du viser dig at være
en troe Tiener.

Scapin.

Hvori, Herre?

Gerontes.

Deri, at du gaaer hen og siger til Tyrken, at
han sender mig min Søn tilbage, og at du gaaer i
hans Sted igien, indtil jeg kan saae samlet den Sum-
ma, han begierer.

Scapin.

Men, De betænker ikke, hvad De siger. Troer
De vel, at Tyrken er saa taabelig, at han tager imod
saadan en fattig Dievel, som jeg er, i Stedet for
Deres Søn?

Gerontes.

Hvad Fandon vilde han paa den Gallei?

Scapin.

Hvem kunde vel forudsee denne Ulykke? — Nu,
Herre! husk paa, vi har kun to Timer at bie i.

Gerontes.

Du siger, at han begierer —

N 4

Scapin

Scapin.

500 Ndlr.

Gerontes.

500 Ndlr.? Har han ingen Samvittighed?

Scapin.

Jo! nu skal De nok see, at en Tyrk har Samvittighed.

Gerontes.

Beed han vel, hvad 500 Ndlr. er?

Scapin.

Jo, han veed, det er 750 Slettedaler.

Gerontes.

Bilder den Bedrager sig da ind, at 750 Slette-daler findes paa Gaden?

Scapin.

Det er Folk, som ikke lade sig sige.

Gerontes.

Men hvad Fanden vilde han paa den Gallei?

Scapin.

Hvad skal man sige? Han tænkte ikke, det skulde gaae ham saaledes. Men — for Guds Skyld, skynd Dem! skynd Dem!

Gerontes.

Der har du Noglen til mit Skab.

Scapin.

Godt.

Gerontes.

Det kan du lukke op.

Scapin.

Meget vel.

Gerontes.

Gerontes.

Saa finder du paa den venstre Side i Skabet en stor Nøgle, som hører til Loftet.

Scapin.

Ta.

Gerontes.

Der kan du tage alle de gamle Klæder, som ligge i den store Kurv, sælge dem til Marchandiserne, og saa gaae hen og ranzionere min Son med de Penge, som du løser deraf.

Scapin

(giver ham Nøglen tilbage).

Jeg troer i Sandhed, De drømmer, Herre! Jeg vil for alt dette Nagerie neppe faae zo Mr. Krabets sammen: og desuden, saa veed De jo, hvor fort Tid, han har givet mig.

Gerontes.

Men hvad Fanden vilde han paa den Gallei?

Scapin.

O, hvilken Snak! Lad dog denne Gallei fare, og betenk, at Tiden er fort, og at De staer i Fare for at miste Deres Son. — Af, min stakkels Herre! maaskee seer jeg dig aldrig mere! maaskee i dette Diblik, medens jeg staer her og taler om dig, er du alerede i Slaveriet i Algier; men Himlen skal være mit Vidne, at jeg har gjort for dig alt hvad jeg har fundet, og dersom du ikke bliver reddet, da kan det ikke tilskrives andet, end den slette Kierlighed, din Fader bær til dig.

Gerontes.

Bie lidt, Scapin! saa vil jeg gaae hen at hente Pengene.

N 5

Scap-

Scapin.

Skynd Dem da! Jeg er saa bange, at Klokk'en
skal slæe.

Gerontes.

Var det ikke 400 Adlr. du sagde?

Scapin.

Nei, 500 Adlr.

Gerontes.

500 Adlr.?

Scapin.

Sa.

Gerontes.

Hvad Fanden vilde han paa den Gallei?

Scapin.

De har Net; men skynd Dem dog!

Gerontes.

Var der ikke andre Steder, han kunde spadsere
paa?

Scapin.

Det er sandt nok; men vær nu snart.

Gerontes.

O, du forbandede Gallei!

Scapin (sor sig).

Hvor denne Gallei ligger ham haardt paa Hiertet!

Gerontes.

See der, Scapin! jeg huskede ikke, at jeg nylig
har saaet 500 Adlr. i Guld, og jeg tenkte ikke, at
jeg saa snart skulde miste dem igien. Han rækker ham
Pungen, dog giver han ham den ikke, men i sin Hidsig-
hed bevæger han Armen frem og tilbage, og Scapin gør
det samme, for at faae sat paa Pungen.) Saa, skynd
dig nu, og gaae hen og ranzioneer min Son.

Scapin.

Scapin.

Sa, Herre.

Gerontes.

Men siig til denne Tyrk, at han er en Skielin.

Scapin.

Sa.

Gerontes.

Et Skarn.

Scapin.

Sa.

Gerontes.

Et Menneske uden Troe, en Tyr.

Scapin.

Lad mig kun raade.

Gerontes.

At han bedrager mig disse 500 Ndlr. fra imod
al Det og Willighed.

Scapin.

Sa.

Gerontes.

At det er imod min Willie, jeg maae give ham
dem.

Scapin.

Meget vel.

Gerontes.

Og at dersom jeg nogen Tid faaer sat paa ham,
Seal jeg ikke glemme, at henvne mig.

Scapin.

Sa.

Gerontes

(Stikker Pungen i Lommen igien, og vil gaae).

Skynd dig nu, og hent min Son tilbage.

Scas

Scapin

(gaaer efter ham).

Holla!

Gerontes.

Hvad vil du?

Scapin.

Hvor ere Pengene?

Gerontes.

Har jeg ikke flyet dig dem?

Scapin.

Nei, sandelig har De ikke. De stak dem jo i
Lommen igien.

Gerontes.

O, jeg er og saa forvirret i mit hoved af lutter
Sorg — —

Scapin.

Det merker jeg.

Gerontes

(giver ham Pengene).

Men hvad Fanden vilde han og paa den Gallei?
Du forbandede Gallei! du Canaille Tyrk! gid I vare
Fanden i Bold begge To!

(Han gaaer.)

Scapin.

Han kan ikke fordsie det, at han maatte ud med
de 500 Adlr.; men han skal ikke slippe dermed; han
skal paa en ganske anden Maade komme til at betale
mig den Fortred, han bragte mig i hos hans Son.

Otten-

Ottende Scene.

Scapin. Leander. Octave.

Octave.

Nu, Scapin? Har du været lykkelig i dit Fores-
tagende?

Leander.

Har du gjort noget, for at hælpe mig ud af den
Nød, jeg formedelst min Kierlighed er i?

Scapin (til Octave).

Der ere 200 Dukater, som jeg har narret Deres
Fader fra.

Octave.

O, hvor glad gør du mig ikke!

Scapin

(til Leander).

Men for Dem har jeg intet funnet udrette.

Leander (vil gaae).

O, saa vil jeg ogsaa gaae hen og giøre Ende
paa et Liv, der er mig forhadt, naar jeg ikke kan til-
bringe det med min elskede Zerbinette.

Scapin.

Hei! hei! lidt koldfindig. De er saa forbandet
hastig.

Leander

(vender sig om).

Og hvad vil du da, jeg skal giøre?

Scapin.

Kom, her har jeg noget, som kan troste Dem.

Leander.

O, du stenker mig Livet.

Scapin.

Scapin.

Men med Condition, at De tillader, jeg hævner mig over Deres Fader, for det Puds, han giorde mig.

Leander.

Alt, hvad du vil.

Scapin.

Lover De mig det i Vidners Paahør?

Leander.

Ja.

Scapin.

Der har De 500 Adr.

Leander.

Nu vil jeg strax gaae hen og forskaffe mig den, mit Hierte elster.

Gre-

Tredie Aft.

Første Scene.

Zerbinette. Hyacinthe. Scapin. Sylvester.

Sylvester.

Deres Kierester har aftalt med hinanden, at De skal være sammen; og vi fuldbyrde hermed den Besafning, de har givet os.

Hyacinthe.

Denne Besaling kan ikke andet end være mig behagelig; jeg tager med Hornselsse mod saadan en Medsøster; og det skal ikke sattes paa min Side, at jo det Vensteb, som er imellem de to Personer, vi elste, ogsaa skal strække sig til os begge.

Zerbinette.

Jeg tager med Hornselsse imod dette Forstag, og man kan let overvinde mig, naar man angriber mig med Venlighed.

Scapin.

Men naar man nu angriber Dem med Kierlighed, hvad da?

Zerbinette.

Hvad Kierlighed angaaer, da er den en ganske anden Ting; man løber deri større Fare; og jeg er ikke dristig.

Scapin

Scapin.

De er det dog nu, troer jeg, mod min Herre; og det, han har gjort for Deres Skyld, bør ogsaa give Dem Dristighed til at svare til hans Kierlighed, som De bør.

Zerbinette.

Jeg forlader mig endnu ikke aldeles derpaa, og det, han har gjort for min Skyld, er ikke nok til at forsikre mig ganske. Jeg er vel af et muntert Sind, og leser næsten altid, men med al min Munterhed er jeg dog meget alvorlig i vise Ting; og din Herre tager merkelig feil, dersom han indbilder sig, at jeg strax overgiver mig til ham, fordi han har klist mig. Nei, jeg vil, at det skal koste ham andet, end Penge; og dersom han vil have, at jeg skal svare til hans Kierlighed paa den Maade, han ønsker, saa maae han give mig Negteskabsloste, og ordentlig lade sig vie til mig.

Scapin.

Det er og det, han vil; han forlanger ikke andet af Dem, end hvad Honet og Skikkelt er; og jeg vilde ikke have haft det mindste med den hele Sag at bestille, dersom han havde haft andre Tanker.

Zerbinette.

Det vil jeg endelig nok troe, siden du siger mig det; men jeg forudseer alt for store Forhindringer paa Faderens Side.

Scapin.

O, derimod skal vi nok finde paa Raad.

Hyacinthe.

Den Overeensstemmelse, der er imellem vores Skiebne, bør endnu mere forbinde os til et oprigtigt Ven-

Venskab imellem os; vi frygte begge for een og den samme Ulykke.

Zerbinette.

De har dog den Fordeel forud for mig, at De veed, af hvem De er soda, og ved Deres Forældres Hjælp, som De kan beklaadtgiøre, kan biseægge alting, og slæsse Dem Deres Kierestes Faders Samtykke til dette Egteskab, som han finder, allerede at være fuldbyrdet. Men hvad mig angaaer, da kan jeg ingen Hjælp have af det, jeg er; thi man seer mig i en tilstand, som ingenlunde kan forandre en Faders Vilie, der allene seer paa Penge.

Hyacinthe.

Men derimod har De den Fordeel, at man ikke frister Deres Kiereste med noget andet Partie.

Zerbinette.

En Kierestes Ubestandighed er ikke det, man meest har at frygte for; thi man kan naturligvis troe, at man har Fortienester nok til at beholde et Herte, som man engang har funnet indtage; men det, der er værst i slige Sager, det er den faderlige Myndighed, for hvilken ikke de største Fortienester kan gielde.

Hyacinthe.

O, hvorfor skal dog en oprigtig Kierlighed finde saa megen Modstand? Hvor soda vilde det ikke være, at else, dersom ikke saa megen Qual var forbunden med de Lænker, hvormed to elskende Hierter sammenknyttes!

Scapin.

Deri tager De sandelig feil; Roelighed er allermindst passende for Kierlighed: man kedes til sidst ved

en stedsevarende Lykke; og de Besværigheder, som findes i alle Ting, opvække Affekterne og formere Fornuelsen.

Zerbinette.

Men fortæl mig dog engang det Puds, hvorved du fik narret Pengene fra denne gamle Gnier.

Scapin.

Der er Sylvester; han kan fortælle det ligesaa godt som jeg. Jeg pønser paa en lille Nevange, som jeg nu vil fornøje mig med.

Sylvester.

Men hvorfor vil du nu frivillig bringe dig selv i Fortred?

Scapin.

Jeg finder Behag i, at forsøge farlige Anslag.

Sylvester.

Jeg har alt sagt dig, du skulde lade det Forsæfare, om du vilde lyde mig.

Scapin.

Jeg vil lyde mig selv.

Sylvester.

Men hvad Fanden er da det, du vil gøre?

Scapin.

Og hvad Fanden gaaer det dig an?

Sylvester.

Det er fordi jeg forudseer, at du løber Fare for at fortiene dig en dygtig Hob Prygl derved.

Scapin.

Åh nu! saa tager jeg dem paa min egen Ryg, og ikke paa din.

Syl-

Sylvestr.

Det er sandt, du er saavidt Herre over din Nyg,
og kan disponere over den ligesom du behager.

Scapin.

Slige Farligheder har aldrig kundet affække mig,
og jeg har altid hadet disse forsagte Hierter, som, fordi
de alt for nse see paa, hvad der kan følge af en Ting,
aldrig tor foretage sig noget.

Berbinette.

Vi vil faae din Hjelp nodig.

Scapin.

Gaae De kun hjem; jeg skal strax komme til
Dem. Det skal aldrig kunne siges om mig, at man
omsonst har nødt mig til, at forraade mig selv, og at
aabenhære Hemmeligheder, som ingen burde have vidst.

Anden Scene.

Scapin. Gerontes.

Gerontes.

Nu, Scapin! hvorledes gaaer det med min Son?

Scapin.

Deres Son er i Sikkerhed; men De, Herre —
Himmel og Jord! De er i den største Livsfare; jeg
vilde give, jeg veed ikke hvad, at De bare var hjemme.

Gerontes.

Hvorledes det?

Scapin.

I dette Diblik er en Flok tyggesløse Krabater
gaaet ud, for at søger Dem op, og staae Dem ihel.

Gerontes.

Mig?

Scapin.

Ja.

Gerontes.

Men hvem da?

Scapin.

Ih, Broderen til dette Fruentimmer, som Octave har øgtet. Han troer, at det Korsæt, De har, at sætte Deres Datter i hans Søsters Sted, er det, som meest kontribuerer til, at hans Fader søger at fåa dette Egtefæstet ophævet. I denne Tanke har han besluttet, at udøse al sin Forbittrelse over Dem, og at tage Hævn af Dem for sin Ære. Alle hans Venner — Folk, der førstaae deres Kaarde ligesaa godt som han — lede og spørge overalt efter Dem; ja, jeg har endog hif og her set nogle Soldater af hans Kompagnie, som troppis har besat alle Tilgange til Deres Huus, saa at De ikke kan komme hjem, ikke giøre et Skridt hverken til høire eller vensre Side, uden at falde i Deres Hænder.

Gerontes.

Hvad skal jeg arme Menneske giøre?

Scapin.

Jeg veed ikke, Herre! Jeg skielver for den Fare, De er i; men — — Tys! tys!

(Han løber tilbage, som for at see, om der kommer nogen.)

Gerontes (skielvende).

Ah!

Scapin

(kommer tilbage).

Nei, nei, der er ingen.

Ges

Gerontes.

Kan du ikke finde paa et Raad, for at redde mig af denne Nød?

Scapin.

Jeg veed sagtens et Middel; men derved løber jeg Fare, selv at blive ihelslaet,

Gerontes.

Kiere Scapin! viis dig nu at være en troe Tiesner, og forlad mig ikke.

Scapin.

Jeg vil gierne; den inderlige Kierlighed, jeg bærer til Dem, tillader mig ikke, at lade Dem uden Hjelp,

Gerontes.

Jeg forsikrer dig, at du skal blive belønnet dersør; denne prægtige Kleedning skal jeg forære dig, naar jeg endnu faaer lidt den noget.

Scapin.

Vie lidt! lad see, her har jeg noget, som maa-
see kan komme vel tilpas til at hælpe Dem. De
kommer til at lægge Dem i denne Sæk og — —

Gerontes

(troer, at høre nogen komme).

Ah!

Scapin.

Nei, nei, der er ingen. De kommer til, siger jeg, at lægge Dem i denne Sæk, og for alting tage Dem i Agt, at De ikke rører Dem det allermindste, saa vil jeg bære Dem paa min Ryg, ligesom en Pakke, midt igennem alle Deres Hjender hjem til Deres Huus; og naar vi først ere der, saa vil vi indslutte os, sætte Stænger for Døren, at de ikke skal komme

Komme ind, og siden sende Bud efter Hjelp imed des
res Magt.

Gerontes.

Det er en kostelig Invention.

Scapin.

Den bedste af Verden, det skal De faae at see.

(Gør sig) Du skal betale mig din Vagtaelse.

Gerontes.

Hvad?

Scapin.

Jeg siger, at Deres Fiender skal blive taget ved
Næsen. Kryb vel ned i Sækken, og for alting rør
Dem ikke af Stedet, i hvad der og kunde skee.

Gerontes.

Lad mig kun raade. Jeg skal ligge saa stille som
en Steen.

Scapin.

Sku! Dem! gesvindt! Der kommer En, som
leder efter Dem. (Alt det, som i denne og følgende Re-
plicer er astrykt med Svabakker; Bogslaver, udtales Scapin
med en forvendt Stemme; til det andet bruger han sin sæd-
vanlige.) Hvad? Skal jeg ikke have den For-
nøjelse, at dræbe denne Gerontes? og er der in-
gen, som kan sige mig, hvor han er? Nør Dem
ikke. Jeg skal finde ham, om han og Krøb i
Jorden, for at skule sig. Lig stille. Hør, du
Rammerat, med Sækken, jeg giver dig en Du-
kat, dersom du kan sige mig, hvor Gerontes
er. Leder min Herre efter herr Gerontes? Ja vist
leder jeg efter ham. Og af hvad Aarsag, min Herre?
Af hvad Aarsag? Ja. Jeg vil pryggle ham,

saa

saa han skal ligge død for mine Hødder. O, min Herre! man prygler ikke saadanne Folk, som han, og han har ikke fortient, at blive saaledes begegnet. Hvem? den Mar, Gerontes, den Skielm, den Slyngel. Min Herre! Herr Gerontes er hverken en Mar, eller en Skielm, eller en Slyngel; og Du burde tale med lidt meer Respekt om en Mand, som han. Hvad? Du tør reprimandere mig? Jeg forsvarer en brav Mand, som man gør Uret. Er du maaſkee en af Gerontes gode Venner? Ja, jeg er, min Herre. Ih, det er mig kiert. (Han giver nogle Slag paa Sakken med en Stok.) See, dette giver jeg dig til ham. Au! au! au! min Herre! Au! Slaae mig dog ikke saaledes. Au! au! au! Det kan du bringe ham fra mig. Farvel! Gaae Handen i Bold. Au! au! au!

(Han klager og vrier sig uophørlig, ligesom han havde faaet Huggene.)

Gerontes

(Stikker Hovedet ud af Sakken).

Ah! Scapin! jeg kan ikke mere.

Scapin.

O, Herre! jeg er ganſe knuset; mine Skuldre gjøre mig saa forskækkelig ondt.

Gerontes.

Hvad? Det var jo paa mig han slog.

Scapin.

Nei, Herre! det var paa min Ryg han pryg-
lede.

Gerontes.

Hvad vil du snakke? Jeg følte meget godt, hvor
Huggene kom, og føler det endnu.

D 4

Scapin.

Scapin.

Nei, lad Dem sige; det var ikke Enden af Stokken, som naaede til Deres Skuldre.

Gerontes.

Saa burde du gaaet lidt længere tilbage, for at spare — —

Scapin

(Putter hans Hoved ned i Sækken igien).

Gesvindt! Der kommer En igien af Komploten.

(Scapin udtales dette som en Lydsker.) Jeg løber omkring, som jeg var gal, og kan dog ikke finde denne forbandede Gerontes. Skul Dem vel. Siig mig engang, min gode Ven, veed han ikke, hvor den Gerontes er, som jeg leder efter? Nei, min Herre! jeg veed virkelig ikke, hvor Gerontes er. Nei, alvorlig, siig mig det; jeg vil ham just ikke noget af Betydenhed; jeg vil kun give ham en god Dragt Stokkeprygl, og en tre, fire Stød af min Klinge i hans Bryst. Jeg kan forsikre Dem, min Herre! at jeg ikke veed, hvor hon er. Mig synes, at jeg seer noget røre sig i denne Sæk? Forlad mig, min Herre! det er ikke saa. Der er ganske vist noget i den. Aldeles intet, min Herre. Jeg har Lyst til at jage min Raarde igennem denne Sæk. O, min Herre! gior det ikke. Viis mig engang, hvad det er. Stille, min Herre! Hvorledes? Stille? Det kommer Dem ikke ved, at see, hvad jeg bærer. Og nu vil jeg see det. Og nu faaer De det ikke at see. Sliddersladder! Det er nogle gamle Klæder, som hører mig til. Viis mig det, siger jeg. Nei, jeg gior ikke. Vil du ikke?

Nei.

Nei. Jeg skal pryggle dig med min Stok, der-
som du ikke siger mig det. Det er jeg ikke bange
for. Er du studs, Krabat, saa — (Han prygler
paa Sækken.) saa skal du have det at smage paa.
Au, min Herre! au! au! au! Det er kun en lille
Lektion, for at lære dig, at du en anden gang
ikke taler saa uforståmet. Farvel! Ah! gid du
faaer Skam, din Hund! Au! au!

Gerontes

(slipper Hovedet ud af Sækken).

Ah! jeg er ligesom jeg var radbrækket.

Scapin.

Jeg er halv død.

Gerontes.

Men hvoraf Fanden kommer det, at de altid
saae paa min Ryg?

Scapin

(putter hans Hoved i Sækken igien).

Stille! der kommer en heel Flok Soldater. (Han
taler, som om der vare adskillige Personer hos ham.)
Lad os see, vi kan finde denne Gerontes. Lad
os lede overalt. Lad os søge hele Byen om-
kring. Lad os ikke glemme noget Sted. Lad
os lede overalt. Hvor skal vi gaae hen? Lad
os gaae derhen. Nei, her paa venstre. Nei,
her paa høire. For altting, lig stille! Ah, Kam-
merater! her er hans Tiener. Hei, du Skielm!
du maae sige os, hvor din Herre er? O, J gode
Herrer! giør mig intet ondt. Saasig os da, hvor
han er. Skynd dig! Lad os være snart! Saasig
Ende derpaa! Siig frem! Af, J gode

Herrer! (Gerontes stikker hovedet ud af Sækken, og sidder og seer sig omkring.) Dersom du ikke strax slaffer os sat paa din Herre, saa skal vi pryggle dig, saa du skal faae en Ulykke. Jeg vil heller lide altting, end sige Dem, hvor han er. Dersom du ikke siger os det, saa staae vi dig ihiel. De kan giøre, hvad De behøger. Jeg troer, du har Lyst til at blive aspryglet? Din Ryg Eløer vel? Der har du lidt — —

(Ligesom han vil staae til, springer Gerontes ud af Sækken. Scapin løber bort.)

Gerontes.

O, din Skielm! din Forræder! dit Skarn! er det at handle med mig?

Tredie Scene.

Gerontes. Zerbinette.

Zerbinette.

Hahaha. Jeg maae puste lidt.

Gerontes (sor sig).

Du skal ikke have giort det omsonst, det lover jeg dig.

Zerbinette.

Hahaha. Hvilken artig historie! hvilken gammel Tosse!

Gerontes.

Der er set intet gierligt i det; og De har ikke nødig at staae her og lee deraf.

Zerbinette.

Hvad vil De sige dermed, min Herre?

Gerontes.

Gerontes.

Geg vil sige dermed, at De bor ikke staae her
og giøre Mar af mig.

Zerbinette.

Af Dem?

Gerontes.

Ja.

Zerbinette.

Hvem tænker paa, at giøre Mar af Dem?

Gerontes.

Hvorsor kommer De da herhid og leer mig lige
op i Næsen?

Zerbinette.

Det angaaer Dem aldeles ikke. Jeg stod kun
og loe for mig selv af en artig Historie, som man
fortalte mig, og som jeg finder meget fornisielig. Jeg
veed ikke, om det er fordi jeg selv er interesseret med
i Sagen; men jeg har aldrig hørt Mage til et Puds,
som en Son har spillet sin Fader, for at narre ham
Penge fra.

Gerontes.

Et Puds, som en Son har spillet sin Fader, for
at narre ham Penge fra?

Zerbinette.

Ja! og det mindste, De beder mig derom, skal
De finde mig villig til at fortælle Dem det. Jeg
har den Heil, at jeg gierne gider fortalt, hvad jeg
hører.

Gerontes.

Geg beder Dem, fortæl mig engang denne Historie.

Zerbi-

Zerbinette.

Det vil jeg gierne. Jeg vover ikke meget ved at fortælle Dem den; thi det er en Passage, som umuelig kan blive dulgt. Seer De, min Herre! jeg var i en Vand af disse Folk, som man kalder Egypter, der reise omkring fra den ene Provinds til den anden, giore Profession af at spaæ Folk, og undertiden af mange andre Ting. Da vi kom her til Byen, saæt ung Menneske mig, og blev forlæbt i mig. Fra den Tid af, fulgte han stedse efter mig, og bilstede mig ind, som de fleste unge Mennesker, at han ikun behøvede, at tilkiendegive mig sin Kierlighed, og sige mig, at han elskede mig, for at bevæge mig til Kierlighed, og at Sagen dermed havde sin Rigtighed; men han fandt en Tilbageholdenhed hos mig, som forvoldte, at han lod sine første Tanker fare. Han aabenbærede sin Kierlighed til mig for de Folk, som jeg var hos, og han fandt dem villige til at overlade mig til ham for en vis Summa; men Ulykken i denne Sag var, at min Kiereste besandt sig i de Omstændigheder, hvori de fleste unge Mennesker befinde sig, hvis Foreldre endnu leve — det er at sige, han havde kun saæt Penge. Han har en Fader, hvilken, endskjont han er overmaade rig, dog er en stor Gnær, og det gierrigste Menneske af Verden. Han heder — Hm! nu vil det ikke falde mig ind. Kan De ikke hielpe mig derpaa? Kan De ikke nævne mig en eller anden her i Byen, som er beklaadt for at være ret karrig?

Gerontes.

Nei.

Zer-

Zerbinette.

Hans Navn gaaer ud paa Ront — Rontes — Or — Orontes. Nei! Ge — Ge — Gerontes; ja, rigtig, saaledes hedder denne Guier; nu fandt jeg paa det; det er denne karrige Aland, jeg taler om. For nu at komme til Historien igien, saa maae jeg sige Dem, at vore Folk i Dag vilde have reist her fra Byen, og i min Kiereste havde altsaa maattet miste mig formedelst Mangel paa Penge, dersom han ikke ved sin Tienerens Navn er, det husker jeg perfekt; han hedder Scapin; det er en usorlignelig Karl, og han fortiner al den Noes, man kan give ham.

Gerontes.

O, din Skielm!

Zerbinette.

Nu skal jeg fortælle Dem det Puds, hvorved denne Tiener narrede Pengene fra den gamle Tosse. Hahaha! jeg kan ikke tænke derpaa, uden at lee mig næsten fordærvet — hahaha. Han gik hen til denne gamle Guier, og sagde til ham, at da han gik og spadserede med hans Son i Havnen, saae de en tyrkisk Gallei, paa hvilken de bleve inviterede, at en ung Tyrk gav dem der en Collation, og at han, imedens de spiiste, lod Galleien stikke i Sven, og Tieneren sætte i Land med en Baad, med Ordre, at dersom hans Herres Fader ikke strax sendte Tyrken 500 Adlr., saa vilde han føre hans Son til Algier i Slaveriet. Hahaha. Denne gamle Buk — hahaha — Denne gamle Buk geraadede derover i stor Bedrøvelse; der opvaktes en forsækkelig Strid i ham imellem Kierligheden

ligheden til hans Son og Kierligheden til hans Penge; at man paa saadan en Maade vilde skille ham ved 500 Rdlr. giorde ham ligesaa ondt, som om man havde givet ham 500 Knivstd — hahaha. Han kunde ingenlunde beqemme sig til at give denne Summa, og i den Angest, hvori han var, fandt han paa Hundrede urimelige Midler, for at faae sin Son tilhage. Hahaha. Forst vilde han sende Nettens Betientere i den vilde Soe ester Tyrkens Gallei, hahaha; saa bad han Tieneren, han skulde gaae til Algier, i hans Sons Sted, indtil han kunde faae samlet disse Penge at lose ham for — hvilket han dog aldrig havde giort — hahaha. Siden vilde han, at Tieneren skulde kasse ham 500 Rdlr. for fire eller fem gamle Klædninger, som neppe er 30 Rdlr. værd — hahaha. Tieneren forestilte ham, hvor urimelige og utilstrækkelige alle disse Midler vare, og ved hver Proposition, der faldt i Aske, sprang han om, som en Kat, der har ædt Sennep; stedse raabte han paa sin Ulykke, og hver Klage, han udstrykte over den, endtes med det Omqvæd: Men hvad Fanden vilde han dog paa den Gallei? Forbandede Gallei! skielmstke Tyrk! Endelig, ester mangfoldige Omsvob, og efterat han længe nok havde sukket og givet sig, gav han med et dybt Suk Pengene, og — — Men mig synes, De leer ikke af min Historie? Hvad siger De om den?

Gerontes.

Zeg siger, at det unge Menneske er en Ulykkes-
fugl, et ublue Skærn, som skal blive straffet af sin
Fader, for det Puds, han har spillet ham: at den
egypt-

ægyptiske Pige er et uberæksomt og uforstammet Menneske, i det at hun tor stielde en brav Mand, der snart skal lære hende, hvad det betyder, at komme her og forsørge skikkelige Folks Born: og at den uforlignelige Karl, Tieneren, er en Skielin og en Bedrager, som Gerontes inden i Morgen lader hænge.

(Han gaaer.)

Fierde Scene.

Sylvester. Berbinette.

Sylvester.

Zomfrue! Zomfrue! hvor løber De hen? Veed De vel, at det er Dores Kierestes Fader, De her har staet og talt med?

Berbinette.

Halvveis twivlede jeg derom. Hm! Nu har jeg, uden at vide det, staet her og fortalt ham hans egen Historie.

Sylvester.

Hvorledes? Hans egen Historie?

Berbinette.

Sa. Jeg var saa opfyldt af denne Historie, at jeg brændte af Begierlighed efter at fortælle den. Men det er ligemeget. Desværre for ham! Og jeg indseer ikke, at det dersor vil blive enten bedre eller værre med os.

Sylvester.

Zomfruen har stor Lyst til at sladdre. I Sandhed, man maae være meget snaksom, naar man ikke engang kan tie med sig selv.

Berbi-

Zerbinette.

Havde han ikke saet det at vide af mig, saa
havde han faaet det at vide af en anden.

Sextte Scene.

Argantes. Sylvester.

Argantes.

Hei, Sylvester!

Sylvester

(til Zerbinette).

Gaae ind i huset igien; Herren falder paa mig.

Argantes.

Saa har I sammenrottet jer, I Skiesmer! saa
har I sammensoeren jer, Scapin, du og min Son,
for at bedrage mig; og dette, bilde I jer ind, at jeg
skal taale?

Sylvester.

Dersom Scapin har bedraget Dem, Herre! saa er
det ikke min Skyld, og jeg har visselig aldeles ingen
Deel deri.

Argantes.

Jeg skal nok udforske denne Sag, din Slyngel!
jeg skal nok udforske denne Sag. Jeg taaler ikke, at
man narrer mig.

Siette Scene.

De Forrige. Gerontes.

Gerontes.

O, Herr Argantes! De seer mig ganske nedslaget
af Sorg.

Argan-

Argantes.

Ak, jeg er ligesaa hæftig bedrøvet som De.

Gerontes.

Den Ulykkesfugl, Scapin, har ved et Bedragerie
narret mig 500 Adlr. fra.

Argantes.

Den samme Ulykkesfugl, Scapin, har ligeledes
narret mig 200 Dukater fra.

Gerontes.

Han har ikke ladet sig noie med at bedrage mig
de 500 Adlr. fra: men han har derforuden handlet
saaledes med mig, saa jeg stammer mig ved at sige
det; men han skal ikke have gjort det omsonst.

Argantes.

Og det Puds, han har spillet mig, skal han,
tilforladelig heller ikke have gjort omsonst.

Gerontes.

Jeg skal hævne mig paa ham paa en exemplarist
Maade.

Sylvester (sor sin).

Skulde jeg kun af alt dette ikke ogsaa faae min
Deel!

Gerontes.

Men det er endnu ikke alt, hvad jeg vilde sige,
Herr Argantes! og een Ulykke folger gierne den anden
i Hælene; jeg glædede mig over, at jeg havde en Dot-
ter, der var min eeneste; men nu har jeg faaet at vide
af min Fuldmægtig, at hun allerede for lang Tid siden
er reist fra Tarento, og at man der troer, at det
Skib, hun var paa, er forgaaet.

P

Argan-

Argantes.

Men, Herr Gerontes! hvorfør holdt De hende i Tarento, og nægtede Dem selv den Fornsielse, at have hende hos Dem?

Gerontes.

Jeg har saa haft mine Aarsager dertil; og visse Omstændigheder i min Familie har nsdt mig hidtil-dags, at holde mit andet Egteskab hemmeligt. Men hvad seer jeg?

Syvende Scene.

Nerine. Argantes. Gerontes. Sylvester.

Gerontes.

Er du der, min gode Amme?

Nerine

(falder paa knæ).

O, Herr Pandolphe! tillad, at — —

Gerontes.

Kald mig kun Gerontes, og betien dig ikke mere af det landet Navn; thi de Aarsager, hvorfør jeg maatte antage det, da jeg var i Tarento, ere nu op-hørte.

Nerine.

O, denne Forandring i Deres Navn har foraarsaget os mange Bekymringer, og hindret os meget i at finde Dem her.

Gerontes.

Hvor er min Datter, og hendes Moder?

Nerine.

Deres Datter, Herre! er ikke langt herfra. Men, sprend De faaer hende at see, maae jeg bede Dem om Forla-

Forladelse for, at jeg, i den elendige Tilstand, hvori vi vare, fordi vi ikke kunde finde Dem, har givet hende bort.

Gerontes.

Er min Datter givt?

Nerine.

Ja, Herre!

Gerontes.

Og med hvem?

Nerine.

Med et ung Menneske, ved Navn Octave; hans Fader boer her i Byen, og heder Argantes.

Gerontes.

O, Himmel!

Argantes.

Hvilken Hændelse!

Gerontes.

Før os, før os snart derhen, hvor hun er.

Nerine.

De behøve ikun, at gaae ind i dette Huus.

Gerontes (til Nerine).

Gaae du foran! og følg De mig efter, Herr Argantes.

Sylvester.

Hvilken sæl som Hændelse!

Ottende Scene.

Scapin. Sylvester.

Sylvester.

Seg har to Ting at sige dig. Den første er, at den Sag med Octave er afgjort; thi vor Hyacinthe er

befunden, at være Gerontes Datter, og at en Hændelse har fuldført det, som Forældrenes Klogskab havde besluttet. Den anden er, at de to Gamle ere meget vrede paa dig, og giøre forskrækkelige Trusler imod dig, dog meest Gerontes.

Scapin.

O, det vil intet sige. Trusler slaaer ingen Mand ihiel; de ere som Skyer, der passere langt over vore Hoveder.

Sylvest.

Tag dig i Agt! Sonnerne kan forlige sig med Forældrene, og lade dig i Stikken.

Scapin.

Lad mig kun raade; jeg skal nok hitte paa Middel til at stille Deres Brede,

Sylvest.

Gaae bort; der komme de.

Niende Scene.

Gerontes. Argantes. Sylvest.

Nerine. Hyacinthe.

Gerontes.

Kom, min Datter! og lad os gaae hjem.

Argantes.

Se, der kommer Octave meget beleiligt.

Tiende

Tiende Scene.

De Forrige. Octave. Zerbinette.

Argantes.

Kom, min Son! kom og glæd dig med os over denne lykkelige Hændelse med dit Givtermaal.

Octave

(uden at see Hyacinthe).

Nei, min Fader! alle Deres Forslag til dette Partie tiener til intet; man har uden Twivl sagt Dem mit Givtermaal, og jeg kan ikke længere skule det for Dem.

Argantes.

Ja! men du veed ikke — —

Octave.

Leg veed alt, hvad jeg bør at vide.

Argantes.

Leg siger dig, at Herr Gerontes Datter — —

Octave.

Leg har intet med Herr Gerontes Datter at besætte.

Gerontes.

Det er hende.

Octave.

Nei, min Herre! jeg beder Dem om Forladelse; min Beslutning er alt fatter.

Sylvester.

Men hør dog.

Octave.

Hold din Mund! jeg vil intet høre.

Argantes.

Din Kone — —

p 3

Octave.

Octave.

Nei, min Fader! jeg vil hellere døe, end forlade min elßverdige Hyacinthe. (Han gaaer tvert over Theatret, for at gaae hen til hende.) De maae snakke saa meget som De vil, saa er hun dog den, jeg har givet min Haand og Hjerte; jeg skal elſke hende, saa længe jeg lever, og jeg vil ingen anden Kone have.

Argantes.

Ih nu! det er jo hende, man vil give dig. Hvilket forſtyrret Menneske, som ikke vil lade sig ſige!

Hyacinthe.

Ta, Octave! og der er min Fader, som jeg har fundet: nu har vor Sorg Ende.

Gerontes.

Kom, lad os gaae hjem, der kan vi bedre tale med hinanden, end som her.

Hyacinthe.

O, min kiere Fader! jeg beder Dem endnu om een Ting: lad mig ikke blive skilt fra denne elßverdige Person, De her ſeer! hun beſiddet Meriter, som vil tilveiebringe hende Deres Hviagtelse, naar De lærer at kiende dem.

Gerontes.

Vil du, at jeg ſkal tage et Fruentimmer til mig i Huset, ſom din Broder elſker, og ſom nylig har ſtaaet her og sagt mig hundrede Uartigheder om mig ſelv?

Zerbinette.

De maae undſkyldte mig, min Herre! Jeg havde vifſelig ikke talt ſaaledes, dersom jeg havde vidſt, at det var Dem. Jeg kiender Dem ikun af Reputation.

Geront-

Gerontes.

Hvorledes? Kun af Reputation?

Hyacinthe.

Min Fader! der er aldeles intet Lastværdigt i den Kierlighed, min Broder bær til hende, og jeg sværger for hendes Dyd.

Gerontes.

Det var godt nok, vilde du kun ikke ogsaa have, at jeg skulde give min Son med hende; et ubekjent Fruentimmer, som ingensteds har hjemme — —

Ellevte Scene.

De Forrige. **Leander.**

Leander.

Min Fader! beklag Dem ikke over, at jeg elsker et ubekjent Fruentimmer, uden Familie og Midler; de, som jeg klokte hende af, aabenbarede mig, at hun er her fra Byen, af en honest Familie, og at de i hendes fierde Aar har bortstaaen hende; desuden gav de mig dette Armbaand, som maaske kan tiene til at finde hendes Forældre.

Zerbinette.

Himmel! hvad seer jeg! Det er min Datter!

I den Alder mistede jeg hende —

Gerontes.

Deres Datter?

Argantes.

Ga — hendes Lineamenter — altting bekræfter mig det. Min kære Datter!

Hyacinthe.

Himmel! hvilke Hændelser!

Tolvte Scene.

De Forrige. Carl.

Carl.

Ah, mine Herrer! der er skeet en Ulykke —
Gerontes.

Hvorledes?

Carl.

Den stakkels Scapin —

Gerontes.

Den Skielm! jeg skal knække Halsen paa ham.

Carl.

O, det har De ikke nsdig, den er allerede saa
godt som knækket. Han gik i Dag forbi en ny Byg-
ning, og i det han kom under Stilladsen, taber en
Steenhugger sin Hammer ned i hans Hoved, og knu-
fede ham hele Hovedskallen; han ligger for Døden;
og lader Dem paa det inderligste bede, at han maae
lade sig bære herhen, for at tale med Dem, førend
han dør.

Argantes.

Hvor er han?

Carl.

Der komme de med ham.

Trettende Scene.

De Forrige. Scapin.

Scapin

Chvis Hoved er indsvobt i Klude, bliver baaren
ind af to Karle).

O, gode Herrer! De see mig — De see mig i
en elendig Tilstand — Ach! — Jeg har ikke villet
døe, uden at komme herhid først, og bede alle dem om
Forlaas

Forladelse, som jeg har fortørnet. O, mine Herrer !
Førend jeg giver mit sidste Suk, beder jeg Dem af ganske
Hierte, at De vil forlade mig, hvad jeg har gjort
Dem imod, i Serdeleshed Herr Argantes og Herr
Gerontes — Ach —

Argantes.

Head mig angaaer, saa tilgiver jeg dig det; gaae
hen og dse i Noe.

Scapin

(til Gerontes).

Det er Dem, Herre ! som jeg meest har fortørnet
ved de mangfoldige Stokkeprygl, som — —

Gerontes.

Tael ikke meer derom ; jeg tilgiver dig det.

Scapin.

Det var en Usorkammedhed af mig, at jeg torde
give Dem Stokkeprygl, og at — —

Gerontes.

Tael ikke derom.

Scapin.

Jeg har, nu, jeg skal doe, en ubeskrivelig Sorg
over de Stokkeprygl, som jeg — —

Gerontes.

Hold din Mund !

Scapin.

De ulyksalige Stokkeprygl, jeg gav — —

Gerontes.

Hold din Mund ! siger jeg ; jeg vil forglemme det
alsammen.

Scapin.

Hvilken Godhed ! Jeg tor altsaa forlade mig paa,
at De af Deres ganske Hierte tilgiver mig de Stokke-
prygl, som — —

P 5

Gerontes.

Gerontes.

Ja vist! tael ikke mere derom; jeg tilgiver dig altting.

Scapin.

O, min Herre! jeg føler mig ganske vederqvæget ved dette Ord.

Gerontes.

Ga, ja! jeg har nok tilgivet dig, men paa Condition, at du strax dør.

Scapin.

Hvorledes?

Gerontes.

Jeg gaaer fra mine Ord, dersom du bliver frist igien.

Scapin.

O, jeg bliver allerede ganske afmægtig —

Argantes.

Herr Gerontes! formedelst vor Glæde, saa forlad ham, uden Betingelse.

Gerontes.

Nu, lad det da være.

Argantes.

Lad os gaae hjem og spise med hinanden, for desto bedre at fornse os.

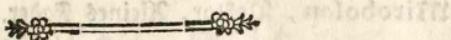
Scapin

(til Karlene, som bære ham).

I kan bære mig hjem med, og sætte mig for Enden af Dordet, indtil jeg dør.

Crispin
Læge i og Doktor,

Comedie i tre Akter.

Oversat af det Franske
estet
Hauteroches Crispin Medicin.

Personerne.

Lisidor, Leanders Fader.

Leander, Alcines Eske.

Mirobolan, Doktor, Alcines Fader.

Elvire, Mirobolans Hustrue.

Alcine, deres Datter.

Dorine, beres Dienstekone.

Crispin, Leanders Tiener.

Corfits, Lisidors Tiener.

Lise, en fremmed Pige.

En Chirurgus.

Buurman.

Scenen er i København.

178
363

Første Aft.

(Scenen er paa Gaden ved Mirobolans Huus.)

Første Scene.

Lisidor. Corfits.

Corfits.

Hvorledes, Herre? De siger, at De vil give
Dem igien?

Lisidor.

Som jeg siger dig; og derfor har jeg sendt min
Son til Sorse, under det Paaskud, at han endnu
nogen Tid skal fortsætte sine Studeringer der.

Corfits.

Det er vel betænkt. Men torde man ikke spørge,
hvad Deres tilkommende Brud heder?

Lisidor.

Alcine.

Cor-

Corfits.

Hvad? Den unge Domfru Alcine, Doktor Mirabolans Datter?

Lisidor.

Just hende.

Corfits,

De spørger, Herre! hun er jo en Pige paa atten Aar, og skikker sig langt bedre for Deres Son, end for Dem.

Lisidor.

Mener du det? I midlertid skal min Son dog være saa god og holde sin Næse derfra. Jeg vil ikke, at han endnu maae give sig, i det mindste ikke i de første tre, fire Aar.

Corfits.

Men, Herre! tænker De ogsaa ret paa, hvad det er, De gør, naar De beslutter, at give Dem med Alcine?

Lisidor.

Hvorledes? Om jeg tænker derpaa? Jo, jo! jeg tænker derpaa, mere maaßke end du forestiller dig. Er hun ikke ung og deiligt? Er hun ikke dydig og forstandig? Har hun ikke alle de gode Egenskaber, man kan ønske at finde hos et Fruentimmer?

Corfits.

Det har jeg intet imod. Men jeg synes, at alle disse gode Egenskaber, De har opregnet, burde afstrække Dem fra at tænke derpaa. Thi, sandt at sige, Herre! disse Ting, saa herlige de end i sig selv ere, pleie dog gjerne at forvolde Mænd af Deres Alder megen Ulykke.

Lisidor.

Lisidor.

Ih, snak for din Æste! jeg er endnu ikke gammel.

Corsits.

Ta, dersom det endnu var som i gamle Dage,
da Folk kunde leve syv, otte hundrede Aar, og da
man havde Hundred'aars Drenge: saa vilde jeg til-
staae Dem, at De var en ræk, ung, givtesfærdig Fyr.
Men som det nu gaaer til, Herre! saa troer jeg saas-
men, at De ikke kan være langt fra Enden af Malet.

Lisidor.

Men er tredssindstive Aar da — —

Corsits.

Tredssindstive Aar, siger De? Kiere Herre! lad
os blive ved Sandhed. De har ganstek vist en tolv,
fjorten Aar over de tredssindstive. Erindrer De, at
den gamle Jeremias Bastian endnu forleden Dag, då
han spiste hos Dem, lod Dem høre, at De mangen
gang har skruppet ham, da de gik i Skole sammen?
Den Tid var han, som nu er sex og tredssindstive
Aar, kun en lille Pusling, og De var den ældste Dis-
cipel i Skolen, og agerede Hører i Skolemesterens Fra-
værelse. Og det, som mere er: har De ikke selv sagt
mange gange, at De blev optagen blandt Stadens to
og tredive Mænd saa Aar efter Ildebranden? De
maae altsaa den Tid allerede have været en temmelig
aldrende Mand. Endnu erindrer jeg og, at den samme
Jeremias Bastian — —

Lisidor.

O, nok, nok om den Mar! han veed ikke selv,
hvad han siger; han er en af disse Folk, der gisre

sig

sig en Slags Ere af, at synes ældre. end de virkelig ere.

Corfits.

Det kan være nok talt om den Sag, isald De saa behager, Herre. Det er heller ikke Folk, men Heste, som vurderes efter Alderen. Men, for at tale om noget vigtigere: troer De da vel, at Doktor Mirobolan og hans Kone overlader Dem deres Datter, deres eneste Barn? Jeg bider mig ind, at naar Folk givte deres eneste Barn bort, saa maae det for en stor Deel skee i den Forhaabning, at see deres Afskom forplantet ved smaa Esterlignelser af dem selv, ved saas danne velsignede Smarollinger, der kan løbe og slads dre omkring dem: og til alt dette seer jeg sandelig intet Haab, dersom hun faaer Dem til Mand — med mindre De vilde søge Hielp hos andre — — De forsæer mig.

Lisidor.

Hvishvas! Det er ikke din Sag! Hvad kommer det dig ved, at råsonnere derover? Jeg veed nok, hvad jeg gør. Naar hun først bliver min Kone, saa skal vi nok finde ud af det Ørige.

Corfits.

Jeg twivler, min Troe, paa, at hun nogentid bliver det.

Lisidor.

Da twivler jeg ikke derpaa; tvertimod jeg er ganzke vist forsikkret derom. Doktor Mirobolan er ingen Poul Vendekaabe, han er en troefast Mand: og han, han selv har givet mig Løfte paa hans Datter.

Corfits.

Corfits.

Ga, det er allerede en heel Deel; men har De saaet Bekræftelsen derpaa af hans Kone? Alle de Lovter, De ellers kan have, og alt det, De faaer udrettet i denne Sag, uden hendes Samtykke, det belsber sig, ester noie Udregning, til alt intet. Jeg er ingen synderlig Kiender af Physiognomier: men, saavidt jeg kan see, saa hedder Konen Nasimus; hun er en af disse imperieuse Koner, som regiere i deres Huse med en uindstrenket Myndighed, og ikke lade deres Mænd anset, end det blotte Navn.

Lisidor.

O, jeg veed meget vel, at Konen er selv hjemme; men de adskillige Hordele, som hendes Datter har af dette Egtekab, skal nok bringe hende paa billige Tandker; og hvorom alting er, saa maae jo Manden dog altid være Herre over sin Kone i dette Stykke.

Corfits.

Ga, ester gammel Regning, burde det vel være saaledes. Men hvor mange sselige Mænd have vi ikke, som med deres berommelige Exempel bevise, at det gaaer gaanske underledes til! Troe mig, Herr! de gode Mænd ønskede gierne, at de havde sagt sandt, og de onde — — Men der seer jeg, Doktor Mirobolan komme.

Aanden Scene.

De Forrige. Mirobolan.

God Dag, min kære Herr Lisidor.

D.

Lisi-

Lisidor.

Skyldige Tiener, Herr Doktor Mirobolan! Jeg kommer, for at tale med Dem om den bevidste Sag.

Mirobolan.

Hvorom er det?

Lisidor.

Om det, De veed, vi har talst om tilforn.

Mirobolan.

Naar da?

Lisidor.

Adskillige gange; det erindrer De dog vel.

Mirobolan.

Men hvor?

Lisidor.

Ih, paa adskillige Steder.

Mirobolan.

Jeg sværger Dem til, at jeg veed ikke, hvad det er.

Lisidor.

Ih nu! saa vil jeg da sige Dem det paa ny igien. Det er angaende Egteskabet imellem Deres kiere Soms-fra Datter og mig.

Mirobolan.

O, ikke andet, end det! Jeg tenkte mindst der-paa. Det er jo allerede en afgjort Sag, min kiere Herr Lisidor! Paa ærlig Doktor Parole, der har De min haand derpaa; De veed, jeg er en Mand, som holder Ord. De behøver kun, at beramme Bryllups-dagen, saa er Sagen klar.

Lisidor.

Lisidor.

Jeg er Dem meget forbunden, Herr Doktor.
Men har De ikke givet Dem den Umage, at tale til
Deres Klereste derom?

Mirobolan.

Nei, det har jeg just ikke. Men desuagtet tor
jeg indestaae Dem for, at hun samtykker deri; thi hun
folger med en blind Lydighed min Villie i alle Ting.
Og skulde hun end saae Nykker, og vilde gibbe os
nogle Vanfæligheder, saa er det mig, som er Herre;
jeg skal da finde Raad imod Uraad; og vi veed, Gud
kee Lov! at lære en Kone, at finde sig i det, som
billigt er.

Lisidor.

Det twivler jeg ikke paa.

Mirobolan.

Hun skulde kun prøve paa, at sige mig eet Ord
imod, eller sette sig op imod min Villie, saa skulde
jeg snart vise hende, at Doktor Mirobolan er en Mand,
som har Been i Næsen. Men nu er det saa meget
destobedre, at jeg er fri for den Bekymring. Og jeg
forsikrer Dem endnu engang, min Herre! at min Kone
er mig saa lydig, saa hengiven, at hun ønskede,
at kunde læse af mine Hine, hvad mit Hierte be-
gierer.

Lisidor.

O, det maae være en dydig Kone! Og, Herr
Doktor! for Willigheds og Anstændigheds Skyld, troer
jeg, vi bør strax, førend vi gaae videre, underrette
hende om det, som er foregaaet mellem os. Paa For-

maliteterne, veed man, Fruentimmerne især ere nois regnende.

Mirobolan.

Som De behager. Jeg vil strax lade hende komme ud.

(Han gaaer.)

Lisidor.

Nu, min gode Corsits! hvad synes dig om alt dette? Erivler du endnu paa, at Honsfri Alcine blir ver rain Kone?

Corsits.

Som mig synes, saa staer Deres Sager paa en ganske god fod; og det skulde glæde mig meget, om Doktor Mirobolan havde saa soelig en Kone.

Tredie Scene.

Elvire. Mirobolan. Lisidor. Corsits.

Mirobolan.

Min kiere Kone! her seer Du vor gode Ven, Herr Lisidor.

Elvire.

Deres Tienerinde! Det er mig en fornisielse, at see Dem hos os.

Mirobolan

(sagte til Lisidor).

Tael nu til hende derom; det sikker sig bedst, at De taler først.

Lisidor

(sagte til Mirobolan).

Nei, Herr Doktor! begynd De, saa skal jeg strax kontinuere.

Miro-

Mirobolan.

Nei, begynd kun De, Herr Lisidor! De har bedre Gaver til at forklare Dem.

Lisidor.

Forlad mig det. Det er den største Billighed af Verden, at De gør Begyndelsen.

Mirobolan.

Det falder Dem til! siger jeg endnu engang.

Lisidor.

Nei, Herr Doktor! De maae troe mig, det er evertimod Ceremoniellet. Jeg har jo andraget min Begiering for Dem, og nu falder det Dem til, at overtale deres Kiereste til at give sit Samtykke, førstend jeg selv kan hede hende derom. Spørg kun hvilken Bedemand, De vil, om jeg ikke har Ret. Saa, saa, begynd!

Mirobolan.

Begynd! begynd! siger jeg.

Elvire.

Men hvad i al Verden kan De have at trættes om? Og hvorfor har De kaldet mig herud?

Lisidor.

Det er saa angaaende en vis lille Sag, min herte Frue! som Deres gode Kiereste ret strax vil sige Dem.

Mirobolan.

Hør, min Kone! for at sige det med saa Ord, det er vor gode Ven, Herr Lisidor, som begierer vor Datter til ægte.

Elvire.

Før hvem?

Q 3

Lisidor.

Lisidor.

Hør mig selv, Frue! og det paa Vilkaar, som vist vil staae Dem an. Det er sandt, Frue! der er en merkelig Forstiel i vor Alder, og i den Henseende kunde maafkee mit Tilbud mishage Dem; men naar De paa den anden Side betragter, at dette Partie forskaffer Deres Datter adskillige Fordele, og tillige forestiller Dem, at jeg øgter hende, uden at forlange det allermindste med hende, samt tilsidst, at jeg allerede for lang Tid siden har faaet Deres gode Kierestes Lovte derom: saa haaber jeg, at De ikke afflaaer min Begiering.

Elvire.

Min Herre! alle disse Ting fortiene vist nok at tages i Betragtning; men imidlertid kan jeg dog ikke overtaale mig til at paalægge min Datter nogen Evang, for disse Aarsagers Skyld, som jeg dog ufeilbarligten maatte, dersom jeg samtykkede i Deres Begiering. De har selv bemerket den Ullighed, der er i deres Alder, og det kan ikke være Dem ubekjendt, at mange unge Fruentimmer ved slige Egteskaber bringes i en oganden Norden. En ung Pige kan naturligvis ikke finde megen Behag i en udlevet Mands Selskab — og som Elske bliver han hende ganske modbydelig; Aarsagerne til dette maae man soge i Naturen selv. Kort, min Herre! for ikke at udsette enten Dem eller os for slige Fortredeligheder, som urimelige Egteskaber stise, finder jeg mig bespjet til reent at afflaae Deres Tilbud.

Lisidor.

Men, Frue! betænk dog, at Deres gode Kiereste har givet mig et Lovte, som ikke kan faldes tilbage.

Elvire.

Elvire.

Dersom saa er, saa har han, efter al Anseelse,
giort det uden Eftertanke; thi, det forstaer sig selv,
at han ellers maatte voere af samme Tanker, som jeg.
Lisidor.

Er det ikke sandt, min Herre! at De har lovet
mig Deres Datter?

Elvire.

Jeg troer det nok, Herr Lisidor! jeg troer det nok;
Men nu kalder han sit Ord tilbage; dermed bør De
voere forngiet; og for Resten voere forsikret, at De tils
forladelig ikke faaer hende.

Lisidor.

Snak! En brav Mand bør holde Ord. Tael
dog, Herr Doktor! De staer jo, som De havde hver-
ken Dine eller Dren! Har De ikke selv lovet mig
Deres Datter?

Mirobolan.

Ja — Jo — Det er sandt nok —

Elvire.

Derom er jo ingen Dispute. Men jeg, min
Herre! jeg, som er hendes Moder, jeg har ikke lovet
Dem hende; og dermed er Hundrede og Et ude.

Mirobolan.

Hør, min kiere Kone — —

Elvire.

Hør, min kiere Mand! hold Du kun Din Mund,
og lad mig tale; jeg veed i saa Fald bedre, hvad jeg
gior, end Du.

Mirobolan.

Men man bør —

Elvire.

Men man bør ikke saaledes gisre Lovter hen i Veiret. Du kunde ligesaa gjerne have lovet ham, at blive Keiser i Maanen; thi det skulde blive Dig lige saa let at holde. Hvad De Begge end videre kan have at sige derom, er neppe verd at høre paa. Aldieu, min Herr Lissimon! det skal være mig kert, om Lykken vilde favorisere Dem bedre paa andre Steder; min Søn gerson bliver Os albrig.

(Hun gaaer.)

Fierde Scene.

Lisidor. Mirobolan. Corfits.

Corfits

(til Mirobolan).

Herr Doktor! et Ord.

Mirobolan.

Hvad vil du?

Corfits (alvorlig).

Det er mig, der er Herre; jeg skal finde Raad imod Raad; og vi veed, Gud see Lov! at lare en Kone at finde sig i det, som billigt er. Hun skulde kun prove paa, at sige mig eet Ord imod, eller sætte sig op imod min Villie, saa skulde jeg snart vise hende, at Doktor Mirobolan er en Mand, som har Been i Næsen. Men nu er det saa meget desto bedre, at jeg er fri for den Bekymring. Jeg forsikrer Dem, min Herre! at min Kone folger med en blind Lydighed min Villie i alle Ting.

Lisidor.

Lisidor.

I Sandhed, Corsfits har Ret; var ikke det Deres Tale, Ord for Ord, forend Deres Kone kom?

Mirobolan.

Det er sandt. Men hav kun lidt Taalmodighed, saa skal De see, at Sagen skal faae en ganske anden Gang. Man maae ikke strax satte sig i Harniss, ellers traenge igienem med Hovedet. Tingene maae komme til deres rette Modenhed. Hør, min Herre! jeg skal nok holde mit Ord, lad mig kun raade.

Corsfits.

Jo, jo, Herre! lad De kun Doktoren raade, saa skal De see, at det gaaer godt; Deres Sager ere saas men i gode Hænder. Imidlertid troer jeg meer paa eet Ord af hans Kone, end et af ham. Blind maatte man være, stokblind, som en Duldvarp, hvis man ikke kunde see, at han staarer under hans Kones Formynderskab, og at hun er baade Mand og Kone.

Mirobolan.

Nei, hør mig til den Knegt! Veed du vel, Krabat! hvad din Mund siger?

Corsfits.

Hvad jeg veed og ikke veed, saa faae jeg nu nylig, at De ikke allene maatte give efter for Deres Kone, men at hun endog gierne kunde jaget Dem i et Musehul. Alt dette kommer mig nu slet ikke ved; og jeg siger det ogsaa kun for min Herres Skyld, at han selv kan indsee, han kommer ingen Vei, saa længe han har Dem til Talsmand. (Smilende) Herr Doktoren

vil da med Dievels Magt, vi skal troe, De er Herre
i Deres Huis?

Mirobolan.

Vist er jeg! Hvem ellers?

Corfits.

Nei, Herr Doktor! tilstaae kun reent ud, at
De ikke er Herre i Deres Huis? De er det vel i
Ord, men ikke i Gierning.

Mirobolan.

Og sligt tør du understaae dig, at sige mig? Jeg
er Herre i mit Huns haade i Ord og i Gierning; og
du, Krabat! du er en næsviis Slyngel!

Corfits.

Ja, Skieldssord rage mig ikke.

Mirobolan.

Prygl burde rage dig! Hold Mund! Min Herr
Lisidor! et Ord er et Ord, en Mand en Mand. Adieu.
(Han gaaer.)

Lisidor.

Adieu.

Femte Scene.

Lisidor. Corfits.

Corfits.

Beed De hvad, Herre? Slaae kun dette Ægtes-
skab af Deres Lanker. Gid jeg faae Skam, om De
nogen Tid faaer Jomfru Alcine til ægte, saa længe
hendes Moder lever. Det er en af de myndigste Kos-
ner,

ner, jeg nogentid her kiendt; hun har Mod og Mands
Hierte, og hvad hun vil, det vil hun. Manden
er en habil Doktor, en stor Astrologus, og Spaamand
oven i Kibbet; men De seer jo, at det gaaer med ham,
som med saa mange andre, der ere Kloge paa Hims-
melen, men paa Jorden ere de Narre.

Lisidor.

Men er det ikke Crispin, der kommer?

Corfits.

Jo, Herre! det er ham selv.

Siette Scene.

Crispin. Lisidor. Corfits.

Crispin.

Deres allerydmygste Tiener, min kiere Herre!
En lyksalig god Dag! God Dag, Corfits!

Corfits (kold).

God Dag.

Lisidor.

Men til hvad Ende er du kommen her til Byen?
Det gad jeg vide.

Crispin.

Deres Herr Son har over Hals og Hoved sendt
 mig herind; og hvorledes jeg har brugt Benene, kan
 De slutte deraf, at jeg endnu i Morges spiste varme
 Pandekager til Frokost i Sorse, og nu er jeg, som
 De seer, i Kibbenhavn.

Corfits.

Corsfits.

Det er, paa min Troe, et Mesterstykke af en
Koureer til Fods. Det var Synd andet, end at du
skulde have Brodet efter det helsingørsk Postbud.

Lisidor.

Hvorfor har han sendt dig herind?

Crispin.

Her er et Brev, som kan underrette Herren
derom.

Lisidor (læser).

"Høisterede kære Fader! Jeg lader Dem hermed
vиде, at jeg nu gaaer foruden Buxer — og det skulde
være mig kert, at høre det samme fra Dem igien —"
Hvilke Optoier! Vil din Knegt binde mig noget paa
Ermet? Det er hverken min Sons Haand, eller hans
Skrypemaade.

Crispin.

Geg beder om Forladelse, gode Herre! Ved det
jeg hastede saa sterk underveis, saa tabte jeg min Hers-
res Brev; og, for at hielpe mig ud af denne Forle-
genhed i en Hast, sit jeg sat paa en Bonde herudensor
Byen, og lod ham skrive mig dette. Ellers skal jeg
oprigtig sige Dem Indholden af Deres Sons Brev.
Han beretter Dem, at han behover nye Klæder, og
beder Dem om Penge, baade dertil, og til andre fors-
nødne Udgivter. Læs kun Resten af Brevet.

Lisidor.

Nei, jeg har alt faaet nok deras.

Corsfits.

Er det ellers dig, som har dikteret Bonden dette
konne Brev?

Crispin.

Crispin.

Ga, ret mig! Men hvad kommer det dig ved,
Viisnæse? Har du atter noget derved at erindre?

Corsfits.

O nei! Brevet er ret vel skrevet; det er dig
saamen ganske ligt.

Crispin.

Hør, min gode Corsfits! har du givet din Skil-
ling i Læuet med? Altid skal du nu have noget ind-
sørt af dit eget, naar Folk tale sammen! Du bilder
dig ind at være klogere, end de syv vise Mestere, da
dog din Forstand i Lianing mod min, er at ansee som
et Skilderhuus imod Rundetaarn.

Corsfits.

Du har Net, Crispin, saavel i dette, som i alt
andet.

Crispin.

Knegt! har du Courage, saa kom og gaae ud med
mig paa et Par knyttede Næver! kom! jeg skal dække
dig til som en brav Karl.

Lisidor.

Hold Munden, begge To!

Crispin.

Der er ingen Ende paa den Karls Uforstamme-
hed; han seer mig og andre fornustige Folk over Hove-
der, og er saa indbildsk, at han stinker.

Corsfits.

Jeg tilstaar dig jo Fortrinet i alle Ting.

Lisidor.

Endnu engang, hold Mund, og forliges! —
Hør, Crispin! siiig mig dog, hvorledes det er gaaet til,

at min Son i fire Maaneder har funnet sætte alle de Penge overstyr, som han sidste gang fik af mig? Og hans Klæder — hvorledes kan de i saa kort Tid være opslidte?

Crispin.

Ga, det veed jeg ikke; men Tinget har saa men sin Migtighed; det forstaer sig selv, Herre! at det var mig umueligt, at sige det, hvis det ikke var Sandhed.

Lisidor.

Da maae han være en meget slet Huusholder. — Crispin! gaae du nu hjem til Mit, og hvil dig, saa lenge til jeg kommer hem; jeg har nu noget at beskille, som udfordrer min Merværelse paa et andet Sted; Corfits! du skal følge med.

(Corfits hiller Crispin, der følger ham til Side, og gør Miner af ham. Lisidor og Corfits gaae.)

Syvende Scene.

Crispin (allene).

Nei, vil man see til den Dosmer! Setter han ikke et Ansigt op, som en gammel Borgemester: da jeg dog, enten det kommer an paa at spekulere, at spille Intriguer, at drikke eller at slaaes, alle Tider er i Stand til at tage ham paa min Samvittighed. Men nu maae jeg hen til den gode Herr Lisidor, og see, hvorledes jeg bærer mig ad at attrapere nogle af hans Penge; min Herre har dem hellig fornorden; og det kan heller ikke være andet; thi naar man daglig skal give Penge ud, uden at tage nogen ind igen, saa

maae

maae jo den bedste Pung til sidst saae Svindsoet, og
saa — — Men der kommer han. Jeg maae vogte
mig, at han ikke merker, jeg har taabt hans Brev;
han vorde maaskee tage mig det unaadigere op, end jeg
fikster om.

Ottende Scene.

Leander. Crispin.

Leander.

Er det dig, Crispin? Hvad bestiller du her?

Crispin.

Slet intet, Herre!

Leander.

Har du da heller intet at bestille? Det er to
Timer, siden jeg sendte dig til min Fader med Brevet,
og du har maaskee ikke været hos ham endnu?

Crispin.

Nei, det har jeg ikke heller; men han har været
hos mig: vi modte hinanden her paa Gaden; og hvad
vore Smaasager angaaer, saa ere de alle sammen bragte
i Rigtighed.

Leander.

Virkelig?

Crispin.

Ja! jeg leverede Deres Fader Brevet, og sagde
ham, at De behøvede baade Penge og Klæder — Med
saa Ord, Herre! jeg har forrettet Deres Ærinde, som
om det var mit eget.

Leander.

Hvad svarede han dig?

Crispin.

Crispin.

Næsten intet, uden, at jeg skalde komme hjem til ham; der vil han expedere mig, naar han forst faaer forrettet et Erinde, der, som han sagde, var af stor Vigtighed.

Leander.

Giorde han dig ingen Spørgsmaale angaaende min Levemaade, Opsørel eller deslige?

Crispin.

Ganske faaz men det er en Post, som han ikke vil glemme, naar jeg taler med ham igien. Jeg studerer nu dersor paa en Berommelsetale, som jeg vil holde over Dem, skont jeg finder, at Tingen har sine Banskeligheder —

Leander.

Tag dig vel i Agt, hvorledes du taler, og —

Crispin.

O, lad mig kun raade. Jeg er en Karl, som forstaar mine Politika, i det mindste saa meget, som udkraeves til Huusbehov. De maae ikke troe, jeg er saa slet eqviperet inden i, som jeg er udenpaaz; nei; det er lærde og fortiente Folkes Skiebne, at lide Mangal paa Jorden, fordi Himlen gav dem saa rumbelig; jeg er, Gud skee Lov, ikke den eneste! vor Verden er saa opfylt af lærde Stoddere, at man gierne, hvilken Dag man vil, kan oprette et sente Monarchie af dem alle. For Næsten hat Deres Herr Papa kun ganske maadelige Tanker om mit Pund: han troer, jeg er en Karl, der kan ikke tolle til Hem, og det skal saamen ikke være mig, der skal bringe ham saa sin Tro, thi desto

desto lettere bliver det for mig, at trække paa Vagt med ham.

Leander

Du maae vel vogte dig for Corsits; du veed, det er i hul Krabat, og at han er ikke allene min Faders Tiener, men endog hans forste Raadgiver.

Crispin.

Vagatæ! Saadan en Person er jeg ikke bange for. Fordi han kan læse og skrive, og veed, jeg kan ingen af Delene, saa bilder han sig strax ind, han har opslaget al Verdens Wiisdom, og jeg er en al Verdens Døsmer. Jeg havde for lidt siden nær givet ham en Attenpunding paa hans alvorlige Flab, saa han skulde have glemt, at lede efter sin Nathue?

Leander.

Fulges han da med min Fader? —

Crispin.

Ta, vist. Og saa begyndte den Flegel at rås sonnere, men jeg lyste ham hjem paa en Fandens Fascon. Kort, Herre! forlad Dem kun paa mig; De veed, at, sikkert det er ikke min Sag, at prale af mine Fortienester, jeg dog udretter, hvad De befaler mig, over og ikke under, og det er ikke første gang De har brugt mig i Deres hemmelige Erinder. Men, iblandt andet, Herre! hvor kommer det sig, at De er gaaet ud i Dag? Det er jo tværtimod min Besaling?

Leander.

Alcine har ladet mig sige, hun ønskede at tale med mig, og bad, jeg vilde oppebie hende her; — — men der, troer jeg, hun kommer.

Niende Scene.

Leander. Crispin. Alcine. Dorine.

Alcine.

Min kære Leander! De kommer, førend jeg vens
tede Dem; jeg bad Dem først komme om et Par Ti-
nuers Tid.

Leander.

De har Net, Jomfru! men De ved, at Længsel
og Utaalmodighed ere Elsferens bestandige Ledsgere;
allene at kunne besøue det Sted, hvor den Elskele lever,
er for den brændende Elsfer en quægende Trost, en sød
Belyst.

Alcine.

De smigrer, Leander! men lad os ikke spilde Ti-
den dermed — Kun eet Hieblik har jeg at nyde De-
res Nærværelse. Jeg skal hen og besøge en Veninde,
og min Moder vil strax følge efter. Dette allene
vilde jeg sige Dem, at Deres Fader — bliv ikke uro-
lig derover! — Deres Fader har begjert mig af mine
Forældre.

Leander.

Min Fader?

Alcine.

Ga, og han har allerede faaet min Faders Lovte.

Leander.

Himmel! hvad siger De?

Alcine.

Trost Dem! Min Moders Lovte har han ikke
faaet; det faaer han aldrig; og, uden hendes Billie,
skær intet.

Lean-

Leander.

O, Gud velsigne Dem for den Trost! Hvor De
giorde mig bange!

Aleine.

Midlertid kielver jeg dog for Folgerne af denne
Kierlighed. Deres Fader elsker mig — og tor vi vel
haabe, at han nogentid vil tillade sin Son, at ægte
den, han selv elsker? Men — min Moder kunde træffe
mig her — jeg maae gaae. Lev vel, min Bedste!

(Crispin og Dorine komplimentere hinanden.
Aleine og Dorine gaae.)

Tiende Scene.

Leander. Crispin.

Leander.

Nu, Crispin! hvad mener du om alt dette? Hvad
skal jeg giøre?

Crispin.

Men rider Fanden ogsaa den gamle Abekat? At
blive forløbt nu, da han er sje og halvsterdsindstive
Aar gammel? Der har vi det, Herre! det er, gid
jeg saae Skam, Aarsagen, hvorfor han sendte os til
Soroe. Men saa sandt som Crispin er en ørlig Karl,
og saafremt min gamle Geist endnu vil staae mig bi,
saal skal der ingen Lystighed blive af.

Leander.

Nu, hvordan troer du da, at kunne forhindre
ham det?

R 2

Crispin.

Crispin.

Bagatel! Lad os kun først faae Venge imellem Hænderne, saa skal jeg nok flye Deres Herr Papa ans det at bestille. Nei, see mig til den gamle Patron, om han ikke ogsaa kan lade sig lyste! O, det er dog ingen Løgn, hvad Ordsproget siger, at gamle Katte kan ogsaa labe Melk. Saa rynket, saa gammel, og, saa at sige, allerede med den ene Fod i Graven — og dog kan det ikke være mindre, end — en Pige paa atten Aar! Det kalder jeg, i Sandhed, at extravagere. Hvad skal man sige om saadanne Mennesker? Naar de staae reisfærdige til at gaae ind i den anden Verden, saa vil de først ret begynde at leve; og det forunderligste er dette, at deres Begierlighed synes at tage til, ligesom Deres Kræfter tage af, saa at —

Leander.

Med din evige Moraliseren! Hvortil nytter den her? Gaae og præk den for min Fader! Eller giv mig et Raad, hvorledes jeg kan faae dette Galssab af hans Tanker.

Crispin.

Ga! men her er, gud jeg faae Skam, gode Raad dyre. — Hør, Herre! for det første veed jeg intet bedre at raade Dem, end at De seer til, at faae Domfru Aleine i Tale, helst i Enrum, det forstaer sig; og da kunde maaske den lille vingede Kierlighedsgud indgive Dem et eller andet godt Indsald — — Hvis ikke, saa er Deres Crispin, med Pande, Hænder, Fodder og alting, til hans Herres Dieneste.

Lean-

Leander.

Geg vil gaae hjem og skrive et Brev til Jomfru Alaine, som du skal bringe hende. Du passer, forstaer sig, at flyve det enten til hende selv eller til Dorene, saaledes at ingen seer det. Kom!

(Mus. agnolodet) Crispin.

Men nu skulde jeg hen til Deres Fader.

Leander.

Du skal først besørge Brevet.

(De gaae.)

Ende paa den første Akt.

An den Aft.

(En Stue i Doktor Mirobolans Huus.)

Første Scene.

Mirobolan. Dorine.

Mirobolan.

Dorine! kom ind, Dorine!

Dorine.

Herre!

Mirobolan.

Du maae seie Gulvet over i denne Stue, og pynte lidt op, at altig kan være ordentligt og net herinde; jeg venter i Eftermiddag en Deel af mine Kolleger, som komme herhid, for at see, vi anatomere det døde Legeme, som bliver sendt mig i Dag.

Dorine.

Men hvorfor vil Herren have, at det nu skal skee i denne Stue? De ørige gange er det jo altid skeet paa den store Sal.

Mirobolan.

Ta, det er sandt nok; men min Kone siger, det stikker sig bedre, at det skeer her, paa det at Salen kan staae ryddelig til at tage imod Fremmede i; og jeg synes, hun har Ret.

Dorine.

Dorine.

Det er set at begribe, hun maae have Net; hvor-
dan skulde det vel ellers gaae til?

Mirobolan.

Som du siger, Thi, forinden det, at vi her kan
staae i Roelighed for os selv, har vi ogsaa den For-
deel, at Haven, som er imellem dette og Forhuset, bes-
frier os fra den Stsi og Allarm, som Pøbelens Til-
sbs ved sliq en Leilighed foraarsage. Og isald der
komme mange af mine Kolleger, saa staaer det ikke feil,
at der jo vil blive hæftige indbyrdes Disputer; der er
endeel iblandt os, som har saadanne ugrundede van-
skabte Meninger, og ere saa paastaaende i at forsvere
dem, at de dersor aldrig kan forliges med dem, som
ikke ere af samme Tanker; og disse Disputer finder jeg
ikke at være værd at blive videre bekendte; det er bedre,
vi beholde dem for os selv.

Dorine.

Men, Herre! hvoraf kan det komme sig, at Dok-
torerne indbyrdes saa lidet stemme overeens? Man
skulde snart troe, deres hele Videnskab var bygget
paa lutter usiie Grunde, som de selv ikke mere kan
finde Nede i; jeg troer, saa mange Doktorer der ere,
saal mange ulige Meninger ere der ogsaa om een og
den samme Ting.

Mirobolan.

Ta, det kan arrivere undertiden; men det har
Medicinen ingen Skyld i.

R 4

Dorine.

Dorine.

Saa maae det da være Doktorernes Skyld; thi dette veed jeg vist, at Tingen maae have sine Aarsager.

Mirobolan.

Det kan maaske være sandt, du siger. Men hvorom alting er, saa er det alt for høie Ting for dig at råsonnere om.

Dorine.

O, det er vel talt, Herre! Saaledes slipper De min Troe, ogsaa bedst dersra.

Mirobolan.

Det er noget, som ikke kommer dig ved, og som du ikke har nødig at bekymre dig om.

Dorine.

Deri har vel Herren Ret. Men det er jo dog enhver tilladt, at sige sine tanker, naar man ikke besatter sig med at domme? Og, fordi det ikke kommer mig ved nu, da jeg, Gud skee Lov! er frisk og sterk, saa vil det dog maaske komme mig ved engang, om jeg formedelst Sygdom og Svaghed, imod min Villie, skulde falde i deres Hænder.

Mirobolan.

Godt, mit Barn! naar Tiden kommer, saa kommer vel ogsaa Raad; men nok om dette. Hør nu, hvad jeg vil sige dig. Du maae være tilstede og tage imod Kadaveret, og lade det strax bære ned i Kielderen; for jeg veed endnu ikke, om vi saae Tid til at anatomere det i Dag; maaske vi sætte det op til i Morgen. Smidertid maae jeg hen og besøge en tre, fire Patienter, som jeg ikke har stor Ferhaabning om.

(Vil gaae.)

Dos-

Dorine.

Geg skal esterkomme alt det, Herren besaler mig.

Mirobolan

(kommer tilbage igien).

Ga, min lille Dorine! dersom du vilde giøre alt det, jeg befalede dig, og jeg var vis derpaa, saa vilde jeg strax befale dig, at holde lidt af din Herre, som er saa god imod dig, og det, som mere er, elsker dig som sin egen Siel.

Dorine.

Bevares, Herre! hvad er dette? Vor De have flige Tanker, De, som har saa kion en Kone? S Sandhed, det synes mig at være ligesaab ubilligt som uchristeligt. Og dersom De ikke var min Herre, saa veed jeg ikke, hvad jeg kunde faae i Sinde at svare Dem.

Mirobolan.

O, min kiere lille Slut! har du ikke hørt fortælle den Historie om Manden, som i Dag spiste Bonner, i Morgen Bapner, Overmorgen Bonner, at han tilsidst blev saa kied deraf, at han (med Tuge at sige) fik Opkastelse hver gang han siden fik Bonner at see? Har du ikke ogsaa hørt, at Folk, som i Begyndelsen holde Agerhans for en Delikatesse, faae med Tiden saadan en Væmmelse deraf, at de ikke engang kan taale Lugten? O, du maae troe mig, at det ene er som det andet, og det er allene i Forandringer at Forvielsen bestaaer.

Dorine.

Ga, det er en herlig Moral! og det af en Doktor, en studeert Mand, en Rangsperson, som burde

foregaae andre med gode Exempler! Hvad, om Fruen
sik i Sinde, at betale Herren med samme Mynt, og
ligeledes at divertere sig med Forandringer, hvad vilde
De vel sige dertil?

Mirobolan.

Det er en ganske anden Sag. En Mandperson,
som har Levemaade, og folger Moden, holder det for
Galanterie, at kareffere smukke Fruentimmer. Men
en Kones Dyd oa Agtelse bestaaer foraemmelig i Tro-
stab mod hendes Mand.

Dorine.

De maae forlade mig, Herre! at jeg paa ingen
Maade kan være enig med Dem i den Post. Jeg
troer slet ikke, at Mandfolkene i saa Fald har andre
eller større Privilegier, end Fruentimmerne, og det,
som er Skam og Skindsel hos disse, maae ufeilbar-
ligten være det samme hos hine, baade for Gud og
Menneskene.

Mirobolan.

Nei, det er langt fra. Thi, foruden at Mand-
folkene ved mange Aars upaatalte Possession har faaet
Hævd paa denne Sædvane, saa har vi ogsaa en gam-
mel Skeven Lov, som berettiger os dertil.

Dorine.

Dersom det er sandt, saa er det en affyelig Lov,
som hverken grunder sig paa Natur eller Billighed; og
de, som have forfattet denne Lov, de maae have været
usorkammede Mennesker og store Dosmere; thi jeg
har hørt sige, at der skal gives Dosmere saavel i Lov-
kyndigheden som i Medicinen. Dog, jeg troer snarere,
at Herren staer og bilder mig noget ind. Det vilde
nok

nok falde Dem vanskeligt, at vise mig denne Lov.
Mei, Herre! gaae De hen og besøg Deres Patienter,
og lad mig være i Roe.

Mirobolan.

Farvel, Dorine!

Dorine.

Iligemaade, gode Herre!

Anden Scene.

Dorine (allene).

Mei, see mig engang til den Person! Man skulde
kun lade ham raade sig selv lidt, saa vilde man faae
nogle artige Øjier at see. Det er dog forunderligt
med disse skakkels Mænd, at de ikke kan lade sig noie
med deres Kones! Altid Forandringer! ellers troe de,
de umuelig kan leve. — Nu, dersom jeg nogentid
faaer en Mand i mine Dage, og han sviller mig flige
Puds'er, da troe mig, han skal ikke giøre det omsonst.
Heg — — Ah, Crispin! hvad vil du nu?

Tredie Scene.

Crispin. Dorine.

Crispin.

See, er du der, min Engel? Jeg gif saa og
vankede frem og tilbage her omkring, for at passe paa
Leiligheden til at flye dig dette Brev; og da jeg saae,
at Doktor Mirobolan gif ud herfra, saa listede jeg
mig ind.

Dorine.

Dorine.

Luk den Dør i derhenne, at vi ikke skal blive overrumplet af nogen, medens vi tale sammen — jeg vil lukke denne. (De lukke den Dør paa hver Side.) Hvad er vel ellers Indholden af dette Brev?

Crispin.

Det skal jeg sige dig. Min Herre er næsten geraaden i Fortvivelse over det, som Tomsen Alcine nylig sagde ham, angaende Egteskabet imellem hans Fader og Tomfruen.

Dorine.

Man maae tænke paa, hvorledes man kan forhindre det.

Crispin.

Det har du Ret i, lille Dorine! Der var heller ingen, som tabte mere derved end du; thi saa sic du ikke mig til Mand, jeg, som elsker dig, saa jeg maae blive gal derover.

Dorine.

Du mener da, det er en stor Fordel, at faae dig til Mand?

Crispin.

Ga, det mener jeg ganske vist. Jeg er en Karl, som kan regne dig mine sexten Ahner op af lutter Crispiner, alle drabelige Helte i Fredstider; kort, min lille Faestmø! jeg troer, at naar vi To skulde regne vore Mesterter op, saa blev vel Bottten ligesaa god som Laaget. Men derom en anden gang. Siig mig, hvor det kom sig, du stod her allene og talte med Doktoren?

Dorine.

Dorine.

Han befalede mig, at giøre ryddeligt og pynte
op herinde, fordi her i Dag eller i Morgen skal ana-
comeres et dødt Legeme, hvortil han venter endeel
Fremmede, og han vil, det skal ske i denne Stue.
Nu maae du sige til din Herre, at han maae være
betænkt paa andre Midler, naar han vil tale med Tom,
fruen herefter, siden det ikke mere kan lade sig giøre
paa dette Sted, af den Aarsag, som jeg har sagt. Flye
mig Brevet: jeg vil strax levere Tomfruen det, og see,
om jeg kan faae Svaret tilbage med.

Crispin.

Der har du det. Løb strax, og kom snart igien.

Fierde Scene.

Mirobolan. Elvire. De Forrige.

Mirobolan

(Udenfor, banker paa Doren).

Dorine! heida, Dorine! luk mig op i en Hast.

Dorine.

Himmel! hvad skal jeg nu giøre? Der er
Herren-

Crispin.

Det var et Fandens Puds. O, gid jeg nu stod
midt paa Spraa, saa var jeg dog bedre faren!

Elvire

(Udenfor, banker paa den anden Dør).

Dorine! luk op, Dorine!

Dorine.

Ah! nu er det sidste værre, end det første. Der
er Fruen ogsaa.

Crispin.

Crispin.

Nei, nu — nu er ogsaa Handen los.

Dorine.

Var hun ikke ogsaa kommet, saa kunde du have løbet ned i Kjelderen.

Mirobolan.

Vil du lukke op, Dorine! eller hvad vil du?

Dorine.

Ah! jeg er forloren.

Crispin.

Nu faaer jeg vist nok Skam for alle mine gode Dage.

Dorine.

Hør, Crispin! læg dig i en Haast op paa dette Bord, og stræk dig lige ud saa lang som du er: saa vil jeg sige, at du er den, som har hængt sig, og nyligen er bragt herhvid.

Crispin.

Gaaer du fra Forstanden?

Dorine.

Saa, saa! ingen Raisonnements! gisr, som jeg siger.

(Crispin lagger sig op paa Bordet, og Dorine lukker op for Mirobolan.)

Mirobolan.

Du veed godt at lade Folk staae og bie. Jeg glemte noget ovenpaa, som jeg strax maae op og lede efter.

(Han gaaer hastig over Theatret, uden at blive Crispin vær, og gaaer ind ved Enden af den Dor, som Elvire banker paa. Dorines lukker Elvire op.)

Elvire.

Elvire.

Hvor kommer det sig, man skal raabe femten gange,
førend du vil lukke op?

Dorine.

Jeg var i Hærd imod at tage imod dette Kadaver,
og hørte vist ikke, at Fruen kaldte mere end den sidste
gang.

Mirobolan

(kommer tilbage).

Min Kone — Hvad gør Du her?

Elvire.

Jeg vilde see, hvorledes Dorine har gjort reent
herinde.

Mirobolan.

Det er Ret; see kun efter.

(Han gaaer ud igien af den Øor, hvor han
først kom ind.)

Elvire.

See vel til, at altting er smukt og ordentligt her,
og sei Galvet over nok engang. Jeg gaaer strax bort.
Jeg kan ikke taale at see saadant et Syn; det pleier
gierne at opfylde mit Sind med skæksomme Forestillin-
ger, naar jeg skal sove, eller øngste mig i Dromme.

Dorine.

Saa gør Fruen ogsaa vel i, at De ikke seer der-
hen. Forlad Dem paa mig. Jeg skal bære Omsorg
for altting. (Elvire gaaer.) Nu, Crispin! hvad synes
du om mit Indsald? Gik det ikke godt?

(Crispin springer ned af Bordet. Dorine lukker
Dørene igien.)

Crispin.

Crispin.

Jo, det har du ret i; ingen, uden du, kunde
falte paa sligt; og jeg maae tilstaae, at vi slap derfra
for godt Kjøb. Men — jeg er her i et usikkert Far-
vand. Det er bedst, at rettere i Tide, for at und-
gaae nye Fataliteter, som maakee kunde komme mig
dydere at staae, og — —

Mirobolan

(banker etter paa Doren).

Dorine! Dorine! luk op! var snar!

Dorine.

Der er Herren. Læg dig op paa Bordet igien!
Hurtig!

Crispin

(i det han lægger sig paa Bordet).

Oh, saa gud den bestialiske Doktor ogsaa var paa
Bloksbierget!

(Dorine lukker op.)

Mirobolan.

Jeg troer, at jeg i Dag maae være overset af
en Ugle! jeg glemmer Halvdelen af det, jeg skal have
med mig. Jeg lovede en vis Frue nogle Piller —
Men, Dorine! hvad er dette?

Dorine.

Det er den, som har hængt sig, og som Herren
har talt om. Han blev nylig bragt herhid, og laaе
paa samme Sted, da De for var herinde.

Mirobolan.

Da saae jeg ham dog ikke. Men hvor kommer
det sig, at han har alle sine Klæder paa?

Dorine.

Dorine.

De vilde ikke trække dem af ham strax; men de
bad, at de maatte saae dem siden.

Mirobolan.

Det forstaer sig. (Hau soler paa Crispin.) Jeg
troer, paa min Ere, det er bedst, at jeg anatomerer
ham strax, mens der endnu er nogen Varme i ham.
Dorine! løb i en Hast op efter mine Knive og de an-
dre Instrumenter; de ligge i et Vandt paa Bordet i
mit Studerekammer.

Dorine.

Men, Herre! det vil blive Dem alt for stor Uleis-
lighed, siden der endnu slet ingen Anstalter ere giorte
dertil; og desuden bie jo Patienterne, som De skulde
besøge?

Mirobolan.

Sa, om de nu skal bie et Par Timers Tid løns-
gere, saa vil de dog ikke derfor krepere.

Dorine.

Men om nu nogen af dem døde imidlertid, saa —

Mirobolan.

Saa er det ikke min Skyld. Skal de døe saa
hastig, saa kan jeg ikke holde Livet i dem, og saa kan
det være dem lige meget, enten jeg besøger dem,
eller ei.

Dorine.

Jo, forlad mig det, Herre! Naar gode Medis-
kamenter komme i rette Tid — —

Mirobolan.

Gaae du kun, som jeg siger, og hent mig mine
Instrumenter herned. Imedens der endnu er nogen

©

Varme

Varme tilovers i ham, kan jeg saa meget desto bedre finde Melkaarerne, og de Receptacula, som modtage og føre Fordsielsessafsten til Hjertet, og befordre Sanguiificationen.

Dorine.

De husser ikke heller paa, Herre! at De nu gaaer mig i Veien, og hindrer mig fra at giøre reent herinde, som jeg skulde. Det er bedre, De bier til i Morgen, som De før sagde.

Mirobolan.

Dersom du ikke vil gaae, saa gaaer jeg selv.

Dorine.

Jeg faaer da vel at gaae, siden Herren saa vil have det.

(Hun gaaer.)

Mirobolan

(Betrugter Crispins Ansigt, og knapper Klæderne op paa ham).

Han seer just ikke ilde ud; men der er dog noget Mobblydligt i hans Lineamenter. — Ja, det kan ikke være anderledes: enten maae alle Metopscopiens og Physiognomiens Regler være falske, eller ogsaa maatte han haenges, det kan ikke slaae mig feil. — Hvilken Fornoielse skal det nu ikke være mig, at giøre en crucial Incision i hans Legeme, ogaabne hans Mave, lige fra Brystbenet til os pubis. Hjertet slaer saamen i ham endnu. O, dersom nogen af mine Kolleger nu vare her tilstede, i Særdeleshed dem, som stikke i Bildfarelse og har vrangle Meninger i Medicinen: hvor skulde jeg ikke nu overbevise dem derom, og vise dem her, ved Hjertekammernes Udvidelse og Tilsammendragelse, den rette Aarsag til Blodets Circulation.

Fem-

Femte Scene.

Mirobolan. Crispin. En Chirurgus.

Lidt efter ham Dorine.

Chirurgen

Kommer ind af den Dor, som Mirobolan lod
staae aaben ester sig).

Herr Doktor! nu er det paa det Yderste med Se-
kretairen; han er blevet meget slettere siden i Gaar;
og jeg skulde bede, De strax vilde komme hen til ham.

Mirobolan.

Jeg skal komme derhen om en Times Tid eller
to; nu har jeg ikke Lejlighed.

Chirurgen.

Men imidlertid saaer Sygdommen Overhaand;
det er høistnødwendigt, at Herr Doktoren strax folger
med mig derhen.

Mirobolan.

Hører han ikke, jeg siger, at jeg nu ikke har Lej-
lighed dertil? Oliv kun ved at aarelade ham. Om
et Par Timers Tid skal jeg komme, og see, hvordan
det staaer til.

Chirurgen.

Jeg troer ikke, Herr Doktor! det er tienligt, at
aarelade ham mere.

Mirobolan.

Troer han da, jeg veed ikke, hvad jeg gør?
Aarelad han ham kun, som jeg siger.

Chirurgen.

Men, Herr Doktor — —

Mirobolan.

Men, Herr Chirurgus — Ingen videre Snak!
Gaae og gør, som jeg siger.

Chirurgen.

Hør dog, hvad man har at sige — —

Mirobolan.

Jeg vil det, jeg besaler det, han skal aarelades! Det lader smukt, at han, som en ung Chirurgus, vil staae her og disputere med en gammel legitime promoveret Doktor!

Chirurgen.

De maae sige, hvad De vil, Herr Doktor! saa aarelader jeg ham dog ikke; thi jeg er vis paa, at i den Tilstand, han nu er, vil den mindste Aareladen usejbarlig foraarsage hans Død.

Mirobolan.

Jeg skal lade ham aarelade af en anden, og det til Trods for ham.

Chirurgen.

Ligesom De behager, Herr Doktor! Jeg for min Part vil ingen Deel have deri. Adieu.

(Han gaaer.)

Mirobolan.

Adieu.

Slette Scene.

Mirobolan. Crispin. Dorine.

Dorine.

Jeg er ikke god for at finde enten Knive eller Instrumenter, Herre! om jeg saa stod paa mit Hoved. Og desuden bad Fruen mig lade Herren vide, at der hvert

hvert Døeblik kommer Bud fra en Sekretair, som er blandt Detes Patienter, og beder, at Herren endelig vil komme strax derhen. Stafteis Mand! han skal være meget slet, og tillige meget bange for at dse.

Mirabolan.

Jeg seer da nok, at jeg kommer til at sætte dette Arbeide op til i Morgen. Dorine! lad Kadaveret bæres ned i Kielderen.

(Han gaaer.)

Dorine.

Det skal skee, Herre!

(Hun lukker Doren i efter ham.)

Crispin

(Springer ned af Bordet).

Ah! jeg har udstaet Dødens Angest! Hør engang, hvor Hiertet slaer i Livet paa mig, ligesom Perpendikelen i et Uhr. Nu gjorde jeg ogsaa som en Skielm imod mig selv, dersom jeg blev her et Døeblik længer.

Dorine.

Hvor vil du hen?

Crispin.

Hvad? I Pokkers Skind og Been! spørger du nu, hvor jeg vil hen? Tænker du, jeg vil ligge her og lade mig skære op og massakrere som et Beest? Du gaaer, med koldt Blod, op efter hans Knife, hans Instrumenter, og alt det Fændens Kram, han vil frækasse mig med: og saa vil du endda, at jeg skal blive her? Mener du, at jeg er gal?

Dorine.

Du Mar! stig ikke meer, end du veed. Jeg gik selv op efter hans Instrumenter just for han ikke skulde

saae dem; jeg glemte dem for ham; og jeg har glemt dem saa vel, saa han skal være saa god og lade mig det vide, før han faae dem igien.

Crispin.

Ja, ja! hvem der kun vilde troe dig paa dine Ord! Du har saamen en Ere at tale med! Tilvoisse! Gotsblits! Skulde man vel troe, at en Pige kunde være saa dievleblændt haardhjertet, at hun kunde staae og see paa, at den, som elsker hende, som snart skal være hendes Egtemand, blev flaaet, opfkaaren, trancheret og, fort sagt, værre medhandlet, end et Nod i Slagertiden?

Dorine.

Hvor du staaer og sladdrer op af Veggene! Men, du, jeg havde ladet det komme saa vidt? Nei, nei, gode Karl! jeg tænker, at faae bedre Nutte af dig! Men nu maae du bie lidt efter mig her; jeg vil see til, at jeg kan leve i Gomfruen Brevet, og faae Svar derpaa.

Crispin.

Allevegne vil jeg bie efter dig, men her — det maae Fanden,

Dorine.

Hvorfor?

Crispin.

Naar jeg allene tænker paa hans forbandede Knive og Instrumenter, saa skielver mit hele Legeme, ligesom jeg havde Kolden. Jeg vil holde mig op herudenfor paa Gaden saa længe. Kommer mig da nogen for nær, saa kan jeg dog fægte med Hælene. Men her vilde jeg ikke blive for al Verdens Guld. Mit stakkels Ho-

ved

ved er blevet saa sorvirret ved alle disse Spilopper, at alt, hvad jeg seer, forekommer mig som lutter Knive og Instrumenter.

Dorine.

Saa gaae da, du Kujon! Lad Tiden ikke falde dig lang derude.

Crispin.

Nei, det har ingen Nsd, naar jeg bare først kommer udenfor. (Ligesom han vil gaae ud, banker det paa Doren.) Saa, for tusinde Ulykker! nu gaaer det arme Levnet an igien. Det første Doren kommer op, springer jeg lukt ud over Hals og Hoved.

Dorine.

Det skal du vel lade være; det var, at fordærve alting. Leg dig strax op igien.

Crispin.

Aldrig i Evighed! Hvem Fanden kan vide, om han ikke kan have sine Knive i Lommen? Var jeg ikke saa om en Hals?

Dorine.

Dersom jeg ikke havde glemt Nøglen til Kielderen inde, saa kunde jeg lukke dig derned.

Crispin.

Gisr af mig, hvor du vil; men aldrig min Livstid mere paa det fordomte Bord!

Dorine.

Nu, saa vil jeg giøre en Doktor af dig. Inde i den anden Stue ligger en af Herrens gamle Kiooler, den vil jeg give dig paa. Du kan sige, du har hørt, at Kadaveret skulde anatomeres i Dag, og er derfor

kommen herhid. Spørger han da mig om Kadaveret, saa vil jeg sige, det er bragt ned i Kielderen.

Crispin.

Oh, nu! det gaaer an. Af to onde Ting maae man vælge den mindste. (Dorine gaaer. Det banker atten.) Giv Tid, din Flegel! til jeg bliver omfåbt: saa skal jeg nok være Karl for min Hat. Nu skal I saae en Doktor at see af den første Skuffe, en veritabel Composition af Hippokrates og Alexander Magnus. I det mindste staar jeg ikke Fare for, at blive enten frikasséret eller afspryget saa længe jeg er i den Dragt. Jeg hasarderer allene, at blive røbet ved min Uvidenhed; men jeg tænker, det gaaer mig vel ikke værre, end saa mange andre brave Doktores, der ere i samme Omstændigheder.

Dorine

Kommer tilbage med Kjole, Paruk o. s. v., og hiesper ham det paa).

Hurtig! Saaledes. Nu lukker jeg op.

(Hun lukker Doren op.)

Crispin.

Gior det. Og lad kun ham understaae sig at troe, jeg ingen Doktor er — —

Svende Scene.

De Forrige. Lise.

Lise.

God Dag! Er Doktoren hjemme?

Dorine.

Nej, han er ikke,

Lise.

Lise.

Der staer han jo. Hvorsor vil hun nægte hens des Herre hemme?

Dorine.

Hvad godt vilde hun ham ellers?

Lise.

Geg vil kun tale et Par Ord med ham.

Crispin

(meget alvorlig).

Hvad er hendes Forlangende, min Kiere?

Lise.

Geg skal sige Dem det, Herr Doktor! Min Frue har mistet en lille Skiodchund, som hun elskede saa inderligen, at hun nu er færdig at fortvivle over dens Tab. Hun kaster al Skylden paa mig, siger, den er kommen bort formedelst min Uagtsumhed, og paas staer, jeg skal kasse hende Hunden igien. Siden jeg nu har hørt, at Herr Doktoren forstaer, at signe, mane og vise igien ligesaa godt, som De forstaer Medicinen, saa —

Crispin.

Ga, mit Barn! hun kan forlade sig paa, at jeg forstaer ligesaa godt det ene, som det andet.

Lise.

Det veed jeg, Herr Doktor! og derfor kommer jeg til Dem, for at bede Dem, give mig Oplysning om, hvor den er bleven af. Jeg har her lidt til Dem for Deres Uilage.

Crispin.

Hvor længe er det, siden den blev sorte?

S 5

Lise.

Lise.

Det er tre Dage siden, Herr Doktor!

Crispin.

Hvad Time og Klokketid paa Dagen?

Lise.

Klokken imellem Elve og Tolv om Middagen.

Crispin.

Hvad Koler har Hunden?

Lise.

Den er hvid, og sort paa Næsen; der er ellers
endnu noget at observere ved den — som jeg undseer
mig ved at sige Dem.

Crispin.

Det merker jeg ogsaa. Tael kan reent ud, mit
Barn!

Lise.

Det er — Sterten, reverenter talt, den er sorte
paa Enden, Herr Doktor!

Crispin.

Ja, der har vi det. Nu har jeg nok.

(Han mediterer).

Lise (til Dorine).

Det er en brav Mand, denne Doktor; han red-
der mig af min Fortred.

Dorine.

Ja, det har hun saamen Ret i.

Crispin.

Hør, mit Barn! er det ikke tre Dage, siden
Hunden blev borte?

Lise.

Ja, Herr Doktor?

Crispin.

Crispin.

Klokken imellem Elleve og Tolv om Middagen?

Lise.

Ja, vist.

Crispin.

Hunden er hvid, og sort paa Næsen?

Lise.

Ja.

Crispin.

Og Stierlen, siger hun, er sort paa Enden?

Lise.

Ganske rigtig, Herr Doktor!

Crispin.

Hør, mit Barn! hun maae tage Pillen ind.

Lise.

Hvorledes? Jeg tage Pillen ind?

Crispin.

Som jeg siger.

Lise.

Men hvad kan det hielpe til at finde Hunden?

Crispin.

Det maae jeg forstaae: det er noget, som gaaer over hendes Forstand.

Lise.

Hvad skal det da være for Pillen?

Crispin.

Det er lige meget: de første de bedste, hun kan faae paa Apotheket. Hun skal tage dem ind i lunket Vand. Men det maae for altid noie passes, at hun rager dem ind just paa den Tid af Dagen, da Hunden er bleven borte, nemlig Klokken imellem Elleve og Tolv om Middagen.

Lise.

Lise.

Men, Herr Doktor — —

Crispin.

Snak! min Pige! hun maae hæve Respekt for en Doktor og for hans Ordination. Gisr hun kun som jeg besaler, og lad mig siden sørge for Nesten; jeg vil være hende Mand for, at Pillerne skal giøre deres Virkning.

Lise.

Hvor mange skal jeg da tage ind?

Crispin.

Ikke flere, end fem.

Lise

(giver ham en Specie).

Herr Doktor! jeg beder, De ikke vil forsmaae denne Specie. Dersom Middellet hjälper, og vi saae Hundten igien, saa skal De saamen altid have min og flere gode Benners Mæring;

Crispin.

Jeg takker — Og skulde hun ikke saae Hundten igien, saa kan hun troe, det er saamen hverken min eller Pillernes Skyld.

Lise.

Man saaer nu at see. Adieu, Herr Doktor!

(Hun gaaer, og Dorine lukker døren hende.)

Dorine.

Seer du, Crispin? Vil du nu lyde mig en anden gang? Du sik ikke saasnart Kiolen paa, stend der begyndte at regne Penge ned til dig.

Crispin.

Crispin.

Jeg staer selv og tænker derpaa. Hillesten, Dorine! dersom jeg endnu var i mine unge Dage, saa vilde jeg strax give mig til Doktoriet: jeg seer, at den Haandtering rigelig soeder sin Mand. Man kan ordinere og befale, hvad der salder En ind: man staer ingen til Ansvaer: man har intet Regnskab at afslægge: og det, som endda er det bedste, man fortienner Penge som Græs. Nei, dette Paafund finder jeg anderledes min Regning ved, end det forrige.

Dorine.

Jeg kan endnu ikke bære mig for at lee ad din ravgale Ordination. Det var Pøkker til Indfald, at Pigen skulde tage Pillar ind, for at finde sin Hund igjen! Hvor kunde du salde paa fligt urimeligt Tsi?

Crispin.

Rimeligt eller urimeligt, saa er det første Indfald ved saadan en Leilighed altid det bedste; jeg skilte mig derved, saa godt som jeg kunde. Hvordan vilde du, at jeg skulde bære mig ad i fligt et Tilselde, jeg, som hverken kan læse eller skrive, og forstaer mig hverken paa Hvidt eller Sort i det, hun vilde vide? Den eneste Medicin, jeg kender, er Pillar, derfor kunde jeg ikke heller ordinere hende andet, end Pillar; og, hvor splittergalt det end var, saa saae du jo dog, at hun fandt sig deri. Men nu er det bedst, at jeg lægger Doktorhabitien af, og bier ester dig udensor, som vi har aftalt.

(Crispin begynder at klæde sig af. Det banker paa Doren.)

Dorine.

Dorine.

Heida! Crispin! Kiolen paa dig igien! Hører
du ikke, det banker?

Crispin

(Ci det han klæder sig paa).

Net saa! nu slæs Mæringen til. Jeg er kun
bange for, at det er din Herre.

Dorine.

Enten det nu er ham, eller ikke, saa maae vi
fuldende, siden vi har begyndt.

(Hun lukker op).

Ottende Scene.

Buurman. Crispin. Dorine.

Buurman.

Er Doktor Mirobolan hjemme?

Dorine.

Hvorfors? om man maatte spørge.

Buurman.

Jeg vilde gierne tale et Par Ord med ham.

Dorine.

Fra hvem?

Buurman.

Fra hvem? Fra mig selv.

Dorine.

Med Tilladelse, hvem er han?

Buurman.

Jeg er en Mand, som hun ikke kiender.

Dorine.

Det er ganste vist. Men kiender Doktor Miro-
bolan ham da?

Buur-

Buurman.

Nei, ikke det jeg veed, og jeg ikke heller ham.

Dorine.

Da staer han saamen der. Men jeg vil først
spørge, om han har Tid at tale med ham.

Crispin

(i sin forrige Doktor-Tone).

Hvad er det, man forlanger af mig?

Dorine.

Det er denne gode Mand, som vilde have den
Ere at tale med Herren.

Crispin.

Lad ham komme nærmere, og sige hans Begiering
med saa Ord.

Buurman

(Først endel Komplimenter).

Velbaerne Herr Doktor! Det er blevet mig sagt
af Godisfolk, at De ikke allene er en habil Doktor,
men at De endog forstaer Medecæ Konster:
jeg har dersor taget mig den Frihed, at ville konsulere
Dem i en vis Affaire.

Crispin.

Sig kortelig, hvori det bestaaer.

Buurman.

Jeg vil da først i Korthed sige mit Navn, og
andre Omstændigheder, til forneden Oplysning. Jeg
hedder Buurman, og boer i en Landsbye, som ligger
omtrent fem Fierdinge-vei her fra Staden; jeg er en
Vollke af Hødsel, af Profession Barbeer, og tillige
Stedets Virkeskriver, og jeg betaler godt.

Crispin.

Crispin.

Begyndelsen er brav nok. Videre.

Buurman.

Heg er da endelig, i al Hovisched og Tugt, blev
ven forlibt i en lille Pige, som heder Gunild, i vor
Hye. Nu er der en vis Spradebasse, som insinuerer
sig hos Pigen, og ofte besøger hende. Difse ere Om-
stændighederne, Herr Doktor! Nu vilde jeg, for gode
Ord og Betaling, spørge Dem: om Pigen elsker mig,
eller den anden? Thi, imellem os sagt, frygter jeg
rigtig for, at den anden har stukket mig ud. Og ders
nest: om det af Nativiteterne kan erves, om det
udtrykkelig er skrevet i Skiebnens Bog, at hun skal
være min Kone?

Crispin.

Hvorledes seer Pigen ud? Er hun velskabt?

Buurman.

So, men, - hun kan nok passere; hun er hoi og
vel voxen; hun har brune Øine, og en velproportioneret
Næse.

Crispin.

Hun er hoi, og vel voxen, siger han? Hun har
brune Øine, og en vel proportioneret Næse?

Buurman.

Ja, har hun sag, Herr Doktor!

Crispin.

Hør, min Ven! han skal tage Læpepiller ind.

Buurman.

Læpepiller?

Crispin.

Hust Læpepiller! af dem, som man i Almindes-
lighed køber paa Apotheket; men han kommer til at
tage

eage en halv Snees, min kiere Mand, for hans Tailles Førligheds Skyld.

Buurman.

Men naar jeg tilforn har taget Piller ind, saa har det været for at purgere min Mave. Det er jo absurd i den høieste Grad, at — —

Crispin.

Staae ikke her og snak hen i Veiret om Ting, som han ikke begriber. Gior, som jeg siger: tag Pilslerne ind; og lad mig sørge for Nesten. Det er en Videnskab, som er skuult for hans Hine, og som jeg ikke kan demonstrere ham, med mindre han havde studeret, og forstod Latin; thi saa kunde jeg endda aabenbare ham endel deraf.

Buurman.

Vær da saa god og lad os høre, Herr Doktor! Jeg forstaer dog en temmelig Deel Latin, uden saa er, at Latinen er bleven forandret, siden jeg gik i Skole.

Crispin.

Hvorledes? Han forstaer Latin, siger han?

Buurman.

Ja vist.

Crispin.

Saa meget desto bedre for ham! Ellers finder jeg det ikke tienligt, at indlade mig videre; thi saasnart han vil raisonnere med en Doktor, er det ude med ham. Jeg siger dersor endnu engang, at han skal giøre som jeg siger. Men jeg kan ikke opholde mig her længer: jeg har Forretninger paa andre Steder.

T

Buur-

Buurman.

Det er billigt, Herr Doktor! at jeg fornøier Dem
for Umagen, førend jeg gaaer.

Crispin.

Det er vel talt. Nu kan jeg, gid jeg faae Skam,
høre, at han forstaer Latin.

Buurman

(i det han griber i Lommen).

Piller skal jeg tage ind! Det er vanskeligt, at
begrive.

Crispin

(Crækker haanden frem).

Ja, sa, Piller! Pas hon kun paa Udspillet, og
see, om han ikke da giver mine Ord Magt.

Buurman.

Der ere to Slettedaler, Herr Doktor! Det skal
ikke blive derved, isald Tinget gaaer vel af.

Crispin.

So, det skal jeg være Mand for.

Buurman.

Adieu, Herr Doktor! (Væsides) Det er besynder-
ligt med disse lærde Folk, de har altid noget, jeg veed
ikke hvad, saa Vildt og Underligt i deres Væsen.

Crispin.

Serviteur! Adieu.

(Buurman gaaer, og Dorine lukker Doren
efter ham.)

Dorine.

Nu, det bekiender jeg: før en Specie, eg nu to
Slettedaler i kourant Mynt, og det paa saa fort en
Tid! Du burde, efter gammel Skik og Brug, dele
denne Fortjeneste med mig; thi jeg har dog den største

Deel

Deel i alle disse Optoer, og du var nok aldrig bleven
Doktor, hvis jeg ikke havde giort dig dertil.

Crispin.

Tie du kun stille, min Slut! vi skal have os en
lystig Dag dersor. Lad mig kun beholde Pengene; du
veed, jeg gior ingen Asgud af dem; og for Resten er
det jo ligemeget, hvilken af os, der har dem, siden
vi dog begge to tigge til een Pose.

(Det banker.)

Dorine.

Det banker igien. Der er maaske ny Fortieneste.

Crispin.

Net saa! lystig, mine Venner! Kjent, sandt at
sige, er jeg allerede feed deraf. Men hvem seer jeg?
Det er Lucifer selv.

Niende Scene.

De Forrige. Mirobolan.

Mirobolan.

Nu, har du giort, hvad jeg befalede, Dorine?

Dorine.

Ja, Herre! jeg lod Kadaveret bære ned i Kiel-
beren. Men her staar en af Deres Herrer Kolleger,
som er kommen hid, for at besøge Dem, og for at see
paa Anatomeringen.

Mirobolan.

Min Herre! uagtet jeg ikke har den Ære, at
kiende Dem, er De mig dog meget velkommen. Det
gior mig imidlertid ondt, at De har umaget Dem fors-
gieves; thi vort Arbeide gaaer ikke for sig forend i Mors-

gen. Dersom det da behager Dem, at hørte os med Deres Nærværelse, saa skal De tillige faae en Tale at høre, som jeg vil holde over denne Materie, og som just ikke skal være af det almindeligste Slags.

Crispin.

Min Herre! jeg er Dem meget forbunden; og saa sandt jeg er en brav Doktor, skal jeg ogsaa rigtig nok indfinde mig. De er en Mand, min Herr Doktor! en Mand, hvis Reputation — som med Reputation — i skulde og hemmelige Ting — — Med saa Ord, min Herre! De kan forlade Dem paa, at jeg skal komme.

Dorine.

Men dersom jeg skal gisre reent herinde, saa er det forsaadent, at De lader mig have Noe dertil. Altid kommer Herren og forhindrer mig, naar jeg er bedst i Arbeide!

Mirobolan.

Nu gaaer jeg strax igien. — Min Herre! siden det træffer sig saa vel, at jeg har den Ere at finds Dem i mit Huus, saa vilde jeg nok konsulere Dem i et Tilsælde, som er arriveret en af mine Patienter, og høre Deres Betenkning derover.

Crispin.

Paa en anden Tid skulde det være mig en Forsaglelse, at besvare Dem, Herr Kollega! men nu maae De have mig undskyldt, da jeg just i dette Sieblik skal hen paa et Sted, hvor min Nærværelse er forsonden.

Miro-

Mirobolan.

Det skal være gjort i et Dicblik. Denne Patient har haft baade tredie- og fjerdedags Feber, og til sidst blev det til en hverdags Feber. Alt dette kunde man begribe; og det har vi ogsaa felt ham af med, saa han næsten var restitueret. Men nu kommer jeg til det, jeg vilde sige. Saasnart hverdags Feberen ophørte, saa faaer han nu ikke Sovn i sine Hine hverken Dag eller Nit, og han spytter en flimagtig Materie, som er ganske hvid; og det er, i mine Tanker, et meget slet Tegn; thi, som Hippokrates siger: à pituita alba aqua inter cutem supervenit; hvilket er det samme, som Grekerne kalde Leucophlegmata. Dersom da, efter Hippokrates Mening, denne hvide flimagtige Materie er et ufeilbart Kendetegn, at Patienten laborerer af Batterfoet: hvad holder De da vel for, Herr Kollega, at man kunde ordinere, som det tienligste Middel til at forhindre, at Sygdommen ikke giber videre om sig?

Crispin.

Sa — — Men det var utsigveligt, om jeg undervistod mig, at raade Dem, Herr Kollega! Dem, der allerede har indlagt Dem saa megen Bersmølle i den medicinske Verden, og jeg, som er en ung Mand, og kun en Lærling mod Dem at regne — nei, forlad mig det —

Mirobolan.

O, lad os ikke giøre Komplimenter. De obligerer mig, min Herre! dersom De vil sige mig Deres Tanker derom.

Crispin.

Nei, det lader jeg vel være. Jeg veed alt for
vel, at De ikke behover at raadsøre Dem —

Mirobolan.

O, vi kan behøve gode Raad allesammen. Jeg
for min Part gider gjerne hørt Andres Tanker over en
Ting, som jeg selv har tankt over. Jeg er langt fra
ikke af det Slags Folk, som ere saa forgabede i deres
egen Klogstab, at de ikke finde Smag i andet, end des-
res eget, og som for skulde lade en Patient krepere,
hørend de skulde raadsøre sig med andre. De kan der-
for gjerne sige mig Deres Mening, isald De behager.

Dorine

(Sagte til Crispin).

Kan du ikke sige, hvad der først falder dig ind,
enten det er saa eller saa. (Branten, til Mirobolan)
Herren gør saa længe af det; De tænker ikke paa, at
jeg har mere at bestille.

Mirobolan.

Kun et Øieblik endnu.

Crispin.

Min Herre! i deslige Tilsælde er man ofte raad-
vild. Jeg skal sige Dem, at — sandt at sige — —
Dersom det var af en anden Beskaffenhed — — og
dersom ikke dette — —

Mirobolan (sor sig).

Jeg veed ikke, hvad jeg skal sige om denne Mand.

Crispin.

Nogle Piller — —

Miro-

Mirobolan.

Hvorledes? Give ham Piller ind? Nei, det var paa eengang at gisre af med ham. Det var at suække de saa Kræster, som han endnu kan have tilbage, skjont de fleste ere allerede under disse udstillige og langvarige Svagheder medtagne.

Crispin.

Ganske rigtig, Herr Kollega! Men saaledes meente jeg det heller ikke. Jeg siger, at — at nogle Piller, som jeg tog ind i Morges, usder mig til at tage Afsked paa det snarest.

Mirobolan.

Ta, det er noget andet. Nu, saa vil jeg ikke heller opholde Dem længer. Dorine! viis denne gode Ven hen, hvor han behøver. Min Herre! jeg er Desres Tiener.

(Han gaaer.)

Crispin.

Deres Tiener igjen, saa er det betalt. — Nu, siden jeg slap denne gang med Wren og begge Oren, saa har jeg nu intet mere at frygte for. Men nu skal ogsaa en Skielm i mit Navn agere Doktor længere. Jeg vil bie efter dig herudensfor, som vi har aftalt.

(Han trækker Doktorhabitens af.)

Dorine.

Gaae da. Stakkels Crispin! denne gang var det paa det yderste med dig.

Crispin.

Ta, havde jeg ikke saaet det lykkelige Indfald om Pillerne, var jeg sikkert bleven røbet. Men Lykken

var med mig denne gang, som sædvanslig. Hør, Dorine! lad mig nu ikke bie for længe efter dig herude.

Dorine.

Nei, jeg vil strax gaae ind, og see, at jeg kan
faae dig expederet. Jeg maae og passe paa at være
tilstede her, og tage imod det rette Kadaver, naar det
blivet bragt herhvid, paa det at ingen af vore Folk skal
merke noget dertil.

(De gaae hver til sin Side.)

Ende paa den anden Akt.

Tredie

Tredie Aft.

Scenen er paa Gaden, ligesom i første Aft.

Første Scene.

Leander. Crispin.

Crispin.

Nu, Herre! hvad siger De om mine Avantures?

Leander.

De ere artige nok.

Crispin.

Jeg synes, at man nu gjerne kunde sætte mig paa Listen med disse Tiders store Avanturiers. Nylig var jeg Doktor, og fortiente Penge i Overflodighed, og nu er jeg en stakkels Lakei, hvis hele Indkomst helsber sig til 365 Dage om Året. Hør stod jeg paa Springet, at sendes ind i den anden Verden, med et Døsin Separire-Messers i Maven, og nu staar jeg her paa fri Fod igien, saa at der kan blive af mig, hvad der skal være.

Leander.

Ga, alt dette er lojerligt nok. Men, Crispin! du maae i Faren igien: du maae nok engang ind i Mirabolans Huus for mig.

25

Crispin.

Crispin.

Geg, Herre?

Leander.

Du selv!

Leander.

Men, Herre! kan De da være saa forskrækkelig haardhieret, at De nu igien vil udsætte Deres stakkels Tiener for alle de Fataliteter, som han med saa megen Møje nylig maatte redde sig ud af? Det er jo, at kanalifere med Mennesker, som med umælende Hæder! De har godt ved at besale, Dom kostet det kun Ord; men jeg arme Dievel, jeg risikerer det samme som før, eller i det mindste et godt Livfuld Prygl. Ellers synes mig, Herre! det var bedre, at De selv gik derhen engang; jeg veed dog, for Pokker, at De endelig maae kunne forrette Deres egne Sager ligesaa godt som jeg.

Leander.

Men jeg frygter, at Mirobolan skulde saae mig at see; og saa var al min Forhaabning ude; thi kommer han først paa Spor efter mig, saa bliver det ham en let Sag, at saae Resten at vide; og da vil det ikke seile, at han fortæller min Fader det altsammen. Nei, Crispin! du maae giøre det; du vover intet derved, siden han ikke kiender dig.

Crispin.

Nei, nei! De har Ret. Jeg vover intet, slet intet, uden min stakkels Nys og Arme og Been og det hele Lejeme! Thi efter det, jeg nylig hørte dersinde hos Mirobolan, saa østimerer en Doktor et Mensnisse ikke mere, end en Prokurator østimerer en Rigss-daler i en langvarig Proces.

Lean-

Leander.

Hvorom alting er, min kiere Crispin! saa maae du dog asted. Fortlad dig paa, at din Moie og din Troeskab skal ikke blive ubelonnet, naar jeg først kommer til at raade mig lidt mere selv.

Crispin.

O, det har vi saa ofte hørt! Men sig mig nu Aarsagen, hvorsor jeg skal derind?

Leander.

Den skal jeg strax sige dig. Nu skal du høre den Biller, som du bragte mig fra hende. (Leser) "Bedste Leander! Jeg har mange Ting at berette Dem, og der er ret meget, som ligger mig paa Hjerte, og hvormen jeg gierne vilde raadsøre mig med Dem; men det er mig uunueligt, nu at faae Tid dertil. Jeg har maattet betiene mig af hundrede Konster, for at faae Leilighed til at skrive disse saa Ord. Send Deres Crispin herhen om et Par Timers Tid; imidlertid vil jeg, om mueligt er, see til at jeg kan faae et andet Brev skrevet, som udforligen skal underrette Dem om alle Ting. Kunde Leiligheden tillade os en mundlig Samtale, skulde det glæde mig meget. Farvel, min elskede Leander! Bliv stedse ved at elsse mig med den samme Omhed og Oprigtighed, som De indtil Doden skal elskes af Deres Alcine." — Nu, Crispin! kan du nu see Aarsagen? Hvad synes dig ellers om Brevet?

Crispin.

Det er ganske artigt; det synes, at Kierllgheden selv har dikteret det. De er en holden Mand, Herre! dersom De saaer hende.

Lean-

Leander.

Men Tiden er forloben, Crispin! du faaer at
gaae.

Crispin.

Ta, jeg seer da nok, at jeg maae dertil paa ny
igien. Det er hele Tiden, som om noget holdt mig
tilbage; og min Ryg, og alting, spaær mig intet godt
Udfald paa denne Expedition. Doktoren betragtede
mig saa nsie før, da jeg laae paa Bordet, og sagde
saa mange kionne Ting om min Physiognomie, at
han absolut maae kunde kiende mig, naar han seer ret
til; og seer det nu, hvor vil der da ikke blive et Dies-
vels Spektakel!

Leander.

Du har ikke Uret. Men, min kiere Crispin!
naar det er en saa trængende Nødvendighed, og vi slet
ingen anden Udvei seer, saa maae du ogsaa ikke bryde
dig om, at vove lidt for din Herre. Tag nogle af dine
gamle Smaaknæb til Hielp, saa lader det sig nok giøre.

Crispin.

Veed De hvad, Herre? Skaf mig i en Hast en
Doktorkiole, saa vil jeg endnu engang agere Doktor
paa Lykke og Fromme. Jeg tænker, at han i den
Dragt allermindst skal kiende mig; og for Resten, enten
det saa gaaer ilde eller vel af, saa veed jeg dog, at
Kiolen fører det Privilegium med sig, at man ikke tør
prygle den, ber er i den.

Leander.

Bel! jeg vil da paa Dieblifikket sende Bud hen i
Skouboegaden efter saadan en Kiole til dig. Smidlers-
tid

tid skal du gaae hen til min Fader, og see, at du kan
faae de Penge, som han lovede dig. Slip ham ikke,
for du faaer dem. Du veed, i hvilken set Tilstand
min Kasse er.

Crispin.

Det skal skee, Herre! Men siig mig først, hvad
det hedder paa Latin: Jeg er Doktor.

Leander.

Gierne — Medicus sum,

Crispin.

Medicus sum? Er det ikke saaledes? Medicus
sum?

Leander.

Ganske rigtig.

Crispin.

Det er alt nok, Herre! Skaf De mig nu kun
Doktorkoien, saa skal jeg imidlertid legge alle Aarer
om Bord, for at skaffe Dem nogle af den Gamles
Penge. (Leander gaaer.) Medicus sum, Medicus sum.
O, hvor det er dog en skjonne Ting, at forstaae Las-
tin! Det havde ret været Gavn for mig, der har saa-
dant et skjonne Hoved, om jeg i min Ungdom havde
lært det. Hvad skal man sige? Den Lid, som er
forbi, den er forbi. Jeg maae imidlertid læse vel over
paa disse to Ord, at jeg ikke skal glemme dem; thi
min Hukommelse begynder allerede merkelig at slaae
mig seil. Medicus sum, Medicus sum. Nu skulde
jeg dog troe, at jeg kan huske derpaa. Nu vil jeg
strax hen til Herr Lisidor, og — — Kommer han
ikke der?

Anden

Anden Scene.

Lisidor. Corfits. Crispin.

Lisidor.

Crispin? Hvad gør du her?

Crispin.

Hm! det skal jeg sige Dem, gode Herre! Jeg blev
født af at sidde hjemme; thi jeg er en stor Hader af
Orkesleshed, og jeg maae altid have noget at bestille;
saa gik jeg ud og spadserede omkring, for at fordrive
Tiden, og for at see, om Byen endnu staaer paa sam-
me Sted, som den stod, da vi reiste; og just derved
kom jeg til at møde Dem her.

Lisidor.

Godt. Men, Crispin! stig mig dog ret oprigtig,
hvor din Herre er?

Crispin.

Hvor min Herre er? Det er et underligt Spørgs-
maal. Hvor skulde han vel være, uden i Sørse? —
Men behager den gode Herre nu ikke snart at flye mig
de Penge, han har bedet Dem om, at jeg kunde kom-
me affsted. Deres Son venter paa mig med Smerte.

Lisidor.

Pengene skal han nok faae. Men paa hvad Sted
i Sørse er det, han logerer?

Crispin.

Paa hvad Sted han logerer? Ih, han logerer
der, hvor de andre logere.

Lisidor.

Hvad hedder Gaden, han logerer i?

Crispin.

Crispin.

Hvad Gaden hedder?

Lisidor.

Sa!

Crispin.

Den hedder — den hedder — Wie nu lidt! nu kommer jeg paa det. Men det maae jo Herren selv bedst vide, som var derude, forend vi kom derud.

Lisidor.

Nu, hvad heder den da?

Crispin.

Men, gode Herre! hvorledes mener De, det er muligt, at man i sit Hoved kan holde Register over alle disse bestialste Navne, som man giver Gaderne? Det er en plat Umuelighed, med mindre man havde en Thukommelse, saa lang, som herfra og til Verdens Ende. Og det er ogsaa noget, som jeg aldrig bekymrer mig om. Thi seer De, kiere Herre! naar man kun har et godt Logement, saa bryder man sig Pøkker om, hvad Gaden hedder.

Corsfits.

Crispin har saamen Ret, Herre! det hænger ganske godt sammen, alt det han siger.

Crispin.

Kommer du nu igien, din Bulbider? Hør, Corsfits! jeg vil raade dig, som en Ven, at du passer paa dine egne Sager, og holder din Mund, naar jeg taler med Herr Lisidor. Jeg kan selv tale, jeg behøver ikke dig til at tale for mig. Du kunde ellers pratte dig et Livfuld Stryg til; du veed, at der fra gammel Tid af staer en Hob Restanter uafgjorte imellem os.

Lisidor.

Lisidor.

Du maae ikke være saa hastig, Crispin.

Crispin.

Det er godt nok, gode Herre! men det Beest vil være Potte og Pande overalt. Man kan ikke tale et Ord med noget Menneske, forend han kommer og vil have sin Næse deri med.

Lisidor.

Saa hold nu op igien! — Hvad bestiller din Herre om Dagen?

Crispin.

Hans fleste Forretninger bestaae i at studere. Undertiden beder han nogle gode Venner til Bords hos sig, som han taler Latin med, saa det har Art og Skif. Og det, som jeg meest forunderer mig over, gode Herre! det er, at de undertiden disputere med saadan Hæftighed, at man skulde tænke, de vilde rive Struben ud paa hverandre; og dog gaaer det af i al Sædelighed. Maar Heden er allerstærkest, saa kommer hver af dem sit Glas paa Traktyrens Sundhed, og saa ere de gode Venner, ligesom tilforn.

Lisidor.

Det gaaer an. I midlertid har jeg dog nylig talt med to, tre Personer, som forsikre, at de i denne Dag har seet ham her i Byen.

Crispin.

Ham her i Byen? Nei, gode Herre! med al den Respekt, jeg skylder Dem, saa maae jeg dog reent ud sige, at de, som har sagt Dem det, har lsiet som nogle Slyngler; det vil jeg forsvare, mod hvem det ogsaa er.

Lisidor.

Lisidor.

Stig mig Sandheden, Crispin! jeg skal ikke robe dig. Han er her i Byen? Crispin.

Nei, vist ikke. I Pokkers Skind og Been, han er ikke her i Byen! Vil De have, at jeg skal bande derpaa?

Lisidor.

Nei, saa troer jeg dig endnu mindre. Men veed du vel, Crispin! at dersom du ikke strax bekiender mig det med det Gode, saa skal jeg vide at tvinge dig dertil.

Crispin.

Men jeg veed dog, gode Herre! De vil ikke have, jeg skal staae her og bekiende en aabenbar Løgn?

Lisidor.

Skal det da være mig, som har løiet, din Knegt?

Crispin.

Som De behager. Men det veed jeg vist og fast, at han i denne Time sidder og leser i sine Bøger ude i Sorse.

Corfits.

Herre! lad det uforstammede Menneske staae; han kommer Dem til at forivre sig, uden Fornødenhed, og det er skadeligt for Deres Sundhed.

Crispin

(i det han springer til, og spytter i Hænderne).

Hvad? Kalder du mig et uforstammet Menneske? Det skal din Nyg betale. Kom hid, du Skorpion, du Basilisk, du Oldenborre, du — Jeg skal stryge dig paa tvers og langs, saa du skal staae en Fandens Færd.

U

Corfits.

Corfits.

Tunker du, at skremme mig med dine Trusler?
Kom, Krabat! du skal finde Folk for dig.
(De vil til at slæes; Lisidor killer dem ad
med sin Stok.)

Lisidor.

Dersom I Skielmer ikke strax holde op, saa skal
I begge to komme til at bære den spanske Kappe. Er
det at iagttagte den Respekt, som I ere mig skyldig?
Og du, Crispin! siden din Herre ikke er her i Byen,
saa befauler jeg dig, at du strax reiser ud til ham igien,
og siger ham, at, saasnart han melder mig Addressen
til en god Mand der paa Stedet, saa skal jeg remit-
tere ham de Penge, han begirerer.

Crispin.

Men, gode Herre — —

Lisidor.

Saa, saa! ingen Snak mere! Jeg forbryder dig,
at komme inden mine Dore, under Straf af saa mange
Prygl, som du kan bære.

Crispin.

Ja, ja! Dersom De lader mig asprygle, gode
Herre! saa veed jeg nok, hvad jeg skal giøre.

Lisidor.

Du? Hvad vil du giøre?

Crispin.

Slæes! For hvert Slag, jeg faaer af Dem, skal
Deres Corfits igien faae ti af mig: og De kan være
vis paa, at jeg ikke skal legge Fingrene imellem.

Lisidor.

Hvorfor vil du slæe ham? Hvad Ondt giør
han dig?

Crispin.

Crispin.

Hvorsor vil De staae mig? Hvad Ondt gisr jeg Dem?

Lisidor.

Fordi du er en Kieltring, som der ikke er en god Blodsdraabe i.

Crispin.

Og fordi han er Deres Hovmester, er den, som sætter alt Ondt i Dem, og er nu Alarsag i, at De vil sende mig hjem med en Dragt Prygl, i Stedet for Pengene, min Herre skal have.

Lisidor

(Closter Stokken).

Gaae fra mine Hine! siger jeg; eller — —

Crispin.

Begynd! begynd De kun! og see saa til, om jeg ikke skal betale det tidobbelt igien.

Lisidor.

Nei, for en Ulykke! jeg kan ikke taale hans Uforsammenhed længer.

Lisidor vil staae til Crispin, der i det samme buk-ker sig ned og stoder Lisidor overende; Crispin løber derpaa til Corfits, sidæs med ham, fa-ster ham til sidst overpaa Lisidor, og løber bort.)

Crispin

(i det han løber).

Adieu, Bruder Corfits! Adieu! Adieu!

Tredie Scene.

Lisidor. Corfits.

Corfits.

O, den Ulykkesfugl! han har vist nok staaet mig et Ribbeen itu.

U 2

Lisidor.

Lisidor.

Hjælp mig dog op, Corfits! Seer du ikke, at jeg ligger paa Gulvet?

Corfits.

Har jeg ikke ogsaa lagt der? Gid jeg bare kunde hjælpe mig selv! Jeg er bange, at han har gjort mig til en lejlæstet Karl, saa længe jeg lever.

(Corfits hjælper endelig Lisidor op.)

Lisidor.

Nu, den Skieln! han skal dyrt betale det.

Corfits.

Dersom jeg nogen Tid faaer Fingre paa ham, saa skal det gaae ham ilde.

Lisidor.

Jeg troer, at mit Skulderblad er kommen af Led, i det jeg faldt.

Corfits.

Og med mig spillede han Kaalbøtter, saa jeg troer, alle mine Indvolde ere komne i Norden deraf.

Lisidor.

Han gav dig nogle gode Slag; jeg kunde see, han meente dig det godt.

Corfits.

So, det skal jeg svare til.

Lisidor.

Hav kun lidt Taalmodighed; du skal faae Hævn over ham.

Corfits.

Jeg faaer vel at have Taalmodighed, enten jeg vil eller ei. Taalmodighed er altid en herlig Ting, naar man intet bedre veed.

Lis

Lisidor.

Nu, det var da det. Hør, Corfits! gaae nu ind
og see, om Doktor Mirobolan er hjemme.

Corfits.

Hvad, Herre? Vil De endnu tiere forsøge det?
Nu, det kan man ret kalde, at friste Lykken! Sagde
ikke Doktorens Kone Dem før, paa godt bredt Danske,
at De aldrig skulde blive hendes Svigerson?

Lisidor.

Det vil intet sige, Corfits. Bestandighed over-
vinder altting. Jeg vil forsøge det endnu engang. Jeg
kiender Folk, som i disse Tider har faaet Mei fire, fem
gange, men dog til sidst formedelst deres Bestandighed
vundet Seier.

Corfits.

Det tilstaaer jeg, Men jeg er dog bange for,
Herre! at det her ikke vil gaae Dem bedre den anden,
tredie, fjerde og femte gang, end det gik Dem den første.
Og jeg synes ogsaa, De gjorde klogere i, at lade Dem
nsie med den Kurv, De allerede har faaet, end at afs-
nøde dem en endnu.

Lisidor.

Du har for saavidt Ret; og jeg tilstaaer reent
ud, at jeg ikke gjør mig Haab om stort andet. Men
jeg skal let vide at trøste mig. Jeg lod det maaske
reent være, dersom det ikke var, for retskaffen at faae
Aarsag til at bebreide Doktoren, at han er en Mand,
som lader sig kujonnere og tage ved Næsen af hans
Kone; jeg vil sige ham midt i Dinene, at han er en
gammel Kierlingepræst, en Mar!

U 3

Cor-

Corsits.

Men hvortil skal det hielpe Dem?

Corsits.

Lad det være min Sag. Gaae du kun, som jeg siger, og see, om han er hjemme.

(Corsits banker paa Mirobolans Dor.)

Fierde Scene.

Eisidor. Corsits. Dorine.

Dorine.

Hvem er der?

Corsits.

God Dag! Er Doktor Mirobolan hjemme?

Dorine.

Hvem lader spørge?

Eisidor.

Det er mig, min lille Pige!

Dorine.

Nei, han er vist ikke hjemme. Vil De ellers tale med Fruen, saa vil jeg gaae ind og melde Dem.

Eisidor.

Nei, hun skal ingen Umage giøre sig for min Skyld. Men hør engang, min Pige! troer hun ikke, det var paa nogen Maade muligt, at faae Fruen overtalt til at give mig sin Datter? Hvad mener hun, mit Barn? Dersom hun vilde tage sig lidt af Sagen, til mit Bedste, saa gjorde hun mig en Tieneste, som jeg vist ikke vilde lade blive ubelønnet. Min Karl skal for det første bringe hende et Stykke deiligt fint Sirts til en Klædning. Nu, min Pige?

Dorine.

Dorine.

Men stig min ærlige gamle Mand! hvad vilde De
gøre med Jomfruen, isald De nu ogsaa sit hende?

Lisidor.

Hvad jeg vilde gøre med hende? Hvilket Spørgs-
maal! Jeg vilde gøre det samme, som — —

Dorine.

O, det er alt intet bevende. Nei, det er en Sag,
som De ikke videre bør gøre Dem Umage for. Hør
De ellers noget at sige, saa lad os høre; thi jeg har
kun lidt Tid tilovers.

Lisidor.

Nei; men vær sia god, at hilse Doktor Mirobo-
san, og stig ham, hans gode Ven, Lisidor, - var her og
vilde talt med ham, og lod ham bede, han ikke vilde
glemme det, han har lovet.

Dorine.

Det skal skee, min Herre.

Lisidor.

Farvel, mit Barn!

(Lisidor og Corsits gaae.)

Dorine.

Farvel! — Denne gamle Patron vil da absolut
være min Jomfrues Brudgom, enten han kan blive
det, eller ei? Hm! Jeg gad ret vidst, hvad det
egentlig maae være, som sætter disse gamle Patriarcher
det i Hovedet, at de skal elskel: og siden, hvad det er,
der driver deres Maskine, naar de allerede elskel? Er
det Kierlighed? Ja! men naragtig Kierlighed! Daar-
lighed! Galskab! og jeg veed ikke, hvad. Imidlertid
giver det dog kistne Exempler for os unge Mennesker.

Naar de Gamle, der skulde være kloge, vise og erfame,
kan finde paa saadanne Optsier: hvad tor vi da ikke
gisse? — Men, jeg skulde —

Femte Scene.

Crispin (i Doktorhabit). Dorine.

Crispin

(kommer talende ind).

Kom hjem til mig, siger jeg! kom hjem til mig
i mit Huus; der skal jeg maale jer Skeppen fuld;
der skal jeg vise jer, at I ere kun Sinker, Smaa-
dreng, mod mig at regne.

Dorine.

Crispin? Hvad flettes dig? Hvorfor kommer du
i denne Dragt?

Crispin.

Er det dig, Dorine? Det skal jeg sige dig; men
lad mig først komme lidt til mig selv igien. — Her
mødte mig to Abekatte, som fortalte mig, at de stu-
dere Medicinen; de ansaae mig for en Doktor, gav
sig videre i Snak med mig, og vilde tilsidst med Bold
og Magt tringe mig til at sige Dem min Mening
om Trans — Transfus — hvordan var det nu? — om
— Transfusione sanguinis. Du kan selv tænke, hvil-
ken Fristelse det var for mig, som ikke kiender et Ord
paa Prent; og du maae troe, jeg havde alle mine Kon-
ster nødig, for at slippe fra dem.

Dorine.

Men hvad kunde De vel have at sige?

Crispin.

Crispin.

Mener du, at jeg forstod det mindste deraf? De opregnede paa deres Fingre hver Stump og Stykke, der er inden i mig, og forlangte, at jeg skulde soare dem paa hundrede Spørgsmaale, som de gjorde mig over hver Ting især. Men det bedste var, at jeg ikke var langt herfra; jeg tog Skridt, saa lange, som bare Fanden, til jeg naaede Huset; nu kan de gaae og kraale i Gaderne, saa længe de vil.

Dorine.

Stakkel! Men hvorfors tog du ikke din Tilslugt til dit sædvanlige Universal-Medikament? Du skulde have ordineret dem en Portion Piller.

Crispin.

Sa, jeg havde gierne ønsket, at hver af dem havde haft et halvt Hundrede til Livs; saa havde de dog i det mindste maattet lade Folk gaae i Roe paa Gaden.

Dorine.

Ta! men hvad havde du og at bestille paa Gaden, i den Dragt?

Crispin.

Tosse! Jeg maatte jo vel gaae paa Gaden, om jeg vilde herhid til Huset; og, for at komme ind i Huset, og ud af det igien, uden at blive opstaaret eller kalsfatret, var jeg vel nødt til at tage denne Riole paa. Jeg skal ind til din Hømfrue; hun har selv forlangt, at jeg — —

Siette Scene.

De Forrige. Lisidor. Corfits.

Lisidor.

Forlad, min kære Dorine! jeg kommer saa hastig
igen. Der er endnu en Ting, som jeg meget ønsker,
hun vilde underrette mig om. En vis Person, som
hoer her i Naboelauger, har i dette Hieblik fortælt mig,
at min Søn ikke allene er her i Byen, men gør sig
endbaa underhaanden Umage for, at berove mig Zoms-
sen Alcine.

Dorine (sagte).

En herlig Fortælling! (Hoit) Min kære Herr
Lisidor! det kan ikke være andre, end slette Mennesker,
som tør lyve saa — —

Corfits

(Trækker i Lisidor).

Herre! Herre! jeg vil være et Skarn, om det
ikke er Crispin, i Doktorklæder, der staer; han har
ganske vist ikke forklaedt sig for intet.

Crispin

(meget alvorlig).

Vil nogen tale med mig? Er De besøgt med
nogen indvortes eller udvortes Svaghed? Siig kun frem.
Doktor Mirabolan er ikke hjemme; men jeg skal i hans
Sted nok kurere — —

Lisidor.

Du? Din Skieln! din Bedrager! Vi kende
dig nok, vi veed, hvad Karl du er.

Crispin.

Crispin.

De skilder? De maae ikke kiende mig, min Herre!
Jeg er Doktor — Medicus sum.

Corfits.

Hvad? Siger han ikke, at han er Doktor?
Jh, du er Fanden, ikke Doktor, dit Geest!

Crispin.

Vist er jeg Doktor, og det ret i Doktorkonsten;
og du er en ubehovlet Esel; forstaer du det? Arica
baritanovia lostomente circumflexione transeconfusione.
Dersom de varer fornustige Mennesker, saa skulde jeg
tale noget med dem om Blodets Transeconfusion; men
de ere Folk, som ikke tage imod Raison; dersor vil
jeg kortelig raade dem, at de gaae hjem, og tager hver
sem og tive Piller ind.

Lisidor.

Drommer jeg, eller er jeg vaagen? Hør, Crispin!
dersom du ikke holder op med dette Goglerie, og strax
tilstaer mig, hvor min Son er, og hvorsor du giør
disse Optoier, saa skal jeg pryggle dig saaledes, at du
skal krybe for mine Fodder, som en Orm.

Crispin.

Fy! fy! Saadanne Medikamenter ordinerer jeg
ikke. Nei, Piller, kiere Ven! Piller — —

Dorine.

Herr Doktor! det er nok bedst, De gaaer indenfor
saal länge, indtil Herren kommer hjem; og lad disse
Uforstammede staae.

Crispin.

Hun har Net, mit Barn! det er ogsaa det bedste.
Man vinder intet ved at disputere med slige Folk; thi
hvor-

hvordan det endog falder ud, har man dog kun Skam
og Spot deraf.

(Crispin og Dorine gaae.)

Corsits.

Geg skulde snart twivle paa, at det var Crispin,
Herre! for jeg hørte, at han talte Latin.

Lisidor.

Da twivler jeg ikke derpaa; det var ganse vist
ham; og han smedder sikkertig paa et eller andet Be-
dragerie imod mig; thi jeg veed, der er ikke Ende paa
hans Praktiker; jeg vil strax gaae ind, jage ham her-
ud, og prylle ham til han bekender mig altting;

(Han banker sterkt paa Doren.)

Dorine.

Hvorsedes? Vil De herind, min Herre? Hvad
er Deres Forlangende? Vil De oversalte Folk i des-
res eact Huus? Dersom De har noget udstaende med
denne fremmede Mand, saa kan De søge ham anden-
steds, ikke i vort Huus.

Lisidor.

Geg har ikke i Sinde, at giøre andet, end hvad
jeg kan forsvare. Dersom hun bare kiedte denne Karl,
mit Barn,! saa vilde hun ikke saadan tage ham i For-
svær; det er en Gavtyv, som er Tiener hos min
Søn, og — —

Dorine.

Det kan umueligt være sandt; og det er meget
uforskmet, at tale saaledes om honnette Folk. Jeg
kiedter Manden; han er Doktor; og min Herres meget
gode Ven. Og De kan være forsikret paa, jeg skal
ikke glemme, at fortælle min Herre Deres hele Ops-
førel, saasnart han kommer hjem, og at — —

Sy:

Svylene Scene.

Mirobolan. Lisidor. Corfits. Dorine.

Mirobolan

(Kommer talende ind, hvæsom han esterlod sig nogen udenfor).

Jeg paastaaer, at det er en absolut Umuelighed, og at denne Opinion er ilde grundet —

Lisidor.

Herr Doktor —

Mirobolan.

Der er jo ikke meneskelig Fornuft deri; det er Tanker, som ikke kan findes, uden i en forstyrret Hjérne —

Lisidor.

Herr Doktor! jeg vilde —

Mirobolan.

Det er kun Forestillinger, som forekomme et Mens nesse, der har en hidlig Feber.

Lisidor.

Men hvad flettes Dem, Herr Doktor? Hvem har bragt Dem i saadan hæftig Bevægelse?

Mirobolan.

Nogle urimelige Mennesker, som ret paa en hal-starrig Maade soutenerede mig transfusionem sanguinis, uden at vilde høre et Ord af alle de Indvendinger, som jeg gjorde derimod.

Lisidor.

Ah, det maae have været nogle Marre.

Mirobolan.

Ganske vist.

Lisidor.

Lisidor.

Denne Mening er jo forkastet for mange Aar siden. Men jeg skulde fortælle Dem, Herr Doktor —

Ottende Scene.

De Forrige. Lise.

Lise

(til Dorine).

Er Doktor Mirobolan hjemme?

Dorine.

Ja, der staer han. (Gør sig) Nu, der seilede heller intet meer, end hun ogsaa skulde komme!

Mirobolan.

Hvad vil hun, mit Barn?

Lise.

Hvad jeg vil? Kradse Deres lærde Hine ud, om jeg kunde! Er det ret, at gaae hen og ordinere mig. Piller, for at finde en bortkommen Hund igien? Hvad? Jeg har tænkt, det skulde kostet mig mit Liv, saa har de skabede Piller holdt Huus med mig.

Mirobolan.

Hvad vil alt det sige? Er det mig, hun taler til?

Lise.

Jo, jo! det er rigtig nok; stil Dem kun ikke saa alvorlig an. Saaledes handle I Herrer med Folk; I ordinere væk paa en Slumpelykke; træsse vi, saa træsse vi; siden er det os, som staer i Stikken.

Mirobolan.

Hun tager feil, Menneske! jeg har aldrig seet hende sor.

Lise.

Lise.

Hvad? Tor De nægte, at jeg nylig gav Dem
en Specie?

Mirobolan.

Hun er gal, Pige! det kan aldrig staae mig seil.

Lise.

Det skal De have lovet! jeg er ligesaa klog som
De, og —

Niende Scene.

De Forrige. Buurman.

Buurman.

Dersom jeg kan faae sat paa den naragtige Doktor Mirobolan, saa skal jeg lære ham, hvad det er,
at udsoe sin Malice paa andre Godtsolks Negning.

Lise.

Her, min Ven! her staer Manden, som han les-
der efter.

Buurman.

Er det den kionne Herre? Jeg har seet Dem an-
for en brav Mand, Herr Doktor! men De har lært
mig, at Deres Ondskab er ligesaa stor, som Deres
Uvidenhed. Jeg konsulerer Dem, for at faae at vide,
om en Pige elsker mig; saa betiener De Dem af min
Lettroenhed, og faaer mig til at tage saa mange Pil-
ler ind, at de nør havde skilt mig baade ved Liv og
Helsen, og det er i Sandhed ikke Deres Skyld, at jeg
ikke allerede er sendt til den anden Verden. Sandt
er det, at man kan behandle mig min Enfoldighed; jeg
burde, som et fornuftigt Menneske, have leet af De-

res

res Forfært, i Stedet for at følge den; jeg kan ikke undskyde min Lettroenhed, uden for saavidt at den er en menneskelig Skøbelighed. Men imidlertid burde De dog ikke betjene Dem deraf, for at spille Gieb med Folk i en Sag, som kunde drage saa onde Folger ester sig. Og jeg forsikrer Dem, at dersom De ikke tilfredsstiller mig strax her paa Stedet, saa skal jeg være Mand for at bringe Dem til Naison saa koldt som den bedste.

Mirobolan.

Han maae være affindig, Menneske, at han tor saaledes tiltale mig. Jeg kiender ham jo ikke; jeg veed aldrig, at jeg har set ham før, eller hørt noget af ham at sige.

Buurman.

Ikke det? Saa veed De da vel heller ikke, at jeg nylig gav Dem to Slettedaler?

Lise.

Nei, alt det veed han intet af. Han er i Stand til at nægte, at Solen er paa Himmelten om høilys Dag.

Mirobolan.

Disse Mennesker maae uselbarlig være sluppen ud af Daarekisten. I ere fra Forstanden begge to!

Buurman.

Hvordan? Tor De oven i Kibet drive Spot med mig? Gisr det kun ikke for grovt! De kunde ellers let bringe mig i det Huumeur, at jeg lod Dem smage min Stok.

Lise.

Lise.

Og jeg — jeg kunde pille hans Hine ud.

Mirobolan.

Nei, det er uhørt. Dorine! lad der strax gaae
Bud efter Politiet og Bagten!

Buurman.

Ta, gør kun det! gør kun det! Jeg skal bie
efter dem, som en brav Mand.

Lise.

Og jeg med, som en brav Pige.

Buurman.

Disse Herrer tor vende op og ned paa Folk, lege
med vores Liv og Sundhed efter deres egne Kapricer;
og endda skal det være velgiort, alt, hvad de gisre? —
Hør, Herr Doktor Hielpelos! giv mig strax mine to
Daler igien, for det første, saa vil vi siden nærmere
tales ved om Resten.

Lise.

Og dersom De ikke giver mig min Specie igien,
saar skal jeg sætte alle Skomagerdrengene fra Kloster,
strædet ud paa Dem.

Dorine.

Dersom I usorskammede Mennesker ikke strax gaae
bort, saa skal jeg i Sandhed selv hente baade Vægtene
og Politie.

Buurman.

Gør kun det, min Pige! Det er just dem, jeg
bier efter.

X

Lise.

Lise.

Ja, skynd sig! skynd sig!

Tiende Scene.

Crispin. Elvire. De Forrige.

Crispin

(kommer talende ud, forved Elvire).

Men, min kiere Frue — —

Elvire.

Men, min kiere Herre — Som jeg har sagt Dem.

Jeg tillader ikke, at fremmede Mandspersoner maaet tale med min Datter under fire Dine. Har De noget at tale med min Mand, saa kan De være saa god at komme, naar han er hjemme.

Crispin.

Jeg skulde dog ikke formode, Fruen troer, at —

Elvire.

Jeg veed meget vel, hvad jeg skal troe. Men endnu engang, De har set intet i mit Huus at besville, naar min Mand ikke er tilstæde.

Lise

(til Buurman).

Mig synes, at det var denne Doktor, som ordnede mig Piller.

Buur-

Buurman.

Sa, jeg er aldrig ærlig, dersom det ikke er den samme, som nær havde kommet mig til at revne. Hør, du Bedrager! kom strax hid med mine to Daler.

Lise.

Og med min Specie.

Lisidor

(stoger Crispin i Broset).

Du, din Skielm! nu har vi dig.

Crispin.

Jeg er ingen Skielm — Medicus sum.

Mirobolan.

De maae ikke saaledes handle med min Kollega.
Lad os høre, hvad han har at sige til sit Forsvar.

Lisidor.

Han er min Sons Tiener, og en af de største Kanailler i den hele Hye.

Lise.

Han er den Doktor, som har saa vel purget os.

Buurman.

Og som med sine Læverpiller nær havde taget Livet af mig midt i min blomstrende Alder.

Lisidor.

Svar for dig, din Skielm! svar nu for dig!

X 2

Crispin.

Crispin.

Hør, I Godtsfolk! alle sammen! vil I nu rangere jer, i Form af en Halvmaane, her omkring, og lade mig staae i Midten, saa skal jeg fortælle jer den rene Sandhed; for jeg seer dog, det kan ikke frelse mig, at lyve længer. — Dem, Herr Lisidor! vil jeg reent ud tilstaae, at Deres Søn ikke har væretude af Kibbenhavn, og det formedelst hans hæftige Kierlighed til Herr Doktor Mirobolans Datter; han elsker hende indrigen, og hun ligeledes ham. Alle de Optøjer, jeg i Dag har sat i Værk, de adskillige Personnager, som jeg har forestillet, det er altsammen Skeet, for at gaae dem til Haande, og for at forhindre Herr Lisidor fra, at foretage sig noget, som kunde være disse to unge Mennesker til Hinder i deres Kierlighed.

Elvire.

Hvorledes? Han siger, at min Datter elsker hans Herre?

Crispin.

Ga, Frue! hun elsker ham ligesaa høit, som han elsker hende.

Elvire.

Det kunde endda være, hvad det var, med Sonnen; men hvad hans Fader angaaer, det er noget, som ikke er at tanke paa.

Buurman.

Nu, Monsieur Sluppert! til hvad Ende har du da ordineret os Piller? Kunde det paa nogen Maade tiene

tiene til at befordre din Herres Kierlighed, at du ruinerede min, ved at lade mig purgere den bort?

Crispin.

Ga, hvad dem ångaaer, ham, min kiere Vuurman, og den lille Piege, der staer, saa behøve de kun at addressere dem til min Herre: jeg er vis paa, at han vil holde dem Skadesløse, saavel i Henseende til deres Penge, som for den Skade, de sige, de har lidt.

Mirobolan

(til Vuurman og Lise).

I see nu selv, mine Venner! at I har angrebet mig uden Aarsag. Men ikke destomindre, dersom I vil komme hid til mig i Morgen, saa skal jeg drage Omsorg for, at I begge To skal blive tilfredsstillede.

Vuurman.

Ga, siden det hænger saaledes sammen, saa er jeg fornæret, naar jeg kun faaer mine Penge igien.

Lise.

Geg ligeledes.

Mirobolan.

Dem skal I faae; vær kun faa god og kom til mig i Morgen. Adieu.

(Vuurman og Lise gaae ud.)

Lisidor.

Det skal da være vist, at min Son elsker Herr Doktor Mirobolans Datter?

Crispin.

Ga, gode Herre! og det tusinde gange mere, end jeg er i Stand til at beskrive Dem.

Lisidor.

Nu vel! dersom saa er, saa vil jeg da heller ikke nægte ham min tilladelse dertil, isald det ellers ikke er hendes gode Forældre imod.

Mirobolan.

Jeg for min Part tilstæder det gierne, dersom min Kone ikkun vil.

Elvire.

Jeg veed ikke engang, om jeg burde —

Mirobolan.

Men, min liefe Kone! det er jo et anständigt Partie, og vores Datter elsker ham —

Elvire.

Ga, siden man beder mig derom, saa lad det da saa være.

Lisidor.

Han kan ikke være ret langt hersra — See, der kommer han, og det meget beleiligt.

Elvire.

Dorine! lad min Datter strax komme ud.

Ellevte

Ellevte Scene.

Leander. Allcine. Mirobolan. Elvire.

Lisidor. Corfits. Crispin. Dorine.

Lisidor.

Velkommen, min Son! Hvorledes staer det til
i Sørse?

Leander.

Min kære Fader! jeg beder om Forladelse, at —

Mirobolan.

O, lad os ikke falde hverandre besværlige med
unyttig Snak og intetbetydende Komplimenter. Jeg
seer, at det forholder sig, som Crispin har sagt, og
jeg merker ikke, at min Datter har noget at erindre
derimed. Lad os nu gaae ind, og indbyrdes imellem
os selv afhandle, hvad som videre er fornødent.

Elvire.

Det er vel betænkt.

Mirobolan.

Kom, Herr Lisidor! De bør gaae foran.

Lisidor.

Siden De saa behager.

(De gaae.)

Crispin

(Raaber meget høit).

Corfits!

X 4

Corfits.

Crispin.

Hvad vil du?

Crispin.

Gaae du hjem og læg dig.

(De gaae ogsaa ind.)

Den 10^{de}

Virkelig Viise.

Et

Skuespil i fem Akter.

Oversat

efter

Sedaines: Le Philosoph sans le Savoir,

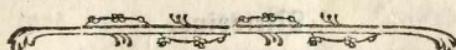
ved

Friderich Schwarz.

Personerne.

Herr Vanderk, Fader.	Herr Schwarz.
Herr Vanderk, Son.	Herr Nosing.
Herren af Desparville, en gammel Officer.	Herr Thessen.
Herren af Desparville, Son, Ca- vallerie-Officer.	Herr Saabye.
Anton.	Herr Musted.
Presidenten.	Herr Preisler.
Desparvilles Tiener.	Herr Bech.
Vanderks Tiener.	Herr Ibsen.
Husets Betiente.	
Marqvizens Tiener.	
Madame Vanderk.	Mad. Knudsen.
Honfri Sophie Vanderk, Herr Vanderks Datter.	Honf. Ustrup.
Marqvisen.	Mad. Rose.
Victorine, Antons Datter.	Honf. Fredelund.

Handlingen gaaer for sig i en stor Stad i Fran-
kerige.

Moral

Det maaest vel at du glemmer mig ikke
I sind glem også glem med mig da vi komme

moral

Denne verden er en verden af lid og lid.

moral

Denne verden er en verden af lid og lid.

Første Aft.

(Skuepladsen forestiller et stort Kabinet, som oplyses ved
Belysning. Paa en af Siderne staer et Skriver-
bord, paa hvilket ligge nogle Papirer.)

Første Scene.

Anton. Victorine.

Anton.

Hvorledes? Jeg overrumpler dig med Tørklædet i
Haanden, du seer forvirret ud, torrer dine Øine, og
endda kan jeg ikke faae at vide, hvorfor du græder?

Victorine.

O, min gode Papa! unge Piger græde somme
Tider for Tidsfordriv.

Anton.

Med den Undskyldning lader jeg mig ikke nose.

Victo-

Victorine.

Jeg kom, for at spørge Dem —

Anton.

Før at spørge mig? Og jeg, jeg spørger dig,
hvorför du græder, og jeg beder dig, sige mig det?

Victorine.

De vil frære mig.

Anton.

Ta, det vilde være en stor Ulykke!

Victorine.

Dersom det imidlertid var sandt, hvad jeg har at
fortælle, gjorde De ganske vist ikke Mar af det.

Anton.

Kan gjerne være.

Victorine.

Jeg var nede hos Kassereren i Fruens Brinde —

Anton.

Nu vel?

Victorine.

Der vare adskillige Herrer, som stode og ventede
paa, at de skulde blive expederede, og som snakkede
sammen. En af dem sagde: "De trak begge to Kaars-
den, vi gik ud, og man har skilt dem ad.

Anton.

Hvem?

Victorine.

Det var det, jeg spurgte om. "Jeg ved det
ikke," svarte en af Herrerne mig; "det ere to unge
Mennester: den ene er Officer ved Cavalleriet, og den
anden Sæofficer." Har De set ham, min Herre?
"Ja, blaa Kiole, med røde Opslager." Ung? "Ja,
imel-

imellem tyve og to og tyve Aar." Velskabt? De
smilede; jeg blev rød, og torde ikke blive ved.

Anton.

Det er sandt, dine Spørgſmaale vare meget beſ-
ſedne.

Victorine.

Men dersom det var Herrens Son —

Anton.

Ere der ingen Officerer til, uden han?

Victorine.

Det var ogsaa det, jeg tænkte.

Anton.

Er han den eeneste, som er i Sø-Etaten?

Victorine.

Det var ogsaa det, jeg sagde mig selv.

Anton.

Ere der ingen unge, uden han?

Victorine.

Det er sandt.

Anton.

Man maae have et meget ømt Hjerde.

Victorine.

Det, som kommer mig til at troe, at det ikke
er ham, er, at denne Herre sagde, at Søofficeren
havde begyndt Striden.

Anton.

Og alligevel græd du?

Victorine.

Sa, jeg græd.

Anton.

Anton.

Men maae holde meget af En, naar man saa let
kan blive forstækket.

Victorine.

Ah, min gode Papa! næst Dem, hvem kunde
jeg vel holde mere af? Hvorledes? Det er jo Sonnen i Huset; min salig Møder har opammet ham; det er min Pattebroder; det er min unge Tomfues Broder; og De selv holder ogsaa af ham?

Anton.

Jeg forbyder dig det ikke; men vær fornødig.

Victorine.

O, det gjorde mig saa ondt.

Anton.

Gaae, du er en Gieb.

Victorine.

Jeg vilde ønske, jeg var det. Men om De gik
hen, for at gaae Sammenhængen at vide?

Anton.

Og hvor siger man, at Striden har begyndt?

Victorine.

Paa et Kassehuus.

Anton.

Der kommer han aldrig.

Victorine.

Maafee af en Hændelse. Ah! dersom jeg var
Mandsperson, skulde jeg gaae.

Anton.

Han kommer strax hiem. Og hvorledes gaae Un-
derretning i en stor Bye?

Anden

Aanden Scene.

De Forrige. Desparvilles Tiener.

Tieneren.

Min Herre!

Anton.

Hvad vil han?

Tieneren.

Her er et Brev, som skalde leveres til Herr Vand-
derk.

Anton.

Han kan flye mig det.

Tieneren.

Jeg maae leve ham det selv: min Herre har
besalet det.

Anton.

Herren er ikke tilstede; og om han ogsaa var det,
saar passer han sin Tid meget slet: det er sildig.

Tieneren.

Klokken er ikke Ni endnu.

Anton.

Ja, men hans Datter skal i Morgen have Bryl-
up. Er kun dette Brev hans Handel angaaende, saa
er jeg den Mand, som besidder hans Fortroelighed,
og jeg — —

Tieneren.

Jeg maae leve det i hans egne Hænder.

Anton.

Naar saa er, saa gaae ned og bie i Pakkammeret;
jeg skal lade ham vide, naar han kommer.

(Tieneren gaaer.)

Tre-

Tredie Scene.

Anton. Victorine.

Victorine.

Herren er altsaa ikke kommen hjem endnu?

Anton.

Nei, han er gaaet hen til Notarius.

Victorine.

Fruen sender mig hid, for at spørge Dem — —
 O, jeg vilde, at De saae Frøkenen i sin Brudeklaedning; man har nylig prøvet den paa hende. Ørenringene, Halsbaandet, med øvrige Smykke, o de ere deilige! Der er en stor en — saa stor — og Frøkenen, ah! hvor hun er smuk! Den gode Kiereste er ganske i Henrykkelse. Han er derinde. Han er færdig at fluge hende med Vinene. Man har sminket hende, og sat hende ien Skønplet, her. De vil ikke kunne kiende hende igien.

Anton.

Maar hun har en Skønplet?

Victorine.

Fruen sagde til mig: "Gaae hen og spørz din Fader, om Herren er kommen hjem igien? Om han har Forretninger? Og om man kan tale med ham?" Jeg skal sige Dem, hvad det er; men De maae ikke fortælle det igien. Frøkenen vil lade sig anmeldte som en Dame af Stand, under et fremmed Navn; og jeg er vis paa, at Herren vil tage feil.

Anton.

Jo vist! nu skulde en Fader nok ikke kiende sit eget Barn.

Victorine.

Victorine.

Nei, han vil ikke kunde kiende hende igien, det er jeg vis paa. Maar han kommer hjem, saa lad os det vide: det vil give en Latter — — Men han har ellers ikke den Vane at komme saa sildig hjem.

Anton.

Hvem?

Victorine.

Hans Son.

Anton.

Tenker du endnu paa det?

Victorine.

Jeg gaaer. De vil lade os vide, naar Herren kommer. Ah! der er han.

(Hun gaaer.)

Fierde Scene.

Anton. Vanderk Fader. To Karle
(som bare Peyge i Bærekurve).

Vanderk Fader

(vender sig om til Karlene, som han bliver vaer).

Gaae hen til min Kasserer — gaae tre Trapper ned, stiig derpaa sem i Beiret, ved Enden af Gangen.

(Karlene gaae bort.)

Anton.

Jeg vil folge dem derhen.

Vanderk Fader.

Nei, bliv. Disse Notarier blive aldrig ferdige.
(Han legger kaarde og hat fra sig, og aabner et Skris-
verbord.) I ovrigt har De Ret: vi see fun det Nær-
værende, og de see det Tilkommende. Er min Son
kommen hjem?

Y

Anton.

Anton.

Nei. See, her ere Tutterne, hver paa sem og
tive Louisdorer, som jeg har faaet hos Kassereren.

Vanderk Fader.

Behold een. Nu vel, min stakkels Anton! i Mors-
gen vil du faae meget at tage vare.

Anton.

Faae kun ikke selv meer end jeg.

Vanderk Fader.

Geg faaer min Deel.

Anton.

Hvi saa? Forlad Dem paa mig.

Vanderk Fader.

Du kan ikke giore altting.

Anton.

Geg tager altting paa mig. Bild Dem ind, at
De ikke er andet end Giest. De vil faae nok at bes-
stille med, at tage imod de Fremmede.

Vanderk Fader.

Du vil faae at bestille med en Mengde frem-
mede Tienere: det er det, som foruroliger mig, for-
nemmelig min Søsters.

Anton.

Geg veed det.

Vanderk Fader.

Geg vil ingen Svir vide af.

Anton.

Der skal heller ingen blive.

Vanderk Fader.

At Kontoirfolkernes Bord bliver serveret, som mit
eget.

Anton.

Anton.

Ja, Herre.

Vanderk Fader.

Jeg vil selv komme derind.

Anton.

Jeg skal sige dem det.

Vanderk Fader.

Jeg vil tage imod deres Skaal, og igien drikke
deres.

Anton.

Det vil glæde dem.

Vanderk Fader.

Og Tienernes Bord uden Overslodighed af Viin.

Anton.

Ja.

Vanderk Fader.

En halv Louisdor til hver i Drifkepenge. Dersom du ikke har nok, saa gisr Udlægget saa længe.

Anton.

Ja.

Vanderk Fader.

See, det var det alt, troer jeg — — Pakkam-
meret tillukket, at ingen kommer derind efter Klokk'en
Xi — lad nogen blive i Kontoiret, og luk Døren in-
den for.

Anton.

Min Datter skal blive der.

Vanderk Fader.

Nei, din Datter maae være hos hendes gode Ven.
Jeg har hørt tale om nogle Naketter, nogle Sværmer.
Min Son vil svie sine Mansketter.

Anton.

Det er intet af Vetydenhed.

Vanderk Fader.

Sørg dog for, at Karrene blive syldte med Vand.

Femte Scene.

De Forrige. Victorine (kommer, og hvisser noget til Anton).

Anton

(til Victorine).

Ga.

(Hun gaaer.)

Siette Scene.

Vanderk Fader. Anton.

Anton.

Troer De, Herre! at kunne bevare en stor Hemmelighed?

Vanderk Fader.

Endnu nogle Raketter — nogle Violiner —

Anton.

Det er ganske andre Ting. En Kroken, som bærer den største Kierlighed for Dem —

Vanderk Fader.

Min Datter?

Anton.

Netop. Hun forlanger en Samtale med Dem under fire Dine.

Vanderk Fader.

Beed du, hvorom det er?

Anton.

Union.

Hun har nylig prøvet sine Diamanter, sin Brudes
køle; man har sminket hende lidt. Fruen og hun
troer, at De ikke vil kunde kiende hende. Der er hun.

Syvende Scene.

De Forrige. En Tiener.

Tieneren.

Herre — Fruen Dearquisen af Vanderville.

Vanderk Fader.

Lad hende komme ind.

(Man aabner begge Stoene.)

Ottende Scene.

De Forrige. Sophie Vanderk.

Sophie

(gior meget dybe Komplimenter).

Min — Min — Herre —

Vanderk Fader.

Fru! (til Tieneren) Sæt en Lænestoel hid.

(De sætte sig. Til Anton.) Hun er ikke heslig. (Til Sophie)

Tør jeg spørge Fruen, hvad der forunder mig den Ære
af Deres Bessg?

Sophie (stielvende).

Det er — — min — Herre — jeg har — —
jeg har et Papiir jeg skulde levere dem.

Vanderk Fader.

Om Fruen vil betroe mig det.

(Medens hun leder efter det, seer han paa
Anton.)

Anton.

Ah! hvor hun er deilig saaledes!

Sophie.

Hør er det. (Gaderen reiser sig, for at tage imod Vas
poret.) Ah, min Herre! hvorfor uleilige Dem?
(Sagte) Jeg er ganske bestyrret.

Vanderk Fader:

Det er nok. Det er tredive Louisdorer. Ah,
intet hallere. (Medens han gaaer til Skriverbordelet, gør
Sophie Tegn til Anton, at han ikke skal sige noget.)
Denne Verel er fortreffelig. De har faaet den over
Holland?

Sophie.

Nei — Ja.

Vanderk Fader.

De har Ret, Frue! See, her er Summen.

Sophie.

Min Herre! jeg er Deres ydmyge og meget hen-
givne Tienerinde.

Vanderk Fader.

Fruen taller ikke?

Sophie.

Nei. Ah, min Herre! De er en saa honest
Mand, hvis Reputation — og Rygte —

Niende Scene.

De Forrige, Frue Vanderk.

Sophie.

Ah, Mama! min gode Fader har fixeret mig.

Vans

Vanderk Fader.

Hvorledes? Er det dig, min Datter?

Sophie.

O, De kiendte mig strax.

Frue Vanderk

(til hendes Mand).

Hvorledes synes Du om hende?

Vanderk Fader.

Net godt.

Sophie.

De har jo ikke engang seet paa mig. Jeg er ingen Bedrager; her er Deres Penge, som De med saa megen Tillid giver den første, den bedste.

Vanderk Fader.

Behold dem, min Datter! Jeg vil ikke, at du din hele Levetid skal kunde bebreide dig det mindste Bedragerie, end ikke for Spøg. Din Vexel tager jeg for god. Behold de tredive Louisdorer.

Sophie.

O, min eiegode Fader!

Vanderk Fader.

Du har i Morgen Forænger at giøre,

Tiende Scene.

De Forrige. Præsidenten.

Vanderk Fader.

Jo, De givter Dem med en smuk Person! At lade sig anmeldte under et falskt Navn: at betiene sig af en falsk Underskrift, for at bedrage sin Fader: alt det er kun Spøg for hende.

Præsidenten.

Ah, min Herre! De har to Forbrydere at straffe.
Søg er medskyldig, og her er Haanden, som har understrevet.

Vanderk Fader

(tager Sophies og Præsidentens Haand).

See, saaledes straffer jeg den.

Præsidenten.

Hvorledes belønner De da?

Frue Vanderk

(giver sin Datter et Vink).

Min Datter —

Sophie

(til Præsidenten).

Tillad mig, min Herre! at bede Dem —

Præsidenten.

Besaer.

Sophie.

Giet, hvad jeg vil sige.

Frue Vanderk

(til hendes Mand).

Din Datter er i en stor Forlegenhed.

Vanderk Fader.

Hvori bestaaer den?

Præsidenten (til Sophie).

Søg ønskede, at kunne det. — Ah! det er, at forlade Dem?

Sophie.

Sa.

Ellevte

Ellevte Scene.

Vanderk Fader. Frue Vanderk. Sophie

Frue Vanderk.

I Morgen givter Din Datter sig, og forslader os: nu vilde hun gierne spørge Dig —

Vanderk Fader.

Ah, Kone!

Frue Vanderk

(til hendes Datter).

Min Datter!

Sophie.

Min Moder — — Ah, min brybare Fader!

jeg — —

(Hun gør Bevægelse til at kaste sig for Faderens Hænder; han holder hende tilbage.)

Vanderk Fader.

Hørskaan din Moder og mig for den Følelse, dette Biobluk vil volde os, min Datter! Alle vore Handlinger have indtil dette Biobluk intet andet Formaal havt, end at tildrage dig og din Broder Himmelens Maade. Tab aldrig af Sigte, min Datter! at Hædrenes og Modrenes gode Vandet er Bornenes Velsignelse.

Sophie.

Ah! dersom jeg nogensinde kunde glemme det —

Tolvte Scene.

De Forrige. Victorine.

Victorine.

Der er han! der er han!!

Frue Vanderk.

Hvem? Hvem dog?

Victorine.

Deres Herr Son.

Frue Vanderk.

Seg forsikrer dig, Victorine! at jo ældre du blirer, jo mere forvildet bliver du.

Victorine.

Frue —

Frue Vanderk.

Før det første kommer du herind, uden at man falder.

Victorine.

Men Frue —

Frue Vanderk.

Maar pleier man, at mælde min Son?

Sophie.

I Sandhed, min kære Pige! du er lidt forrykt.

Victorine.

See, der er han.

Trettende Scene.

De Forrige. Vanderk Son.

Sophie.

Ah, nu vil vi see. (Vanderk Son gør en dyb Kompliment for sin Søster, som han ikke kender.) Ah, min Broder kender mig ikke.

Vanderk Son.

Ha! det er min Søster. O, hvor hun er smuk!

Frue

Frue Vanderk.

Finder du det?

Vanderk Son.

Ta, min Moder,

Fjortende Scene.

De Forrige. Præsidenten.

Præsidenten (til Sophie).

Er det tilladt, at komme nærmere? Notarierne —
(til Faderen) Notarierne ere komme. Han vil give Sophie Haanden; hun viser ham smilende hendes Moder; han bliver sin Geilstagelse vær.) Ah!

Femtende Scene.

Vanderk Son. Sophie. Victorine.

Sophie.

Du synes da vel om mig?

Vanderk Son.

Meget vel.

Sophie.

Og jeg, min Broder! jeg finder det meget uartigt,
at du paa en Dag, som denne, kommer saa silde hem.
Spørg Victorine.

Vanderk Son.

Men hvad er da Klokk'en?

Sophie

(leverer ham et Ubr.).

Der, see ad.

Van-

Vanderk Son

(ved at betragte Uhret).

Det er sandt, det er lidt sildig; jeg troer, det
gaaer for fast. Det er smukt.

(Vil give hende Uhret tilbage.)

Sophie.

Nei, min Broder! jeg vil, at du skal beholde
det som en evig Bebreidelse, at du har laabet vente
ester dig.

Vanderk Son.

Og jeg tager imod det af et godt Herte. Gid
jeg, hver gang jeg seer paa det, maae kunde onspe mig
til Lykke med, at det gaaer dig vel.

Sextende Scene.

De Forrige. En Tiener.

Tieneren (til Sophie).

Froken! man bier efter Dem.

Sophie.

Kommer du ikke, min Broder?

Vanderk Son.

Jo, jeg kommer strax — jeg skal komme ester.

Syttende Scene.

Vanderk Son. Victorine.

Victorine.

De har ret gjort mig beengstet. En Strid paa
Kaffehuset —

Vanderk Son.

Beed min Fader det alt?

Victo-

Victorine.

Er det da sandt?

Vanderk Son.

Nei, nei, Victorine!

(Han gaaer ind i Salen.)

Victorine.

Ah! hvor det foruroliger mig!

(Hun gaaer ud paa den anden Side.)

Ende paa den første Akt.

Anden

Anden Aft.

(Samme Værelse, som i første Aft.)

Første Scene.

Anton. Desparvilles Tiener.

Anton.

Men hvor fanden var han da?

Tieneren.

I Pakkammeret.

Anton.

Hvem havde sendt ham derhen?

Tieneren.

De.

Anton.

Og hvad tog han sig for der?

Tieneren.

Jegsov.

Anton.

Hansov? Det maae være mere, end tre Timer siden.

Tieneren.

Det ved ikke jeg. Nu vel! er Herren kommen?

Anton.

Jo, man har spist siden.

Tiene-

Tieneren.

Kan jeg da endelig overlevere ham mit Brev?

Anton.

Too lidt.

Anden Scene.

De Forrige. Vanderk Son.

Tieneren

(Som seer Vanderk Son komme).

Er det ikke ham?

Anton.

Nei, nei! bliv, for Pokker! Han er en loierlig
Fyr! At opholde sig i Pakkammeret hele tre Timer!

Tieneren.

Jeg var bleven der hele Natten, hvis Sulten
ikke havde vaagnet mig.

Anton.

Kom, kom!

(De gaae.)

Tredie Scene.

Vanderk Son (allene).

Hvilket Uheld! Jeg vilde ikke gaaet ud — det
var, som om det ahnede mig — Men lige meget!
En Kibmand — en Kibmand — men det er min
Faders virkelige Stand; og jeg maae have nok saa
meget Uret, saa taaler jeg aldrig, at man forneder
den. Men — — Ek, min Fader — min Fader —
Paa en Bryllupsdag — Jeg seer alle hans Urolighes-
der, al hans Bedrovelse, min Moders, min Søsters,
den stakkels Victorines, Antons og den hele Families

Før-

Hortvivlelse. Ah, Gud! hvad vilde jeg ikke give for, at kunne opsette det een Dag! Opsette? (Faderen kommer ind, og seer paa ham.) Nei, visselig, jeg vil ikke opsette det. Ah, Gud —

(Han bliver sin Fader vaer, og paatager sig en munter Mine.)

Fierde Scene.

Vanderk Son. Vanderk Fader.

Vanderk Fader.

Sj, men, min Son! hvilken Opsahrenhed! hvilke Bevægesser! Hvad betyder det?

Vanderk Son.

Jeg deklamerede, jeg agerede Helt.

Vanderk Fader.

Du vil dog vel ikke i Morgen opføre os et Theaterstykke, et Sørgespiel?

Vanderk Son.

Nei — nei, min Fader!

Vanderk Fader.

Forsier det dig, saa gior det kun; men der skalde vel gisres nogle Foranstaltninger. Siiig mig det; og isald jeg ikke maae vide det, skal jeg ogsaa gjerne stille mig saaledes an.

Vanderk Son.

Jeg er Dem forbunden, min Fader! De skal faae det at vide.

Vanderk Fader.

Hvis du bedrager mig — — Tag dig i Agt, jeg kabalerer.

Van-

Vanderk Son.

Det frygter jeg ikke for. Men, min Fader! man har nylig oplest min Søsters Egteskabskontrakt, og vi have alle underskrevet. — Hvad er det for et Navn, De har antaget? Og hvilket Navn har De faaet mig til at tage?

Vanderk Fader.

Dit eget.

Vanderk Son.

Mit? Er det, som jeg bærer da —

Vanderk Fader.

Det er kun et Tilnavn.

Vanderk Son. —

De har ladet sig titulere Adelsmand: Baron til Saviere, til Claviere, til — —

Vanderk Fader.

Det er jeg,

Vanderk Son.

De er altsaa Adelsmand?

Vanderk Fader.

Ga.

Vanderk Son.

Ga?

Vanderk Fader.

Wærer duEvil om, hvad jeg siger?

Vanderk Son.

Nei, min Fader! men er det mueligt — —

Vanderk Fader.

Er det ikke mueligt, jeg kunde være Adelsmand?

Vanderk Son.

Det figer seg ikke. Men er det muligt, var
De endog den fattigste Adelsmand, at De har kunnet
antage en Stand — — —
Vanderk Fader.

Saa snart en Mand kommer ind i Verden, min
Son! er han en Bold for tilstodende Omstændigheder.

Vanderk Son.

Gives der sige saa betydelige, at de kunde kom-
me os til at nedstige, fra den meest udmerkede Rang,
til — —

Vanderk Fader.

Oliv ved — til den laveste.

Vanderk Son.

Det vilde jeg ikke sagt.

Vanderk Fader.

Hør! Det strængeste Negnsfab, en Fader skylder
sin Son, er for den Ære, han har arvet af sine For-
fædre. Set dig. (Han sætter sig; Gotten tager en
Stoel, men sætter sig ikke.) Jeg er opdraget af din
Bedstefader: min Fader blev meget ung dræbt i Spids-
sen af sit Regiment. Dersom du var mindre fornus-
tig, betroede jeg dig ikke min Ungdoms Historie; her
er den. Din Moder, som var en Datter af en Adels-
mand i vores Egn, har eene og allene været den, jeg
har elsket. I en Alder, i hvilken man ingen Valg
giver, har jeg været saa lykkelig, at vælge vel. En
ung Officer, som var kommen i Vinterqvarteer der i
Egnen, tog det ilde op, at et Barn paa sexten Aar
(det var min Alder) tiltrak sig et andet Barns Op-
merk-

merksamhed; Idin Moder var den gang ikke tolv Aar.
Han bæggrundede mig med Haanhed; det kunde jeg ikke
taale, og vi gik ud med hinanden.

Vanderk Son.

De gik ud med hinanden?

Vanderk Fader.

Ja, min Son!

Vanderk Son.

Paa Pistoler?

Vanderk Fader.

Nei, paa Kaarde. — Jeg blev nødsaget til at forlade
mit Hædreneland; din Moder tilsoer mig en Bestandig-
hed, som hun stedse har viist; og jeg gik til Soes. En
brav Hollænder, som var Eier af Skibet, jeg var paa,
satrede Godhed for mig. Vi blevne angrebet; jeg var
ham nyttig; (det er der, hvor jeg lærtte at kiende
Anton). Den brave Handelsmand tog mig i Kom-
pagnie med sig; han tilbed mig sin Broderdatter, og
 sine Midler. Jeg fortalte ham den Forbindelse, jeg
havde; og han billigede den. Han reiser, erholder din
Moders Paarørendes Samtykke, og bringer mig hende,
med hendes Amme. (Det er den gode Gamle, som er
her.) Vi givtede os; den brave Hollænder døde i mine
Arme, og jeg antog, efter hans Begtning, baade hans
Mavn og hans Handel. Himlen har lagt sin Velsig-
nelse i min Formue; jeg kan ikke være lykkeligere; jeg
er æret og agtet. Din Søster er nu vel forsørget;
din Svoiger beklæder med Ære et af de første Dom-
merembeder. Hvad dig angaaer, min Son! du skal
blive mig og dine Forfædre værdig. Jeg har alt over-

draget til vor Familie alle de Eiendomme, som Nod-
vendigheden for at tine Fyrsten, havde skilt vore For-
fedre ved; de tilhøre dig, disse Eiendomme; og der-
som du troer, at jeg, ved at være Handelsmand, har
sat en Plet paa deres Navn, saa kommer det dig til
at udslætte den. Men det, som i en saa oplyst Tids-
alder, som denne, kan forskaffe Adel, er ikke i Stand
til at betage den.

Vanderk Son.

Ah, min Fader! det tænker jeg ikke; men For-
domme ere ulykkeligvis saa stærke —

Vanderk Fader.

Fordomme? Slige Fordomme ere intet i Hornuf-
tens Dine.

Vanderk Son.

Men det afværger dog ikke, at Handelen jo ans-
sees som en Stand — —

Vanderk Fader.

Hvilken Stand, min Son! kan lignes med den,
hvor en Mand ved et eeneste Træk af Pennen kan
giøre sig adlydet fra den ene Ende af Verden til den
anden. Hans Navn, hans Underskrift behøver ikke,
som Fyrstens Mynt, at Verdien af Metallet maae
vere Borgen for Præget: hans Person har gjort alt:
han har underskrevet, det er nok.

Vanderk Son.

Deri er jeg eenig — men —

Vanderk Fader.

Det er ikke eet Folk, det er ikke een eeneste Na-
tion, han tiner: han tiner dem alle, og tines af
dem alle: han er hele Verdens Mand.

Van-

Vanderk Son.

Det kan være sandt; men hvad Agtværdigt er der vel ved ham selv?

Vanderk Fader.

Agtværdigt? det, som hos en Adelsmand gør Godstsrettigheder lovlige, det, som udgjør Grundvolden til hans Titler — Retskaffenhed, Grekierhed og Nedelighed!

Vanderk Son.

Deres Vandrelæsse, min Fader —

Vanderk Fader.

Nogle forvorne private Personer bringe Regenterne i Harniss, Krigen antændes, alting staar i Brand, og Europa er ueenig. Men den engelske, holslandske, danske, russiske eller chinesiske Handelsmand er dersor ikke mindre mit Hiertes Ven. Vi ere paa Jordens Overflade saa mange Silketraade, der forbinde Nationerne med hinanden, og føre dem tilbage til Freden, formedelst Handelens Nodvendighed. Der seer du, min Son! hvad en agtbar Handelsmand er.

Vanderk Son.

Men Adelsmanden og Krigeren —

Vanderk Fader.

Jeg kiender kun twende Stænder, som staar for ved Handelsstanden — forudsat, at der er Forskiel imellem dem, som virke efter bedste Evne paa det Sted, Skaberne har sat dem — Jeg kiender kun twende Stænder, Vorigheden, som lader Lovene tale og Krigeren, som forsvarer Fædrelandet.

Vanderk Son.

Jeg er altsaa Adelsmand?

Vanderk Fader.

Ga, min Son! der ere kun faa gode Huse, som du jo er beslægtet med, og som igien ere det med dig.

Vanderk Sen.

Men hvorfør har De skilt det for mig?

Vanderk Fader.

Maa skee af en unyttig forsigtighed. Jeg besrygte, at den Stolhed, et stort Navn fører med sig, skulle blive Sæden til dine Dyster; jeg har ønsket, at du skulle have dig selv at takke for disse. Jeg har intil dette Dicbliek forskaanet dig for de Betragtninger, som du nylia giorde, Betragtninger, som i en yngere Alder vilde have brude frem med mere Bitterhed.

Vanderk Sen.

Jeg troer aldrig nogensinde —

Femte Scene.

De Forrige. Anton. Desparvilles Tiener.

Vanderk Fader.

Hvad er der?

Anton.

Han har været her over tre Timer — det er en Tiener.

Vanderk Fader.

Hvorfor lade ham vente? Hvorfor ikke lade ham forrette sic Wrinde? Hans Tid kan være kostbar, hans Herre kunde have ham nodig.

Anton.

Jeg havde glemt det; De spiste, og han var falden i Sovn.

Tiene-

Tieneren.

Ja, jeg var falden i Sovn. Saa min santen,
man er træt, modig — Hvor Dievlen er det nu?
Dette Hunde-Brev gisr mig gal i Hovedet i Dag.

Vanderk Fader.

Giv sig Tid.

Tieneren.

Oho! der er det.

(Medens Vanderk Fader læser Brevet, gaber
Tieneren, og Sonnen staer og ponser.)

Vanderk Fader.

Siiig til hans Herre — Hvem er hans Herre?

Tieneren.

Herren af Desparville.

Vanderk Fader.

Ja, saa! Men hvad er hans Betiening?

Tieneren.

Det er kun fort siden jeg kom til ham — Men
han har staet i Tienesten.

Vanderk Fader.

Staaet i Tienesten?

Tieneren.

Ja, han har en Orden, den er blaa, det er et
blaat Baand, den er ikke som de andre — men det
er det samme.

Vanderk Fader.

Siiig til hans Herre, siiig til Herren af Despar-
ville, at jeg venter ham her i Morgen Eftermiddag
imellem Tre og Fire.

Tieneren.

Ja.

Vanderk Fader.

Jeg beder, min Ven, han vil ſige hans Herre,
at det gør mig meget ondt, jeg ikke kan tale med ham
før; jeg har ſaa meget at tage vare.

Tieneren.

Jeg veed det nok, jeg veed det.

(Han vil gaae hen til Pakammeret.)

Anton.

Nu, hvor gaaer han hen? Åtter hen at ſove?

(Anton og Tieneren gaaer)

Siette Scene.

Vanderk Fader. Vanderk Son.

Vanderk Sen.

Jeg beder, min Fader! at De vil forlade mig
mine Betragtninger.

Vanderk Fader.

Det er bedre, du kommer frem med dem, end at
fortie dem.

Vanderk Sen.

Maaſkee jeg med for megen Hæftighed —

Vanderk Fader.

Det følger med din Alder. Du vil her ſaae et
Fruentimmer at ſee, ſom i Henseende til denne Post
har mere Hæftighed, end du. Hvem, ſom ikke er mi-
liter, er intet.

Vanderk Sen.

Hvem er det?

Vanderk Fader.

Din Føster, min egen Søster. Hun burde alt
være her. Det er forgives at jeg har sat hende
anſten-

ansændig i Stand. Hun er for nærværende Sid Enke, og uden Børn; hun nyder alle Indkomsterne af de Godser, som jeg har kibst til dig; jeg har overvældet hende med alt det, jeg troede, der burde syldestigste hendes Ønsker. Dog tilgiver hun mig aldrig den Stand, jeg har antaget; og saasnart mine Gaver ikke vanhelligede hendes Hænder, saa vilde Brodernavnet vanhellige hendes Læber. I midlertid er hun det bedste blandt Fruentimmer. Men der seer man, hvorledes Eren, som kommer af Hordomine, gælder Naturens og Erkiendtlighedens Kølser.

Vanderk Søn.

Var jeg i Deres Sted, min Fader! tilgav jeg hende aldrig.

Vanderk Fader.

Hvorsor? Hun er nu saaledes, min Søn! det er en Svaghed hos hende, det er en missforstaet Ere, men det er dog altid Erekierhed.

Vanderk Søn.

De har aldrig talt til mig om denne Fæster.

Vanderk Fader.

Denne Lovshed hørte med til min Plan i Hensigt til dig. Hun lever i Berry: hun vedlaeholder der der, kun med alt for megen Stolthed, vore Forsædres Mava; Tanken om Adel er saa sterk hos hende, at jeg vist ikke havde overtalt hende til at komme til din Søsters Bryllup, hvis jeg ikke havde skrevet hende til, at hun skal ægte en Mand af Stand, og endda har hun fastsat nogle besynderlige Vilkaar.

Vanderk Søn.

Vilkaar?

Vanderk Fader.

"Min kiere Broder! (Skriver hun mig til) jeg
kommer; men var det ikke bedre, vilde det ikke være
mere passende, om jeg passerede for en vigtloftig
Paarørende af din Kone, for en Beskytterinde af
Familien?" Hun understøtter alt dette med al den
urimeligste Snitsnak, som — Jeg hører en Vogn.

Vanderk Son.

Jeg vil see, hvem det er.

Svende Scene.

Vanderk Fader. Frue Vanderk. Sophie.
Præsidenten. Victorine.

Frue Vanderk.

Der, troer jeg, min Svigerinde er.

Vanderk Fader,

Lad os see ad.

Sophie.

Der er min Fader.

Vanderk Fader.

Bliv her! jeg vil gaae hende i Mode.

Præsidenten.

Skal jeg give Dem Geleide?

Vanderk Fader.

Nei, bliv. Victorine! lys mig.

(Victorine tager en Armtstage, og gaaer foran.)

Ottende

Ottende Scene.

Frue Vanderk. Vanderk Son.

Præsidenten. Sophie.

Præsidenten.

Nu vel, min kære Broder! De seer i Dag lidt
alvorlig ud?

Vanderk Son.

Nei, jeg forsikrer Dem.

Præsidenten.

Tænker De paa, at Deres Søster ikke vil blive
lykkelig med mig?

Vanderk Son.

Det tvivler jeg ikke paa.

Sophie

(til sin Moder).

Skal jeg kalde hende min Haster?

Frue Vanderk.

Tag dig vel vare dersor. Lad mig tale.

Niende Scene.

De Forrige. Vanderk Fader. Victorine.

Marqvisen. En af hendes Tienere

(i Vest, Silkeskjers, Stovler, en Vidst hængende
over Skuldrene, bærer sin Frues Slæb).

Marqvisen.

Ah! mine Dine ere ganske forblindede. Tag disse
Armlænger bort! Ingen Orden paa Landeveien. Jeg
burde alt været her for tre Timer siden. Man maae
være af Stand, eller ikke, en Grevinde, eller en Krem-
merkone, det er et og det samme. Nogle forsørlige

Hestel

Høste! Mine Kammerjomfuer have været i en Angest — (Til hendes Tiener) Lad S min Riole hænge.
Ah, der er Frue Vanderk.

Frue Vanderk

(nærmer sig, hilser hende, og giver sig en fornem Air).

Frue! jeg har her den Ære at fremstille Dem min Datter.

Marqvisen

(giver en beskyttende Kompliment, men omfavner hende ikke).

Hvem er denne sorte Herre? Og dette unge Menneske?

Vanderk Fader.

Det er min tilkommende Svigersøn.

Marqvisen

(betragter Vanderk Son).

Man behøver kun at have Dine, for at see, han er af adelig Byrd.

Vanderk Fader.

Synes De ikke, at han har noget af Faerfaderen?

Marqvisen.

Hm — jo — Panden. Han er formodentlig brav avanceret i Tjenesten?

Vanderk Fader.

Nei, han er for ung.

Marqvisen.

Han har uden Lovl et Regiment?

Vanderk Fader.

Nei.

Marqvisen.

Hvorfor ikke?

Van-

Vanderk Fader.

Naar han ved sin Dieneste har fortjent Høffets
Naade, saa er jeg strax tilrede.

Marqvisen.

De har havt Deres Aarsager. Han er ret kion.
Deres Datter elsker ham uden Twivl?

Vanderk Fader.

Ja, de holde meget af hinanden.

Marqvisen,

Men jeg havde kun lidt bekymret mig om denne
Kierlighed, og jeg havde vildet, at min Svigerson
skulde have en Rang, førend jeg havde givet ham min
Datter.

Vanderk Fader.

Han er Præsident.

Marqvisen.

Præsident? Hvorfor bærer han Port d'Epee?

Vanderk Fader.

Hvem? Dette er min tilkommende Svigerson.

Marqvisen.

Han, min Herre! er altsaa Magistratsperson?

Præsidenten.

Ja, Frue! og jeg gior mig en Ære deraf.

Marqvisen.

Der gives blandt dem, som beklæde Dommer-
embeder, Personer, som ere beslagtede med de For-
nemste.

Præsidenten.

Og som selv ogsaa ere det.

Marqvi-

Marqvisen

(til Vanderk Fader),

De har ikke strevet mig, at han var Magistrats-
person. (Til Præsidenten) Jeg lykønsker Dem, min
Herr! det glæder mig, at see Dem forenet med en
Familie —

Præsidenten.

Frue —

Marqvisen.

Med en Familie, hvis Velgaaende jeg tager den
eftertrykkelige Andeet ud!

Præsidenten.

Frue —

Marqvisen.

Frokenen har i sin hele Person et Udseende, en
Undighed, Beskedenhed og Alvorlighed; hun vil blive
en meget verdig Præsident-Frue. (Betragter Sonnen)
Og denne unge Herr?

Vanderk Fader.

Er min Son.

Marqvisen.

Deres Son? Deres Son? Og det siger De
mig ikke — det siger De mig ikke — Det er min
Neven. Ah, han er allerkiereste! han er allerkiereste!
Omfavn mig, mit kære Barn! Ah, De har Ret:
det er Haersaderens Billede op ad Dage. Han har
indtaget mig: hans Pine, hans Pande, hans adelige
Væsen — Ah, min Broder! ah, min Herr! jeg
vil tage ham med mig: jeg vil giøre ham bekjent i
Egnen: jeg skal fremstille ham overalt — Ah, han
er allerkiereste!

Frue

Fruen Vanderk.

Besalet De, Fruen! at gaae ind i Deres Værelse?

Vanderk Fader.

Der skal strax blive anrettet.

Marqvisen.

Ah, min Seng! min Seng! og lidt Bouillon!

Ah, han er allerkiereste! Jeg forbeholder mig, at han i Morgen skal give mig sin Arm. God Nat, min kiereste Neven! god Nat!

Vanderk Son.

Min bedste Tante! jeg ønsker Dem —

(De gaae alle, undtagen Vanderk Son og Victorine.)

Tiende Scene.

Vanderk Son. **Victorine.**

Vanderk Son.

Min Fader er temmelig naragtig.

Victorine.

Er det Deres Fader?

Vanderk Son.

Ja, min Faders Søster.

Victorine.

Hendes Tienere holde et Hüns; hun har en fire, fem Stykker, uden at regne hendes Piger: og alle ere de saa store paa det. Fruen Marqvise her! og Fruen Marqvise der! Hun vil have det! Hun venter paa det! Det lader, som alting hørte dem til.

Vanderk Son.

Det troer jeg gierne.

Victorine.

De folger ikke denne kiere Fader?

Van-

Vanderk Sen.

Nu gaaer jeg. God Mat, Victorine!
Victorine.

Bie lidt!

Vanderk Sen.

Hvad vil du?

Victorine.

Lad mig engang see Deres ny Uhr?

Vanderk Sen.

Har du ikke seet det?

Victorine.

Lad mig see det endnu engang. Ah, det er deisligt! Diamanter — et Repeteuhr — Klokkens er Elleve, syv, otte, ni, ti Minuter — Elleve, og ti Minuter. I Morgen ved denne Tid — — Vil De, at jeg skal sige Dem alt, hvad De foretager sig i Morgen?

Vanderk Sen.

Hvad jeg foretager mig?

Victorine.

Sa — De staer op Klokkens Syv eller Otte: De kommer ned Klokkens Ti: saa sører De Bruden til Kirken. Klokkens To kommer De tilbage: saa spiser De: derefter spiller De: og siden kommer Deres Hystererie — Bare De ikke bliver blesseret derved!

Vanderk Sen.

Blesseret? Hvad giver det?

Victorine.

Det maae De ikke.

Vanderk Sen.

Godt!

Victo-

Victorine.

Geg vil vædde, at det er alt, hvad De i Mowgen foretager Dem.

Vanderk Son.

Du vilde blive meget forundret, om jeg intet foretog mig af alt dette.

Victorine.

Hvad vil De da foretage Dem?

Vanderk Son.

Lad saa være! Du kan have Det.

Victorine.

Det er smukt, saadant et Repeteeruh! naar man vaagner, kan man lade det slae, hvad Klokk'en er; jeg troer, jeg vilde vaagne alleneste dersor.

Vanderk Son.

Nu vel! jeg vil, at det skal tilbringe Natten i dit Kammer, for at see, om du vil vaagne.

Victorine.

O, nei.

Vanderk Son.

Geg beder dig.

Victorine.

Dersom nogen sik det at vide, vilde de gisre Nar af mig.

Vanderk Son.

Hjem kan sige det? Du kan levere mig det igjen i Morgen tidlig.

Victorine.

Det kan De være vis paa! Men — og De —

Vanderk Son.

Har jeg ikke mit Tasseluh? Og du leverer det til mig.

A a

Victo-

Victorine.

Det forstaer sig.

Vanderk Sen.

Til mig allene!

Victorine.

Til hvem ellers?

Vanderk Sen.

Til mig allene!

Victorine.

Ah, det forstaer sig!

Vanderk Sen.

God Mat, Victorine! — Farvel — god Mat —

Til mig allene! allene til mig!

(Han gaaer.)

Ellevte Scene.

Victorine (allene).

Til mig allene! til mig allene! Hvad vil han
sige dermed? Han er i Dag gaenze usædvanlig. Det
er ikke hans Munterhed, hans fri Væsen: han grub-
lede. Dersom det var — Nei —

Tolvte Scene.

Anton. Victorine.

Anton.

De kalde paa dig: de har ringet efter dig en
heel Time.

(Hun gaaer.)

Trettende Scene.

Anton (allene).

Fire eller fem usle fornemme Tjenere foraarsage
større Uleilighed i Huset, end syrretive andre Mennesker!

Nu

Nu saae vi da at see i Morgen — Det vil blive en
artig Stsi — — Har sea nu intet glemt? Nei,
Han puster Lysene ud, og lukker Windues-Skaadderne.)
Nu vil jeg gaae hen og legge mig.

Fjortende Scene.

Anton. Vænderks Tiener.

Anton.

Hvad er der?

Tieneren.

Herren lader sige, at De maatte komme op til
ham af den lille Trappe, forend De gaaer til Sengs.

Anton.

Sa, nu skal jeg komme.

Tieneren.

God Nat, Herr Anton!

Anton.

God Nat! god Nat!

Tredie

Tredie Aft.

Første Scene.

Vanderk Son og hans Tiener

(Komme ind i Morke, sole sig sagte for, aabne vindues-
faæddet, som om Aftenea blev lukket af Anton, for at
vise, at det dages; see sia allevene omkring.)

Vanderk Son er i Rodingot og halvstovler.)

Anden Scene.

Vanderk Son. Tieneren (ligeledes med Stovler paa).

Vanderk Son.

Champagne! gaae hen og luk vinduesstaadderne op!
Nu — Og Nøglerne?

Tieneren.

Jeg har sogt overalt, i Winduet, bag Døren —
jeg har foelt mig for langt med Terngitterverket, men
ikke fundet noget; omsider vaagnede jeg Portneren —

Vanderk Son.

Nu vel?

Tieneren.

Han siger, at Herr Anton har dem.

Vanderk Son.

Men hvorfor har Anton taget disse Nøgler til
sig?

Tieneren.

Det veed jeg ikke.

Van-

Vanderk Son.

Pleier han, at tage Dem til sig?

Tieneren.

Det spurgte jeg ikke om. Vil De, seg skal gaae
herhen igien?

Vanderk Son.

Nei, og vore Heste?

Tieneren.

De staae i Gaarden.

Vanderk Son.

Der, stik disse Pistoler i Hylsteret; men var
dem ikke. Har du hørt nogen røre sig i Huset?

Tieneren.

Nei, alle Mand sove — dog har jeg seet Lys.

Vanderk Son.

Hvor?

Tieneren.

I tredie Etage.

Vanderk Son.

I tredie?

Tieneren.

Ah! det er i Somfrue Victorines Kammer; det
er hendes Lampe.

Vanderk Son.

Victorine — Gaae.

Tieneren.

Hvor skal jeg gaae hen?

Vanderk Son.

Gaae ned i Gaarden; hor: skul Hestene i Vogn-
skuret paa venstre Haand, ved Siden af min Moders
Vogn: for alting ingen Stoi, vi maae ikke vaagne
nogen.

(Tieneren gaaer.)

A a 3

Tre-

Tredie Scene.

Vanderk Son (allene).

Men hvorfor kan Anton have taget disse Nøgler? Hvad skal jeg nu gøre? Vaagne ham — Jeg vil sige ham — at jeg vil ud — Jeg skulle kigge noget — at jeg har noget at forrette — Jeg vil banke paa — Anton! — Jeg hører intet — Anton! (Inerved at banke, men holder tilbage med Slaget) Han vil gøre mig hundrede Spørgsmaale — De gaaer tidlig ud? Hvad kan De have at forrette? De vil ride ud? Bie dog til det bliver Dag. Jeg vil ikke bie — Flye mig Nøglerne — (banke) Anton!

Fierde Scene.

Vanderk Son. Anton (i sit Kammer).

Anton.

Hvem er der?

Vanderk Son.

Han svarede. Anton!

Anton.

Hvem kan det være, som banker saa tidlig?

Vanderk Son.

Det er mig.

Anton.

Ah! nu kommer jeg strax.

Femte

Femte Scene.

Vanderk Son (allene).

Han staer op — Intet kan være mindre usædvanligt. Jeg har at forrette! jeg gaaer ud! jeg gaaer kun et Par Skridt bort, da jeg dog gaaer meget længere. De har Stovler paa? Men Hesten? Men Tieneren? Nu vel! jeg rider et Par Mile bort herfra! min Fader har bedet mig, forrette et Erinde — Hvor dog Forstanden søger de simpleste Aarsager langt borte! Ah, jeg forstaer ikke at lyve.

Siette Scene.

Vanderk Son. Anton.

Anton

(med sin Halsklud i Haanden).

Hvorledes, min Herre? Er det Dem?

Vanderk Son.

Ja. Fly mig Nøglerne til Porten.

Anton.

Nøglerne?

Vanderk Son.

Ja.

Anton.

Nøglerne? Portneren maae have dem.

Vanderk Son.

Han siger, De har dem.

Anton.

Ah, det er sandt! i Aftes — det hukede jeg ikke — det er sandt — Deres Herr Fader har dem.

Aa 4

Ban-

Vanderk Son.

Min Fader? Eh, men hvorfor har han dem?

Anton.

Det maae De spørge ham selv om, det veed jeg ikke.

Vanderk Son.

Han har dem jo ellers ikke.

Anton.

Men De tager meget tidlig ud?

Vanderk Son.

Han maae have have sine Aarsager, hvorfor han har taget Nøglerne til sig.

Anton.

Maafee, disse Tienere, dette Urvslup — Han har maoskee befrygtet Norden, Lystighed, Klammerie — Han vil være den Hørste paa Færde — fort, hvad veed jeg det?

Vanderk Son.

Nu vel, min gode Anton! beviis mig den allers-
største — Nei, beviis mig en ringe Tieneste — jeg
beder dig — Gaae sagte ind i min Faders Værelse:
han har nist lagt Nøglerne paa et eller andet Bord
eller Stoel, og bring mig dem: Tag dig vel i Agt,
at du ikke vaagner ham! Det skulde giøre mig inder-
lig ondt, hvis jeg skulde være Aarsag i, at hans
Søvn blev forstyrret.

Anton.

Hvorfor gaaer De ikke selv ind?

Vanderk Son.

Dersom hon skulde merke dig, saa kan du bedre
give ham en Aarsag, end jeg.

Anton

Anton.

Jeg gaaer. Gaae ikke bort, gaae ikke bort!

Syvende Scene.

Vanderk Son (allene).

Hvor vil du, jeg skal gaae hen? — Nea havde
dog troet, han skulde giort mig flere Spørgsmaale.
Det er en god Mand, den gamle Anton — Han
kunde let forstille sig — Ah, min Fader! min Fa-
der! — Han sover — Han veed ikke — Dette
Kabinet — dette Huus — alt, hvad der falder
mig i Hinen, er mig nu dobbelt kiert — at forlade
alt det for stedse, eller for en lang Tid, det volder en
Smerte, som — Ah, der er han — Himmel —
det er min Fader!

Ottende Scene.

Vanderk Fader (i Sloprok). Vanderk Son.

Vanderk Son.

Ah, min Fader! ah, hvor det gør mig ondt!
Det er Antons Skyld. Jeg sagde ham det forud;
men han har vist giort Alarm; han maae have vaag-
net Dem.

Vanderk Fader.

Nei, jeg var vaagen.

Vanderk Son.

De var vaagen? Uden Tvivl har —

Vanderk Fader.

Du ønsker mig ikke god Morgen?

A a s

Vans

Vanderk Son.

Jeg beder om Forladelse, min Fader! jeg ønsker
Dem af Hiertet god Morgen! Hvorledes har De so-
vet? Deres Helbred —

Vanderk Fader.

Du tager tidlig ud i Dag?

Vanderk Son.

Ga, jeg vilde —

Vanderk Fader.

Der staar Heste nede i Gaarden?

Vanderk Son.

Det ere mine, det er min, og min Tiener.

Vanderk Fader.

Oh, hvor vil du hen saa tidlig?

Vanderk Son.

Jeg sik det Indsald, at ride en Tour — jeg
vilde ride Volden rundt — en Grille, en Særhed,
som paa eengang i Morges faldt mig ind!

Vanderk Fader.

Men allerede i Aftes har du bestilt, at de skulde
holde Hestene færdige. Victorine har hørt det af en
af Staldfolkene, og du havde alt den gang foresat dig,
at tage ud?

Vanderk Son.

Nei, ikke aldeles.

Vanderk Fader.

Jo! Du har noget i Sind, min Son?

Vanderk Son.

Hvad vil De vel, jeg skulde have i Sind?

Vanderk Fader.

Det er mig, som spørger dig derom.

Vans-

Vanderk Son.

Jeg forsikrer Dem, min Fader —

Vanderk Fader.

Hidindtil, min Son! har jeg hverken kifnt Om,
svob eller Usandheder hos dig. Hvis det er sandt,
hvad du siger mig, saa igentag det endnu engang,
og jeg vil troe dig — Dersom det er nogle Marsager,
nogle Daarligheder, som folge med din Alder, nogle
af disse Giekkier, som en Fader kan giette, men al-
drig bør vide. I hvor ondt det end skulde giøre mig,
saal forlanger jeg ikke en Fortroelighed, som maatte
komme os begge til at rodme. Der ere Møglerne, tag
ud. (Sonnen tager dem.) Men, min Son! dersom
det angaaer din, min og din Moders Rolighed —

Vanderk Son.

Ah, min Fader!

Vanderk Fader.

Det er ikke muligt, at der kan være noget Van-
ærende i dit Forehavende?

Vanderk Son.

Ah! langt snarere —

Vanderk Fader.

Oliv ved.

Vanderk Son.

Hvad forlanger De af mig? Ah, min Fader!
De fortalte mig i Gaar, at De er blevet fornærmet,
De var ung, De har duelleret, De kunde endnu giøre
det — Ah, hvor jeg er ulykkelig! jeg føler, at jeg
vil volde Dere's Livs Ulyksalighed — Nei — aldrig
— Hvilen Verdom! — De kan troe mig —
Hvis ikke det Uhæld —

Bans

Vanderk Fader.

Hornærmet? Duelleret? Mit Livs Ulyksalighed?

— Lad os tale lidt sammen, min Søn, og ansee mig ikke for andet, end Ven.

Vanderk Søn.

Dersom det hændte sig, at jeg æfsede en Eed af Dem — Lov mig, i hvad jeg ogsaa siger Dem, at Deres Godhed ikke vil holde mig fra at gisre, hvad jeg bør.

Vanderk Fader.

Dersom det er ret.

Vanderk Søn.

Ret eller ei.

Vanderk Fader.

Eller ei?

Vanderk Søn.

Oliv ikke forskrekket. Jeg har i Gaar Aftes havt en Ordstrid, en Trætte med en Cavallerie-Officer. Vi gik ud; man skilte os ad — Og vi have sat hinauden Stevne i Dag.

Vanderk Fader

(Stotter sig paa Ryggen af en Stoel).

Ah, min Søn!

Vanderk Søn.

Ah, min Fader! det var det jeg besrygtede.

Vanderk Fader

(med Standhaftighed).

Jeg er langt fra, at afholde dig fra at gisre, hvad du bør. (Med Omhed) Du er Soldat: og naar man offentlig har indgaaet en Forbindelse, bør man holde den, hvad det end koste Hornusten, ja selv Maturen.

Van-

Vanderk Son.

Jeg behøver ingen Opmuntning.

Vanderk Fader.

Det troer jeg. Men kan jeg ikke saae noget uds
førstigere at vide om denne Trætte? Hvad der har
givet Anledning til den? Og kort, alt, hvad der er
foregaaet?

Vanderk Son.

Ah! jeg har gjort alt, hvad jeg har kunnen, for
at undgaae Deres Nærørelse.

Vanderk Fader.

Bolder den dig Bedrovelse?

Vanderk Son.

Ak! aldrig, aldrig har jeg haft større Træng til
en Ven, og fornemmelig til Dem.

Vanderk Fader,

Kort, du har haft Trætte?

Vanderk Son.

Historien er ikke lang. Den Regn, der saldt i
Aftes, nødte mig til at gaae ind paa et Kaffehus.
Jeg spillede et Partie Skak. Jeg hørte En nogle
Skridt fra mig tale med Varme; han fortalte noget,
jeg veed ikke selv, hvad, om sin Fader, om en Kib-
mand, om Discompto, om Verxeler — men jeg er
vis paa, at jeg meget tydelig hørte: "Ja, alle disse
Kibmænd, disse Handelsmænd ere Skelmer, Kieltrin-
ger." Jeg vendte mig om, og saae paa ham. Han,
uden at bryde sig derom, uden ringeste Opmerksomhed,
igentog den samme Tale. Jeg stod op, og hviskede
ham i Øret, at det var kun en nedrig Karl, som kunde
sige slikt. Vi gik ud, og man stilte os ad.

Van-

Vanderk Fader.

Tillad mig, at sige dig, min Son —

Vanderk Son.

Ah, min Fader! jeg føler alle de Behriedelser, De kan giøre mig. Denne Officer kan maaſkee have været i et fortredeligt Lune — det, han sagde, kom mig ikke ved — naar man figer, hele Verden, nævner man ingen i Særdeleshed — maaſkee han endog ikke gjorde andet, end fortalte, hvad andre havde fortalt ham; det er just det, der bedrøver, der nager mig. Jeg lider dersor, nu, jeg er kommen til mig selv. Jeg maaſe søge at dræbe et Menneske, som maaſkee ikke har Uret. I midlertid troer jeg, at han har sagt det, fordi jeg var nærværende.

Vanderk Fader.

Du ønsker det. Kiender han dig?

Vanderk Son.

Jeg kiender ham ikke.

Vanderk Fader.

Og du ypper Trætte? Jeg kan ikke foreskrive dig noget.

Vanderk Son.

Giv Dem tilfreds, min Fader!

Vanderk Fader.

Ah, min Son! hvorsor tænkte du ikke paa, at du har en Fader? Jeg tænker saa tidt paa, jeg har en Son.

Vanderk Son.

Det er just, fordi jeg tænkte derpaa.

Vanderk Fader

Cesterat have draget et dybt Suk.

Hvad er det for en Raarde, du der har?

Van-

Vanderk Søn.

Jeg har mine Pistoler.

Vanderk Fader.

Dine Pistoler? En Adelsmands Vaaben er hans
Kaarde.

Vanderk Søn.

Han har selv valgt.

Vanderk Fader.

O, hvilken Uvished, hvilken Sorg vilde du ikke i
Dag voldt din Moder og mig!

Vanderk Søn.

Det havde jeg alledede sørget for.

Vanderk Fader.

Hvorledes?

Vanderk Søn.

Jeg havde efterladt et Brev paa mit Bord, med
Udskrift til Dem. Victorine skulde have givet Dem
det.

Vanderk Fader.

Har du fortroet dig til Victorine?

Vanderk Søn.

Nei; men hun skulde lægge noget paa mit Bord,
og saa maatte hun have set det.

Vanderk Fader.

Og hvad Anstalter har du fået mod Lovenes rets-
færdige Strenghed?

Vanderk Søn.

Flugten.

Vanderk Fader.

Gaae op paa dit Kammer, og hent mig dette
Brev; jeg skal skrive for din Sikkerheds Skyld, hvis
Himlen

Himlen bevarer dig, — Ah! kan man anraabe den
for en Morder! og maaſkee for to!

Vanderk Fader.

Jeg Ulyksalige!

Vanderk Fader.

Gaae ind til din Moder, siger hende — Nei,
det er bedre, at det er tolv timer endnu, hun ikke har
seet dig. Ah, Himmel.

(Sonnen gaaer.)

Niende Scene.

Vanderk Fader (allene).

Ulykselige! hvor man bør lidet regne paa den
nærværende Lykke! Da jeg lagde mig, var jeg den
roligste, den lykseligste Fader, og nu — (Han sætter
sig ved sit Skriverbord, og Skriver.) Anton! jeg kan ikke
have for megen Tid til — (Anton kommer.) Ah, kun
at jeg saaer ham at see igien! (Skriver) Dersom hans
Blod flod for hans Konge, eller hans Fædreneland —
men — —

Tiende Scene.

Vanderk Fader. Anton.

Anton.

Hvad vil De?

Vanderk Fader.

Hvad jeg vil? Ah, at han maae leve!

Anton.

Herre!

Vanderk Fader.

Jeg hørte dig ikke komme ind.

Anton.

Anton.

De kaldte paa mig.

Vanderk Fader.

Anton! jeg kiender din Lavshed, din Hengivenhed for mig og min Son. Han tager ud, for at duellere.

Anton.

Med hvem? Jeg skal —

Vanderk Fader.

Det er forgives.

Anton.

Hete Naboelauget vil forsøvare ham; — jeg skal vaagne —

Vanderk Fader.

Nei, det er ikke —

Anton.

De skal for dræbe mig, førend —

Vanderk Fader.

Tie! han er her endnu. Der er han. Lad os være allene.

(Anton gaaer.)

Tiende Scene.

Vanderk Fader. Vanderk Son.

Vanderk Sen.

Jeg vil læse det for Dem.

Vanderk Fader.

Nei, giv mig det. Hvilken Ven tager du? Tid den og Stedet?

Vanderk Son.

At jeg vilde tage saa tidlig ud, var allene for at holde mit Ord. Jeg befrygtede, at den Tummel, her

bliver i Dag, skulde hindre mig i at komme bort.
Ah! hvor har jeg ikke ønsket, at kunne opsette det een
Dag!

Vanderk Fader.

Nu vel?

Vanderk Son.

Klokken mod Tre i Estermiddag; vi have sat hin-
anden Stegne bag Volden.

Vanderk Fader.

Og du kunde ikke blive hjemme fra nu og til i
Estermiddag?

Vanderk Son.

Ah, forestil Dem, min Fader —

Vanderk Fader.

Du har Ret: jeg tænkte ikke derpaa. See, her
har du nogle Breve til Calais og Engelund; du skal
faae Forspandsheste. Gid du havde dem nødige!

Vanderk Son.

Min Fader?

Vanderk Fader.

Ah, min Son! man begynder at røre sig i Hus-
set. Farvel!

Vanderk Son.

Farvel, min Fader! Omsavn paa mine Begne —

(Faderen stoder ham fra sig med Omhed, og om-
favner ham ikke. Sonnen gør nogle Skridt,
vender sig om igjen, og strækker sine Arme
mod Faderen, som ved Tegn viser, at han
skal gaae.)

Tolvte

Tolvte Scene.

Vanderk Fader (allene).

Ah, min Son! træde Fornuften, Naturen og Lovene under Hodder! Ulyksalige Kordom! grusomme Misbrug af Ven! du har ikke kundet faae din Tilværelse, uden i de meest barbariske Tider: du kunde ikke bestaae, uden hos en forsængelig og af sig selv opblaest Nation, uden blandt et Folk, hvor hver enkelt Mand regner sin Person for alt, og sit Fædreland og Slegtingne for intet. Og, I vise, men utilstrekkelige Love! I have ønsket, at læge et Vaand paa Ven; I have adlet Echafottet; Eders Strenghed har tient til at hunderslise en ørekier Mands Herte imellem Skindsel og Rettersted. Ah, min Son!

Trettende Scene.

Vanderk Fader. Anton.

Anton.

De har ladet ham tage aften?

Vanderk Fader.

At man ikke merker det ringeste i Huset!

Anton.

Fruen er alt oppe; og om han nu gik ind til hende?

Vanderk Fader.

Han er borte. O, Himmel! Kom med! jeg vil klæde mig.

(De gaae.)

Tier-

Fierde Aft.

Første Scene.

Victorine (allene).

Seg søger ham overalt; hvor er han bleven af? Det gaaer over min Forstand. Han bliver aldrig færdig. Han er ikke paaklædt. Ah, hvor det fortryder mig — at jeg besattede mig med hans Uhr! Jeg har seet ham hele Natten, hvorkedes han sagde: Til mig allene! til mig allene! Han er taget meget tidlig ud, og til Hest? Men om det var denne Trætte: og om det var sandt, at han var taget hen — — Ah! jeg har en Ahnelse. Men hvad novede jeg ved at tale derom? jeg vil gaae og sige det til Herren. Jeg tor vædde paa, at der var den Tiener, som i Aftes faldt i Sovn her — han havde et høsligt Ansigt: han har vist sat ham Stevne. Ah!

Anden Scene.

Vanderk Fader. Victorine.

Victorine.

Man er meget urolig, Herre — — True Marsqvisen siger: Er min Neveu paaklædt? Lad ham det vide! Er han færdig? Hvorsor har jeg ikke seet ham? Hvorsor kommer han ikke?

Van-

Vanderk Fader.

Min Son?

Victorine.

Ga. Jeg har spurgt om ham, jeg har ladet lede efter ham: jeg ved hverken om han er gaaet ud, eller ej; men jeg har ikke funnet finde ham.

Vanderk Fader.

Han er gaaet ud.

Victorine.

Herren ved altsaa, at han er ude?

Vanderk Fader.

Ga, jeg ved det. See, om de alle ere færdige: hvad mig angaaer, da er jeg det. Hvor er din Fader?

Victorine

(gør et Skridt, men kommer tilbage).

Har Herren seet den Tiener, som i Gaar vilde tale med Dem, eller Deres Son?

Vanderk Fader.

En Tiener? Han var til mig; jeg har sat hans Herre Stegne i Dag; det var vel, at du huskede mig derpaa.

Victorine sagde.

Saa kan det dog ikke være det. Desto bedre, siden Herren ved, hvor han er.

Vanderk Fader.

See ad, hvor din Fader er.

Victorine.

Jeg løber.

Tredie Scene.

Vanderk Fader (allene).

Midt i den tilstadeligste Glæde — — Anton kommer ikke — — Jeg saae alle menneskelige Elendiahe, der for mine Dine. Jeg var besavet paa dem. Selv Døden — — Men dette — — Ha! hvad skal jeg sige? — Ah, Himmel!

Fierde Scene.

Vanderk Fader. Marqvisen.

Vanderk Fader

Cesterat have paataget sig en munter Mine).

Nu vel, Søster! kan jeg om sider overgive mig til den Fornsielse, at see dig igien?

Marqvisen.

Jeg er meget opbragt, min Broder! Du kan siende siden, om du vil.

Vanderk Fader.

Jeg har aldeles Varsag til at være vred paa dig.

Marqvisen.

Og jeg paa din Son.

Vanderk Fader.

Jeg troede, at Blodets Rettigheder ikke tillod disse Skaanseler, og at en Broder —

Marqvisen.

Og jeg, at en Søster, som jeg, fortiner nogen Agtelse.

Vanderk Fader.

Hvordan? Har man paa nogen Maade fornær, met dig?

Marqui-

Marqvisen.

Ja, tilforladelig!

Vanderk Fader.

Hvem?

Marqvisen.

Din Son?

Vanderk Fader.

Min Son? Og naar kan han have forseet sig
imod dig?

Marqvisen.

I dette Hieblik.

Vanderk Fader.

I dette Hieblik?

Marqvisen.

Ja, min Broder! i dette Hieblik. Det er meget
besynderligt, at min Neveu, som i Dag skal være
min Kavaleer, ikke er her, og at han tager ud.

Vanderk Fader.

Han er taget ud i et uopsetteligt Verinde.

Marqvisen.

Uopsetteligt? Uopsetteligt? Din Koldfindighed
dræber mig. Man skal klasse mig ham levende eller
død: det er ham, der skal give mig sin Arm.

Vanderk Fader.

Jeg tænker, at give dig Armen, om det gisres
nødig.

Marqvisen.

Du? Nu vel! jeg er tilfreds dermed; du vil
hævise mig Ere. Nu da, min Broder! lad os tale
fornuftig. Der er ingen Ting, jeg jo har optænkt
for min Neveu, end্স্বigt det er uartigt af ham, at
være gaaet ud. Der er nær ved mit Slot — eller

rettere, dit, og jeg takker dig dersor — der er et vist
Lehn, som man har beroet vor Familie i Aaret 1574,
men det er ikke mere tilkøbs.

Vanderk Fader.

Bel! lad saa være.

Marqvisen.

Det er en Feil; men det er fortredeligt.

Vanderk Fader.

Kan vel være. Lad os gaae til Sels — —

Marqvisen.

Vi have Tid nok endnu. — Man maae lade de
store Kirkevinduer i Kapellet opmale. Det sætter dig
i Forundring?

Vanderk Fader.

Det kan vi siden tale om.

Marqvisen.

Baabnenet er — —

Vanderk Fader.

Du reiser jo ikke i Dag, min Søster?

Marqvisen.

Nei, visselig ikke.

Vanderk Fader.

Nu vel, saa kan vi tale derom i Morgen.

Marqvisen.

Det er fordi jeg i Nat har udtaenktaa meget
for din Son; jeg har udtaenktaa forunderlige Ting; thi
han er elskvaerdig, han er allerkiereste. Vi har i Pro-
vanden en af de rigeste Arvinger, det er Cramont
Galliere de la Tour d'Agon; du kiender hende, hun
er endog i Slægt med din Kone; hende skal din Son
ægte; jeg tager det paa mig; du maae ikke lade dig

see

see der; jeg vil bringe det i Forstag, jeg vil giote
ham bort: han gaaer til Armeen, og jeg bliver hos
hans Kone, hos min Niece, og jeg skal opdrage hans
Børn.

Vanderk Fader.

Men, min Søster —

Marquisen.

De ere jo dine, min Broder!

Vanderk Fader.

Lad os gaae ind i Salen; man bier uben Trivsl
paa os.

Seimte Scene.

De Forrige. Anton.

Vanderk Fader

(til Anton, som kommer ind).

Oliv her, Anton!

Marquisen

(i det hun gaaer).

Jeg seer, at der er lykkeligt, men allerlykkeligst
for min Neveu, at jeg er kommen her. Du, min
Broder! har tabt al Tanke om Adel og Hoihed. Han-
delen snerper Sielen sammen, min Broder! Det kiere
Barn! det gode Barn! jeg elsker ham af mit inderste
Hjerte.

Siette Scene.

Anton (allene).

Ga, min Beslutning er satte. Hvorledes? Maa-
ske en Elendig, en Nar — —

Syvende Scene.

Anton. Victorine.

Anton.

Hvad spørger du om?

Victorine.

Sæg kom ind —

Anton.

Sæg kan slet ikke lide det; altid i Hælene paa mig! det er meget forunderligt. Denne Nysgierrighed! denne Nysgierrighed! — det er maaske det sidste Maad, jeg i mine Dage giver dig — men Nysgierrighed hos et ungt Fruentimmer kan ikke andet end lede hende til Ondt.

Victorine.

Så, men — jeg kom, for at sige Dem —

Anton.

Gaae din Bei, gaae! hør: vær klog, vær altid ansændig, saa kan du aldrig komme til at lide Mangsel!

Victorine (sagte).

Hvad vil alt dette sige?

Ottende Scene.

De Forrige. Vanderk Fader.

Vanderk Fader.

Gaae, Victorine! lad os være allene, og luk Døren.

Niende

Niende Scene.

Vanderk Fader. Anton.

Vanderk Fader.

Har du sagt til Haandlægen, at han ikke maae
gaae bort?

Anton.

Nei.

Vanderk Fader.

Nei?

Anton.

Nei, nei!

Vanderk Fader.

Hvorfor?

Anton.

Hvorfor? Fordi at Deres Son skal ikke duellere!

Vanderk Fader.

Hvad vil det sige?

Anton.

Herre! Herre! en Adelsmand, en Militær, en Dievel, var det ogsaa en Kommandeur: det maae være hvem det vil; men han skal ikke duellere, siger jeg Dem; det kan ikke være andet, end en Morder, som har væltet sig ind paa ham, og tænker at dræbe ham; men han skal ikke dræbe ham.

Vanderk Fader.

Anton —

Anton.

Nei, Herre! han skal ikke dræbe ham, det har jeg sørget for. Jeg veed, hvad Vel han kommer, jeg skal oppebie ham, jeg skal angribe ham, han vil angribe mig, jeg dræber ham, eller han mig; hvis han dræ-

dræber mig, vil han være mere forlegen, end jeg; dræber jeg ham, saa anbefaler jeg Dem min Datter, Herre! I øvrigt har jeg ikke nödig at anbefale hende til Dem.

Vanderk Fader.

Hvad du der siger, Anton, er overflodig, og aldrig — —

Anton.

Deres Pistoler, Deres Pistoler! De har seet mig, seet mig for længe siden paa Skibet. Hvad ligger der Lav paa? For Pokker! hvad Tapperhed angaaer, behøver man kun at være Mand, og at have Vaaben.

Vanderk Fader.

Oh, men Anton — —

Anton.

Min Herre — Ah, min kære Herre! et ungt Menneske, som giver det bedste Haab — min Datter havde nok sagt mig det, og denne Dags Stoi og Tummel, Bryllupet, og alle disse Mennesker. Strax paa Dieblíkket — — Moglerne til Pakkammeret — jeg havde nær taget dem med. (leverer Moglerne til Vanderk Fader.) Ah! jeg er færdig at blive forrykt derover. O, Gud!

Vanderk Fader.

Han sonderriver mit Herte. Hør mig, Anton! jeg befaler dig, at høre mig.

Anton.

Herre —

Vanderk Fader.

Anton! troer du, jeg ikke elsker min Son ligesaa meget, som du?

Anton.

Anton.

Men just dersor — De vil tage Deres Død der-over.

Vanderk Fader.

Nei.

Anton.

O, Himmel!

Vanderk Fader.

Anton! du er fra dig selv; jeg forstaer mig slet ikke paa dig i Dag. Hør mig.

Anton.

Herre —

Vanderk Fader.

Hør mig! siger jeg dig. Kald din hele Fornuft tilbage: jeg trænger til den. Hør med Opmerksamhed paa, hvad jeg vil betroe dig. Der kunde komme no-gen, og saa kan jeg ikke mere komme til at tale med dig. Troer du, min ærlige Anton! troer du, min gamle Stalbroder! at jeg er soleslos? Er det ikke, min Søn? Er det ikke ham, som i Fremtiden skal legge Grundvold til min Alderdoms Lykke? Og min Kone — ah! hvilken Sorg! hendes svage Helsbred — men der er ingen Redning; den Kordom, som plager vores Nation, gør hans Ulykke uundgaaelig.

Anton.

Men kunde De ikke bilægge denne Sag?

Vanderk Fader.

Bilægge den? Du kiender ikke alle de Hindrin-
ger, Vren legger i Veien; hvor finde hans Veders-
part? Hvor nu saae sat paa ham? Er det paa
Balpladsen, hvor deslige Sager bilægges? Ah! stri-
der

der det ikke saavel imod Søderne, som imod Lovene, at jeg lader mig merke med, at jeg er underrettet derom? — Og dersom min Son havde taget det i Bestrængning, havde givet ester: om denne gruelige Sag var blevet bilagt: hvor mange vilde der ikke have flydt af denne for ham i Fremtiden? Der var ingen maa-delig Person, ingen Stympere, som jo vilde søge at punre ham; han maatte have ti lykkelige Affairer, for at faae denne alemt. Den er affyelig i alle Dele; thi han har Uret.

Anton.

Han har Uret?

Vanderk Fader.

En Ubesindighed —

Anton.

En Ubesindighed?

Vanderk Fader.

Ga! men lad os ikke spilde Tiden med unyttige Undersøgelser. Anton!

Anton.

Herre.

Vanderk Fader.

Efterkom til Punkt og Priske, hvad jeg nu vil sige dig.

Anton.

Ga, Herre!

Vanderk Fader.

Overtræd ikke mine Besalinger paa nogen Maade; betænk, at det gielder min Sons og min Ere: det er at sige dig, alting.

Anton.

Anton.

O, Himmel!

Vaderk Fader.

Jeg kan kun fortroe mig til dig, og jeg sætter
 min Liid til din Alder, din Erfarenhed, og jeg kan
 lægge til, dit Vensteb. Findind dig paa det Sted,
 hvor de skal møde hinanden; forklæd dig paa en Maade,
 at du ikke bliver kiendt; hold dig saa langt tilbage,
 som du kan; bliv ikke, isald det er mueligt, paa no-
 gen Maade kiendt. Dersom min Son har den grum-
 me Lykke, at dræbs sin Modstander, lad dig da see:
 han vil være fortumlet i Hovedet, vil være ude af sig
 selv, han vil være ganske forvirret, drag da Omsorg for
 ham, henvend al din Opmerksomhed paa ham, vaag
 over hans Undvigelse, giv ham din Hest, gør, hvad
 han siger dig, gør, hvad Klogstab byder dig; naar
 han da er borte, anvend saa strax al din Omsorg for
 hans Modstander: dersom han endnu skulde leve, saa
 bemægtige dig hans sidste Dieblik, giv ham al den mues-
 lige Hjelp, som Menneskeligheden kræver, og forson,
 saa meget det staer til dig, den Misgierning, jeg har
 Deel i, eftersom — eftersom — grusomme Ere! — —
 Men, Anton! dersom Himmelnen straffer mig saa me-
 get, som jeg fortiner, dersom den kalder min Son —
 jeg er Fader, og jeg frygter for mine første Bevægels-
 ser — jeg er Fader — og denne Fest, dette Bryllup
 — — min Kone — hendes Helsbred — jeg selv — —
 skynd dig da herhid — — men saasom din Nærve-
 relse vil sige mig for meget derom, hav da den Op-
 merksomhed, hør du, hav den for mig, jeg bønsfalder
 dig

dig derom: Gaae tre Slag paa Porten i Baggaarden, tre tydelige Slag: indfind dig derpaa her, herinde i dette Kabinet; du maae ikke tale til noget Menneske; mine Heste skal være forspende, og vi ville strax føre derhen.

Anton.

Men, min Herre —

Vanderk Fader.

Der er nogen, og det er hans Moder.

Tiende Scene.

De Forrige. Frue Vanderk.

Frue Vanderk.

Ah, bedste Ven! vi ere alle færdige. Her ere Dine Hænder. Anton — ih, hvor du seer ud! Du burde nok have taget din sorte Klædning paa i Dag, og ret pyntet dig paa min Datters Bryllupsdag, det kan jeg ikke tilgive dig.

Anton.

Det volder — Frue — jeg skal i Forretning — ja, ja — Frue — —

Vanderk Fader.

Gaae, gaae, Anton! gisr, som jeg har sagt dig.

Anton.

Ga, Herre!

Vanderk Fader.

Glem intet!

Anton.

Nei, Herre!

Frue

Frue Vanderk.

Anton!

Anton.

Frue.

Frue Vanderk.

O, hvis du seer min Son, sig ham, jeg beder
dig, at han ikke bier for länge.

Vanderk Fader.

Gaae, Anton! gaae!

(Anton og Vanderk see paa hinanden. Anton
gaaer.)

Ellevte Scene.

Vanderk Fader. Frue Vanderk.

Frue Vanderk.

Anton seer saa forvildet ud.

Vanderk Fader.

Alt dette gør ham varm, og forvirrer ham.

Frue Vanderk.

Gratuleer mig, bedste Ven! det er mere end to
Aar siden jeg befandt mig saa vel — — Min Da-
tter — min Svigersøn — den hele Familie er saa
agtvaerdig, saa retskaffen — Præsidenten er sindig, som
Lovene. Men, min Ven! jeg har en Bebreidelse at
giøre Dig, og Din Søster har Net: Du giver Din Son
i Dag at forrette, Du sender ham, jeg veed ikke, hvor-
hen; Du veed det selv bedst; han maae imidlertid være
langt borte; thi jeg er vis paa, at han ikke forlyster
sig; og naar han kommer tilbage, kan han ikke engang
komme til os. Victorine har fortalt min Datter, at
han ikke er paaklædt, og at han har sat sig til Hest.

C c

Van-

Vanderk Fader

(Stager hende med Hmhed ved Haanden).

Lad mig drage mit Veir lidt, og tillad mig ikke
at tænke uden paa din Hornsielse. Din Helbred vol-
der mig den største Glæde. Vi behøve ogsaa disse vore
Kræfter. Gienvordigheder ere os saa nær, den største
Lyksalighed er saa lidet varig, saa lidet — — Lad
dem ikke bie paa os; man bor i det mindste finde os
hos Selskabet — der have vi det.

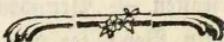
Tolvte Scene.

De Forrige. Sophie. Præsidenten.

Marqvisen (i Baggrunden).

Vanderk Fader.

Afsted, sionne Ungdom! Frue! vi have ogsaa
voret saaledes. Mine Børn! gid I opleve en Dag,
som denne, (sagte) men glædeligere!

Femte

Sexte Aft.

Første Scene.

Victorine (allene).

Herr Anton! Herr Anton! Herr Anton! Hushovmesteren, Folkene, Kontorbetientene, alle Mennesker kalde paa Herr Anton. Jeg skal sørge for altting. Min Fader er meget forunderlig; jeg leder efter ham all' vegne, og ingensteds finder jeg ham. Her har aldrig været saa mange Fremmede, og aldrig — Nu? — Hvordan? — Hæ? — Anton! Anton! Nu vel, lad dem kalde. Denne Høitidelighed, som jeg troede, skulle blevet saa munter, store Gud! hvor den er bedrovelig! — Men han, at han ikke har indfundet sig ved sin Søsters Bryllup — Og saa paa den anden Side min Fader, med sine Formaninger: "Vær klog! vær klog! og du kan aldrig komme til at lide Mangel!" — hvor er han gaaet hen? Jeg — —

Alden Scene.

Desparville Fader. Victorine.

Desparville Fader.

Kan jeg gaae ind, Hømsue?

Victorine.

De hører nok til Brylluppet, min Herre? Behag at trine ind i Salen?

Ec 2

Des-

Desparville Fader.

Nei, jeg gør ikke, Jomfru! nei, jeg gør ikke.

Victorine.

Ah, min Herre! siden De ikke hører dertil, hvad
kan De — —

Desparville Fader.

Jeg kommer, for at tale med Herr Vanderk.

Victorine.

Hvilken af dem?

Desparville Fader.

Ih, Kibmanden! Ere der to Kibmænd af
Hette Navn? Det er ham, som her boer.

Victorine.

Ah, min Herre! hvilken Forvirring! Jeg for-
sikrer Dem, at jeg ikke veed, hvorledes Herren midt i
alt dette kan tale med Dem; og de vare allerede til
Bords nu, hvis de ikke ventede efter En, som lader
hie meget længe paa sig.

Desparville Fader.

Herr Vanderk, Jomfru! har bestilt mig herhid
i Dag ved dette Klokkeslet.

Victorine.

Saa har han vist ikke tækt paa denne Sværm —

Desparville Fader.

Ikke tækt derpaa! ikke tækt derpaa! og han
har ladt mig det vide i Gaar Aftes?

Victorine.

Sa, saa vil jeg gaae ind, isald jeg kan komme
ham i Tale; thi han taler snart med En, snart med
en Anden. Jeg skal sige — — Hvad behager De, jeg
skal sige til ham?

Desparville Fader.

Siiig, at der er En, som vil tale med ham, at
det er En, som han har bestilt hid ved dette Klokk-
slet, i Følge et Brev, han har faaet — — ssi til
— Nei — sig ham alleneste det.

Victo-

Victorine.

Jeg gaaer da — — En — — Men, min Herre! om Forladelse, at jeg svørger om Deres Navn?

Desparville Fader.

Han klander kun lidet til det. Siig i ovrigt, at det er Herr Desparville — at det er den Tiener's Herre, som — —

Victorine.

Ah, nu veed jeg det! en Karl, som havde et Ansigt — som saae ud — i Gaar Aftes — Nu vil jeg gaae ind.

Tredie Scene.

Desparville Fader (allene).

Hvilken Hob Svar! For Dievlen! alle disse Ting stode artig sammen for mig! Denne Mand skal justement givte sin Datter i Dag, den Dag, den samme Dag, jeg har noget at tale med ham om; det er med Billie giort, ja, det er med Billie giort, for min Skyld, for mig; slige Ting hændes kun mig allene. Pokker fare efter Born! Jeg vil ikke bryde mig mere om nogen Ting, jeg vil drage tilbage til min Provinds. "Men, min Fader! min Fader!" — men, min Son! gaae til Hekkenfeldt! jeg har havt min Tid, pas du nu din. Ah, det er formodentlig min Mand — endnu vil jeg udholde et Aflag.

Fierde Scene.

Vanderk Fader. Desparville Fader.

En Tiener.

Desparville Fader.

Min Herre! det gior mig ondt, jeg skal gisre Dem Uleilighed. Jeg veed alt, hvad der vederfares Dem. De givter Deres Datter i Dag, De har Selstab; men kun eet Ord, eet Ord.

Vanderk Fader.

Det gisr mig ondt, min Herre! at jeg ikke har
bestilt Dem til et mere bestemt Klokkeslet. Man har
maaske ladet Dem vente. Jeg sagde, Kloken Tre,
og nu er den Tre og sexten Minuter. Behag at sidde,
min Herre!

Desparville Fader.

Nej, lad os tale staende; jeg skal snart være færs-
dig. Min Herre! jeg troer, at Handen forfolger mig.
Jeg har paa nogen Tid trængt til Penge, og endnu
mere siden i Gaar formedelst en meget trængende Oms-
tændighed, og som jeg ikke kan sige. Jeg har her en
Bøgel, som er god, fortæsselig: den er, som I Kibb-
mend kalde det, saa god som rede Penge; men naar
den skal betales, ved ikke jeg; de har Usoer og Usan-
cer, Talemaader, som jeg ikke forstaer. Jeg har
poret hos adskillige af Deres Medbrødre, som ere
nogle Zypder, Arabere — forlad mig disse Ord — ja,
ret Arabere. De forlangte betydelige Renter af mig,
fordi de saae, jeg trængte. Andre aflagg mig det reent.
Kan De gieette, hvorfor en Mand i Gaar nægtede mig det?

Vanderk Fader.

Nej, min Herre!

Desparville Fader.

Hordi dette Haand er blaat, og ikke rodt. De
tænker dog vel ikke ogsaa saaledes?

Vanderk Fader.

Stikkelige Folk, min Herre! behøve ikke uden des-
res Medmenneskers Retskaffenhed, og ikke, hvad de
tænke om dem.

Desparville Fader.

Hvad De der siger, er rigtig: og dersom alle
tænkte som De, vilde hele Verden kun være een Kas-
mille. Men ja vil ikke opholde Dem. Kan De dis-
concre mig min Bøgel, eller ikke?

Vanderk Fader.

Maae jeg see den?

Desparville Fader.

Der er den. (Medens Vanderk Fader læser) Jeg vil betale alt, hvad der gisres nødig. Jeg veed, at der ere visse Rettigheder: var det end en Quartprocent? var det end — — Jeg trænger til Penge,

Vanderk Fader (ringer).

Min Herre! jeg skal strax udbetale Dem den.

Desparville Fader.

Strax?

Vanderk Fader.

Ja, min Herre!

Desparville Fader.

Strax? Tag, tag, min Herre! Ah, hvilken en Tieneste, De beviser mig! Tag, tag, min Herre!
(Tieneren kommer ind.)

Vanderk Fader.

Gaae ned til min Kasserer, og bring mig Beløbet af denne Vexel, 600 Rdcr.

Desparville Fader.

Lad fradrage, min Herre! Rabatten, Contoen,
eller — —

Vanderk Fader.

Nei, min Herre! jeg tager ingen Disconto; det er ikke min Handel, og jeg tilhaaer Dem det med Forngielse, denne Tieneste koste mig slet intet. Deres Vexel kommer fra Cadix: den er en skriftlig Anviising for mig: den vil være mig saa god som rede Penge.

Desparville Fader.

Det kan man kalde Høflighed, min Herre! det kan man kalde Høflighed; De veed ikke, hvor vigtig en Tieneste, De beviser mig.

Vanderk Fader.

Jeg ønsker, den maae være betydelig.

Desparville Fader.

Ah, min Herre! min Herre! hvor De er lykkelig, De har kun en Datter!

Vanderk Fader.

Jeg haaber, jeg har en Son.

Desparville Fader.

En Son? Men han er ganske vist ved Handelen, i en rolig Stand — Min, min staer i Dienesken! er han ikke i dette Dicblit, jeg staer her og taler med Dem, i Færd med at duellere?

Vanderk Fader.

Duellere?

Desparville Fader.

Ja, min Herre! duellere! Et andet ung Menske, en lille Vovehals, har sogt Trette med ham paa et Kaffehuus, jeg veed ikke, hvorledes, eller hvors for: han veed det ikke selv.

Vanderk Fader.

Hvor jeg beklager Dem! og hvor billig er Deres Frygt ikke!

Desparville Fader.

Frygt? Jeg frygter ikke for noget. Min Son er kiek; han flægter mig paa, og han er behændig, meget behændig; han er saa vis paa sit Skud, at han paa tyve Skridt flækker en Kugle i to Stykker paa Eggens af en Kniv. Men han maae tage Flugten, det er Ulykken, det er en helsiz Sag; De forstaer mig nok. Jeg slaaer min Lid til Dem; De har vundet mit Hjerte.

Vanderk Fader.

Det er meget smigrende for mig. (Man slaaer et Slag paa Porten) Det smigrer mig, at De — — (Det andet Slag.)

Desparville Fader.

Det er intet. Man banker paa Deres Port.

(Det tredie Slag.)

Vanderk Fader.

Ah, min Herre! alle Hædre ere ikke ulykkelige.

Desparville Fader.

De saer dog ikke ondi?

Bans

Vanderk Fader.

Nei, min Herre! (Tieneren kommer ind med de 600 Adr.) Ah, der er Deres Summa. Neis, min Herre! De har ingen Tid at spilde.

Desparville Fader.

Ah, min Herre! hvor jeg er Dem forbunden! (Gaaer nogle Skridt, men kommer tilbage.) Min Herre! vil De ikke endnu legge en Tieneste til den, De beviser mig? Skulde De ikke have Guld? Thi jeg vil give min Son —

Vanderk Fader.

Ja, min Herre!

Desparville Fader.

Inden jeg sit samlet nogle Louisdorer, vilde jeg spilde megen Tid.

Vanderk Fader (til Tienoren).

Bring Poserne ned igien. See der, min Herre! fire Tutter, hver med fem og tive Louisdorer; de ere forseglede, og rigtig talte.

Desparville Fader.

Ah, min Herre! hvor er jeg Dem ikke forbunden!

Vanderk Fader.

Neis, min Herre! Forlad, at jeg ikke folger Dem.

Desparville Fader.

Oliv, bliv, min Herre! jeg beder Dem. De har Forretninger. Ah, hvilken brav, honest Mand! Oliv, bliv, min Herre! Mit Oliv er til Deres Tjeneste. Oliv! jeg beder Dem. Ah, hvilken honest Mand! (Han gaaer.)

Femte Scene.

Vanderk Fader (allene).

Min Son er død — — Her saae jeg ham — og jeg omfavnede ham ikke — Ah, Himmel! Anton bier noget lenge — — Hvilkens Smerte forberedte hans Fødsel mig! hvilken Sorg for hans Morder!

Siette Scene.

Vanderk Fader. Nogle Musikantere.
(Karle, som bærer Bass'er og Kontrabasser.)

En Musikant.

Min Herre! er det her — —

Vanderk Fader.

Hvad godt? O, Himmel!

(Seer dem, forstrækkes, og falder om i en Lænestoel.)

En Musikant.

Man har sagt os, vi skalde sætte vore Instrumenter herind, og vi vilde — —

Syttende Scene.

De Forrige. Anton.

Anton

(kommer og stoder dem ud).

Saa sæt jeres Musik Fanden i Bold! Er Huset ikke stort nok?

En Musikant.

Vi vilde — vi vilde —

Ottende Scene.

Vanderk Fader. Anton.

Vanderk Fader.

Nu vel?

Anton.

O, Herre! alle begge — — jeg var meget langt horte, men jeg saae, jeg saae — — Ah, Herre!

Vanderk Fader.

Min Son?

Anton.

Ga, de reed hinanden i Msde, saa Hestene var færdige at styrte. Officeren skød først, derefter Deres Son; Officeren faldt strax, han holdt først; derefter, Herre! ah, min kære Herre! derefter gik Hestene fra hverandre — — jeg løb — jeg — jeg —

Ban-

Vanderk Fader.

See, om Hestene ere forspende. Geed dem,
kiøre til Baaporten. Lad mig det vide; lad os hæste
derhen. Maaskee er han blot sadret.

Niende Scene.

De Forrige. Victorine.

Anton

Dod! dod! Jeg var seet Hatten flyve af hans
Hoved — dod!

Victorine.

Dod? Hans Hat? Hatten? Hvis Hat? Dod?
Ah, min Fader!

Vanderk Fader.

Hvad vil du, Victorine?

Anton.

Gaae strax ind.

Vanderk Fader.

Lad hende blive. Gaae, Anton! gør, hvad jeg
siger dig. Hvad vil du, Victorine?

Tiende Scene.

Vanderk Fader. Victorine.

Victorine.

Jeg kom, for at spørge, om man kunde rette an;
og saa mødte jeg en Herre, som sagde, at De havde
ondt.

Vanderk Fader.

Nei, jeg har ikke ondt. Hvor er Selskabet?

Victorine.

Der bliver nu aurettet.

Vanderk Fader.

See at du kan komme til at tale med Fruen ak-
lene: sig hende, at jeg er nødsaget til strax at tage
ud, og jeg beder hende, ikke blive urolig; men, at hun
mager det saa, at man ikke merker min Krægerelse;
jeg vil maaskee — — Men du græder, Victorine?

Victo-

Victorine.

Dod? Men hvem? Deres Herr Son?
Vanderk Fader.

Victorine —

Victorine.

Jeg gaaer, min Herre! jeg gaaer — nei, jeg
skal ikke græde, jeg skal ikke græde.

Vanderk Fader.

Nei, bliv! jeg befaler det; din Graad vil for-
raade dig. Jeg forbyder dig, at gaae ud af denne
Stue, førend jeg kommer igien.

Victorine

(bliver Vanderk Son vaer).

O, min Herre!

Vanderk Fader.

Min Son!

Ellevte Scene.

De Forrige. Vanderk Son. Despar-
ville Fader. Desparville Son.

Vanderk Son.

Min Fader!

Vanderk Fader.

Min Son — jeg omfavner dig — — Upaatviv-
lelig seer jeg dig igien som en Erens Mand.

Desparville Fader.

Ja, det er han, min Siel!

Vanderk Son.

Jeg forestiller Dem her de herrer af Desparville.

Vanderk Fader.

Mine Herrer —

Desparville Fader.

Min Herre! jeg fremstiller her min Son for Dem.
Var det ikke netop min Son, var det ikke just ham,
som var hans Modstander!

Van-

Vanderk Fader.

Hvorledes? Er det muligt, at denne Sag —

Desparville Fader.

Nu vel! nu, for Dievelen, jeg skal fortælle
Dem det.

Desparville Son.

Min Fader! tillad mig, at tale.

Vanderk Son.

Hvad er det, De vil fortælle?

Desparville Son.

Førund mig denne Hævn.

Vanderk Son.

Vel! hævn Dem.

Desparville Son.

Fortællingen vilde blive alt for fort, hvis De
skulde giøre den, min Herre! og Deres Lykke udgør
nu min. (Til Vanderk Fader) Det forekommer mig,
min Herre! at De har været ligesaa fuldkommen un-
derretret, som min Fader var det; men hør nu det,
De ikke veed. Vi mødte hinanden: jeg reed ind paa
ham, og skjod: han gik los paa mig, han sagde til
mig: jeg skyder i Lusten; og han gjorde det. "Hør,"
sagde han, i det han reed mig ind paa Livet, jeg hæ-
troet i Gaar, at De fornærmede min Fader, ved at
tale om Kighændene. Jeg har fornærmet Dem; jeg
har siden følt, at jeg havde Uret, og jeg beder Dem,
tilgive mig det. Er De endnu ikke fornøjet, saa ryk
Deres Hest lidt, og lad os begynde igjen." Jeg kan
ikke udtrykke, min Herre! hvad der foregik hos mig:
jeg styrtede mig af min Hest, og vi faldt hinanden
om Halsen. Jeg mødte min Fader, ham, som De
samme Tid beviste Dieneste — Ah, min Herre!

Desparville Fader.

Hør en evig Ulykke! De vidste det: jeg tor vædde,
at disse tre Slag paa Porten — — Hvilkens Mand
De er! Og De gjør mig Dem forbunden paa samme
Tid?

Tid? Jeg — jeg er kiek, jeg er en Ærens Mand:
men i Deres Sted havde jeg ved slig en Lejlighed vist
Baron Desparville Handen i Bold.

Vanderk Fader.

Ah, min Herre, hvor vanfæltat er det, at gaae
over fra en stor Sorg til en stor Glæde.

Victorine

(Seer paa Vanderk Sons Hat).

Ah, Himmel! o, min Herre!

Vanderk Sen.

Men hvad er det, Victorine?

Victorine.

Der er en Kugle gaaet igennem Deres Hat.

Desparville Son.

En Kugle? O, min Ven!

(De omfavne hinanden.)

Vanderk Fader.

Mine Herrer! jeg hører Sto! Vi gaae til Bords.
Beviis mig den Ære, at komme med til Brylluppet;
at der ikke merkes noget: det vilde kun forstyrre Høitiden.
(Til Desparville Son) Efter hvad der er føres
gaaet, kan De ikke andet, end være min Sons bedste
Ven, eller hans største Fiende: og De har ikke engang
Lov at vælge.

Desparville Sen

(Kysser Vanderk Faders Haand).

Ah, min Herre!

Desparville Fader

(til sin Son).

Vel, min Son! vel! det, du gjorde der, er vel
giort.

Victorine

(til Vanderk Son).

Til mig allene! til mig allene! O, Grusomme!

Vanderk Sen.

Hvor det glæder mig, at see dig igjen, min kære
Victorine!

Vans-

Vanderk Fader.

Gaae din Ven, Victorine!

Tolvte Scene.

De Forrige. Frue Vanderk.

Sophie. Presidenten.

Frue Vanderk.

Ah! er du der, min Son? (Til Vanderk Fader)
Min bedste Ven! kan der anrettes? Det er sildig.

Vanderk Fader.

Disse Herrer vil være saa gode at tage til Tafke.
(Til herrerne af Desparville) Mine Herrer! det er mia
Kone, min Svigerson, og min Datter, jeg har den
Ere at fremstille for Dem.

Desparville Fader.

Hvilken Lykke fortiner ikke en saadan Familie!

Trettende Scene.

De Forrige. Marqvisen.

Marqvisen.

Man siger, at min Neveu er kommen. Ha! er
du der, mit allerkiereste Barn? Jeg har ikke gjort
anden, end kaldt paa dig; jeg har spurgt efter dig, jeg
har længtes efter dig. Ah! din Fader er besynderlig,
ja, meget besynderlig! at give dig Kommissloner paa
din Søsters Bryllupsdag!

Vanderk Fader.

De spurgte om Officerer, Frue? Her ere nogle.
Hjælp mig, at formaae dem til at blive.

Marqvisen.

Sh, der er jo den gamle Baron Desparville.

Desparville Fader.

See, er det Dem, Frue Marqvise? Jeg troede,
at De var i Berry.

Marqvisen.

Hvad bestiller De her?

Des:

Desparville Fader.

De er, Frue! hos den retskasteste, den meest —
den meest —

Vanderk Fader.

Kom, mine Herrer! lad os gaae ind i Salen:
der kan De fornye Bekjendtskabet. Ah, mine Herrer!
o, mine Horn! jeg er drukken af den allersiørste Glæde.
(til sin Kone) Kone! her er vor Son.

(Han omfavner sin Son, og denne omfavner der-
efter sin Moder.)

Fjortende Scene.

De Forrige. Anton.

Anton.

Vognen holder for Døren, Herre! og — — O,
Himmel! — — o, Gud! — — o, min Herre!

Frue Vanderk.

Nu vel, nu vel, kiere Anton! Ih, han er ikke
rigtig i Hovedet i Dag!

Marqvisen.

Mennesket er gal; man maae lukke ham inde.

Victorine

(süber hen til sin Fader, legger haanden paa hans
Mund, og omfavner ham).

Vanderk Fader.

Tie, Anton! Sorg for, at der bliver anrettet.
(De gaae alle ind, undtagen Anton.)

Anton.

Geg veed ikke, om det er en Drom. O, hvilken
Lykke, at jeg skulde være blind! — — O, unge Men-
nesker! unge Mennesker! vil I da aldrig tenke paa,
at endog den tilgiveligste Ubesindighed kan volde alle de
Personers Ulykke, som omgive eder!

Adjutanten.

En

Komedie i tre Akter

Oversat af det Gydske.

D b

Personerne.

Generalen.

Wilhelmine, hans Broderdatter.

von Leinitz, Volonteur.

Lieutenant Wallin, Adjutant.

En Regimentsfeldtssier.

Walter, Advokat.

Lindner, Soldat og Wallins Oppasser.

Marie, Wilhelmines Pige.

En Tiener hos Generalen.

Handlingen er i Generalens Qvarter.

Første Aft.

(Scenen er i Hangen. Et Bord, hvorpaa en Themas-
kone; nogle Stole og et Væghaus bagved).

Første Scene.

Adjutanten

(Staaende ved en Blomst).

Saa yndig blomstrede ogsaa jeg! et trofast og øme
Hierte vor minrone; men en misundelig Storm
sønderfled mig! Det skal ikke hendes dig! — dse ved
mit Hierte, (Han afsplukker Blomsten, kuler den i sin Barm
og seer sig bange om.) jeg maa give noiere agt paa
mig selv, om man ikke skal opdage mit Kion.

Anden Scene.

Marie (fra den høire Side med Thekopper). Adjutan-
ten. (Siden bagved) Volonteuren.

Marie.

Froken Wilhelmine kommer ogsaa snart; hun har
været tidlig oppe.

D d 2

Adjus-

Adjutanten.

Som sædvanlig.

Marie.

Desværre!

Adjutanten.

Desværre?

Marie.

Saa maae jeg jo ogsaa tidlig op; og jeg gider
dog saa gjerne sove. Nei, da priser jeg Landet, der
gaar man tidlig til Sengs.

Adjutanten.

Kun fire Ugers Taalmodighed, saa reiser Froken
Wilhelmine tilbage til Landgodset.

Marie.

De reiser dog vel med? Ellers torde maaske vel
Sønnen blive endnu kortere der.

(Volonteuren kommer fra den venstre Side, og
bliver staende bagved paa Luur).

Adjutanten.

Hvad vil hun sige med det?

Marie.

O! De har nok merket det.

Adjutanten.

Hvilket?

Marie.

Jeg har nok ogsaa merket det.

Adjutanten.

Hun maae tale tydeligere, ellers beholde det hos
sig selv.

Marie.

Froken Wilhelmine var saa munter, ogsov saa
roelig, indtil De kom i Huset; men da, god Nat Mun-
terhed, god Nat Søvn!

Adju-

Adjutanten.

Man kan høre, hun ikke har udsovet.

Marie.

Og naar De undertiden rieder bort og er borte en
Dag, saa har hun ingen Lyft hverken til Mad eller
Drikke. For kort Tid siden, da De maatte assted i
det onde Veir; hvor græd hun da ikke, hvor klagede
hun da ikke over Hovedpine; (Monsonturen trækker sig
ind i Lysthuset. Lindner kommer fra den venstre Side.)
men jeg er ikke saa dum.

Adjutanten

(pegende paa Maries Vand).

Dog ikke saa ganske rigtig her.

Maria (Cassides).

Herlige Drikkepenge!

Tredie Scene.

Lindner. De Forrige.

Adjutanten.

Er Manden der med Hesten?

Lindner.

Ga, Hr. Lieutenant! — han holder bag ved
Haugen.

(Adjutanten gaaer til venstre Side).

Marie.

Hvad synes han om de Drikkepenge?

Lindner

Mener hun dem?

(Pegende paa Vandet).

Marie.

Ja vist.

D d 3

Lind-

Lindner.

Jeg vidste nok, hvad ja gørde.

Marie.

Hvad gjorde han da?

Lindner.

Vil hun ogsaa holde det hos sig selv?

Marie.

Paa min Ere!

Lindner.

En Tjenestepiges Ere!

Marie.

Jeg er Kammerpige.

Lindner.

Maar de andre ere paa Reisen.

Marie.

Han er ikke klog; skynd sig og sig mig, hvad jeg
skal gjøre.

Lindner.

Tage til Takke dermed.

(Gaaer efter Adjutanten).

Marie.

Han er ligesaa grov, som hans Mondering.

(Gaaer til høire Side).

Fierde Scene.

Volonteuren

(Kommer ud af Lyshuset).

Gordom! Du er mig altsaa i Veien hos Wils-
helmine? — Jeg havde ikke fundet træffe det bedre, om
jeg saa var blevet bestilt herhid. (Seer efter Marie.)
Allerede borte! hun havde maaskee kunnet give mig no-
dere Oplysning — til hvad Nytte? har jeg ikke Spo-
ret?

ret? Og behøver man mere for at udspeide Leiren? — Jeg vil overrumple dem, endnu i Dag vil jeg overrumple dem — ikke i Morgen! — kun svage Siele elſke Forhaling! — Hvor den Gamle i Gaar beromte ham. — (Vender af en Hendelse Ansigtet derhen, hvor Wilhelmine kommer fra.) Der kommer hun! — Jeg følte mig saa sterk, og nu — Jeg maae gaae af Veien for hende. — O, I Piger! hvis I ikke misbrugte den Magt, I have over Mandenes Hierter, — I skulde regiere, og vi adlyde.

(Gaaer ind i Lyshuset).

Femte Scene.

Wilhelmine.

(Fra den hoire Side, seer sig omkring).

Endnu ikke her? — den Uſkionsomme! — Mænd! hvad ero I i Ligning med en Pige, som elſker af sin hele Siel! Jer kan Hierlighed neppe bringe et Skridt fra jeres folde Forretninger, os derimod lykkes da alt andet neppe kun halvt. (Volonteuren kommer frem og lurer. Wilhelmine tager et sammenlagt Papir med Penge i op af Kommen.) Gid han kun allerede havde det! — hvad der staer i har Hierlighed bikteret mig.

(Volonteuren trækker sig tilbage i Lyshuset. Lindner kommer fra den venstre Side. Wilhelmine stikker igien Papiret i Kommen).

Siette Scene.

Lindner. Wilhelmine.

Wilhelmine.

Hvad seer han efter?

D d 4

Lind-

Lindner.

Om De og Generalen allerede ere her; Lieutenanten vil da ogsaa komme.

Wilhelmine.

Hvor er Lieutenanten?

Lindner.

Bed Hestehandelen. Alle Heste i hele Landet maatte gierne have forsprængt sig, naar kun vores var blevens frie.

(Volonteuren kommer frem og lurer).

Wilhelmine.

Jeg har hørt tale derom, jeg beklager Hr. Lieutenanten.

Lindner.

Det er altid et haardt Stød for En, der maae leve af sit Traktement. Om De talede et godt Ord for ham hos Generalen, hvem veed —

Wilhelmine.

Hvis han vilde være taus, saa havde jeg noget andet —

Lindner.

Ikke et Ord derom af min Mund!

Wilhelmine.

Her er en lidet Sum — vil han lagge dem hemmelig iblandt Lieutenantens Sager?

(Giver ham Papiret).

Lindner.

Jeg skal strax see til at anbringe den. — Gud velsigne dem tusende gange.

(Volonteuren tilbage).

Wilhelmine.

Men!

Lind-

Lindner.

Jeg forstaer Dem.

(Klaeger Fingeren paa Mundens og gaaer til høire Side).

Wilhelmine.

Jeg vil ikke, at han skal merke, fra hvem det kommer, og dog er det mit Ønske — modsigende! — Er det da saaledes beskaffen med alle forelskede Pigers Hjarter!

Svende Scene.

Bolonteuren. Wilhelmine.

Bolonteuren.

Underdanske Tiener, min naadige Kroken!

Wilhelmine.

God Morgen, Hr. von Leinik! Kommer De først nu?

Bolonteuren.

Nyelig. Jeg har meget hastig benyttet mig af Generalens Tilladelse; i Gaar sik jeg den, og i Dag er jeg allerede her.

Wilhelmine.

Hvorledes anstaer Haugen Dem?

Bolonteuren.

Den er meget indtagende.

Wilhelmine.

Det vil vise sig, naar De besøger den flittig.

Bolonteuren.

Jeg vilde ikke forsomme nogen Dag, dersom jeg ikke maatte frygte for —

Wilhelmine.

Hvilket?

Od 5

Bolon:

Volonteuren.

Undertiden at forstyrre Selskabet her.

Wilhelmine.

De maatte da være mindre bekjendt med os.

Volonteuren.

Vil De giøre mig stolt? — Tilgiv min Mistanke, — jeg vil ikke gierne være besværlig; — der gives Diebliske, hvor man gierne vil være alene — eller hvor en tredie Mands Nærvarelse er til Uleilighed.

Wilhelmine.

Deres Mistanke er anstikkende.

Volonteuren.

Tør jeg spørge, hoor?

Wilhelmine.

Det seer De jo — her i Haugen.

Volonteuren.

Vist er det en Hauge, hvori vi ere; men jeg mener i hvilken Sag, — man maae ikke heller uden tilstrækkelig Aarsag være mistænkelig.

Wilhelmine.

I det mindste hører der mere til, end at De, Hr. von Leinik! har Net til at forhøre mig derover.

Volonteuren.

Jeg maae bede om Forladelse.

Wilhelmine.

De har altsaa villet fornærme mig?

Volonteuren.

Froken! De miskiender mig.

Wilhelmine.

Det skulde giøre mig ond.

Volonteuren.

Før min Skyld?

Wil-

Wilhelmine.

Før Verdens Skuld, der da ikke har den ødle
Mand i Dem, som den i mine Hine havde.

Bolonteuren.

Den har den endnu — og den skal altid have den.

Wilhelmine.

Saa miskiender jeg Dem ikke heller.

Bolonteuren.

Og dog hader De mig.

Wilhelmine.

De fornærmer mig virkelig! — Jeg hade Dem?

Bolonteuren.

Da De ikke kan elske mig.

Wilhelmine.

Hr. von Leinig!

Bolonteuren.

O! jeg kiender alle de artige Følelser, som ere
imellem ikke at have og ikke at elske, som Venkab,
Hsiagtelse, Medlidenhed og hvad de alle kaldes — men
de ere ikke for mig — altsaa, Frøken! Da De ikke
kan elske mig, saa skenk mig af Varmhertighed Deres
Had — Middeltingene vilde giøre mig rasende.

Wilhelmine.

De tillader.

(Vil gaae.)

Bolonteuren.

Oliv, min smukke Frøken! — Han vil snart
komme.

Wilhelmine.

Hvem?

Bolons-

Bolonteuren.

Lad os tale om noget andet! Den gode Wallin
skal have været ulykkelig med sin Hest.

Wilhelmine.

De sik det at vide i min Nærverelse.

Bolonteuren.

Jeg erindrer mig, det blev fortalt i Gaar Astes
ved Taffellet. Med Hornbælse vilde jeg sørge for at
skaffe en anden, men —

Wilhelmine.

Med Deres Men!

Bolonteuren.

Han vil ikke tage derimod.

Wilhelmine.

Hvorsor?

Bolonteuren.

Gordi — jeg er et Mandfolk.

Ottende Scene.

De Forrige Lindner..

Lindner

(fra den høire Side).

Generalen kommer ikke, han befinder sig, som
Marie siger, ikke vel.

Wilhelmine.

Saa kan jeg ikke blive her; sig det ogsaa til Lieute-
nanten. Deres Tienerinde, Hr. von Leiniz.

Bolonteuren.

Tør jeg ubbede mig den Ære, at følge Dem?

Wil-

Wilhelmine.

Jeg vil ikke gierne være besværlig. Deres ærbo-
dige Tjenereinde.

(Gaaer til hoire Side, Lindner folger efter).

Volonteuren.

Spot og Foragt! — ved Hømten! det fortienner
jeg ikke. (Han raaber) Lindner! Lindner! — jeg maae
dog læse, hvad Kierlighed har dikteret, og vil han ikke
flye mig det her, saa skal han gøre det i mit Qvarter.
(Lindner kommer tilbage).

Niende Scene.

Lindner. Volonteuren.

Volonteuren.

Et Ord, mia kiere Lindner! — som jeg allerede
for lang Tid siden har villet sagt dig: Vilde du vel
gierne have mig til din Herre? om jeg kloste dig los
fra Regimentet! — hvad mener du? — Soldat og tils-
lige Betient, er dog en besværlig Tjeneste.

Lindner.

Hr. von Leiniz! Vel er jeg en fattig Dievel og
gemeen Soldat, men jeg gør mig til af, at være Sol-
dat, og tilmed under denne General. Han var den
Første i Silden ved — ved — vort Regimente, nedskud
tre Fiendelige og saae sig om efter den Førde. Jeg var
med — jeg stod i første Reled.

Volonteuren.

Hvem har spurgt derom?

Lindner.

At jeg varer Hr. Lieutenant Wallin op, gør
jeg, som en Viting, fordi det er saa god en Herre,
og han ikke kan holde sig nogen egen Betient.

Volon-

Volonteuren.

Du er en brav Karl — der (Han giver ham Penge) drif paa min Sundhed.

Lindner.

Det skal see.

Volonteuren.

Er det sandt, at Wallins Hest er forsprængt?

Lindner.

Desværre! kun alt for sandt.

Volonteuren.

Generalen vil nok sørge for at skaffe en anden. Wallin maae kun see at faae Frøken Wilhelmine paa sin Side — Ikke sandt? hvorfor slaer du Dinene ned? tal! siig! —

Lindner.

Hr. von Leiniz! —

Volonteuren.

Saaledes heder jeg. — Siig mig, har Frøken Wilhelmine ikke givet dig noget? — Du hører, jeg veed Alt.

(Seer Adjutanten, som kommer fra venstre Side).

Tiende Scene.

De Forrige. Adjutanten.

Volonteuren.

Der er De jo! (Han gaaer ham i Mode) God Morgen, bedste Ven! (Kysser ham.) De kysser jo som en Pige under meer en fire Dine.

Adjutanten.

Det kommer Dem kun saa far, da jeg endnu ikke har faaet Skieg. At træsse Dem her —

Volon-

Volonteuren.

Tænkte De vel ikke. Det er dem dog vel ikke ubehageligt, at jeg har faaet Tilladelse af Generalen, at benytte mig af Hauge?

Adjutanten.

Hvor kan de spørge derom?

Volonteuren.

En sion Hauge! overhovedet havde der ikke kunnet være anvist et behageligere Sted for vort Regiment under Vaabenstilstanden, end denne Bye.

Adjutanten.

Det troer jeg og. (Til Lindner) Hvorfor kommer du ikke igien?

Lindner.

Nu har Hr. von Leiniz opholdt mig, og før var jeg inde i Huset. Generalen er upasselig og kommer ikke her hid; den naadige Frøken er dersor igien gaaen herfra.

Adjutanten.

Saa vil De tillade —

Volonteuren.

O Nei!

Adjutanten.

Man kunde maaesse spørge efter mig.

Volonteuren.

Saa vil man kalde Dem. Kiereste Wallin! jeg har en Bøn!

Adjutanten.

De behager at besale.

Volonteuren.

Tal dog, som om vi stode paa Exerceerpladsen. Siiig mig — har De allerede talt med Generalen?

Adjutanten.

Adjutanten.

Nei.

Volonteuren.

Skont! jeg er altsaa den Forste, der har den
Ere, at sige Dem den i Deel, han — dog det
maae skee ved et Glas Viin. Vi ere jo her gansee
nær ved Viinkielderen. (Til Lindner) Gaae her næst
ved paa Viinkielderen og lad dig paa min Regning
give to Vouteiller ungerst Viin — bring ogsaa Glas
med — og kom snart igien!

(Lindner gaaer.)

Adjutanten.

Men De veed jo, Hr. von Leiniz! at jeg drifker
sielden og lidet, men aldrig paa denne Tid.

Volonteuren.

I Dag maae De vise mig den Hielighed; Theen
bliver der jo desuden nu intet af.

Adjutanten.

De talede, hvis jeg maae betiene mig af det Uds-
tryk, om en Bon.

Volonteuren.

Den, De nu har opfyldt, da De tillader mig at
drifke et Glas Viin med Dem paa vor Fyrstes Vel-
gaaende. Store Handlinger ere dog endnu aldrig bles-
ven ubelønnede af ham; vel er det endnu kun Forsik-
ringer, imidlertid —

Adjutanten.

Skal dette have Hensigt paa mig?

Volonteuren.

Vaa ingen anden! Generalen sik i Gaar Aftes en
Skrivelse fra Fyrsten, hvori der blev talt om Dem i
de

de naadigste Udtryk. Han gjorde det bekjendt for Selskabet. Hvad De har gjort, burde strax have været beslænnet.

Adjutanten.

Deres Noes er overdreven, Hr. von Leiniz! — forstaa mig der for; enhver Officer vilde i mit Sted have gjort, om ikke mere, dog i det mindste ligesaa meget.

Volonteuren.

Apropos! hvilket af de Kobberstykker, jeg nylig har fågt, vandt Deres Bisald?

Adjutanten.

Et Fruentimmer, knælende for et Bord, hvorpaa der laae et Dødningehoved. Den Stadighed, med hvilken Pinene vare henvendte paa dette Hoved, den dybe Sielekummer, som viiste sig i hendes Ansigt, det nedhængende Haar, den simple Paaklædning — alt dette gjorde et Indtryk paa mig, som jeg aldrig skal forglemme.

Volonteuren.

Melankoliens Afsbildung. Lille Sværmer! tæt jeg tilbyde Dem det?

Adjutanten.

Jeg kan ikke give Dem noget igjen.

Volonteuren.

Jeg vil jo ikke drive Handel med Kobberstykker. Men de maae lade det hente; min Karl er ikke hjemme. (Lindner bringer Vin og Glas) Lindner kan følge mig. Han kan ogsaa heller b. o. paa mig, end jeg paa ham. (Til Lindner) Gaae til mit Kvarteer og bie paa mig (Lindner gaaer. De sætte sig, Volonteuren klenker) E e Hans

Hans Skal! jeg har nævnet; (de klinke) store Navne
maae ikke nævnes for osse. (indst i rad) (indst i rad)

(De drifte).

Adjutanten.

Var Selskabet i Gaar Aftes fuldig samlet!

Volonteuren.

Da vi brøde op, var Klokk'en Et. Hvorfor kom
De ikke?

Adjutanten.

Jeg var upasselig.

Volonteuren.

Vi beklagede Deres Fraværelse, og at De over-
hoved saa lidet kommer i Selskab; indtil Generalen
afbrød os med: Han leve den brave unge Mand! og
da Glassene være tomme, sagde han: Feldmarskal eller
en saadan Son! —

Adjutanten.

Hr. von Leiniz!

Volonteuren.

Vor General leve! (De drifte) Frøken Wilhelmine
drak ikke med.

Adjutanten.

Hvad angik det hende?

Volonteuren.

Det Udryk Son opvekker deg Opmerksomhed.

Adjutanten.

Dog vel aldrig hos Frøken Wilhelmine?

Volonteuren.

Det vi elsker!

Adjutanten.

Det bliver mig for meget.

Volon-

Bonlonteuren.

Der, De har drukket, maae endnu ikke have gjort
Bunden i en Soldats Mave vaad.

Adjutanten.

Jeg pleier i dette Fald først at undersøge mit
Hoved og derefter min Mave.

Bonlonteuren.

Et Navn er Dem maaske kicerere: Kroken Wil-
helmine!

Adjutanten.

Er mig for agtværdigt til at blive Anledning til
en Kuus..

Bonlonteuren.

De har Net! En Undtagelse forlanger Undtagelser.
Fruentimmer er for mig et helligt Navn, og Wilhelm
mine er ganste Fruentimmer: sagtmodig Værdighed,
Attræa ester at være tienstaglig, Godhed ere hendes
Siels Egenskaber.

Adjutanten.

Behaves der Omsrob for at sige elskværdig.

Bonlonteuren.

Siiig mig, Wallin! — hvad fortiener denne En-
gel?

Adjutanten.

Sand Højsagtelse.

Bonlonteuren.

Og Overbærelse med sine Feil.

Adjutanten.

Hvem er uden Feil? og hvem har ikke bragt det
vidt, naar kun hans Feil ikke veie op mod hans For-
tjenester?

E e 2

Bolon-

Volonteuren.

Hos Wilhelmine vil dog Elseren ikke beholde Overvegten. Visse føregaaende Kierlighedshandeler ville giore Feilenes Vægtstaal forbandede tung.

Adjutanten.

Hvilken Elser vil ikke heri overgaae sin Pige?

Volonteuren.

Wilhelmine neppe, der, som jeg troer, allerede har elset saa meget, at hendes Hierte ikke mere kan elses virkelig.

Adjutanten.

Maakee drager De endog hendes Dyd i Twivl?

Volonteuren.

Om jeg nu giorde det?

Adjutanten.

Hvad Aarsag kan De have dertil?

Volonteuren.

Er Wilhelmine ikke smukt? og kun de Hæslige ere Dydige, og hvorfor? fordi vi ikke bryde os om at angrise deres Dyd.

Adjutanten, (staaer op).

Har De sagt dette for Alvor, saa er det tilgivesligt; urigtige Begreb om Kvindedyd kunde vere Anledningen dertil; men er det Spøg, saa er det alt for dievelfe til, nogentid at kunne tilgives.

Volonteuren (staaer op).

Gaa lad det da være Spøg.

Adjutanten.

I stakkels kvindelige Skabninger! allerede har man gjort Seg til den undertrykte Deel af Skabningen, og da

da man ikke kan naae jeres Dyd, driver man Spot
med den. (Wil gaae).

Volonteuren.

Bliv dog!

Adjutanten.

Hvad vil De mere?

Volonteuren.

Sige Dem, at jeg elsker Wilhelmine, at jeg allerede
længe har kændt og havt Die paa hende, at jeg for hens
des Skyld har taget Dieneste som Volonteur under hendes
Onkels Fregiment; at jeg vilde vide, om De elskede hen-
de; tog derfor Vin til Hjelp; sagde Dem adskillige Smig-
rerier — først roste Wilhelmine, derefter sværtede hende, og
at jeg nu har fanget Dem min omme Hr. Lieutenant!

Adjutanten.

Hvortil denne Tilstaelse om Deres uroesværdige
Kunstgreb?

Volonteuren.

Noesværdige eller uroesværdige! staer De i no-
gen Kierlighedsforbindelse med Wilhelmine? Svar paa
dette Spørgsmaal!

Adjutanten.

Paa denne Maade bliver det aldrig besvaret.

Volonteuren

(trækker Haarden).

Ikke heller paa denne?

Adjutanten.

(Legger Haanden paa sin). Ikke heller!

Volonteuren.

Herre! De dræber mig med Deres Kolbsindighed.
Trek! om jeg ikke skal holde det, De gjorde i sidste
Bataille for Poltronerie.

Adjutanten.

Poltronerie? Det var det vist ikke; men hvad der bragte mig til at styrte mig ind iblande Fienderne, veed kun den, der taller de Elskedes Taare. — Ikke Temperamentskulde, Holeslosched er det, De seer hos mig, fra hvilken endog Deres største Hidsighed ikke skal btinge mig. Det var en Tid, om De havde stødt mig Kaarden i Hiertet, vilde mit sidste Handedret have været Tak og Belsignelse for Dem.

Bolonteuren.

Deres Umage for at forvilde mig er forgieves; nsiere Underretninger vente paa mig. De elsker altsaa Wilhelmine?

Adjutanten.

De elsker alle gode Siele, altsaa ogsaa Wilhelmine.

Bolonteuren.

Og har Die paa hende?

Adjutanten.

Det Ønske igien at blive elsket.

Bolonteuren.

Bravo! hvorfor saade De ikke dette strax?

(Stikker igien Kaarden ind).

Adjutanten.

Hordi det ikke var Deres Spørgsmaal. De vilde vide, om jeg stod i nogen Kierlighedsforstaelse med Wilhelmine; havde De spurgt uden Hidsighed, da vilde jeg strax have svaret Nej!

Bolonteuren.

Deres Ømsvob komme for silde; De tanker at ægte Wilhelmins — men Herre! forhindrer jeg det ikke — da vil jeg tage Øvelsen til ægte.

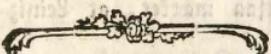
(Gaaer til venstre Side).

Adjutanten.

Adjutanten.

Hidsige Menneske! Noiere Esterretninger? Skulde vel Mariæ Sladder have Grund? — Stakkels Wilhelmine! Det Navn, som her staer indgravet — en Engel kan ikke udslætte det!

(Gaaer til høire Side).

An den Aft.

Første Scene.

(Generalsens Værelse).

Generalen og Wilhelmine (sidde).

Generalen.

Du har altsaa mørket, at Leiniz har Tanker til
Dig?

Wilhelmine.

Det syntes mig allerede saaledes, da jeg endnu
var paa Schönthal. Hans Godser ligge, som De veed,
næst ved.

Generalen.

Han er riig — af Familie — er han Dig ellers
ikke modbydelig.

Wilhelmine.

Just ikke modbydelig, kæreste Onkel! — men om
De spurgte, om jeg kunde else ham —

Generalen.

Da vilde Du svare? —

Wilhelmine.

Nei. Vor Sindsforsatning er forskellig. Jeg
elster det Sagtmodige, og han kan blive hidsig, og bes-
gaae Excesser over sinnaa Ting.

Gene-

Generalen.

En vild Patron er det — han pryglede nylig sin
Betient for ingen Ting — siden bad han ham igien
om Forladelse; et Beviis, at hans Herte dog er godt.

Wilhelmine.

Det troer jeg ogsaa.

Generalen.

Kierlighed vilde altsaa med Tiden indfinde sig.

Wilhelmine.

I denne Forventning skulde jeg tage Mogen til
Mand?

Generalen.

Hvem siger det? — Du skal tage en Mand, som
Du kan elste, og som elster Dig — det forstaer sig,
hvis Stand og Formue svarer til Din. Men jeg maae
være overbeviist om Eders Kierlighed; thi I unge Folk
flyde undertiden over af Kierlighed, og, naar man seer
ngiere til, er det ofte ikke andet end Begierlighed efter
at behage — Forsængeligheds Nøring.

Wilhelmine.

Men naar nu Troskab paa begge Sider kommer
dertil?

Generalen.

Kan være Egensindighed.

Wilhelmine.

Skulde man af Egensindighed paa begge Sider
kunne bedrage sig ved een og den samme Gienstand?

Generalen.

Egensindighed har Sæde i Kierligheden; hvad an-
det er det, naar Troskaben varer saa længe, indtil Ven-
nen

nen med Leen gør sin Visite. Har Du ogsaa læst og hørt om denne Hædersmand?

Wilhelmine.

Nei — dog Jo, bedste Onkel! jeg veed — mener De ikke Døden?

Generalen.

Hvem ellers! Pige, Pige! Du er undertiden saa underlig — (Casside) hoi Tid! — Siig mig en gang, hvorledes skulde den være beskaffen, som Du kunde elsk?

Wilhelmine.

Hvorledes kan jeg sige det?

Generalen.

Du har vel endnu aldrig tænkt derpaa?

Wilhelmine.

Bedste Onkel!

Generalen.

Lad os høre.

Wilhelmine.

Jeg troer —

Generalen.

Hvad troer Du da?

Wilhelmine.

Tillader De.

(Hun tager en Bog af Lommen).

Generalen.

Du vil vel endog svare mig af en Bog?

Wilhelmine.

Tor jeg?

Generalen.

Sig kun frem!

Wil-

Wilhelmine (leser).

"Gode unge Menneske! hvis ikke en Piges første
Dækfest tilraaber Dia: Mig er det, som skal ledsage
Dig igennem Dit hele Liv, da gaaer forbi. Og Du,
sagmodige Pige! Maar Du seer et ungt Menneske,
og Din Siel siger Dig: Han vil dele altting med
Dig, saa slip ham ikke."

(Stikker Bogen i Lommen).

Generalen.

Der mangler jo Slutningen.

Wilhelmine.

Har jeg ikke læst: saa slip ham ikke.

Generalen.

Det Egenlige er udeladt; jeg vil sige Dig det
uden Bog: "Dog maae Dit Hierte være subordineret
Din Hornuft." Nu stig mig da, har Dit lille Hierte
endnu ikke anvist Dig nogen?

Wilhelmine.

Om jeg vidste Een, skulde De da ikke ogsaa vide
ham?

Generalen.

Villig skulde det være saa; men undertiden have
J Piger en hemmelig Plan, hvori J først til Slut-
ningen lade De Gamle see ind. Saaledes gik det med
Frøken von Gartenau. — Jeg og enhver kunde saa
godt lide Pigen, fordi hun syntes saa tugtig og ørbar,
og Hexen lod hemmelig Kornetterne komme paa sit Kam-
mer. Om Du nogen Tid uden mit Vidende lod noget
Mandsfolk komme paa Dit Kammer.

Wilhelmine.

Bedste Onkel!

Genes

Generalen.

Jeg veed det nok, jeg kan sove roelig derfor.
Hør kun — Koliken har i forrige Nat overbevist mig
om, at mit Legeme allerede er noget indvalide, og at
min Siel snart skal tiltræde sin Udmærke.

Wilhelmine.

Ikke saa, kiereste Onkel!

Generalen.

Hvorsor ikke? — Jeg gider gjerne tenke paa Øs-
den. Ved enhver Bataille var den marskfærdig, men
jeg tenkte derhos: enhver Kugle har sin Billet; gik
Silden i Nøde, og gjorde min Pligt; og Ære og Fors-
mue har været min Løn. Schönthal, hvorhen Du igien
skal reise om fire Uger, sik jeg til Foræring, da jeg
ruinerede de fiendtlige Batterier.

Wilhelmine.

Om fire Uger.

Generalen.

Baabens tilstanden har Ende. Oliver der Fred,
som alle troe, saa følges vi ad. — Du maae ikke
igien falde mig ind i Talen — Koliken, jeg talede om,
erindrede mig om en Ting, jeg allerede for lang Tid
siden har villet foretage mig, men — som Menneskene
gisre det — har opsat fra Tid til anden. Med eet
Ord: Jeg vil gisre mit Testament. — Om jeg vil
glemme Dig deri? — Du er jo mit Kiereste i Verden,
(han kysser hende) og blot for din Skyld stek det jo.
Men hvad jeg endnu ønskede, og hvorhen min forrige
Tale sigtede, var: Endnu før min Ød at see Dig
godt forsørgt — da vilde jeg tage min Dimission, og
naar

naar Du var tilsreds dermed, tilbringe mine gamle
Dage hos Dig.

Wilhelmine.

Om jeg var tilsreds dermed? — Bedste Onkel!

(Hun falder ham om Halsen).

Generalen.

Godt! godt! — jeg troer Dig.

Auden Scene.

De Forrige. En Betient.

Betienten.

Generalen har jo ved mig lader Advokat Walter
bestille herhid. Han er nu kommen og udbeder sig den
Maade, at faae Dem i Tale. Jeg sagde ham, at jeg
vilde gaae herind og melde ham. Han er altsaa uden
for, og bier paa Svar.

Generalen.

Kom engang hid! (Betienten nærmer sig) Om No-
gen kom ind og sagde Dig dens Navn, som du havde
ventet — hvad vilde du da tænke?

Betienten.

At han var der.

Generalen.

Vil jeg nu vide meer? — At jeg dog ikke kan
vønne dig af med den Vidløftighed! — Hvem har du
tient i din Ungdom?

Betienten.

En Notarius, hvis Regninger jeg tillige maatte
skrive reent.

Generalen.

Da underer det mig, at du ikke er bleven meer
vidløftig. (Til Wilhelmine) Nu kan Du gaae op paa

Dit

Dit Kammer, siden kan Du igien komme ned. (Til Besynten) Lad ham komme ind (Wilhelmine og Besynten gaaer). Vi ville nu bringe Sagen i Orden, en nye Storm kan den gamle Fæstning vel ikke udholde.

Tredie Scene.

Advokaten. Generalen.

Advokaten.

Hr. Generalen har besalet —

Generalen.

Tiener, Tiener, Hr. Advokat! Om det er Dem lige gyldigt, vil jeg kalde Dem Hr. Walter, jeg kan ikke godt udtaale Advokat. Hundrede Daler beløb den Proces, jeg vandt, og hundrede ni og tredive Daler og nogle Skilling Omkostningerne. — Jeg glemmer det ikke min hele Levetid. Altsaa: Hr. Walter! sæt Dem hos mig. (De satte dem) De skal være en duelig Mand, duelig i en god Hemørkelse, thi hos de Herrer Advokater har dette Ord ogsaa en anden.

Advokaten.

Ligesom næsten i alle Stænder.

Generalen.

Hist og her vel — men hvorfor det meste?

Advokaten.

De er meget oplagt til Skiemt i Dag Hr. General!

Generalen.

Handen heller! jeg har i Nat maattet slaaes med Dødens Forposter. Dog til Sagen! det angaaer mit Gods.

Advokaten.

Advo^katen.

De ligger maa^{ke}e derover i Lehnsprocesser?

Generalen.

Nei, min Herre! — Steeg falder der ikke af,
Kun nogle Virretter — om De har Appetit dertil?

Advo^katen.

Jeg venter Deres Besalinger.

Generalen.

Jeg har Lyst til at oprette mit Testament.

Advo^katen.

Det er en Handling, der ligesa^m lidet bringer Os-
den nærmere, som den holder den tilbage.

Generalen.

Som om jeg ikke vidste dette selv. Hør kun,
jeg var engang i Nod — En ærlig Karl er deres nær-
meste Paarsrende — da forglemte mine Blodsforvante
mig; jeg vil deraf nu revangere mig, og glemme dem
igien; jeg vilde vel ikke giøre det, om de ikke desuden
havde nok at leve af — deraf, min Herre! maa^{ke} de
saaledes klausulere og kantelere, og hvad det altsammen
hedder, min sidste Billie, at om disse Paarsrende for-
skreve Lucifer selv — De maa^{ke} ikke tage mig det Ud-
tryk ilde op — om de forskreve Lucifer selv til deres
Konsulent, han dog maa^{ke} gaae deraf med en lang
Næse.

Advo^katen.

Jeg skal aldeles intet glemme; naar kun Hr. Ge-
neralen vil giøre mig nærmere bekjendt med Deres
Billie.

Genes-

Generalen

(giver ham et Papir).

Her vil De finde astegnet, hvad jeg har, og hvem der skal have det. Læn ere ikke deriblant. Kun først nok et Spørgsmaal. (Lægger Haanden paa Papiret) Kan De tie?

Advokaten.

Hr. Generalen veed formodentlig ikke, at vi her til Lands ere tagne i Eed og Pligt?

Generalen.

Det skulde dog ikke være.

Advokaten.

Min Hr. General!

Generalen.

Sæg mener de Herrer af den anden Bemærkelse — De veed jo nok. Læs, og sig mig, efter noie at have overvejet Sagen, om De maaßke har nogle Betænninger derover. Et ungts Menneskene, Lieutenant Walsin, testamenterer jeg noget Anseeligt, men jeg vilde ikke gierne at han skulde vide det før min Død.

Advokaten (leser).

"Wilhelmine von —"

Generalen.

Ja, min Herre! hun skal have det meste, hun er en Datter af min yngste Broder. — Hendes Forældre ere døde.

Advokaten (leser).

"Men i Fald min Kone Sophie og min Datter Therese — —" De har altsaa været givt, Hr. General?

Gene-

Generalen.

Min Herre! om De vidste, hvorledes jeg bliver til Møde ved dette Spørgsmaal, — og dog maatte De igentage det tusende Gange, naar De kun med et eneste Ord kunde sige mig, der er Din Kone og Datter. Det bliver næsten fire og tyve Aar siden Fjenden i min Hraværelse plyndrede mit Gods, og slæbte min Kone og Aar gamle Datter bort med dem. Min Herre! (Springer op, trækker et Gardin tilside, bag hvilket hænger et Skilderie) en saadan Kone ønsker jeg ingen, naar han skal overleve hende.

Advokaten.

Og De har intet funnet ersetare, Hr. General?

Generalen.

Mordbrænderne havde næsten ødelagt alt, og jeg fandt ved min Tilbagekomst kun faa Menusser. Disse kunde ingen Efterretning give mig, og hvor megen Uimage jeg endog har anvendt, har jeg dog ikke funnet ersetare. Formodentlig har Øsden snart gjort en Ende paa Deres Elendighed; mig førte Menseskehad og Hevngierighed i Krigen.

Advokaten.

Hvor Hr. Generalen formodentlig har brugt Respressalier?

Generalen.

De skal strax faae det at høre. (De sætte dem) S det første Aar af min Dieneste blev jeg beordret at inddrive en betydelig Pengesum af et adeligt Gods. Det kommer mig for, som om det var skeet i Gaar. Min hortsnappede Kone og Barn stode for mig, jeg

begav mig til Godset, affortede Halvdelen af den mig
givne Tid, og da den forløb, uden at Pengene kom,
gav jeg med en Dievels Glæde Besaling at plyndre.
Med blottet Kaarde traadte jeg ind i Adelsmandens
Huus. "Hvor er Herren? Har han en Kone? Har
"han Born? Hvor ere de?" spurgde jeg vild. — Dette
dette Værelse var Svaret. Jeg sprængte Døren op,
og en Kone med to Born styrkede imod mig. Umen-
neske! raabte hun, hvad har min Mand? hvad har jeg?
hvad har disse Orme gjort Dig? Alle tre kastede sig
for mine Fodder. Eller hvis De er et Menneske, blev
hun ved, hvis De nogentid har udgrædt Sielens Be-
drøvelse ved en Kones Barm, hvis allerede Born
med spæde Arme har omfavnet Deres Hals — hvis
De er Mand, hvis De er Fader, saa tilgiv, hvad
Kone, hvad Moder har sagt. Her ligger min syge
Mand; ophold ved et eneste trostende Ord hans
Siel, som vil tage Afsked. — Herre! jeg gav, hvad
jeg havde, og — — det jeg nu gjor. De tillader.
(Staaer op)

Advokaten.

Slige Taare ere vel sielden uden Folge.

Generalen.

Alt Hvrigt er noie bestemt; jo for det er ferdig,
jo fierere er det mig.

Advokaten.

Jeg skal strax tage det for, jeg anbefaler mig Deres Naade.

(Gaaer).

Generalen.

Erbødige Tiener. Om han havde facet alt dette
at vide eller ikke! Hvilket Menneske forglemmer sig
ikke

ikke undertiden. — (Træder for Skilberiet) Jeg talede
jo om Dig, Sophie! — om Dig! som jeg aldrig glemmer.

Fierde Scene.

Betienten. Generalen. (Derester) Adjutanten.

Betienten.

Hr. Lieutenant Wallin. Besaler De, Hr. Ge-
neral! at han —

Generalen.

Skal komme ind. (Betienten gaaer, Adjutanten kom-
mer ind) God Morgen, Hr. Lieutenant!

Adjutanten.

Jeg har ikke villet undlade at forespørge mig om
hvordes Hr. Generalen befinder sig.

Generalen.

Jeg er himlen see Tak! saa temmelig igien i
Orden. I Mat var det en dum Affaire. Brave unge
Mand! jeg har et Ord at sige Dem fra vor Fyrste,
som De i Gaar formedelst Deres Upasselighed ikke kunde
faae at høre. Han lader Dem ved mig forsikre om sin
Maade, og sige, at De altid maae være saa brav som
sidste Gang.

Adjutanten.

Hr. General! Jeg gjorde kun min Pligt.

Generalen.

Imellem os sagt: De forglemmer for meget den
Pligt at vogte sig selv. Man maae ikke frygte for
Doden, men man maae heller ikke føge den. — Ung-
doms Glæde! Den vil nok gaae over. At De tillige
reddede mit Liv, saaer her antegnet.

Adjutanten.

Sæg er Dem meget skyldig. Uden Rekommedation og nægter min borgerlige Fødsel, sik jeg en Officiers Plads af Dem.

Generalen.

Et saadan Ansigt behøver ingen Rekommendation hos mig.

Adjutanten.

Og nu den fri Underholdning — at De har taget mig i Deres Quartier —

Generalen.

Tal intet om disse Smaating! Jeg holdt af Dem ved første Dækst, og skal altid giøre det. For en anden Hest vil jeg ogsaa sørge.

Adjutanten.

Hr. General! —

Generalen.

Ingen Tak! Deres Haand, Wallin! Skulde jeg tage Feil, om jeg formodede en hemmelig Kummer i Deres Siel? Deres Tungsindighed, Deres stille Leve-maade, fort alle Deres Handlinger give det tilkiende. Lad Deres Hierte tale, mit skal svare. Er det Kierlighed. — De kan aabenbare Dem for mig, (med et Dækst til Skilderiet) jeg har ogsaa elsket.

Adjutanten.

Hr. General! Ingen Dodelig formaer at læge mit Hiertes Saar. Det er en hemmelig Græmmelse, som jeg tager med i Graven; kun der er Rolighed for mig.

Generalen.

Hvorfor da ikke her?

Adjutanten.

Adjutanten.

Hordi det er haabelss Kierlighed. Kan man her
have mindre end Haab? og endog dette har jeg ikke!

Femte Scene.

De Forrige. Betienten. (Derester)

Regimentsfeldtskieren.

Betienten.

Regimentsfeldtskieren vilde —

Generalen.

Jeg vilde han var — — Han kan komme igien —
Lad ham komme ind! (Betienten gaaer, Generalen kysser
Adjutanten) Stakkels Barn! (Adjutanten vil gaae) Bliv
kun. (Til Regimentsfeldtskieren som træder ind) Kom kun
ind! Lægen maae man ikke lade bie, om ogsaa Patien-
terne maae bie hele Timer paa ham: sine applicatione.

Regimentsfeldtskieren.

Jeg smigrer mig ogsaa, upaativlelig aldrig at
have gjort mig skyldig i en saadan Bebreidelse.

Generalen.

De har altid været en akkurat og brav Mand.

Regimentsf.

Hvorledes besinder Hr. Generalen Dem ganse
upaativlelig efter Pulveret?

Generalen.

Jeg har mange gange i min Levetid besunden mig
bedre.

Regimentsf.

Brækmiddelset har dog gjort sin Virkning?

Generalen.

Det har gjort sin Skyldighed.

H f 3

Regi:

Regimentsf.

Men Hr. Generalen vilde have giort meget vel i,
om Høisthamme var bleven i Deres varme Slafrok.

(Adjutanten gaaer hen til Skilderiet).

Generalen.

Og havde ladet Sengeteppet binde oven over. —
Nei, min Herre! bliv mig fra Livet med Slafroks-
kataflesmerne! Om Dagen og oven Senge vil jeg bære
min Overkleddning, indtil jeg maae lade tage Maal af
mig til Slafroffen af Træ. Er det ikke allerede nok,
at jeg er bleven fra Paraden? Jeg vil til Middag
giøre mig brav varm indvortes.

Regimentsf.

Hr. Generalen maae ganske upaatvivlelig ingen
Viin driske i Dag.

Generalen.

Ogsaa da, naar De ganske upaatvivlelig skal driske
med? De har intet at befrygte, jeg kiender selv bedst
min Mave.

Regimentsf.

Hr. Generalen kiendte den formodentlig — i Af-
tes ogsaa ganske upaatvivlelig?

Generalen

(Seer alvorlig paa ham, til Adjutanten)
Skilderiet synes at giøre Indtryk paa Dem, jeg
har ladet Wilhelmine bringe det med fra Godset.

Adjutanten.

Hr. General! jeg ved ikke — og dog kommer det
en anden Hølelse saa nær —

Generalen.

Det har megen Lighed med Dem, og for denne
Ligheds Skyld elskede jeg Dem strax. (Til Regiments-
feldske:

fældskæren) Siig mig engang, hvor mange Syge ere
der endnu i Lazaretet?

Regimentsf.

Ti! ret nu saae vi Een til, hvis Arm er meget
beskadiget.

Generalen.

Af hvilket Kompagnie?

Regimentsf.

Af Livkompagniet.

Generalen.

Hvad hedder han?

Regimentsf.

Lindner.

Adjutanten.

Min Opvarter?

Regimentsf.

Just ham.

Generalen.

Hvorledes er det tilgaet?

Regimentsf.

Lindner siger, det er ikke hans Skyld. Hr. von
Leiniz havde villet vide noget af ham, som var ham
forbudet at aabenbare; derfor havde han pryglet ham
og ganske upaatvivlig stødt ham ned af Trappen, ved
hvilket Fald hans Arm er bleven saa meget beskadiget.

Generalen.

Altsaa er det ikke skeet i Dienesten?

Regimentsf.

Lindner forsikrer det.

F f 4

Gene-

Generalen.

Da skal Leiniz faae en Ulykke! (til Adjutanten)
Han skal strax komme til mig, hvorfor, behover De
ikke at sige ham.

(Adjutanten gaaer).

Regimentsf.

Det gør mig ondt, at jeg har maattet bringe
Hr Generalen denne ubehagelige Esterretning.

Generalen.

De ellers en anden, — man maatte jo dog have
meldet mig det. — Da vi knap drømme om Fred, maae
Handen allerede igien have sit Spil. Vær Omsorg for,
at ogsaa Lindner strax kommer herhid.

Regimentsf.

Jeg har den Øre i Underdanighed at anbefale
mig. (Gaaer og kommer strax tilbage) Lindner er uden for.

Generalen.

Lad ham komme ind.

(Regimentsfeldfrieren gaaer).

Siette Scene.

Lindner (med Armen forbundet). Generalen.

Generalen.

Du har forseet dig mod Hr. von Leiniz.

Lindner.

Dersom jeg havde gjort det, Hr. General! saa
vilde jeg ikke have understaet mig at komme herhid,
og bede Dem om den Maade, at høre mig.

Generalen.

Saa fortæl mig da den hele Sag, men lyver du
for mig! —

Lind-

Lindner. Ja din hensyn nem
Det skal jeg vist ikke.

Generalen.

Gør Begyndelsen! — Oliver det snart?

Lindner.

Hr. General!

Generalen.

Uden Omstændigheder!

Lindner.

Om De kun ikke vil være vred paa den naadige
Frøken.

Generalen.

Hvem? — Min Broderdatter?

Lindner.

Sa, Hr. General! Det gif den naadige Frøken
nær, at Lieutenant Wallin havde været ulykkelig med
sin Hest, og hun gav mig Penge, at jeg Skulds lægge
dem hemmelig iblandt hans Sager.

Generalen.

Hvad kommer det Leiniz ved?

Lindner.

Hr. von Leiniz maae have faaet Mys herom, thi
i Dag Morges slog han allerede derpaa i Haugen. Men
da kom Lieutenant Wallin til, og han maatte lade mig
gaae. Derefter blev jeg sendt til hans Qvarter for
at bie paa ham. Da han nu kom, foer han hidsig
los paa mig. Giv mig strox, sagde han, det Frøken
Wilhelmine gav dig i Dag i Haugen. Da jeg nu lod,
som om jeg vidste af intet, bød han mig Penge, og
da jeg ikke tog imod dem, pryglede han mig og stodte
mig

mig baglæn ds ned af Trappen, hvor ved jeg beskadigede denne Arm.

Generalen.

Du har vel rai sonneret?

Lindner.

Seg bad ham kun, ikke at saae mig til Skamme — men han sagde, der ligger ingen Magt paa dig, du Hund!

Generalen.

Du maae derfor ikke stille dig an som en gammel Kiessling og — —

Lindner.

Hr. General! havde jeg staet for ved Dem og en Kanonkugle havde taget mig den bort — Bedre din Arm end Deres vilde jeg have tænkt, og ikke engang forandret Ansigtet. Jeg havde da stillet mig hen paa Deres Gods ved Leddet, og naar jeg engang havde luft det op for Dem, og De ikke havde kiendt mig, og spurgt: Hvor ligger den Arm? Da havde jeg svaret ved D. — vi havde en varm Dag, jeg stod for min General, der kom en Kanonkugle og tog den bort. Og naar De da havde spurgt: Er Du ikke Lindner? —

Hr. General! da vilde jeg gjerne have taalt det.

Generalen.

Saa længe jeg har noget, skal du ikke side Nsd.
Har du allerede besørget Pengene?

Lindner.

Endnu har jeg ikke haft Tid dertil. Her ere de.
(Tager Papiret op af Lommen. Generalen tager det.)

Generalen.

Har Lieutenant Wallin modt dig?

Lind-

Lindner.

Nei, jeg er kommen ind bag fra.

Generalen.

Hvad Hr. von Leiniz har villet vide af dig, maae
du ikke sige til nogen.

Syvende Scene.

De Forrige. Betienten. (Dereske) Vo-
lonteuren.

Betienten.

Hr. von Leiniz er der.

Generalen (til Betienten).

Vie. (Stikker sin Haarde paa Siden. Til Lindner)
Gaae ind i dette Sideværelse. (Lindner gaaer. Til Be-
tienten) Lad ham komme ind, og sig til Lieutenant Wal-
lin, han maae for visse Marsagers Skyld ikke gaae fra
sit Kammer.

(Betienten gaaer, Volonteuren kommer ind).

Volonteuren.

Jeg kommer paa Hr. Generalens Besaling.

Generalen.

Jeg har en meget alvorlig Sag at afhandle med
Dem. Maar De seer der i Speilet, hvad finder De
da deri?

Volonteuren

(Seer halv i Speilet).

Det jeg finder i alle Speile.

Generalen.

Det er?

Volonteuren.

Hr. General! Deres troefte Diener.

Gene-

Generalen.

Jeg er Dem meget forbunden, men i almindelig
Forstand?

Volonteuren

(efter en kort Pause).

Et Menneske.

Generalen.

Saa! Maar De da altsaa er det, som De ud-
giver Dem for, saa sig mig dog, er denne (strækker
Lindner ud af Sidetværelset) en Hund? — eller Deres
Medstfabning et Menneske?

Volonteuren.

Hr. Generalen ville have den Naade, ogsaa at høre
mig.

Generalen.

Det vil jeg, men De skal ogsaa høre mig (Chan-
ringer. Patienten kommer) Lindner skal under sin Kuur
bespises af mit Kiskken. (Til Lindner) Gaae kun igien
til Lazaretet og gisr, hvad jeg har befalet dig (Lind-
ner og Patienten gaaer) Nu min Herre?

Volonteuren.

Tillader De, Hr. General! Sagen, og ikke hvem
vi ere, vilde her egentlig være at undersøge. Og sæt,
at jeg i Hidsighed havde behandlet Lindner lidet for-
strængt, da derover at blive saa ydmyget i dette ge-
mene Menneskes Nærverelse — —

Generalen.

Gemene Menneske? Den, som gaaer Døden i Mod
for sit Fødeland, er intet gemeent Menneske. — Herre!
hvor ofte har et saadant gemeent Menneske udsoet
en brav Officers Handling, som en Anden, der kun
ageerte

ageerte Tilstuer bag ved en tyk Hække, derest har tilegnet sig. — Gemene Menneske? Død og Ulykke!

Volonteuren.

Tag ikke unaadigt op, Hr. General! at jeg har berient mig af dette Udryk, da Taleen egentlig her er, om jeg har forvidt udstrakt Subordinations Lovene.

Generalen.

Fundamentet til denne og alle menneskelige Sætninger er de guddommelige. Hvilken her Undertrykte maatte ikke forbande sin Tilværelse, naar han ikke havde det visse Haab, at hans Sag for det høieste Tribunal vilde saae en ganske anden Stikkelse. Nu veed De den Maalestok, hvorester jeg vil beregne Deres Handling i Dag, og saa tydelig jeg endog løser Skylden i Deres Hine, vil jeg dog høre, hvad De kan forebringe til Deres Retfærdiggørelse.

Volonteuren.

Hvad vilde det hielpe, da Hr. Generalen i dette Fald sætter forud, at Mennesker ikke maae blive strafede af Mennesker.

Generalen.

Skam Dem, Hr. von Leiniz! at give min Tale en saadan forvende Udeolkning, da Beviser med hvilken Strenghed jeg har straffet ondskabsfulde og løvstridige Handlinger tale for mig. Men hvorfor jeg uden Aarsag har ladet min Medskabning blive mishandlet, dette Spørgsmaal, min Herre! Sal ikke blive giort mig hisset. For det Forste, min Herre! staer De kun som Volonteur ved Regimentet, og dernæst — Hvorfor har De pryglet Lindner og giort ham til en Krobling? Har
han

han gjort andet, end at han ikke vilde give Dem det,
min Broderdatter har leveret ham til en Anden?

Bolonteuren.

Nei; men hans Modstand var overmaade dristig.

Generalen.

Hvad Ret havde De til at forlange det af ham?

Bolonteuren.

Jeg maae tilstaae, det var Nygierighed.

Generalen.

Skam Dem! De siger Lindners Modstand var
overmaade dristig. Det eneste, der altsaa kan formind-
se Deres Skyld noget, er, om Lindner har forseet sig
i Ord imod Dem. Da nu ingen Bidner ere forhaan-
den og de Store i slige Tilselde skal troes mere end de
Emaa, saa spørger jeg Dem paa Pligt, Ere og Sam-
vittighed: har han forseet sig?

Bolonteuren.

Jeg kan juu sti sige det —

Generalen.

Nu da, for Handen! hvad drev Dem til at be-
handle ham saa umenneskelig?

Bolonteuren.

Det er sandt, jeg har drevet det for vidt, og
ladet mig henrije af Breden. Men en usædvanlig stor
Affekt undskylder jo endog Forbryderen.

Generalen.

Saa snart Breden ikke er kommen af en reen Kils-
de, aldeles ikke; tilmeld undskylder intet Dem. Her
(han viser ham et Papir) er Listen paa de i sidste Slag
blevne Officerer. Hvad tænker De derved?

Bolon-

Volonteuren.

At ei heller mit Navn er befriet for engang at blive indført deri.

Generalen.

Saaledes skal enhver Soldat tænke. Jeg har endnu den Betragtning: Hvilke af disse Officerer ere vel af deres egne Folk blevne sendte til den anden Verden? Skal jeg angive Dem Aarsagen dertil? — Og, min Herre! naar det virkelig er Deres Willie at blive ved Regimentet, hvem forsikrer Dem da mod en lige Skiebne? Derimod ere der mange ved Regimentet, som ville trænge sig for mig, og med deres Bryst tage imod det, der kunde være bestemt for mit.

Volonteuren.

Jeg vil søge at giøre altting godt igien hos Lindner.

Generalen.

Det kan De ikke, Herre! Livet bestaaer af Onsker og Haab. Lad Lindner nyde Overflodighed, De har dog ikke funnet give ham mere end han ønskede, og Mueligheden lod ham haabe. Men hvad kan en Kæbbling ønske ivrigere, end sunde Lemmet, og hvad Haab kan De give Lindner derom?

Volonteuren.

Skæete Ting kunne dog ikke forandres.

Generalen.

Det talke Dievelen Dem for, at dette er her Tinget. Men De, min Herre! maae forandre Dem, hvis jeg skal være Deres Chef. De skal blive et Mensesse! Det er ganske klart, at De kun har søgt Lejlighed

lighed paa den arme Dievel. Hvorfor er han Dem for
hadt? — Jeg maae giøre denne Tildragelse bekjendt og
overlade Deres Strafs Bestemmelse til høiere Dom. —

Bolonteuren.

Hr. General jeg fortiner Undskyldning, tillader
De, at jeg tilklaadegiver Dem Drivesier til min
Handling.

Generalsen.

Er Lindner skyldig eller uskyldig?

Bolonteuren.

Det sidste.

Generalen.

Altsaa! (han viser til Doren) Deres Tiener! (Bo-
lonteuren gaaer) Hvor gierne havde jeg ladet Dig ar-
restere! men alle vilde have spørgt, hvorfor? Og er
en Pige først engang i Folkes Munde — jeg faaer lade
det drive hen — Apropos! (tager Papiret op af Lommen)
hun har formodentlig sammensøgt sin hele Formue. (tæller)
Som sagt! — Ogsaa noget Skriftligt? (læser) ” — saa
en Person, som holder meget af Dem.” Enfoldige!
det merker han vel ikke, at Du er Personen. Kierlig-
hed uden Usigtsighed, hvor var den? Leiniz maae
have formoder, at finde noget saadant deri. Den hyk-
leriske! Hvor hun før kunde stille sig an! Om jeg vidste
Een! Og han, stillede han sig ikke an, som om hans
Pige sad i Morgensternen. Dersom De forhen havde
været oprigtige! — I skulle have et skarpt Forhør at
udholde.

Otten-

Ottende Scene.

Betienten. Generalen.

Betienten.

Hestene med Hestehandleren — jeg vilde sige, Hestehandleren er uden for med Hestene, som Hr. Generalen —

Generalen.

Du! — Jeg skal komme ud. Har Lieutenant Walslin været borte fra sit Kammer?

Betienten.

Nei; Lindner var hos ham.

Generalen.

Tænkte jeg det ikke! jeg glemte især at forbryde ham det. Giv nsie Agt paa, naar han gaaer fra sit Kammer og hvorhen, og stig mig det strax. (Betienten gaaer. — Efter en Pause) Nei, det gaaer ikke an. Fattig, borgerlig! — — Hvilke Betænkeligheder opstiger ikke hos mig; jeg kunde derover holde en Straffespræken for enhver Anden! Saaledes ere vi Mennesker! — Ih nu! ere De ikke ved fornustige Forestillinger at bringe fra hverandre — et Sørgespil skal dog I Herrer Lærde ikke gisre om dem.

(Gaaer).

Gg

Tre-

Tredie Aft.

Første Scene.

(Wahelmines Kammer).

Wilhelmine (tegner). Marie (sysselsat).

Marie.

De tegner jo over otte Dage paa denne Mands-
person, og med den store Hvalfis blev De dog færdig
i en Time.

Wilhelmine.

Hordi jeg endnu ingen har seet.

Marie.

Men, hvor kan De da skrive neden under: En
Hvalfis.

Wilhelmine.

Gust dersor.

Marie

(Seer hemmelig paa Tegningen).

Paa min Ære! det er ham!

Wilhelmine.

Hvem?

Marie.

Som han staer og gaaer.

Wilhelmine.

Hvem?

Marie

(bestandig med dinene paa Tegningen.)
Huldkommen Lighed!

Wil-

Wilhelmine.

Med hvem? —

Marie.

Som om det var ham selv.

Wilhelmine.

Hvem? — Vil du svare!

Marie.

Lieutenant Wallin.

Wilhelmine.

Du Mar! jeg har ikke tankt paa ham. See til,
om min Onkel er allene. (Marie gaer. Wilhelmine be-
tragter Legningen) Ja! det er Dig! Hvort Pulsslag
siger mig det! — Naar Sovnen vil lukke mine Øine,
skulle de sidst være fastede paa Dig, og naar de om
Morgenen igien aabnes, allerførst igien paa Dig, Du,
min Roligheds Forstyrre!

Marie (igien).

Lieutenant Wallin vilde gjerne tale med Dem et
Dieblik; det var meget magtpaalgænde.

Wilhelmine.

Hvad mon han vil? Jeg tor, jeg kan ikke mod-
tage ham paa mit Kammer. — Jeg taler jo ned ham
ved Bordet — Stig ham det. Han maatte ufskynde
mig. — Nei, sig ham: — jeg var — jeg harde —

Anden Scene.

De Forrige. Adjutanten.

Adjutanten.

Kun denne Gang, min naadige Frøken, Deres Til-
ladelse — —

G 2

Wil-

Wilhelmine.

De sætter mig i Forlgenhed — Om min Onkel
kom —

Adjutanten.

Regimentsqvartiermesteren er hos ham.

(Giver Marie hemmelig et Vink, hvorpaa hun
gaar.)

Wilhelmine.

Hastig da, hvad har De at sige mig?

Adjutanten.

Hr. von Leiniz har næsten slaaet Lindner til Skam-
me, fordi han ikke vilde leve ham de Penge, De har
givet ham i Dag til mig.

Marie (tilbage).

Generalen kommer.

Wilhelmine.

Hvad skal jeg nu giøre?

Adjutanten.

Og jeg skulde ikke gaae fra mit Kammer.

Wilhelmine.

De havde jo kunnet skrive mig det til.

Adjutanten.

Hvem havde jeg skuldet sende dermed?

Adjutanten.

Hvad skal jeg sige ham?

Marie.

(til Adjutanten).

De kan jo skule Dem der i Sovekammeret.

Wilhelmine.

Nei! — Der er han alt.

Adjutanten.

Han maae ikke finde mig her.

(Gaar ind i Sovekammeret. Wilhelmine kaster et
Torklede paa Tegningen. Generalen kommer
ind. Marie gaar).

Tre,

Tredie Scene.

Generalen. Wilhelmine.

Wilhelmine.

Jeg vilde just gaaet ned til Dem.

Generalen.

Det er: jeg kan igien gaae.

Wilhelmine.

Er mit Kammer Dem modbydeligt?

Generalen.

Nei, men jeg Dit Kammer —

Wilhelmine.

Kan De saaledes kraenke Deres Wilhelmine?

Generalen.

Saa viis et mildere Ansigt. Saaledes som det
nu er, kommer jeg ikke paa det Beleiligste.

Wilhelmine.

Kiereste Onkel!

Generalen.

Jeg vil da blive. (Han sætter sig, tager Tørklædet
bort, og seer Tegningen) Det skal vel være mig? — Hvor
i al Verden har Du haft Dine Dine? Du har teg-
net mig meget for ung! — Og hvad har da mit Skieg
giort Dig, at Du har glemt det? — Du skulde have
berænkt, at jeg er Din Onkel, og ikke Din Elster.

Wilhelmine.

Kiereste Onkel!

Generalen.

Om vi ikke vare saa nær beslagtede og jeg tredive
Aar yngre, havde Du maaske giort mig forelæst i
Dig, hvilket dog egentlig er Eders Forretning.

G g 3

Wil-

Wilhelmine.

Ellers ingen?

Generalen.

Ingen, saa længe I ere ugiste, Du behøver ikke at blive vist derover. — I gjøre det jo alle saaledes; den ene finere end den anden. Med eet Ord: I ere Dødens sande Billeder for os Mænd; vi maae alle for; Forskiellen er kun denne: han spønder af, men I spønder i Aget. — Den stakkels Wallin!

Wilhelmine.

Wallin!

Generalen.

Er forelsket til over Ørene. Men jeg vil søge at kurere ham; han skal endnu i denne Uge paa Hvervning.

Wilhelmine.

De vil altsaa stille Dem af med ham, som næsten ganske allene bestidder Deres Fortroelighed.

Generalen.

Det gaaer nu ind igien.

Wilhelmine.

Fordi han er forelsket?

Generalen.

Fordi han er forelsket. En forelsket Soldat ligner et Kyrats af Tre; hans Pligt er ikke fædri. Den store General — et ganske bekjende Navn — forraadte af Kierlighed sin Konges Hemmeligheder; og Kommandanten i Niget — Faderen var en Lord — hvad kaldte man ham dog? jeg skal en anden Gang sige Dig hans Navn — overgav Fæstningen paa sin Piges Bonner, fordi

fordi en Kanonkugle sloi ind i det Værelse, hvor de begge sadde.

Wilhelmine.

Skal man slutte deraf, saa kan det vel have Indflydelse paa en General og en Kommandant, man paa en Lieutenant —

Generalen.

Mener Du, at det ikke siger meget? De fleste Hemmeligheder erfarer han vel ved Trommen; jeg vilde heller ikke tage det saa noget med Wallin, naar kun Sagen var bedre.

Wilhelmine.

Hvorledes da?

Generalen.

Efter alle Omstændigheder kan den ikke due meget.

Wilhelmine

(med hoi Stemme)

Og da maae De sende ham bort.

Generalen.

Forhen kunde jeg neppe forstaar Dig, og nu paa engang saa hosit?

Wilhelmine.

Jeg var i Tanker, kiereste Onkel!

Generalen.

Du har vel ogsaa seet det paa Wallin?

Wilhelmine.

Jeg har for meget at passe paa mig selv til at jeg skulde give Agt paa andre.

Generalen.

Saa! Om han havde haft en Flekkeber, kunde den ikke have tilreidt ham værre, end Kierlighedssebe-

ren. Med det ene Øje er han allerede paa hin Side af Graven, hans Ansigt er saa affaldet, som en Fane af det tredive Aars Feldttag, og lader man i hans Nærverelse et Ord falde om Kierlighed, saa ere alle Regnbuens Farver derpaa. Giv kun ret Agt paa ham — Du skal strax overbevise Dig derom. Marie!

Wilhelmine.

De vil dog vel ikke lade ham komme hid? De forbød mig jo Omgang med Kroken Gartenau, fordi De havde truffet Kornetterne i hendes Kammer.

Fierde Scene.

Marie. De Forrige.

Generalen.

Naar jeg er tilstede, kan Du lade hele Armeens Kornetter komme paa Dit Kammer, og Du skal dog altid blive min oprigtige Wilhelmine. (Til Marie) Lad Lieutenanten komme herop. Hvorfor betænker du dig?

Wilhelmine.

Kjæreste Onkel!

Generalen.

Han skal intet giøre Dig. I ere jo begge gode Venner.

Wilhelmine.

Det stikker sig ikke.

Generalen.

Seg vil forsøvare det ved Etiketten. (Til Marie) Gaae og sig det til ham.

Fem-

Gemite Scene.

Adjutanten (kommer ud af Sovekammeret. Marie gaaer).

De Forrige.

Adjutanten.

Hr. General! Jeg besværger Dem ved Aeren,
og Dyden, hvis Billede De er, ikke at bedømme det
esther Anseelsen; at De har fundet mig her.

Generalen.

Oh, ih! De var altsaa i Nerværelsen? I min
Broderdatters Sovekammer? De har ogsaa suret?

Adjutanten.

Jeg har uden at løre hørt Adskilligt, jeg holdt
det altsaa for ubilligt, at drive Frøkenens Forlegenhed
endnu høiere, og længere at skule mig her.

Wilhelmine.

Dyrebareste Onkel!

Generalen.

Eie kun med disse Udraab! — Jeg formoder Dem
paa Deres Kammer.

Adjutanten.

Hr. General hav den Maade for mig.

Wilhelmine.

Bedste Onkel!

Generalen.

Tag det ikke ilde op, maatte jeg da sige, at jeg har
forstyrret Eder. Dynge altsaa ikke Forstillelse paa For-
stillelse og kald mig Din bedste Onkel. (Til Adjutanten)
Gaae kun foran, unge Herre! Jeg skal stroy følge Dem.

Adjutanten.

Hr. General!

G 9 5

Gene-

Generalen.

Hvad har jeg saat?

Adjutanten.

Jeg skal strax adlyde, tillad kun, at jeg endnu først maae besvare noget af det, jeg har hørt, som ligeaer mig saa meget paa Hiertet. Jeg sagde Dem, at Kierlighed, haabels Kierlighed beherskede mit Hierte, hvis Smarter kun allene vare bestemte for mig her. Gienstanden for min Kierlighed sagde De tilform, kunde ikke due meget.

Generalen.

Saaledes har jeg saat.

Adjutanten.

Kunde jeg dog rive Dem den, saaledes som den staarer for min Siel. Naar den stod saaledes der som De, og Engle vore forsamlede om mig, tilgiv mig, G hellige Skabninger! viide jeg sige, jeg tilbeder Eder, men kun ham kan jeg else.

(Gaaer).

Siette Scene.

Generalen. Wilhelmine.

Generalen.

Han mener Dig, og tager mig til Exempel.

Wilhelmine.

Dyrebareste Onkel!

(Wil kyss hans Haand, Generalen trækker den tilbage).

Generalen.

Saa vidt ere vi endnu ikke. (Holder Tegningen for hende) Hvem skal dette være? (Tager det af Lindner besonne Papir op af Lommen) Hvem har skrevet dette?

Wil-

Wilhelmine.

Saa veed De alforede alt?

Generalen.

Hvorsor skulde jeg da først sende ham bort, da jeg lod Dig formode, han elskede en Aanden?

Wilhelmine.

Bedste Onkel!

(Gaaer nærmere til ham).

Generalen.

Bort gemene Pige! Kierlighedsintriguer med Oficererne ere altsaa folgen af den Opdragelse, jeg har givet Dig. Tael, Hyklerke! Har en Fader kunnet elskke Dig emmere, end jeg, som Du dog saaledes har bedraget? — Du kan tage ham! men jeg kalder Dig ikke meer min Broderdatter.

(Wil gaae.)

Wilhelmine

(slober efter og holder ham).

De knuser mit Hjerte!

Generalen.

Hvor kunde Du saaledes forglemme Dig, og indlade Dig i en hemmelig Kierlighedsforstalelse?

Wilhelmine.

Det har jeg ikke gjort.

Generalen.

Hvorledes har I da kaldet det?

Wilhelmine.

Frist mig ikke videre.

Generalen.

Jeg maae vide det.

Wilhelmine.

Skaan mig, forlang ingen Forklaringer!

Gene-

Generalen.

Der bliver intet af. — Nu?

Wilhelmine.

Han veed ikke —

Generalen.

Hvad veed han ikke?

Wilhelmine.

At — at jeg —

Generalen.

Han veed ikke, at Du elsker ham? — Endnu bedre! Du er altsaa endog den angribende Dæt.

Wilhelmine.

Jeg forgaaer af Skam.

Generalen.

Lad det blive! Jeg vil i det Sted give Dig noget at løse, hvoraaf Du kan lære quindelig Sædelighed og Blusfærdighed.

Wilhelmine.

Jeg vil studere den, men ikke paa dette for mig saa farlige Sted. Send mig i Morgen tilbage til Des res Gods. Der vil jeg affone med Fortrydelsesstaare, at jeg saaledes har krænket Dem min bedste Onkel!

Generalen.

Net forelæst maae Du dog ikke være, da Du ikke vil i Kloster, det er den sædvanlige Vej. Den Beslutning mishager mig endda ikke, endflignt Fraværelse ikke er det egentlige Middel for alle til at lege Hiertet for Kierlighed. Du kan altsaa endnu betænke Dig derpaa. Med alt dette gad jeg dog vide, hvorledes den Eremit har staalet sig ind i Dit Hiertet.

Wil-

Wilhelmine.

Han var ikke kommen derind, om ikke nogen havde givet ham Lejlighed dertil.

Generalen.

Som i en Roman — J have altsaa og en Fortælling. Tør man ikke kende den?

Wilhelmine.

Tenk Dem den fortælleligste Mand — den Mand, paa hvis Læber jeg trykker dette (kysser ham) inderlige Kys.

Generalen.

Pige! jeg?

Wilhelmine.

Det er Dem, dyrebareste Onkel! De fildrede ham fra alt for elskværdige Sider for mit følsomme Hjerte. Og da tænkte jeg, den Mand, som har redet min kære Onkel, som bliver agtet af ham, maatte jeg ogsaa agte.

Generalen.

Gandske ret! Men hvem befalede Dig at gaae videre?

Wilhelmine.

Hans Ungdom — hans Skikkelse — mit Hjerte — (fader ham i Armene) Min Fader! —

Generalen.

Pige! som jeg før sagde Dig dor nede, jeg vilde gierne før min Død seer Dig i en brav Mands Arme, Wallin er brav, men — Hun skuler sit Ansigt med hans Haand. Han reiser hende endelig op, seer paa hende, kysser hende) Jeg vil sende ham herop — Han skal være Din.

(Gaaer).

Wil-

Wilhelmine

(Som efter en Pause tager Tegningen).
Jeg skal besidde Dig! Skal være Din! Var det
ikke saa, gode Gamle? — Ingen her, som vil glæde
sig med mig? — Jeg er dog en skikkels Pige!

Siyende Scene.

Marie. Wilhelmine.

Marie.

Besaler De noget, naadige Frøken?

Wilhelmine.

Pige! har Du? Siig har Du?

Marie.

Hvilket, naadige Frøken?

Wilhelmine.

Om Du har elsket? Om Du elsker?

Marie

Jeg elsker Hader og Moder og en Broder, mi-
ne Systre ere døde, jeg har heller ingen Paarstende.

Wilhelmine.

Siig heller, Du har ingen Siel. O saa gaae
fra mine Dine med dit kolde Hverdagsansigt. (Krykker
hendes Haand) Du er en god Pige, men — gaae, gaae!
— Han kommer. Hvad skal jeg sige ham?

(Marie gaaer)

Ottende Scene.

Adjutanten. Wilhelmine.

Adjutanten.

Generalen har sagt, mig at De havde noget at be-
fale mig.

Wil-

Wilhelmine.

Noget at beslægt? jeg veed af ingen Beslægt. —
Min Onkel har beslægt mig — Vil De ikke sætte Dem?
(De sætter sig) Min Onkel, sagde jeg, har beslægt mig,
at sige Dem — at han holder meget af Dem — han
holder meget af Dem.

Adjutanten.

Hver Dag faaer jeg ny Beviser derpaa — men
daglig formeres ogsaa mine Ønsker om Lejlighed — og
saa at kunne give Beviser paa min tro Hengivenhed.
(Generalen lader sig se bagved).

Wilhelmine.

Vi ere dybt i Deres Gielb. Hvad skrive vi i
Dag?

Adjutanten.

Den een og tredivote Mai.

Wilhelmine.

Ere vi allerede i Mai?

Niende Scene.

Generalen. De Forrige.

Generalen.

Og i Morgen allerede ude igien — Pige, Pige!
— Om Hovedsagen er da vel endnu ikke blevet talet
et Ord, og jeg har dog temmelig tydelig ladet Dem
mærke det.

Adjutanten

(Cassides, overmaade berørgtet).

Saa er det dog sandt!

Gene-

Generalen.

— De seer nu vel, at der er Roelighed for Dem her — Men hvad Dievelen feiler Dem? — De skal syde Victoria, og De staer der, som om man havde fornaglet Kanonerne for Dem. En brav Pige og en god Velsignelse kisser man ikke paa ethvert Market. I Deres Alder, min Herre! vilde jeg i dette Fald have floet op til Maanen, og spurgt den: Gode Ven! hvor langt er der herfra til Solen? — Jeg faaer da vel at legge mig derimellem. I skulle see, at jeg ikke behøver et eneste højt Ord dertil.

(Hon lægger begges Hænder sammen, seer paa dem begge og gaaer).

Tiende Scene.

Adjutanten. Wilhelmine.

Adjutanten.

Fat Dem, bedste Pige! til det jeg maae sige Dem. — At jeg dog har ladet det komme saa vidt! — Jeg tor, jeg kan ikke blive Dere

Wilhelmine.

Gud!

(Hun synker tilbage paa en Stoel, og skuler Ansigtet).

Adjutanten.

Jeg føler, hvor smerteligt det maae være Dem. —

Wilhelmine.

De maae forlade mig! Dereß Dækast er mig frygteligt — Gaae og triumpher over en svag Pige.

Adjutanten (Cassides).

Hvor beklager jeg hende,

Wilhel-

Wilhelmine (staer op).

Hvad taler De om Beklagelse? Fornærmelser paa
Fornærmelser. — Tilgiv! De har ikke fornærmet mig!
— Derfor var jeg kommen her! — Aldrig skal Du
mere bedrage mig! Jeg vil giøre Dig saa haard, saa
uførlig, at jeg kan slae en spodsk Latter op over de
ulykkelige Elsens Taare. — Er De endnu her?

Adjutanten.

De er i en farlig Tilstand, saaledes kan jeg ikke
forlade Dem.

Wilhelmine.

Hvorsor noler De med at bekendtgjøre Gienstanden
for Deres Kierlighed det Offer, De nylig har bragt
den — De har bragt den i mig.

Adjutanten.

Jeg maae rive Dem ud af Deres Vildfarelse, om
det og fuldkommen skulde ruinere mig. Wilhelmine! —
jeg er et Fruentimmer.

Wilhelmine.

Et Fruentimmer?

Adjutanten.

En ulykkelig Kone.

Wilhelmine.

Dette holder jeg ikke ud!

(Synker tilbage paa en Stoel).

Adjutanten.

Hat Dem! jeg vil fortælle Dem alle mine Lidels-
ser, jeg vil udse al min Sorg ved Deres Hjerte —
De vil elskke mig. Omfaen den ulykkelige Kone!

Wilhelmine (staer op).

Hvor er det mueligt?

h h

Adjutanten.

Adjutanten.

De skal erfare alt, kun først den Forskning, at
De vil blive min Veninde. (Kysser hende). Men hvad
ville vi sige til Generalen?

Ellevte Scene.

Generalen. De Færrige.

Generalen.

Jeg maae see til Eder, Born! jeg havde ingen
Noelighed nede. Jeg vil ikke forhindre Eder.

Wilhelmine

(Chaster ham i Mode).

Kiereste Onkel! Lieutenanten er en Mandsperson.

Generalen.

Der fortæller Du mig noget ganske Nyt.

Wilhelmine.

Et Fruentimmer vilde jeg sige, et Fruentimmer.

Adjutanten (ossides).

Himmel!

Generalen.

Pige! hvor er Du henne? — Jeg har ogsaa været
forelsket, men saadanne Spøgelser ere aldrig komne
mig for.

Wilhelmine.

Han er, kiereste Onkel! han er —

Adjutanten.

Wilhelmine! Skal jeg kiende Veninden derpaa, at
De strox forraader mig?

Wilhelmine.

Det vilde jeg dog ikke, og dog maae jeg, for at
besidde Dem. Han skal være Din, sagde De jo —

fæ

saa eller saa — da De ikke kan blive min, saa maae
De blive min — min Søster, bedste Onkel! min
Søster!

Generalen.

Siiig, ville I holde mig for Nar?

Adjutanten.

Saa er da ogsaa det Haab spildt, oassaa der at
ende mit Liv, hvor dets bedste halve Deel blev det fra-
revet.

Generalen.

Hvad? Hvad? Hvordedes?

Adjutanten.

Hr. General! hav Medlidenhed med en ulykkelig
Kone.

Generalen.

Saa snart man fortinerer det.

Wilhelmine.

Fuldkommen, kiereste Onkel! fuldkommen.

Generalen.

Og Du vil netop vide ligesaa meget af Historien,
som jeg.

Adjutanten.

De skal saae alt at vide. Jeg er Enke af en
Officer, som havde givtet sig med mig, imod sin Fa-
milies Willie; von Winall var hans Navn. Om vi
have elsket hverandre, som jeg endnu elsker —

Generalen.

Bidere! Bidere!

Adjutanten.

En Son af den Fyrste, i hvis Dieneste han stod,
lod mig giøre lastværdige Förslag. Jeg var uforsig-

tig nok, at beklage mig derover for min hidlige Gemal. Han holdt sig for fornærmet, lod sig merke dersmed, mistede sin Plads og vi vare uden Underholdning. Fremmed Militairtjeneste blev allene tilovers for ham; han fik den, maatte til Feldts, og blev i den første Bataille.

Generalen.

Da vilde De have fulgt ham?

Adjutanten.

Efterstræbelsel af var Ægteskabsdievel nødte mig til at flye. Jeg volgte Mandsklæder, forandrede mit Navn, ankem, hvor De laae i Vinterquarter, saa Dem, — og strax var Tanken og Beslutningen, at tage Tiesnestre ved Deres Regiment. Jeg tænkte, Du kommer derved Din Gustav snart nærmere — og vilde det —

Generalen.

Som jeg har sagt, De søger Dyden. Hvorlengে varede Ægteskabet?

Adjutanten.

Ikke fuldt et Aar. Kan jeg haabe, Hr. General! at jeg fremdeles —

Generalen.

Det gaaer ikke an, det er imod alle Reglementer. Vi leve jo ikke mere i Amazonernes Tider — De maae ikke længere aabenlyst bære Mandsklæder. Wilhelmine forsyner Dem nok med Klæder. Endnu i Dag maae De afslægge Uniformen, og blive hos den, som aldrig vil forlade Dem. (Omsavner hende. Til Wilhelmine) Kys Din Søster!

Wil-

Wilhelmine.

Intet skal stille os ad.

(De omfavne hverandre).

Generalen

(Som betrætter Adjutanten).

En artig Hr. Lieutenant! — De har altid været
mig neget mistænkelig, men — Jeg maae strax give
Rapport derom.

Tolvte Scene.

Betienten. De Forrige.

Betienten.

Hr. von Leiniz udbeder sig den Ære, at tale med
Generalen —

Generalen.

Jeg har ingen Tid.

Betienten.

Han beder meget at maatte blive indladt. Jeg
sagde ham, Generalen var i Selskab med den naadige
Froken og Lieutenanten. Desbedre, sagde han. Jeg
kunde intet videre sige ham, end at jeg vilde gaae
herop —

Generalen.

Lad ham komme ind (Betienten gaaer) Det er bil-
ligt, at han strax faaer det at vide, han har saa megen,
skont ikke den bedste Deel i denne Opdagelse. Egent-
lig have vi Dig at takke dersor, Wilhelmine!

Wilhelmine.

Kiereste Onkel! intet mere derom, om jeg tor bede.

H h 3

Gene-

Generalen.

Du har sinukt forgalloperet Dig! Saa gaaer det
Eder unge Piger! — I elseke undertiden uden at vide,
hvad I elseke. — Apropos! hvad heder den Mand, som
har skrevet den Dog, af hvilken Du leste noget i Dag
for mig?

Wilhelmine.

Han har ikke navngivet sig.

Generalen.

Skade!

Wilhelmine.

Hvorledes det?

Generalen.

Det havde ellers villet forklage ham, fordi han
har udeladt Slutningen.

Wilhelmine.

Kiereste Onkel!

Generalen.

Om Du nu med Din Hornust havde undersøge,
om den, Dit Hjerte anviste Dig, ogsaa følte det samme
for Dig, skulde det da vel have spillet Dig en
saa fordomt Streng? Jeg er i visse Maader ogsaa
narret.

Trettende Scene.

Volonteuren. De Forrige.

Volonteuren.

Forslad min Pastrængelighed, Hr. General! jeg
er bleyen foragtelig i Deres Hine; ogsaa i Deres, naa-
dige

dige Trocken! (Til Adjutanten) Ogsaa Dem har jeg forsømret; det gør mig ondt. Men at seile, er det ikke det vi alle kunne?

Generalen.

Med Forstiel. De seiledes, for at seile.

Volonteuren.

Jeg seiledes forsærlig, ligesom jeg ogsaa igien maae gøre det godt. (Til Adjutanten) De veed Drivsiederens til det, jeg har gjort.

Generalen.

Jeg veed den ogsaa. Vi behøve ikke at søger længe efter den.

Volonteuren.

Anledningen altsaa. (Til Adjutanten) Det, Marie fortalte Dem i Haven, (til Wilhelmine) det, De sagde og gjorde, til alt dette var jeg Bidne. Lindner vægredede sig i Haven ved ganse at tilfredsstille min Nygierrighed, jeg søgte under en Forevending at faae ham i mit Quar-ter, og det lykkedes mig — befrie mig fra Igientagelsen. Nu for igien at gøre det godt. For Lindner har jeg heri, (Han giver Generalen et Papir) saa lange han lever, utsat en aarlig Sum. Som Regimentsfeldtsskieren forsikrer mig, kan Armen igien fuldkommen blive lægt. (til Wilhelmine) De skal ikke have miskiendt mig. Hr. General! her seer De to for hverandre stakte Siele —

Generalen.

Mener De det?

Volonteuren.

Visselig Hr. General! visselig. (Til Adjutanten) Saa meget jeg veed, er Deres Formues Omstændigheder

ikke de bedste. Jeg kan komme Dem til Hjælp, og
måske derved hæve de Vanskeligheder, der ere i Veien
for Opsyldelsen (Til Adjutanten og Wilhelmine) af De-
res og mit Ønske.

Generalen.

Vi ville overveie det; ikke sandt Wilhelmine?

Wilhelmine.

Kiereste Onkel!

Volonteuren.

Nu har jeg en Bon for mig selv. (Til Generalen)
Jeg vil reise, og jeg ønsker derfor saasnat muligst at
faae Tilladelse til at forlade Regimentet.

Generalen.

Jeg vil strax udvirke den.

Volonteuren

Men kan jeg ogsaa være vis paa, at De tilgiver
mig det, en herskende Lidenskab og min Karakters Hid-
sighed har forlebet mig til?

Generalen.

Det kan De. Det, De nu har gjort og endnu
vil gjøre, forsoner os ganske med Deres Karakter, der
vel var heftig i at anrette Skade, men ikke mindre i
at oprette den igjen. — Dog kan Lieutenanten ikke
gjøre nogen Brug af det, De har tilbudet ham, men
vel Frue von Winall; om hun vil.

Adjutanten.

Jeg kan intet modtage.

Volon-

Volonteuren.

Det forstaer jeg ikke.

Generalen.

Det troer jeg ejerne, De kan imidlertid gaae hen,
og kyss Frue Winalls Haand.

Volonteuren.

Er det Dem meent, min Frøken?

Generalen.

Vist ikke! Her! — Giv mig et Kys, tro Kone!

Troer De det nu?

Volonteuren.

Hr. Lieutenant! — Maadige Frue! — Hr. Lieutenant! — Min Hr. General!

Generalen.

Bliv her til Middag, jaa skal Frue von Winall fortelle Dem, at hun før har været i Militairtjeneste. For det første seer De vel, at en Forbindelse imellem disse to vilde være meget frugtesløs.

Volonteuren.

Jeg kan endnu ikke komme mig af min Bestyr-telse.

Generalen.

Det gik mig ikke bedre. Har De nu vel havt Aarsag til at være iversyg, endog om De havde været berettiget dertil?

Volonteuren.

Ved saadanne Omstændigheder —

Gene-

Generalen.

Vil De endnu reise?

Volonteuren.

Maar De ogsaa, min Frøken! kan tilgive mig —

Generalen.

Det vil vel finde sig med Tiden; De bliver altsaa hos os. (Til Adjutanten) Hvad jeg forhen har vilslet spørge om, hvorför gif De ikke til Deres Forældre? eller har De ingen meer?

Adjutanten.

Jeg veed endog ikke Deres Navn. Fremmede Folk har givet mig Opdragelse og Underholdning. Min Moder blev bortført af Fienden og døde en Time deraa. Mine Pleisforældre, som under min Ægteskab ogsaa ere døde, have ikke erfaret andet end mit Fornavn Therese. Paa min Moders Bryst har man fundet et Portrait af en Mand, som jeg nu bærer paa mit. Det maae have været en god Mand. (Tager et Portrait frem) Saa ofte jeg seer det, siger min Siel mig, at det er min Fader.

Generalen.

Vilis mig det! vilis mia det!

(Adjutanten giver ham det.)

Wilhelmine.

Hvad seiler Dem, bedste —

Generalen.

Det er mig! det er mig! — Min Datter! min Therese!

Adjutanten.

Adjutanten.

491

Adjutanten.

Gud!

(Hun synker i Generalens Arme).

Generalen.

Gud i himmelen! Hun er uden Liv! — Skal jeg da miste Dig for anden Gang!

Bolonteuren

(Bringet en Stoel).

Hør, Hr. General!

Generalen.

Nei! jeg slipper hende ikke ud af mine Arme! —
J jeg skulle begrave mig med hende! — Kun nok engang
saae Dine Øine op! Siig Fader! Jeg vil tale med
min Datter Therese, og vi ville døe sammen. O,
saa staae dog ikke saaledes der!

Bolonteuren.

Sæg vil hente Hielp.

Wilhelmine.

Oliv kun! Hun kommer sig.

Adjutanten.

Har jeg ikke min Fader?

Generalen.

Du er i hans hans Arme.

Wilhelmine.

Og i mine.

Adjutanten.

Min Fader! — Wilhelmine!

Wil-

Wilhelmine.

Tillader De.

(Tager Portraitet fra Generalen).

Generalen.

Det er det Portrait, jeg gav Din Moder paa
vor Forlovelsesdag. Alder og Besværlighed maae dog
have gjort Originalen aanske ukiendelig.

Adjutanten.

Og det Portrait dermede?

Generalen.

Din Moder.

Adjutanten.

Slog Du derfor saaledes, da jeg stod for det?

Generalen.

Kun to Gange i min Levetid har mine Taare flydt
saa heftig, da jeg ikke fandt Dig og Din Moder igjen
og nu. — Jeg vil nu strax anholde om min Afsked;
jeg har jo ofret Fædelandet mine bedste Kræfter. Vi
ville derefter foretage os en Reise til Din Moders,
min Sophies Grav, og saa (holdende Adjutanten i den
ene og Wilhelmine i den anden Arm) vil jeg oppebie mine
Dages Ende, og for det I tillukke mine Øyne, vil
jeg hisset bestille Eder godt Kvarteer.

